Załącznik do uchwały Nr XXXIV/263/17 z dnia 26 maja 2017r. Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINY JANÓW LUBELSKI

NA LATA 2016-2022

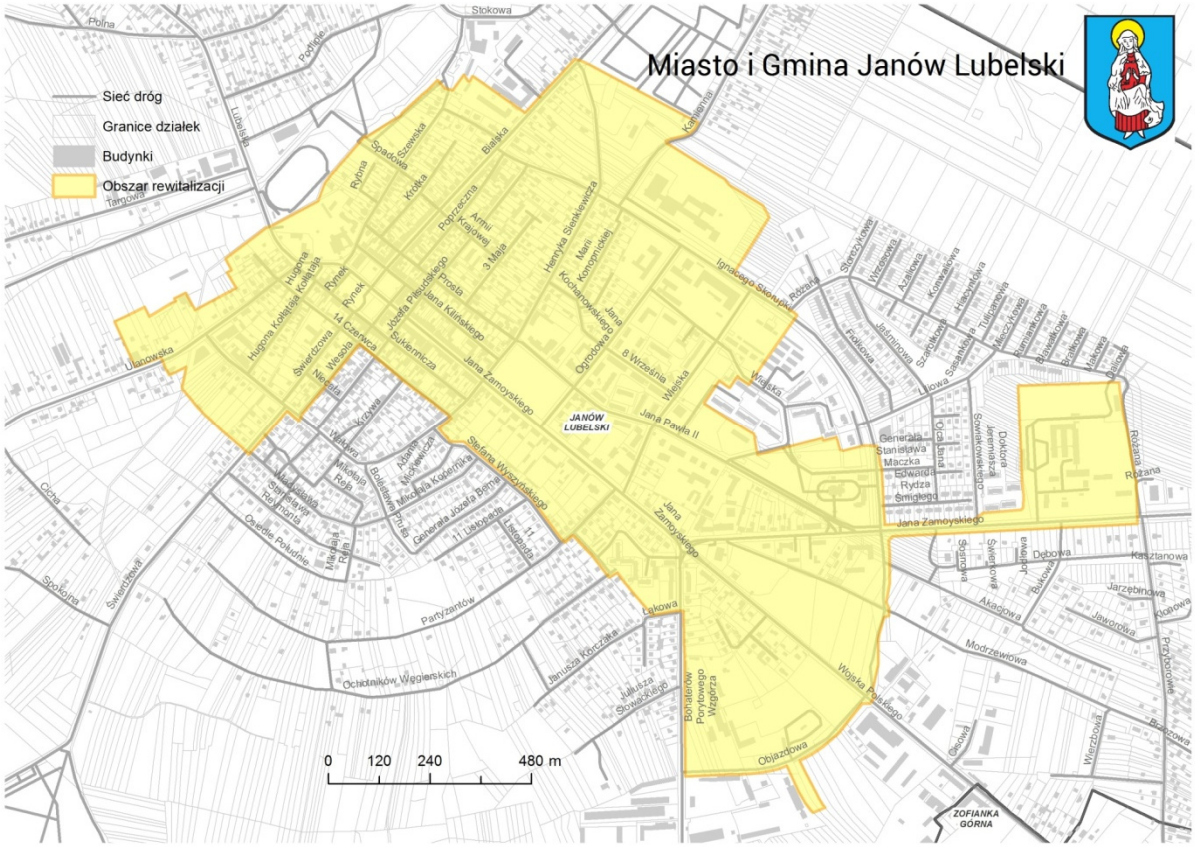

Janów Lubelski, maj 2017 r.

Wstęp 4

1. Zasady i przesłanki jakimi kierowano się przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski 4

2. Założenia metodyczne 9

3. Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy i regionu 15

Część 1 - Diagnoza 27

1. Ocena stopnia i skutków wdrażania lokalnego programu rewitalizacji Miasta Janów Lubelski na lata 2009-2015 27

2. Charakterystyka i diagnoza sytuacji przestrzenno - społeczno - gospodarczej gminy.... 31

2.1 Analiza SWOT 31

2.2 Ogólne informacje o położeniu 34

2.3 Uwarunkowania kulturowo-historyczne 35

2.4 Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne 40

2.5 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów wzrostu 41

3. Obszar i potrzeby rewitalizacji Gminy Janów Lubelski 61

3.1 Procedura delimitacji obszaru rewitalizacji....61

3.2 Wielokryterialna analiza przestrzenna Gminy Janów Lubelski....65

3.2.1 Metodyka pracy oraz źródła danych 65

3.2.2 Część pierwsza – obszar zdegradowany.... 66

3.2.3 Część druga – obszar rewitalizacji 77

3.2.4 Podsumowanie - obszar rewitalizacji 86

3.3 Charakterystyka obszaru rewitalizacji 91

3.4 Raport z badania ankietowego....100

3.5 Zasoby i potencjał wyznaczonego obszaru rewitalizacji 109

Część 2 – Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji 123

1. Wizja 123

2. Cele, kierunki działań i ich komplementarność 126

2.1 Cel strategiczny, cele operacyjne i kierunki działań 126

2.2 Mechanizmy zapewnienia komplementarności poszczególnych działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych....128

3. Charakterystyka planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 131

4. Projekty podstawowe i uzupełniające 157

5. Zbiorczy harmonogram realizacji projektów 160
6. Szacowana wartość projektów 164
7. Wskaźniki produktu i rezultatu realizacji projektów 172

Część 3 – Wdrażanie i monitoring 182
1. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji 182
2. Struktura zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji 182
3. System monitorowania i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji 183
4. System wprowadzenia modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu 186

Część 3- Strategiczna ocena Oddziaływania na Środowisko 188
Spis tabel z Działaniami 189
Spis tabel 189
Spis map 190
Spis rysunków 191
Spis wykresów 191

Załącznik 1. Raport z procesu partycypacji społecznej 192

Załącznik 2. Raport z badania ankietowego 200

Załącznik 3. Dokumentacja fotograficzna 260

Wstęp

Na podstawie art. 52 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z późn. zm.) Gmina Janów Lubelski przystąpiła do opracowania programu rewitalizacji zgodnego z wymaganiami wynikającymi z *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* (zwanymi dalej Wytycznymi Ministra Rozwoju)[1].

Lokalny Program Rewitalizacji stanowi narzędzie służące do zintegrowanego zarządzania działaniami podmiotów uczestniczących w procesie rewitalizacji, dla osiągnięcia jego celów. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022 został przyjęty uchwałą nr XXXIV/263/17 z dnia 26 maja 2017 r. i zawiera informację o odstąpieniu od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1. Zasady i przesłanki jakimi kierowano się przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski

Gmina Janów Lubelski podjęła się zadania opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji w celu kontynuowania i inicjowania procesów naprawczych oraz pomocy lokalnym podmiotom poprzez likwidowanie barier w obszarze wyznaczonym jako wymagający wsparcia.

Gmina Janów Lubelski posiada duże doświadczenie we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Program jest bezpośrednią kontynuacją działań podejmowanych w przeszłości, a w przyszłości przewiduje uzupełnienie o projekty, które pojawią się w wyniku otworzenia nowych możliwości w wyniku realizacji planowanych projektów Gminy.

Przy tworzeniu LPR kierowano się zasadami, które mają na celu zapewnić skuteczność realizacji programu. Szczególną uwagę poświęcono:

- przejrzystości i rzetelności przy tworzeniu procedur kwalifikacji wniosków i wyboru projektów dotyczących rewitalizacji,
- ocenie spójności i racjonalności planowanych działań rewitalizacyjnych wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do innych strategii, programów oraz planów obowiązujących i dotyczących rozwoju miasta,

[1] Minister Infrastruktury i Rozwoju, *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Warszawa, 3 lipca 2015 r.*- obowiązujące w okresie od 03.07.2015r. do 01.08.2016 r. oraz
Minister Rozwoju, *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.*- obowiązujące od 02.08.2016 r.

- wysokiemu udziałowi społeczeństwa w pracach na etapie powstawania Lokalnego Programu Rewitalizacji i tworzenia projektów, w celu zapewnienia skuteczności prowadzonych działań w przeciwdziałaniu negatywnym lokalnym zjawiskom społecznym i gospodarczym,
- ocenie efektywności działań rewitalizacyjnych realizowanych na zdegradowanym obszarze w zakresie zapewnienia trwałych efektów rozwojowych tego obszaru.

Samorząd na etapie przygotowania i wdrożenia LPR dokładał wszelkiej staranności służącej przygotowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski zapewniając koordynację i integrację działań przy jego tworzeniu. Gmina Janów Lubelski realizując zadania zaplanowane w LPR, planuje uzyskać efekt spójności przestrzennej prowadzonych projektów, niwelacji zjawisk kryzysowych oraz trwałej poprawy warunków życia mieszkańców na tym obszarze. Plany inwestycyjne zawarte w LPR, tworzone były w warunkach pełnej partycypacji społeczności lokalnej przy opracowywaniu programu jak i projektów rewitalizacji, co daje podstawę do wspólnego działania mieszkańców i władz lokalnych.

W celu zagwarantowania skuteczności i efektywności LPR, program zawiera mechanizm monitorowania realizacji zaplanowanych działań rewitalizacyjnych. Monitoring będzie prowadzony w sposób zgodny z przyjętymi w LPR założeniami, w wyniku czego Gmina będzie posiadała wiedzę o wpływie realizowanych projektów na osiąganie założonych celów rewitalizacji.

Najważniejszym elementem nowocześnie zaplanowanej rewitalizacji jest **zaangażowanie mieszkańców**, którzy są nieocenionym źródłem wiedzy o problemach występujących na terenie miasta, ale również źródłem inspiracji dla rozwiązania tych problemów. Udział mieszkańców w procesie rewitalizacyjnym nazywany jest **partycypacyjnym modelem rewitalizacji** i oznacza, że administracja samorządowa używa zróżnicowanych narzędzi, aby w sposób jak najbardziej wyczerpujący uzyskać informacje od mieszkańców, tak aby późniejsze działania społeczne i gospodarcze były zgodne z oczekiwaniami mieszkańców.

Podczas procesu partycypacji społecznej Gmina Janów Lubelski zorganizowała 12 spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych ukierunkowanych na działania społeczne, przedsiębiorcami a także uczniami szkół z terenów Gminy Janów Lubelski. Spotkania miały formę warsztatów, pikników, konwentów (szczegółowy raport Załącznik 1).

Celem spotkań było poznanie potrzeb mieszkańców. W trakcie partycypacji diagnozowano problemy w 5 sferach: gospodarczej, środowiskowej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej, a szczególnie w sferze społecznej.

W trakcie trwania prac na Programem przedstawiono do konsultacji społecznych wyznaczony obszar rewitalizacji. Dodatkowo z udziałem moderatorów dyskutowano o planach i projektach opracowywanych przez samorząd poddając je publicznej dyskusji. Wypracowano cele i działania. Podczas spotkań omawiano możliwości i zasady włączania projektów do Programu. W ten sposób zapewniono akceptację społeczną na każdym etapie tworzenia Programu.

Ponadto utworzona została specjalna zakładka na stronie internetowej Gminy Janów Lubelski, gdzie zamieszczane były informacje-zaproszenia dotyczące działań w procesie rewitalizacji, a także partycypacji społecznej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski, wyznaczając cele rewitalizacji na nadchodzące lata, jest spójny zarówno z dokumentami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, jak i ze Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Janów Lubelski na lata 2014-2022, Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Janów Lubelski na lata 2016 – 2022 oraz programami dotyczącymi ekonomii społecznej tj. Regionalnym programem rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim do roku 2020, Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 a także Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej. Przygotowując LPR, wzięto pod uwagę uwarunkowania wynikające z polityk i programów, które będą komplementarne do programu rewitalizacji Gminy Janów Lubelski.

Poniższy schemat przedstawia poszczególne etapy powstawania Programu z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej.

Rysunek 1 Opis procesu opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

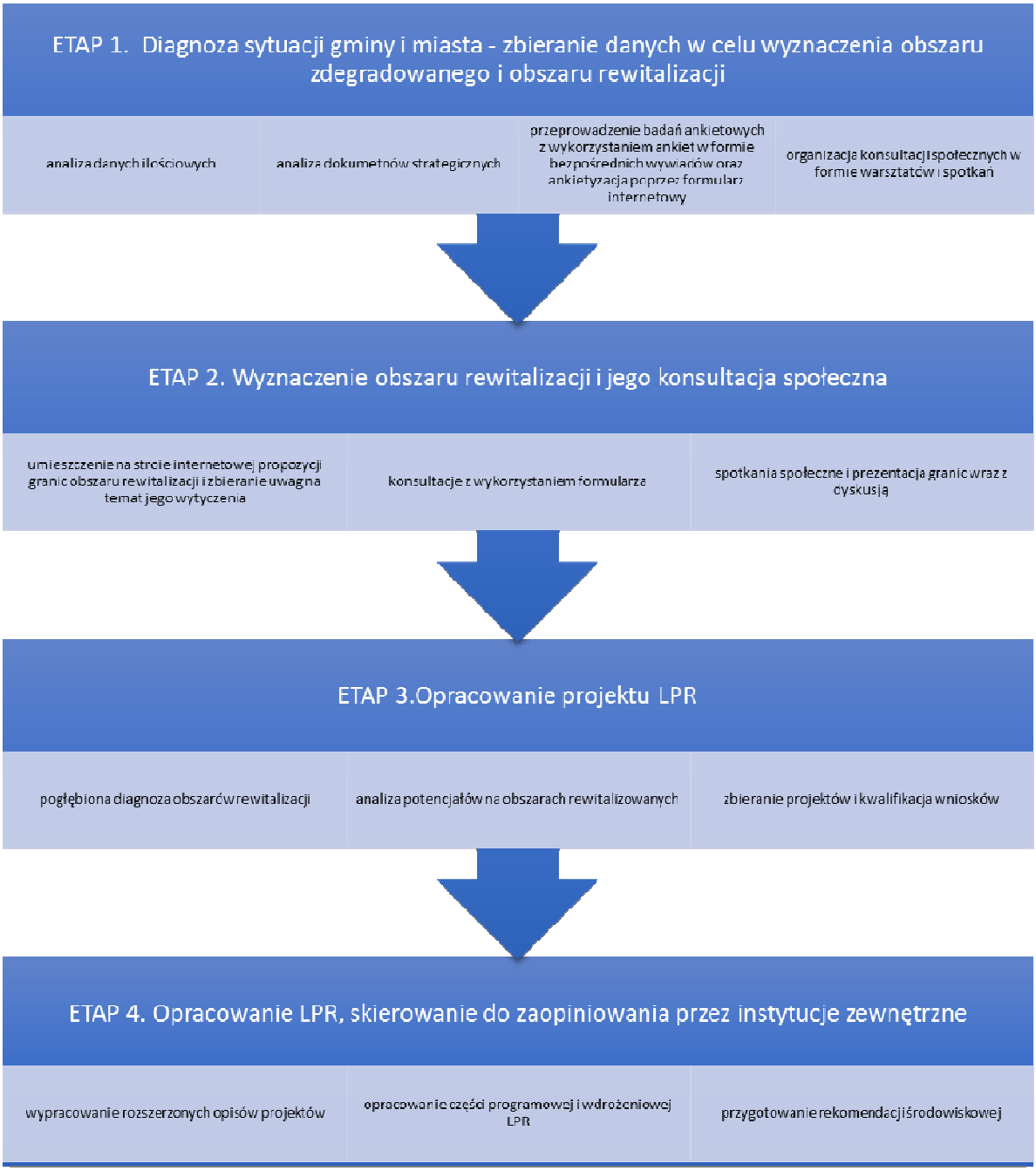

Podstawowym dokumentem projektowania programu rewitalizacji są Wytyczne Ministra Rozwoju, w których przedstawiono definicje następujących pojęć:

REWITALIZACJA - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

STAN KRYZYSOWY - stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- Gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- Środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

OBSZAR ZDEGRADOWANY - obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym popartowe i powydobywcze), powojskowe lub pokolejowe, wyłącznie

w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji[2].

2. Założenia metodyczne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski powstał w oparciu o wykorzystanie modelu ekspercko-partycypacyjnego, który polegał na możliwie jak najszerszym udziale wszystkich interesariuszy w pracach nad Programem.

Gmina przystąpiła do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022 jako podstawowego i strategicznego narzędzia wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, integrujących w sposób kompleksowy wszystkie elementy procesu rewitalizacji na terenie Gminy Janów Lubelski.

Poniżej przedstawiono proces przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

1. Złożenie aplikacji na realizację projektu pn.: „Budowanie partnerstwa na rzecz zmiany społeczno-gospodarczej Gminy Janów Lubelski poprzez opracowanie partycypacyjnego Gminnego Programu Rewitalizacji" w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Projekt realizowany jest w okresie od 01.06.2016 roku do 31.05.2017 roku, na podstawie umowy nr 11/PR.POPT/2015-00 z dnia 20.07.2016, zawartej pomiędzy Województwem Lubelskim a Gminą Janów Lubelski.
2. Uchwała nr XXII/164/16 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 15 lipca 2016 roku w sprawie przystąpienia do Opracowania LPR.
3. Wybór eksperta zewnętrznego (umowa z dnia 31.08.2016 r.) – firma EKO-GEO Marek Biłyk z Lublina.
4. Uchwała nr XXIX/229/17 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 03 lutego 2017 roku zmieniająca uchwałę o przystąpienie do opracowania LPR Janowa Lubelskiego na lata 2016-2022 - zmiana w Uchwale nr XXII/164/16 w z dnia 15 lipca 2016 roku.
5. Zarządzenie nr 65/2016 Burmistrza Janowa Lubelskiego z dnia 29 lipca 2016 roku w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji.

Skład Zespołu Zdaniowego:

- Bożena Czajkowska, obszar społeczny,
- Jolanta Zezulińska, obszar przestrzenno-techniczny,
- Waldemar Futa, obszar przestrzenno-techniczny,
- Małgorzata Jasińska, obszar inwestycyjny,

[2] Rozdział 3 Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

- Bernard Zakościelny, obszar inwestycyjny,
- Katarzyna Dzadz, obszar informacyjno-edukacyjny,
- Adam Łukasz, obszar informacyjno-edukacyjny,
- Maria Majewska, obszar środowiskowy,
- Paweł Wiśniewski, koordynator projektu.

Celem zespołu było:

- współpraca z ekspertem zewnętrznym przy opracowaniu diagnozy w celu rozpoznania potrzeb rewitalizacyjnych Gminy Janów Lubelski;
- wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego, wymagających rewitalizacji;
- określenie kierunków mających na celu eliminację negatywnych zjawisk występujących na wyznaczonych obszarach oraz wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- opiniowanie listy najważniejszych przedsięwzięć realizacyjnych planowanych do umieszczenia w Programie;
- określenie systemu realizacji Programu wraz z harmonogramem oraz systemu jego monitorowania i oceny;
- współpraca z zespołem konsultacyjnym, złożonym z przedstawicieli radnych rady miejskiej, mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych ukierunkowanych na działania społeczne.
- współpraca z ekspertami zewnętrznymi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz wybranymi w trybie zamówień publicznych przez Gminę Janów Lubelski.

6. Zarządzenie nr 03/2017 Burmistrza Janowa Lubelskiego z dnia 04 stycznia 2017 roku w sprawie powołania Zespołu Konsultacyjnego ds. Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022.

Skład Zespołu Konsultacyjnego:

- Marian Grzegórski, Rada Miejska w Janowie Lubelskim,
- Henryk Jarosz, Rada Miejska w Janowie Lubelskim,
- Krzysztof Kurasiewicz, Rada Miejska w Janowie Lubelskim
- Lech Wronka, Rada Miejska w Janowie Lubelskim,
- Andrzej Giżka, Przedsiębiorca,
- Antoni Florczak, Przedsiębiorca,

- Stanisław Mazur, Przedsiębiorca, Radny Rady Powiatu Janowskiego,
- Grzegorz Krzysztoń, Starostwo Powiatowe w Janowie Lubelski,
- Anna Śmit, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim,
- Magdalena Kolasa, Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim,
- Ilona Pachuta, Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim,
- Antoni Sydor, Klub Żeglarski Zefir,
- Urszula Pachuta, Stowarzyszenie Kobiet Powiatu Janowskiego,
- Anna Mazur, Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS,
- Anna Jaremek, Urząd Miejski w Janowie Lubelskim,
- Ewa Misztal, Urząd Miejski w Janowie Lubelskim,
- Anna Szkup, Urząd Miejski w Janowie Lubelskim.

Zadaniem Zespołu było realizowanie zasady partnerstwa, z funkcją współdecydowania i kontroli obywatelskiej oraz współpracowanie z Zespołem Zadaniowym ds. Rewitalizacji i ekspertem zewnętrznym ds. rewitalizacji w formie opiniowania i doradztwa przyjętych rozwiązań rewitalizacyjnych.

Poszczególne elementy projektu LPR były konsultowane ze wszystkimi grupami interesariuszy tworzącymi Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji oraz w ramach otwartych konsultacji ze społecznością wybranego obszaru, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami ekonomii społecznej, w celu wyłonienia możliwych do realizacji komplementarnych lub wspólnych z samorządem gminy przedsięwzięć.

W celu utrzymania partnerskich relacji oraz równego udziału i transparentności podejmowanych decyzji, podczas całego procesu bardzo ważne było zachowanie wzajemnego i stałego kontaktu pomiędzy interesariuszami oraz udział mediów i portali społecznościowych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski jest zgodny z Wytycznymi Ministra Rozwoju.

Tabela 1 Etapy opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Etap I	Diagnoza sytuacji obszaru wiejskiego gminy i obszaru miasta - zbieranie danych w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
Etap II	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji (zgodnie z definicją pkt. 4 Rozdziału 3 Wytycznych Ministra Rozwoju)

Etap III	Opracowanie projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022
Etap IV	Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji i skierowanie do zaopiniowania przez instytucje zewnętrzne

Źródło: opracowanie własne.

Każdy z wyżej wymienionych etapów był realizowany z zachowaniem ścieżki postępowania zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju.

Charakterystyka etapu I

Diagnoza stanu kryzysowego Gminy przedstawiona na podstawie zastanych danych oraz identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych.

Dokonanie diagnozy sytuacji kryzysowej, o której mowa w pkt.1 lit. b) Rozdziału 3 Wytycznych Ministra Rozwoju, polegała w szczególności na przeprowadzeniu **pogłębionej analizy** kwestii społecznych; zebraniu/aktualizacji informacji o negatywnych zjawiskach społecznych (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość) oraz dodatkowo przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Zamawiający zwrócił się do odpowiednich instytucji tj. OPS, PUP, Policja itp. o uzyskanie/aktualizację danych na temat negatywnych zjawisk społecznych. Dokonano jakościowej analizy i opisu pozyskanych danych. Ponadto, całość poddana była konsultacjom społecznym.

Sformułowanie pożądanych działań (pakietów projektów rewitalizacyjnych) nastąpiło na bazie zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych.

Rezultatem tego etapu była zdiagnozowana sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy oraz wstępne wskazanie na mapie obszaru zdegradowanego (o najbardziej intensywnych zjawiskach kryzysowych).

Zastosowanie następujących metod badawczych:

- analiza dokumentów,
- metoda sondażowa: wywiady pogłębione z pracownikami samorządu odpowiedzialnymi za przygotowanie PR i jego wdrożenie, pracownikami samorządu odpowiedzialnymi za sprawy społeczne, planowanie rozwoju (planowanie strategiczne) i politykę informacyjną miasta,
- sondaż internetowy, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej urzędu miasta kwestionariusza wyboru - metoda ekspercka,
- spacery badawcze,

- wywiady indywidualne- pogłębione.

Charakterystyka etapu II

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i wyznaczenie obszaru rewitalizacji (zgodnie z definicją pkt. 3 i 4 Rozdziału 3 Wytycznych Ministra Rozwoju):

1. Etap ten polegał na wyznaczeniu zasięgów przestrzennych programu LPR - obszaru rewitalizacji, który musiał się mieścić w ramach wyznaczonego obszaru zdegradowanego (wg definicji zawartych w Rozdziale 3 pkt. 3 Wytycznych Ministra Rozwoju).
2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego było spójne z obowiązującymi dokumentami strategicznymi, planami zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
3. Obszar rewitalizacji natomiast (łącznie) odpowiada parametrom zgodnym z ppkt. 3). Punktu 5. Załącznika do Wytycznych Ministra Rozwoju tj. nie większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.
4. Prowadzono szereg spotkań z mieszkańcami w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, przeanalizowano wyniki dokonanych konsultacji społecznych,
5. Rezultatem było wyznaczenie obszaru rewitalizacji wskazane na mapie (spójne z obowiązującymi dokumentami strategicznymi, planami zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) oraz identyfikacja wstępnej listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Charakterystyka etapu III

Przygotowanie Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski był tworzony:

1. W odniesieniu do cech programu rewitalizacji w oparciu o zasady (Punkty 1. - 4. Załącznika do Wytycznych Ministra Rozwoju):

- kompleksowości,
- koncentracji interwencji,
- komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- realizacji partnerstwa i partycypacji;

2. W odniesieniu do elementów programu rewitalizacji w oparciu o poniższy zakres (Punkt 5. Załącznika do Wytycznych Ministra Rozwoju):

a. opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy,

b. diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych,

c. zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji,

d. wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,

e. cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk,

f. listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami,

g. charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową,

h. mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi pomiędzy oraz działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji,

i. indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w pkt. f. i g., z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł,

j. mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji,

k. system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji,

l. system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

3. Rezultatem tego etapu był projekt LPR wraz z przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, który był poddany konsultacjom społecznym.

4. Dokonanie analiz, wprowadzenie zmian w projekcie LPR, które były konsekwencją otrzymanych uwag i opinii w procesie konsultacji społecznych.

Procedura:

Wykonanie następujących kroków badawczych:

1. Sformułowanie ogólnej charakterystyki gminy Janów Lubelski,
2. Analiza i przedstawienie kontekstu wewnętrznego rewitalizacji poprzez określenie przedmiotu oraz zakresu planowanych i prowadzonych działań pro-rozwojowych (w odniesieniu do takich zdiagnozowanych w Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Janów Lubelski problemów i zjawisk, które powinny implikować podjęcie przez władze miasta długofalowych interwencji, delimitowanych przestrzennie),
3. Synteza materiału badawczego i sformułowanie charakterystyki określonej w zadaniu.

Zastosowanie następujących metod badawczych:

- analiza statystyczna,
- analiza jakościowa,
- analiza powiązań z celami w innych dokumentach.

Wykorzystanie następujących źródeł:

- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020,
- Strategia rozwoju lokalnego Gminy Janów Lubelski na lata 2014-2022,
- Studium uwarunkowań i kierunki zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Janów Lubelski,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Janów Lubelski,
- Projekt Lokalnego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej Gminy Janów Lubelski na lata 2017-2022,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Janów Lubelski na lata 2016 – 2022,
- Bazy danych GUS,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020,
- Nowy wymiar aktywnej integracji,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej,
- Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim do roku 2020.

3. Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy i regionu

Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski do 2022 roku z dokumentami strategicznymi i planistycznymi przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lp.	Nazwa dokumentu
Dokumenty europejskie	
1	Strategia Europa 2020
Dokumenty krajowe	
2	Strategia Rozwoju Kraju 2020
3	Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

4	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
5	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020
6	Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 (NPR)
7	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji
8	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
Dokumenty regionalne	
9	Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
10	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 roku
11	Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020
12	Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim do roku 2020
Dokumenty lokalne	
13	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Janów Lubelski na lata 2014-2022
14	Studium uwarunkowań i kierunki przestrzennego zagospodarowania Miasta i Gminy Janów Lubelski
15	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
16	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Janów Lubelski
17	Projekt lokalnego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej Gminy Janów Lubelski na lata 2017-2022
18	Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Janów Lubelski na lata 2016 – 2022

Dokumenty europejskie

Strategia Europa 2020

Jednym z głównych problemów, na których skupia się realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji są działania na rzecz walki z wykluczeniem społecznym oraz wzmocnieniem aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców.

Działania te bezpośrednio wpisują się w założenia Strategii Europa 2020, w ramach której wdrażane są m.in.: następujące inicjatywy: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia" oraz „Europejski program walki z ubóstwem".

Szczególnie ważny jest dla LPR Priorytet III Strategii Europa 2020: Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Ponadto, wpływa on na osiągnięcie trzech z pięciu celów głównych: CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata. CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne. CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydźwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

Opracowany Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski priorytetowo traktuje takie zagadnienia, jak rynek pracy, zatrudnienie, rozwój wiedzy i innowacji oraz walkę z ubóstwem.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju wyznacza trzy obszary strategiczne:

- Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek interwencji: rozwój kapitału społecznego;

- Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego;

- Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w Strategię Rozwoju Kraju 2020 poprzez dążenie do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Założenia i cele LPR korespondują z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju, w szczególności z jej założeniem wspierania najbardziej dynamicznych obszarów oraz wyrównywania szans rozwojowych obszarów słabszych. Z Programem Rewitalizacji powiązane są następujące zakresy problemowe Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:

- Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki (zwiększenie dostępności powszechnych programów kształtowania postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy); Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfarestate";

- Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski - Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;

- Obszar Efektywności i sprawności państwa - Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski odpowiada na wyzwanie wspierania obszarów słabszych poprzez rozwijanie i kreowanie ich potencjałów.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego uznaje fakt, iż konkurencyjność regionów jest w dużej mierze kreowana przez główne ośrodki miejskie, poszukuje też jednak odpowiednich instrumentów wspomagania kompleksowej rewitalizacji i restrukturyzacji oraz zwiększania szans rozwojowych zarówno miast, jak i całych regionów.

Kluczowe zagadnienia i cele KSRR wpływające na projektowanie działań rewitalizacyjnych:

- Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym;

- Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność").

Priorytety ujęte w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) zostały uwzględnione przy opracowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski przyczynia się do osiągnięcia celu głównego i strategicznych kierunków działań dla Polski Wschodniej, takich jak: Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego – Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy, Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 (NPR)

NPR tworzy założenia dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych i jest odpowiedzią na niekorzystne procesy, które zachodzą na obszarach zdegradowanych, takich jak problemy społeczne, ekonomiczne, niszczejąca infrastruktura, czy osłabienie relacji społecznych. Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski uwzględnia wszystkie zalecenia dotyczące programów rewitalizacji określone w Narodowym Planie Rewitalizacji, również poprzez zakładaną realizację kluczowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski wykazuje dużą zgodność z wieloma priorytetami Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, w tym m.in.:

- Priorytetem I Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży;
- Priorytetem II Zapewnienie spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych na rzecz dzieci i młodzieży;
- Priorytetem III Aktywna integracja w społeczności lokalnej;
- Priorytetem IV Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych.

Zakładane w ramach LPR procesy rewitalizacyjne na obszarach zdegradowanych przyczynią się do przezwyciężenia zdiagnozowanych barier rozwojowych i wsparcia dla działań realizujących powyższe priorytety Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

W ramach Działania I.4. Wspieranie rozwoju działań ekonomii społecznej w kluczowych sferach rozwojowych, twórcy Programu założyli realizację szeregu inicjatyw zbieżnych z lokalnymi inicjatywami planowanymi w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Szczególnie zbliżony kierunek działania i analogiczna filozofia przyświecają takim działaniom interwencyjnym jak: wspieranie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej, tożsamości i edukacji kulturowej (np. finansowanie działań w obszarze lokalnych projektów kulturalnych, łączących tworzenie trwałych miejsc pracy z animacją społeczną wykorzystującą lokalny potencjał kulturowy), wspieranie działań na rzecz solidarności pokoleń (integracja lokalnej społeczności), wspieranie rozwoju usług aktywnej integracji.

Dokumenty regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski wykazuje dużą zgodność z priorytetami *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego:*

- Cel strategiczny 4 Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu,

- Cel operacyjny 4.2 Wspieranie włączenia społecznego.

Zgodnie ze SRWL, województwo lubelskie charakteryzuje się najwyższym w kraju wskaźnikiem zagrożenia ubóstwem (30%), a innym istotnym problemem jest zjawisko wykluczenia społecznego. Zjawiska te stanowią istotną barierę ograniczającą rozwój nowoczesnego społeczeństwa w regionie. Inwestycje infrastrukturalne w zakresie rewitalizacji będą stanowiły wsparcie dla wysiłków na rzecz ograniczania koncentracji ubóstwa oraz wykluczenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizowanych, przyczyniając się też do wzmocnienia lokalnego potencjału rozwojowego.

Powyższe działania znalazły swoje odzwierciedlenie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski oraz zakładanych kluczowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 roku

Jedną z głównych zdiagnozowanych przez RSI barier, które przyczyniały się do spowalniania rozwoju całego województwa, jest niski popyt na innowacje oraz przede

wszystkim niski poziom przedsiębiorczości (mierzony liczbą firm w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców).

Jednym z celów Regionalnej Strategii Innowacji jest rozwój szeroko rozumianego kapitału terytorialnego województwa, w który to cel wpisują się działania założone w niniejszym Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020

Zgodnie z prezentowaną w dokumencie wizją rozwoju Ekonomii Społecznej w woj. lubelskim na lata 2013-2020, województwo stać się ma miejscem przyjaznym ekonomii społecznej. Doprecyzowaniem wizji są jej cele główne i szczegółowe.

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski przyczynia się do osiągnięcia powyższych celów, wykazując szczególnie dużą zbieżność z:

- Cel główny nr 2 Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wspieranie rozwoju porozumień i partnerstw lokalnych na rzecz ekonomii społecznej,
- CEL SZCZEGÓŁOWY 2.3. Koordynacja działań w obszarze wspierania rozwoju ekonomii społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym;
- Cel główny nr 3: Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych w oparciu o zasady i narzędzia ekonomii społecznej oraz wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej,
- CEL SZCZEGÓŁOWY 3.2. Rozwój kompleksowej oferty aktywizujących usług społecznych w ramach lokalnej sieci wsparcia społecznego.

Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim do roku 2020

Zgodnie z wizją określoną w *Programie*, województwo lubelskie stać się ma miejscem przyjaznym ekonomii społecznej. Jednym z głównych celów cytowanego *Programu* jest wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wspieranie rozwoju porozumień i partnerstw lokalnych na rzecz ekonomii społecznej.

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski, która przyczyni się do zniesienia lokalnych barier rozwojowych, ułatwi realizację działań zakładanych w *Regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej*, takich jak m.in. wspieranie procesów zawiązywania partnerstw lokalnych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej czy

wspieranie procesów integracyjnych sektora ekonomii społecznej i zachęcanie do tworzenia sieci współpracy w postaci porozumień, klastrów, kooperatyw.

Dokumenty lokalne

Strategia rozwoju lokalnego Gminy Janów Lubelski na lata 2014-2022

Zgodnie z powyższym dokumentem, misja Gminy wskazuje ogólny kierunek, w którym powinna rozwijać się społeczność lokalna: Janów Lubelski będzie dążyć do stworzenia atrakcyjnego miejsca do inwestowania, zamieszkania, pracy i wypoczynku; zapewniając jednocześnie swoim mieszkańcom dostęp do wysokiej jakości usług publicznych na zintegrowanym obszarze miejsko-wiejskim, z bogatą ofertą rekreacyjno-sportową, turystyczną oraz kulturalną.

Realizacja zakładanej misji i wdrożenie wizji rozwoju gminy poprzez szereg planowanych działań prowadzić ma do osiągnięcia zakładanych celów strategicznych i operacyjnych. Wiele z powyższych celów zakłada podjęcie działań rewitalizacyjnych, są to m.in.:

- Priorytet 1. Gmina atrakcyjna dla inwestorów i turystów. Cele operacyjne:

• 1.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną gminy.

- Priorytet 3. Gmina przyjazna dla środowiska i mieszkańców. Cele operacyjne:

• 3.1. Zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zagospodarowania odpadów,

• 3.2. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy,

• 3.3. Rozwój wybranych elementów infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców gminy,

• 3.4. Poprawa estetyki i ładu przestrzennego w gminie.

- Priorytet 4. Gmina oferująca wysoką jakość usług społecznych. Cele operacyjne:

• 4.1. Podniesienie jakości i dostępności usług w zakresie opieki nad dziećmi, edukacji i sportu,

• 4.2. Poprawa dostępu mieszkańców do usług i dóbr kultury,

• 4.3. Lepszy dostęp mieszkańców do usług zdrowotnych oraz skutecznych form integracji społeczne.

Realizacja założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji, skutkująca zwiększeniem atrakcyjności gminy, ochroną jego dziedzictwa, czy poprawą estetyki i warunków

funkcjonowania mieszkańców i przedsiębiorców, przyczyni się bezpośrednio bądź pośrednio do osiągnięcia powyżej wskazanych celów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Janów Lubelski, z roku 2001, aktualizowane w 2014 roku[3]

Priorytety polityki przestrzennej Janowa Lubelskiego odpowiadają założeniom rewitalizacyjnym wskazanym w bieżącym okresie programowania Unii Europejskiej, gdzie nacisk został położony na konieczność odnowy tkanki społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej.

I tak, cele i zadania Studium obejmują, m.in.:

- identyfikację kompleksowych uwarunkowań zagospodarowania miasta i osobno obszaru wiejskiego gminy;
- określenie podstawowych kierunków rozwoju i funkcji terenu, warunków ich przekształceń;
- określenie możliwości rozwoju i zasad kształtowania funkcji rekreacyjnej;
- określenie warunków ochrony środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego.

Zakładane kierunki rozwoju Janowa Lubelskiego łączą interes społeczny z dbałością o środowisko i dążeniem do uzyskania jak najwyższej jakości tego środowiska. Studium określa warunki godzenia interesu publicznego lokalnego i ponad-lokalnego oraz interesów indywidualnych, występujących w obszarze gminy.

Studium analizuje jakość techniczną i estetyczną zabudowy miejskiej, zwracając uwagę, iż mieszkalnictwo jednorodzinne Janowa jest zróżnicowane, szczególnie w obszarze zabudowy Starego Miasta, gdzie liczne budynki w złym stanie technicznym są dodatkowo skonfrontowane z sąsiadującymi zespołami zrealizowanymi w okresie późniejszym.

Studium wyznacza szczególne warunki rozwoju dla obszaru Starego i Nowego Centrum. Rozwój obszaru Starego i Nowego Centrum musi uwzględniać warunki wynikające z historycznie ukształtowanej sylwety urbanistycznej Miasta, z występującymi obiektami, w tym budynkami będącymi zabytkami.

Zachowanie historycznego układu komunikacyjnego jest jednym z ważniejszych elementów kształtowania polityki przestrzennego w tej części obszaru Miasta, przy czym

[3] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Janów Lubelski, Uchwała Nr XXX/150/01 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 27.06.2001 r., zmienione: Uchwała Nr XXXVIII/247/09 Rady Miejskiej W Janowie Lubelskim z dnia 24 Lipca 2009 r. oraz Uchwała nr XLVII/303/14 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 25 września 2014 r.

w obszarze Starego Centrum Studium dopuszcza realizację parkingów podziemnych i zaleca, aby istniejący dworzec autobusowy w Rynku został pod względem architektonicznym całkowicie zmodernizowany przy jednoczesnym zapewnieniu harmonii z istniejącym otoczeniem.

Jak ujęto w Studium, przy kształtowaniu zagospodarowania należy zwrócić uwagę na obszary przestrzeni publicznych, które powinny podlegać szczególnym warunkom projektowania i winny wyróżniać się pod względem jakości architektury, jednolitości form przestrzennych. Obszary przestrzeni publicznych należy projektować w sposób zintegrowany, z jednoczesnym zaplanowaniem posadzki obszaru wraz z elementami małej architektury, budowli publicznych, jednolitych elementów wyposażenia terenu oraz form oświetlenia.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina Janów Lubelski jest jednostką samorządową o charakterze miejsko-wiejskim. Od roku 2004 posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów wiejskich[4]. Na obszarze rewitalizacji obowiązują natomiast miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego: „Stare Centrum" [5] - ETAP 1, z roku 2015, który obejmuje ponad 51 % obszaru rewitalizacji, „Nowe Centrum"[6] z roku 2014, który obejmuje prawie 37 % obszaru rewitalizacji oraz „Wschód"[7] także z roku 2014, który obejmuje ponad 10 % obszaru rewitalizacji. Niewielkie obszary obejmuje MPZP „Przyborowie"[8] (1,1 % obszaru rewitalizacji) oraz śladowo – 0,02 % obszaru rewitalizacji, nie posiada planu miejscowego.

[4] Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Janów Lubelski, Uchwała Nr XVIII/126/04 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 16 lipca 2004 r. (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 173, poz. 2422), zmieniony: Uchwała Nr XXXVIII/249/09 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 24 lipca 2009 r. (D.U. Woj. Lubelskiego Nr 110, poz. 2492) oraz Uchwała Nr XIV/88/15 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 23 października 2015 r. (Elektroniczny Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2016 r. poz. 5496).

[5] Uchwała nr VII/41/15 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „STARE CENTRUM" - ETAP 1 (Elektroniczny Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2015 r. poz. 1901).

[6] Uchwała nr XLIX/315/14 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „NOWE CENTRUM" (Elektroniczny Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014 r. poz. 4251).

[7] Uchwała nr XLIX/316/14 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „WSCHÓD" (Elektroniczny Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014 r. poz. 4252).

[8] Uchwała Nr XV/105/15 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego - "PRZYBOROWIE" (Elektroniczny Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2016 r. poz. 190).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są zgodne z omawianymi powyżej ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Janów Lubelski. Ustalenia powyższych planów wyznaczają sposób wykonywania prawa własności nieruchomości oraz ich przeznaczenie na terenie Janowa, w tym na obszarze Śródmieścia.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Janów Lubelski

Podstawowym zadaniem programu ochrony środowiska jest pomoc w rozwiązywaniu istniejących problemów, jak również przeciwdziałanie zagrożeniom, które mogą pojawić się w przyszłości. Program realizuje główną ideę polityki ochrony środowiska tj. zasadę zrównoważonego rozwoju, opierającą się na integracji polityki ekologicznej z polityką społeczno-gospodarczą, planowaniem społeczno-gospodarczym, przestrzennym i urbanistycznym oraz wdrażaniem nowoczesnych, przyjaznych dla środowiska wzorców produkcji i konsumpcji.

Opracowany dla miasta i obszaru wiejskiego gminy Janów Lubelski program ochrony środowiska, zgodnie z obowiązującymi wymogami, określa optymalne działania w kierunku poprawy stanu środowiska naturalnego na wskazanym terenie, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków umożliwiających rozwój gospodarczy, stając się podstawowym elementem zrównoważonego systemu planowania przestrzennego, wytyczającego kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy i jej poszczególnych obszarów.

Wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski przyczyni się bezpośrednio i pośrednio do realizacji powyższych zadań.

Projekt Lokalnego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej Gminy Janów Lubelski na lata 2017-2022

Celem Głównym Planu jest „Poprawa stopnia włączenia społecznego w oparciu o instrumenty ekonomii społecznej w Gminie Janów Lubelski". Jednym z czołowych działań przewidzianych w ramach Planu w celu realizacji powyższego celu głównego jest (Cel szczegółowy nr 3) Rewitalizacja społeczna i kulturalna Rynku.

Przewidziano takie działania jak: uwzględnienie w rocznych programach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi Zadania Priorytetowego – rewitalizacja społeczna i kulturalna Rynku, a w budżecie Gminy środków na zlecania organizacjom pozarządowym działań kulturalnych i społecznych w przebudowanym centrum Miasta.

Polecane formy: koncerty, przeglądy artystyczne, festiwale, festyny, teatry uliczne, kiermasze regionalne, jarmarki ludowe, potańcówki itp. Organizacja tego typu imprez wpłynie pozytywnie na budowanie lokalnych więzi pomiędzy mieszkańcami Gminy, a także –

szczególnie w sezonie letnim – podniesie atrakcyjność Janowa Lubelskiego jako ośrodka turystycznego.

Powyższe działania są komplementarne w stosunku do przedsięwzięć zakładanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, który również przyczyni się do osiągnięcia celów Lokalnego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Janów Lubelski na lata 2016 – 2022

Misją określoną w *Strategii* jest stworzenie przez Janów Lubelski zintegrowanego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańców Janowa Lubelskiego w różnych sferach życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Dogłębna analiza *Strategii* pozwoliła na zapewnienie wysokiego stopnia komplementarności z LPR. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski jest spójny ze wszystkimi celami operacyjnymi *Strategii*, tj.:

- Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
- Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Profilaktyka i ochrona zdrowia, problemy osób starszych i niepełnosprawnych.
- Przeciwdziałanie uzależnieniu od substancji psychoaktywnych.
- Wsparcie osób doświadczających przemocy, w tym przemocy domowej.
- Partycypacja społeczna jako element scalający program rewitalizacji.

Część 1 - Diagnoza

1. Ocena stopnia i skutków wdrażania lokalnego programu rewitalizacji Miasta Janów Lubelski na lata 2009- 2015

Gmina Janów Lubelski realizowała Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Janów Lubelski na lata 2009-2015, który został przyjęty uchwałą Nr XL/271/09 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 16 października 2009 roku.

Misją rewitalizacji Janowa Lubelskiego była kompleksowa odnowa przestrzenna, gospodarcza i społeczna wyznaczonego do rewitalizacji obszaru miasta. Obszar ten obejmował zarówno historyczne centrum, na które składała się zabytkowa zabudowa najstarszej części miasta (tzw. Starego Miasta), oraz tzw. Nowe Miasto (z pierwszej połowy XIX wieku), jak również tereny poprzemysłowe i mieszkaniowe w granicach wyznaczonego obszaru.

Plan rewitalizacji był zgodny z nakreśloną strategią rozwoju gminy i wzmacniał oraz uzupełniał określone w niej działania. Program rewitalizacji nawiązywał bezpośrednio do IV celu strategicznego pt. „funkcjonalne kształtowanie przestrzeni z zachowaniem walorów środowiska naturalnego i kulturowego”. Wysoka zgodność występowała w szczególności w odniesieniu do celów: IV.1. Funkcjonalne zagospodarowanie przestrzenne, IV.2. Rewitalizacja przestrzeni publicznych oraz IV.4. Ochrona dziedzictwa historyczno-kulturowego.

W przypadku Janowa Lubelskiego wytyczono obszar rewitalizacji na podstawie następujących kryteriów:

- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- niekorzystne trendy demograficzne,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.

Wytypowany w granicach administracyjnych miasta Janów Lubelski obszar podzielono na VII stref funkcjonalnych, które tworzyły spójną przestrzennie całość kwalifikującą się do rewitalizacji:

- historyczne centrum miasta,
- dolina rzeki Białej,
- obszar poprzemysłowy przy ul. Bialskiej,
- osiedle budownictwa wielorodzinnego „Centrum”,
- osiedle budownictwa wielorodzinnego „Bohaterów Porytowego Wzgórza”,
- ulica Jana Zamoyskiego,

- obszar obiektów szkolnych.

Powierzchnia wytyczonego obszaru rewitalizacji wyniosła 146,8 ha.

Celem głównym rewitalizacji była odnowa i ożywienie wyodrębnionego kryzysowego obszaru miasta Janowa Lubelskiego oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

W programie rewitalizacji ujęto zadania, zgłoszone przez Gminę jak i partnerów lokalnych, wymienione poniżej.

Tabela 3 Projekty rewitalizacyjne ujęte w LPR Miasta Janów Lubelski na lata 2009-2015

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Stopień realizacji
1.	Rewitalizacja historycznego centrum Janowa Lubelskiego – Rynek Etap IV	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
2.	Rewitalizacja ulic historycznego centrum Janowa Lubelskiego – Stare Centrum	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w latach 2009-2010
3.	Rewitalizacja ulic Nowego Centrum Janowa Lubelskiego	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w 2010 roku
4.	Rewitalizacja ulic historycznego centrum Janowa Lubelskiego - kontynuacja	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w 2012 roku
5.	Rewitalizacja historycznego centrum Janowa Lubelskiego – ulice powiatowe	Starostwo Powiatowe	Całościowy Zrealizowany w latach 2009-2010
6.	Przebudowa mostu przez rzekę Biała	Starostwo Powiatowe	Całościowy Zrealizowany w latach 2012
7.	Przebudowa układu komunikacyjnego o znaczeniu powiatowym od ul. Sienkiewicza do ul. Okopowej	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
8.	Rewitalizacja historycznego centrum Janowa Lubelskiego – Nowy Rynek oraz Plac UM i SP	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w latach 2012-2013
9.	Adaptacja budynku przy ul. Jana Zamoyskiego 41 na Centrum Informacji Turystycznej	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
10.	Rehabilitacja zabudowy śródmiejskiej na cele handlowo-usługowe – Program 100 Kamienic na 100-Lecie Niepodległości	Gmina Janów Lubelski, LGD, właściciele kamienic	Nie zrealizowany

11.	Remont stadionu i zagospodarowanie otoczenia	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
12.	Remont budynku przedszkola przy ul. Jana Pawła II	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w latach 2012-2013
13.	Remont budynku przedszkola przy ul. Ogrodowej z zagospodarowaniem terenu	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w latach 2012-2013
14.	Zagospodarowanie terenu przy szkole podstawowej przy ul. Ks. Skorupki	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
15.	Remont Domu Nauczyciela z zagospodarowaniem terenu	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
16.	Remont Gimnazjum przy ul. Ogrodowej z zagospodarowaniem terenu	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w latach 2007-2008
17.	Modernizacja i rozbudowa Janowskiego Ośrodka Kultury (JOK)	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w latach 2009-2010
18.	Modernizacja i adaptacja budynku powięziennego na Centrum Muzealno-Kongresowe w Janowie Lubelskim	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
19.	Rewaloryzacja Parku „Misztalec” i budowa infrastruktury dla imprez masowych	Gmina Janów Lubelski	Nie zrealizowany
20.	Remont kapitalny zaplecza PGKiM Sp. z o.o. z adaptacją na cele obsługi klientów w zakresie gospodarki komunalnej	Gmina Janów Lubelski	Całościowy Zrealizowany w 2010 roku
21.	Adaptacja budynku i przyległego terenu na potrzeby Zakładu Aktywności Zawodowej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwo Powiatowe	Całościowy Zrealizowany w 2008r.
22.	Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego mieszkańców Domu Pomocy w Janowie Lubelskim	Starostwo Powiatowe	Całościowy Zrealizowany w 2008 roku i 2010 roku
23.	Poprawa efektywności funkcjonowania infrastruktury sportowej powiatu janowskiego poprzez budowę hali sportowej oraz modernizację istniejących obiektów sportowych	Starostwo Powiatowe	Nie zrealizowany

24.	Modernizacja obiektów przeznaczonych na utworzenie ośrodka edukacyjno-rehabilitacyjnego dla dzieci niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe	Całościowy Zrealizowany w 2013 roku
25.	Poprawa jakości istniejących obiektów dydaktycznych, społecznych-edukacyjnych oraz kształcenia praktycznego będących własnością powiatu janowskiego	Starostwo Powiatowe	Całościowy Zrealizowany w latach 2007-2015
26.	Utworzenie przy zabytkowym klasztorze muzeum, oraz zagospodarowanie wirydarza klasztornego	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela	Całościowy Zrealizowany w latach 2012-2013
27.	Modernizacja zabytkowego budynku NZOZ Zdrowie s.c.	NZOZ Zdrowie s.c.	Całościowy Zrealizowany w 2012 roku
28.	Adaptacja pomieszczeń piwnicznych budynku NZOZ na cele aktywizacji społecznej i szkoleniowe wraz z organizacją otoczenia	Agencja Współpracy i Rozwoju – Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej SAS	Całościowy Zrealizowany w 2007 roku
29.	Modernizacja obiektu KPPSP w Janowie Lubelskim	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Janowie Lubelskim	Całościowy Zrealizowany w latach 2016 -2017
30.	Modernizacja obiektu Komendy Powiatowej Policji wraz z organizacją otoczenia	Komenda Powiatowa Policji	Całościowy zrealizowany w latach 2014 roku
31.	Modernizacja ZUH Auto-Wulkanizacja z organizacją otoczenia	ZUH Auto-Wulkanizacja	Całościowy Zrealizowany w 2014 roku
32.	Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i zieleni osiedla Spółdzielni Mieszkaniowej	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Janowie Lubelskim	Całościowy Zrealizowany w latach 2012-2013

2. Charakterystyka i diagnoza sytuacji przestrzenno - społeczno - gospodarczej gminy

2.1 Analiza SWOT

Tabela 4 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- tendencja spadku bezrobocia, - bogata oferta programów rynku pracy PUP i duża aktywność społeczności lokalnej i firm w korzystaniu z tych programów, - aktywność JST i jednostek podległych w organizacji robót publicznych i prac interwencyjnych oraz innych form aktywizacji zawodowej, - rozwój przedsiębiorczości (głównie mikro i małej), - potencjał dobrze zlokalizowanych wolnych terenów i budynków użyteczności publicznej do wykorzystania w wyniku relokacji obecnych użytkowników oraz w związku z reformą oświaty (likwidacja gimnazjum), - bogata i różnorodna oferta kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, - dobra współpraca międzyinstytucjonalna (m.in. pomiędzy JST, PUP, OPS, PCPR), - duża aktywność i rozwijający się sektor NGO, - duża aktywność seniorów, - bogaty potencjał turystyczny bazujący na walorach historycznych, naturalnych, tradycji i kulturze, - rozwój bazy noclegowej i usług turystycznych – coraz większa aktywność społeczności lokalnej, - istnienie kompletnego systemu reintegracji zawodowej osób z niepełnosprawnościami (ŚDS, WTZ, ZAZ), - działalność dwóch KIS w Janowie Lubelskim,	- przyrost naturalny, saldo migracji, - starzenie się społeczeństwa, - ukryte bezrobocie, brak pracowników, - niskie płace, - brak miejsc pracy dla osób opuszczających ZAZ i absolwentów KIS na rynku pracy, - mała aktywność i skuteczność przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwój (szczególnie z UE), - brak centrów rozwoju przedsiębiorczości (inkubatora), z dobrym dostępem komunikacyjnym i w atrakcyjnej lokalizacji, - zbyt mała liczba średnich i dużych zakładów pracy, szczególnie firm, - mała różnorodność oferty na rynku pracy, - niedostateczna liczba lokali (szczególnie tanich) do wynajęcia w dobrej lokalizacji pod handel, usługi itp., - duże zagęszczenie budynków i brak wolnych przestrzenia na lokalizowanie nowych inwestycji oraz elementów obsługi komunikacyjnej w centrum miasta (parkingów, ścieżek rowerowych), - przebieg drogi K74 przez centrum miasta generuje bardzo duże natężenie ruchu, problemy z włączeniem się do ruchu z dróg podporządkowanych, - niedostateczna liczba miejsc parkingowych w centrum miasta (szczególnie przy punktach handlowo-usługowych), - parkujące samochody znacznie zwężają pasy

	jezdni, np. ul. Bialska, Ogrodowa, 8 Września, ulice dookoła rynku, - brak kultury parkowania, - brak kolei, - brak uczelni wyższej, - niedopasowanie struktury kształcenia do ofert pracy, - osłabienie społeczno-gospodarcze Rynku Starego Miasta, - dworzec autobusowy nie spełniający standardów obsługi pasażerów (brak toalet, brak kawiarenki, ogrzewanej poczekalni itp.), - ograniczone i mało atrakcyjne (sąsiedztwo zaniedbanego dworca) miejsce w centrum miasta (rynek) do wykorzystania pod funkcje kulturalne, integracji społecznej, rekreacji, - brak informacji turystycznej w centrum miasta, - niedostateczna liczba miejsc noclegowych, szczególnie w sezonie turystycznym, niedostateczna aktywność mieszkańców w tworzeniu nowych miejsc noclegowych, - brak zagospodarowania Parku Misztalec pod funkcje rekreacyjne i kulturalne, - rozproszenie i zbyt mała integracja NGO oraz przedsiębiorców we własnym środowisku, - zbyt mało działających przedsiębiorstw społecznych, - niski poziom reintegracji zawodowej w podmiotach reintegracyjnych, - niedostateczna liczba miejsc umożliwiających integrację społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych i młodzieży, - dominuje postawa roszczeniowa i dziedziczenie tej postawy, - wysoki poziom wydatków na pomoc społeczną i duży odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy,

	- duża liczba osób wykluczonych społecznie, - niewystarczający dostęp do usług społecznych i opiekuńczych (żłobek, przedszkole, opieka seniorów), - brak centrum integracji społecznej, - zbyt mało miejsc w ZAZ (duża kolejka oczekujących), - zbyt mało miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, - niedostatecznie rozwinięta sieć monitoringu miejskiego i oświetlenia w miejscach newralgicznych, występowania przestępstw i wykroczeń, - koncentracja przestępczości i wykroczeń w miejscach publicznych, m.in. ul. Zamoyskiego, okolice bloków mieszkalnych przy ul. 8 Września i Jana Pawła II, Park Miejski, Rynek, Park Misztalec, - nasilenie przemocy wśród rówieśników, - smog, duża emisja zanieczyszczeń powietrza, wdychanie przez mieszkańców, szczególnie na osiedlach domów jednorodzinnych, - duże koszty utrzymania budynków użyteczności publicznej,
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- zlokalizowana w sąsiedztwie miasta Janowska Strefa Inwestycyjna (w tym specjalna strefa ekonomiczna), - rządowe plany wprowadzenia ułatwień dla przedsiębiorców w ramach Konstytucji Biznesu, - coraz większa popularność inkubatorów przedsiębiorczości, startupów i dostępność środków pomocowych, - dostęp do wiedzy – cykliczna organizacja spotkań/szkoleń dla mieszkańców i przedsiębiorców z dostępnych środków na	- spadająca liczba ludności, starzenie się społeczeństwa, mały przyrost naturalny, migracje, - wykluczenie społeczne, - mała aktywność przedsiębiorców w pozyskaniu środków zewnętrznych na rozwój (np. z UE), - małe zainteresowanie przedsiębiorców wynajmem powierzchni handlowo-usługowych oferowanych przez Gminę, - duży odsetek przypadków utrzymywania działalności gospodarczej tylko przez okres trwałości (w przypadku pozyskania

zakładanie i rozwój działalności gospodarczej, - cykliczna organizacja konwentu rozwoju gminy dla różnych grup społecznych w celach konsultacyjnych i informacyjnych, - dostępność środków na inkubowanie przedsiębiorstwa społecznego, przedsięwzięć z zakresu ekonomii społecznej, - poprawa dostępności komunikacyjnej w związku z budową S19, - zmniejszenie ilości zanieczyszczeń powietrza, - eliminacja szkodliwych substancji w powietrzu wdychanych przez mieszkańców, - zwiększenie ilości energii pochodzącej z OZE, - obniżenie kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej,	dofinansowania/dotacji w ramach programów rynku pracy z PUP), - duże koszty wejścia przedsiębiorcy na rynek pracy (np. ubezpieczenie), - niezaradność i nieutrzymanie się przedsiębiorstwa społecznego, - instalacje kolektorów słonecznych i pieców na biomasę - uzależnienie od jednego źródła ciepła w przypadku drastycznych zmian klimatu, - instalacje kolektorów słonecznych - możliwość przegrzewu instalacji w przypadku braku rozbioru ciepłej wody.

2.2 Ogólne informacje o położeniu

Gmina Janów Lubelski usytuowana jest we wschodniej Polsce, w południowo-zachodniej części województwa lubelskiego w powiecie janowskim. Gmina Janów Lubelski od północy graniczy z gminą Godziszów, od wschodu z gminą Dzwola, od południa z gminą Jarocin, od południowego - zachodu na niewielkim odcinku z gminą Pysznica oraz od zachodu i północnego zachodu z gminą Modliborzyce.

Mapa 1 Położenie gminy Janów Lubelski na tle województwa Polski

Gmina jest położona na pograniczu Roztocza Zachodniego, południowego skraju Wyżyny Lubelskiej oraz Równiny Biłgorajskiej, czyli północnego krańca Kotliny Sandomierskiej. Miasto znajduje się nad rzeką Białą. Na południe od Janowa Lubelskiego rozciągają się Lasy Janowskie, stanowiące zachodnią cześć kompleksu leśnego Puszczy Solskiej. Położenie Janowa Lubelskiego względem miast Polski:

- ok. 70 km w kierunku południowym od Lublina;
- ok. 90 km w kierunku północnym od Rzeszowa;
- ok. 70 km w kierunku wschodnim od Sandomierza;

Mapa 2 Położenie Janowa Lubelskiego na tle mapy Województwa Lubelskiego

2.3 Uwarunkowania kulturowo-historyczne

Miasto Janów od początku swego istnienia stanowiło własność prywatną Ordynacji Zamojskiej i jako takie zmieniało właścicieli wraz z każdorazowo zmieniającym się ordynatem.

Miasto powstało z fundacji Katarzyny Ostrogskiej, żony Tomasza Zamoyskiego, na podstawie przywileju lokacyjnego wystawionego przez kancelarię króla Władysława IV w Warszawie 21 lipca 1640 roku. Miasteczko otrzymało miejskie prawo magdeburskie. Wraz z otrzymaniem prawa miejskiego, miasto zostało obdarowane herbem wyobrażającym Najświętszą Pannę Maryję. Miasto dostało także przywilej organizowania 8 jarmarków w roku oraz cotygodniowych targów. Janów lokowano na gruntach wsi Biała (stąd początkowa nazwa miasta). Zmiana nazwy na Janów wiąże się zapewne z faktem urodzenia syna Jana – w ten sposób Katarzyna chciała uczcić to wydarzenie poprzez utworzenie nazwy miasta od nadanego imienia, bądź była to nazwa na cześć pierwszego ordynata - również Jana.

W 1648 roku Janów został zniszczony przez wojska Chmielnickiego. Cztery lata później mieszkańców przerzedziła zaraza. Dla podniesienia Janowa ze zniszczeń ordynat Jan Sobiepan Zamoyski zezwolił w 1652 roku na osiedlenie się w mieście Żydów i uprawianie przez nich rzemiosła. Przed 1661 rokiem powstał kahał żydowski (gmina wyznaniowa).

W 1660 roku do Janowa zostali sprowadzeni Dominikanie, obejmując wybudowany na miejscu objawień Maryjnych z lat czterdziestych i ufundowany przez ordynację drewniany kościół i klasztor.

Bezpotomna śmierć trzeciego ordynata w 1665 roku zakończyła ród wielkiego hetmana i stała się powodem zatargów rodzinnych. Dopiero uchwała sejmowa z 1674 roku oraz wystąpienie całej szlachty lubelskiej rozstrzygnęło sprawę sukcesji na korzyść przedstawiciela młodszej linii Zamoyskich, Marcina, podstolego lwowskiego.

W II połowie XVIII wieku w mieście mieszkało już ponad dwa tysiące osób. Mieszczanie parali się rzemiosłem, handlem i rolnictwem. Istniało 11 cechów (rzeźnicki, kowalski, krawiecki, sukienniczy, tkacki, garncarski, szewski, bednarski, kołodziejski, kuśnierski, piekarski).

W trakcie pierwszego rozbioru Polski w 1772 roku Janów przypadł Austrii. Po utworzeniu Królestwa Polskiego, należał Janów do obwodu zamojskiego, którego był stolicą od roku 1816. Dla carskiej administracji na gruntach Ordynacji wybudowano kilka obiektów wraz kancelarią, więzieniem, szpitalem, koszarami i budynkami mieszkalnymi. Powstała wtedy zabudowa Nowego Miasta skupiała się wokół nowego Rynku, który urządzono jednocześnie jako jeden z pierwszych, publicznych parków, z centralnie usytuowanym pomnikiem Tadeusza Kościuszki. Obszar obwodu zamojskiego obejmował wówczas przeważnie dobra Ordynacji Zamojskiej, w ramach trzech powiatów: zamojskiego, kraśnickiego i tarnogrodzkiego.

W 1834 roku Janów podzielono na trzy części: Stare Miasto, Nowe Miasto i Przedmieście Zaolszynie. W 1841 roku dla stacjonującego wojska rosyjskiego postawiono cerkiew pułkową. W połowie XIX wieku przeprowadzono brukowanie głównych ulic i rynku, regulację rzeki, powstała gontarnia i cegielnia. Liczba ludności ustabilizowała się na poziomie ok. 3,5 tysiąca. W 1860 roku w mieście były 2 hotele, 4 domy zajezdne, apteka, 12 szynków oraz szkoła elementarna. Po okresie upadku odrodziło się sukiennictwo, działały dwie fabryki sukna. W 1863 roku było w Janowie 72 sukienników.

Na początku XX w. mieszkańców było ok. 8 tysięcy. Podczas I wojny światowej przez Janów trzykrotnie przetoczył się front. W okolicach miasta miały miejsce ciężkie walki.

W okresie międzywojennym Janów pozostawał wieloetnicznym i wielowyznaniowym miastem, zamieszkiwanym przez katolików, Żydów i prawosławnych.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę miasto Janów z trudem podniosło się z ruin i zgliszcz. W 1922 roku w pożarze spłonęła blisko połowa miasta – 823 budynki. Od 1925 roku nastąpił szybki rozwój: wybrukowano nowe ulice, zbudowano 7 mostów, zakończono budowę gimnazjum. W latach 30-tych Ordynacja Zamojska, wychodząc naprzeciw potrzebie odbudowy gospodarczej, część swoich dóbr oddaje na własność mieszkańcom Janowa i okolic. W 1934 roku w mieście były dwa tartaki, młyn, browar, 2 drukarnie, dwie olejarnie i rzeźnia. Rzemiosłem zajmowało się 339 osób. Elektrownia pozwoliła oświetlić szkoły, urzędy i ulice. Działał szpital, przytułek dla starców. Wśród stowarzyszeń i organizacji warto wymienić: Związek Strzelecki, Towarzystwo Dramatyczne, Towarzystwo Śpiewacze Echo, Klub Inteligencji oraz kilka bibliotek.

We wrześniu 1939 roku w wyniku trzykrotnych bombardowań, zginęło ok. 350 osób, 85% miasta uległo spaleniu. Przejawami terroru były masowe aresztowania w latach 1940-1941 oraz masowe egzekucje ludności żydowskiej. W 1940 roku okupanci uruchomili karny obóz pracy, istniejący do 1943 roku.

W 1956 roku Janów został ponownie siedzibą powiatu, jednak efekty rozwoju można było zauważyć dopiero pod koniec lat sześćdziesiątych. Uruchomiono wiele zakładów: Fabrykę Maszyn, zakład odzieżowy Gracja, Zakład Produkcji Leśnej Las itp. Stworzenie miejsc pracy spowodowało gwałtowny wzrost liczby mieszkańców oraz rozwój przestrzenny miasta (powstały lub rozrosły się osiedla Centrum, Wschód, Rozwój, Południe, Zaolszynie). W wyniku nowego podziału administracyjnego w 1975 roku Janów Lubelski znalazł się w granicach województwa tarnobrzeskiego.

Na terenie Janowa, w obszarze objętym programem rewitalizacji, występują elementy dziedzictwa kulturowego, które podlegają prawnej **opiece konserwatorskiej**. Do rejestru zabytków woj. lubelskiego wpisany jest: zespół klasztorny podominikański złożony z kościoła pw. św. Jana Chrzciciela z wystrojem wnętrza, kaplicy Objawienia, klasztoru, bramy-dzwonnicy oraz drzewostanu w obrębie cmentarza kościelnego, zespół budynków d. więzienia przy ul. Jana Pawła II 5, budynek d. kancelarii Obwodu Zamojskiego przy ul. Zamoyskiego 52, dom mieszkalny (d. Kasa Powiatu) przy ul. Zamoyskiego 56, stara część cmentarza rzymskokatolickiego przy ul. Bialskiej 92 oraz teren dawnego cmentarza przykościelnego z nagrobkami, reliktami kościoła i schodów oraz starodrzewem przy ul. Bialskiej 121.

Ponadto w Gminnej Ewidencji Zabytków ujęte zostały budynki mieszkalne, użyteczności publicznej, obiekty sakralne (kapliczki), cmentarze i stanowiska archeologiczne.

Niewątpliwie największe znaczenie pośród zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie Janowa i jednocześnie obszaru rewitalizacji posiada dawny zespół klasztorny Dominikanów, a szczególnie kościół, ob. parafialny pw. św. Jana Chrzciciela, pochodzący z lat 1694-1724. W roku 1867 została tutaj przeniesiona (po kasacie zakonu, w ramach odwetu za Powstanie Styczniowe) parafia z pobliskiej Białej. Obecnie Stanowi Sanktuarium Matki Bożej Różańcowej Łaskawej. Przedmiotem kultu jest obraz Matki Boskiej z XVII wieku, koronowany w 1985 roku.

Tabela 5 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na terenie Janowa Lubelskiego

Lp.	Zakres wpisu	Ulica	Nr rejestru	Położenie w obszarze rewitalizacji
1	Zespół klasztorny podominikański: kościół paraf. pw. św. Jana Chrzciciela z wystrojem wnętrza, wyposażeniem, kaplica Objawienia, klasztor, brama – dzwonnica, mur z bramkami, drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego	ul. Szewska	A/384	Tak
2	Cmentarz wojenny z I wojny świat., w gran. wału ziemnego, otaczającego cmentarz, wg zał.	Janów - Biała Poduchowna	A/216	Nie
3	Stara część cmentarza rzymskokat., w gran. wg zał.	ul. Bialska 92	A/935	Nie
4	Teren dawnego cmentarza przykościelnego z nagrobkami, reliktami kościoła i schodów oraz starodrzewem, w gran. wg zał.	ul. Bialska 121	A/358	Nie
5	Zespół budynków d. więzienia	ul. Jana Pawła II 5 – ul. Ogrodowa	A/243	Tak
6	Budynek d. kancelarii Obwodu Ordynacji Zamojskiej, wraz z działką wskazaną w dec., w gran. wg zał. Map	ul. Zamoyskiego 52	A/1	Tak
7	Dom mieszkalny (d. Kasa Powiatu)	ul. Zamoyskiego 56	A/572	Tak

Tabela 6 Spis zabytków Gminy Janów Lubelski znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków na Obszarze Rewitalizacji

Nr GEZ	Nazwa GEZ	Adres	Rodzaj obiektu	Funkcja
9	Dom Naczelnika Powiatu ob. dom mieszkalny	ul. Zamoyskiego 48	budynek	mieszkaniowa

10	Dom Komisarza Powiatu ob. dom mieszkalny	ul. Zamoyskiego 50	budynek	mieszkaniowa
12	Dom Mieszkalny	ul. Zamoyskiego 54	budynek	mieszkaniowa
13	Szpital Ordynacki ostatnio bursa szkolna	ul. Zamoyskiego 55	budynek	pustostan
15	Dom Mieszkalny	ul. Zamoyskiego 58	budynek	mieszkaniowa
16	Dom Sukiennika ob. dom mieszkalny	ul. Zamoyskiego 60	budynek	mieszkaniowa
17	Kasyno Oficerskie ob. dom mieszkalny	ul. Zamoyskiego 62-64	budynek	mieszkaniowa
18	Kasyno Oficerskie ob. dom mieszkalny	ul. Zamoyskiego 66	budynek	mieszkaniowa
19	Dom Mieszkalny	ul. Zamoyskiego 68	budynek	mieszkaniowa
20	Dom Mieszkalny	ul. Ogrodowa 2	budynek	mieszkaniowa
21	Dom Mieszkalny	ul. Ogrodowa 4	budynek	mieszkaniowa
22	Dom Mieszkalny	ul. Ogrodowa 6	budynek	mieszkaniowa
26	Park Miejski	ul. Zamoyskiego - ul. Sienkiewicza - ul. Jana Pawła II - ul. Ogrodowa	park	rekreacyjna - teren zielony
34	Cmentarz Prawosławny	ul. Wojska Polskiego - ul. Zamoyskiego	cmentarz	teren zielony
35	Cmentarz Żydowski	ul. Wojska Polskiego	cmentarz	teren zielony
45	Dom Mieszkalny	ul. Kilińskiego 5	budynek	mieszkaniowa
46	Dom Mieszkalny	ul. Piłsudskiego 32	budynek	mieszkaniowa
47	Dom Mieszkalny	ul. Sienkiewicza 25	budynek	mieszkaniowa
49	Dom Mieszkalny	ul. Zamoyskiego 18	budynek	mieszkaniowa
50	Dom Mieszkalny	ul. Zamoyskiego 40	budynek	mieszkaniowa
51	Dom Mieszkalny ob. Studium Medyczne	ul. Zamoyskiego 57	budynek	edukacyjna
52	Kamienica ob. Powiatowy Urząd Pracy	ul. Zamoyskiego 70	budynek	biurowa
53	Dom Mieszkalny	ul. Zamoyskiego 71	budynek	mieszkaniowa
57	Układ Urbanistyczny Starego Miasta	centrum miasta	układ urbanistyczny	mieszana
58	Układ Urbanistyczny Nowego	centrum miasta	układ	mieszana

	Miasta		urbanistyczny	
66	Obszar AZP 89-90	centrum miasta	archeologiczny	mieszana
66	Obszar AZP 89-90	centrum miasta	archeologiczny	mieszana

Rysunek 2 Zabytki w obszarze rewitalizacji

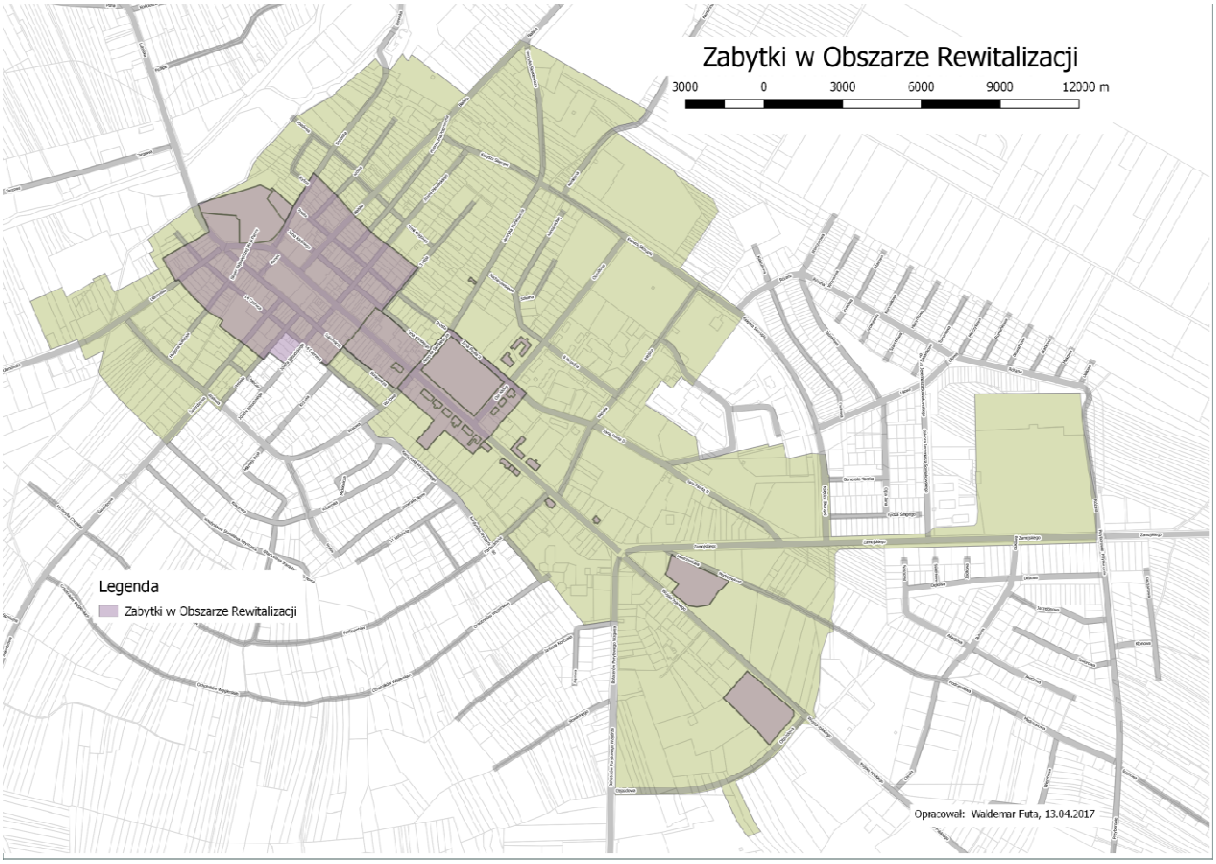

2.4 Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne

Analiza stanu rzeczywistego jest podstawą do wszelkiego rodzaju działań operacyjnych i strategicznych. W celu zidentyfikowania mocnych i słabych stron omawianego obszaru wykorzystano analizę uwarunkowań społeczno-gospodarczych całej gminy, która stanowiła jednocześnie podstawę do formułowania celów i kierunków dalszych działań.

Analiza została przeprowadzona w oparciu o obiektywne i weryfikowalne wskaźniki z wykorzystaniem określonych technik badawczych. Gmina Janów Lubelski, jako jednostka samorządu terytorialnego o charakterze miejsko-wiejskim, funkcjonuje w specyficznych warunkach społecznych i ekonomicznych, przez co cechuje się rozbudowanymi powiązaniami i współzależnościami procesów rozwojowych, a także różnorodnością oczekiwań i aspiracji społeczeństwa.

Analiza uwarunkowań społecznych Gminy Janów Lubelski dotyczyła następujących zagadnień: demografii, kapitału ludzkiego, rynku pracy, kultury, aktywności społecznej i obywatelskiej, problemów społecznych, czy też bezpieczeństwa publicznego.

Jednocześnie przeprowadzona została diagnoza obszaru w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju proces rewitalizacji dotyczy w szczególności obszarów znajdujących się w kryzysie z powodu koncentracji negatywnych zjawisk tj. bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym mieszkańców.

Analiza poszczególnych zagadnień, to znaczy uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych Gminy Janów Lubelski miała charakter ilościowo-jakościowy.

2.5 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów wzrostu

Usytuowanie Gminy we wschodniej Polsce, w południowo-zachodniej części województwa lubelskiego, pomiędzy ośrodkami miejskimi Lublina i Rzeszowa, a także rozległymi przestrzeniami Lasów Janowskich i wzniesieniami Roztocza, stanowi ważną determinantę rozwoju.

Janów Lubelski jest ważnym węzłem komunikacyjnym, leżącym na skrzyżowaniu dróg wiodących do granic Polski - z Ukrainą w Zosinie i Hrebennem (droga krajowa nr 74) oraz ze Słowacją w Barwinku (droga krajowa nr 19).

Janów Lubelski jest kluczowym ośrodkiem miejskim oddziałującym na tempo rozwoju i dynamikę mikroregionu, ponieważ to właśnie w mieście koncentrują się najważniejsze funkcje niezbędne dla rozwoju całego obszaru – społeczne, gospodarcze, usługowe, edukacyjne, czy też administracyjne. Istotny rynek pracy zarówno dla mieszkańców miasta, jego obszaru funkcjonalnego, a w rezultacie całej gminy skupia się właśnie na terenie miasta. Właśnie na tym obszarze pojawiają się nowoczesne i innowacyjne przedsiębiorstwa, liczne inwestycje, a także prężnie rozwija się sektor usług. Jednak obok istotnych potencjałów wzrostu, miasto doświadcza także niekorzystnych zjawisk w poszczególnych sferach życia społeczno-gospodarczego.

Wykonana na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych diagnoza wskazuje na dużą skalę potrzeb w obszarze rewitalizacji oraz ich zróżnicowany charakter w poszczególnych sferach.

SFERA SPOŁECZNA

Demografia

Pod koniec grudnia 2015 roku Gminę Janów Lubelski zamieszkiwało 16 200 osób, z wyraźną koncentracją na obszarze miejskim, gdzie skupiało się aż 74,52% populacji ogółem. Od roku 2000 liczba ludności na badanym obszarze utrzymywała się na względnie stałym poziomie z tendencją spadkową, mimo to w ciągu 15 lat, dla których dane są prezentowane, można było zaobserwować pewne tendencje i niewielkie wahania. W roku 2010 nastąpiło odwrócenie dotychczasowego, trwającego od 2002 do 2009 roku, trendu wzrostowego - liczba ludności gminy po nagłym wzroście systematycznie spada.

Wykres 1 Zmiany liczby ludności Gminy Janów Lubelski w latach 2000 - 2015

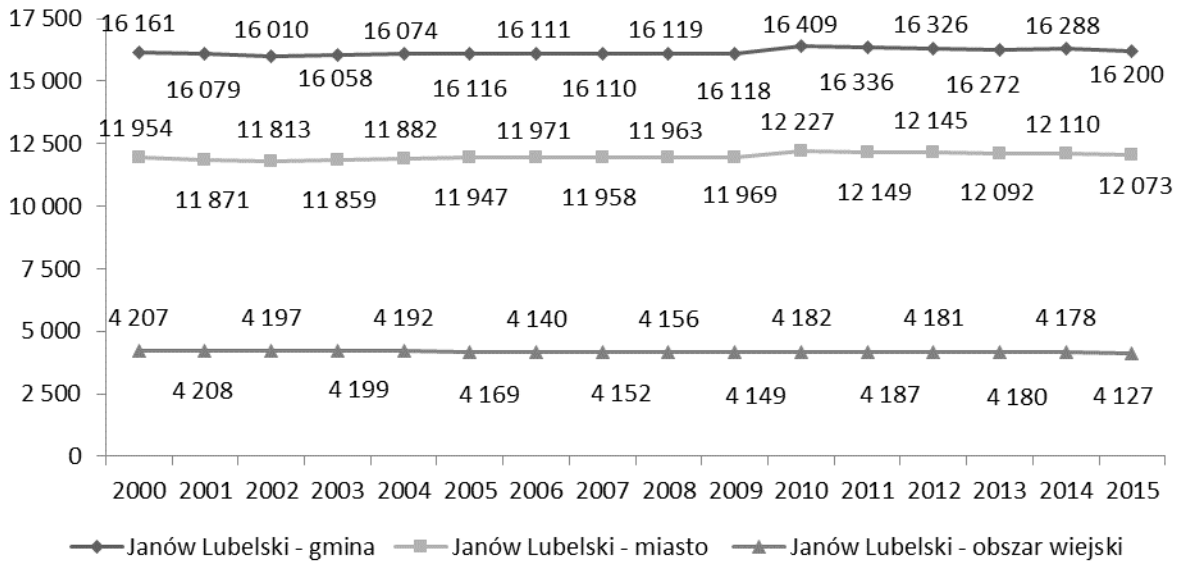

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Na kształtowanie się liczby ludności mają wpływ zmiany zachodzące zarówno w mieście Janowie Lubelskim jak i okolicznych miejscowościach. Jednakże, ze względu na znaczący udział osób zamieszkujących Janów Lubelski w ludności ogółem, zmiany liczby ludności na obszarach wiejskich nie wpływają w tak znaczący sposób na omawianą sferę.

Wpływ na kształtowanie się negatywnej tendencji – zmniejszania się liczby ludności mają dwa zjawiska, to znaczy: ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny. W latach 2002-2015 na terenie Gminy Janów Lubelski liczba urodzeń żywych i zgonów ulega zmianom, co przekłada się bezpośrednio na zmiany przyrostu naturalnego. Od 2008 roku wyraźnie spada liczba urodzeń, która przy wysokiej umieralności w 2015 roku doprowadziła do znacznego zmniejszenia się przyrostu naturalnego.

Dodatkowo, na proces depopulacji w Gminie Janów Lubelski mają wpływ ruchy migracyjne. Podobnie jak w przypadku przyrostu naturalnego, od 2008 roku saldo migracji, rozumiane jako różnica między zameldowaniami a wymeldowaniami w ruchu wewnętrznym, przyjmuje wartości ujemne.

Wykres 2 Przyrost naturalny w Gminie Janów Lubelski w latach 2002 - 2015

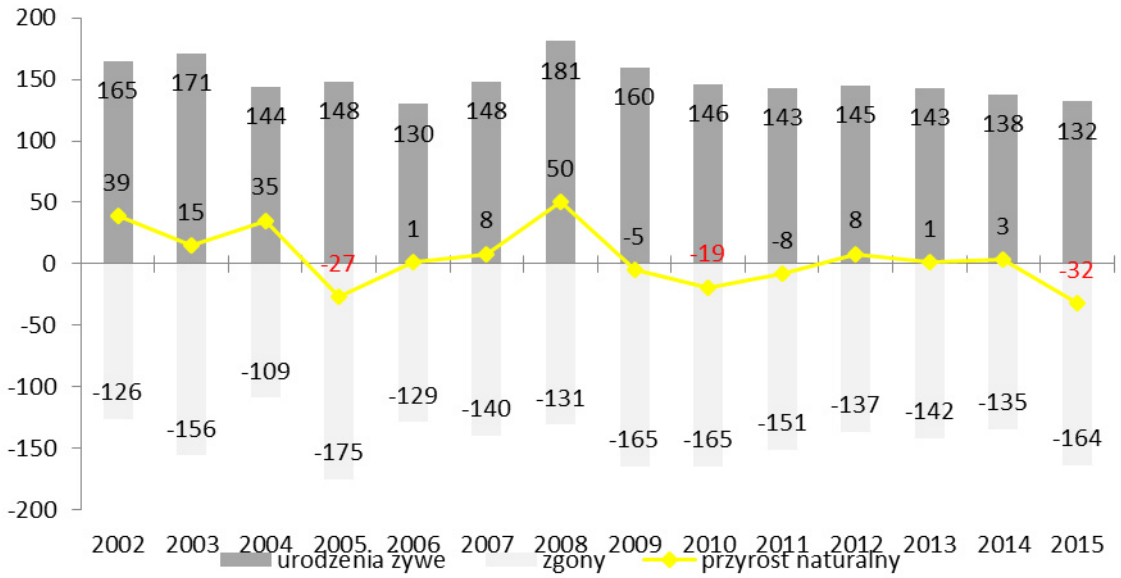

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Warto jednak zaznaczyć, że Gmina Janów Lubelski cechuje się niższym ujemnym saldem migracji niż analogiczne obszary w powiecie janowskim.

Wykres 3 Saldo migracji dla Gminy Janów Lubelski w latach 2002-2015

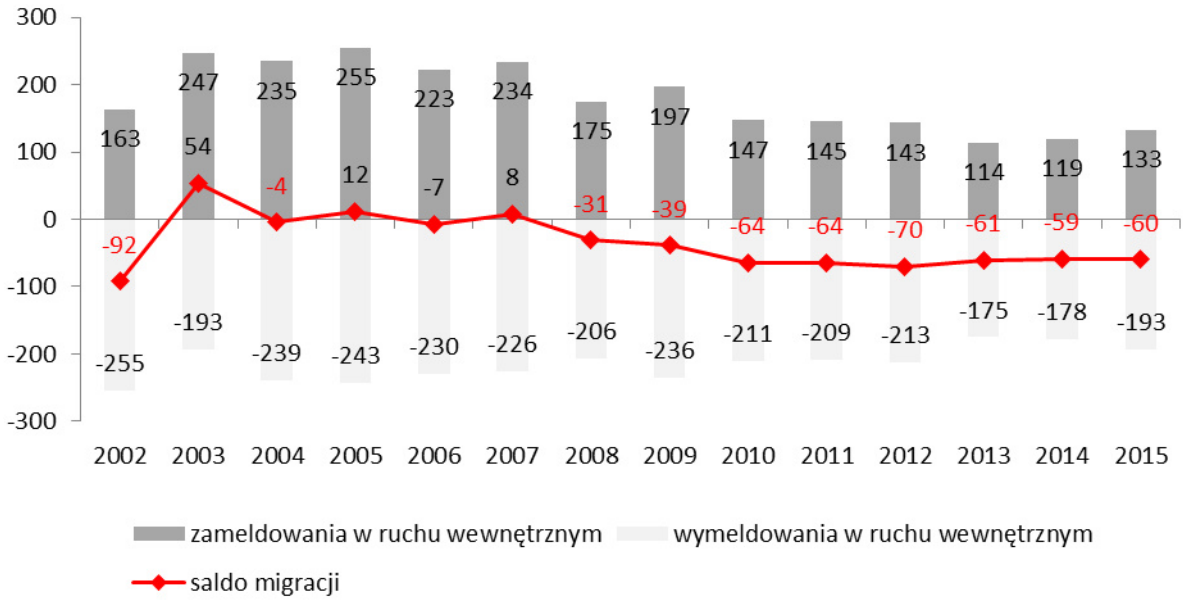

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

W tym miejscu należy podkreślić, że w kontekście postępującej depopulacji badanego obszaru proces rewitalizacji, który ma na celu przewidywanie i zapobieganie pewnym

zjawiskom kryzysowym, jak również ożywienie społeczno-gospodarcze oraz poprawę warunków życia ludności, może być istotnym narzędziem służącym ograniczeniu skali emigracji mieszkańców miasta, z którego coraz częściej wyjeżdżają na stałe ludzie młodzi, przedsiębiorczy i dobrze wykształceni. Wspomniany odpływ osób w wieku produkcyjnym wpływa niekorzystnie na kształtowanie się struktury demograficznej badanego obszaru i wpływa na pogłębienie się występujących problemów zarówno w sferze społecznej jak i gospodarczej.

Wykres 4 Przyrost naturalny i saldo migracji dla Gminy Janów Lubelski w latach 2002-2015

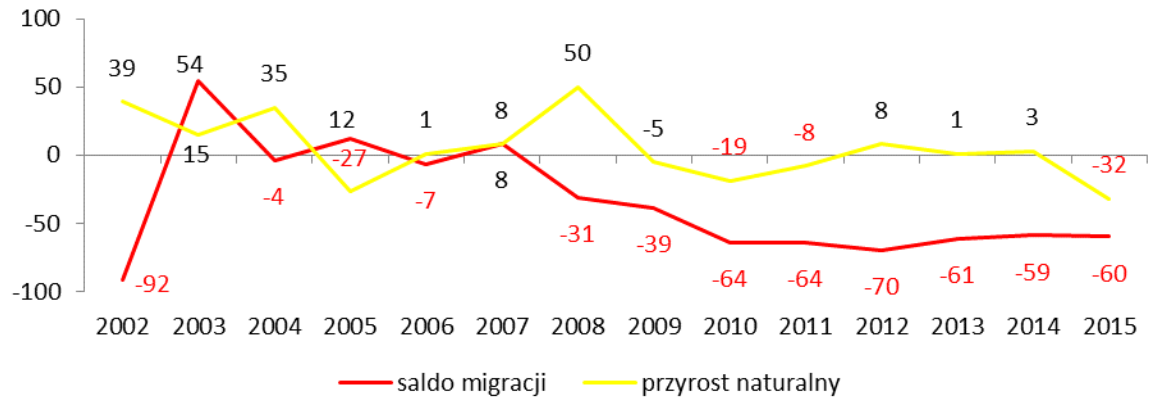

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Kolejnym, obok zmniejszającej się liczby ludności, istotnym problemem demograficznym badanego obszaru jest proces starzenia się społeczeństwa. Przewiduje się, że w ciągu najbliższych 20 lat liczba ludności będzie się systematycznie zmniejszać, nie tylko ze względu na migrację ludzi młodych do większych ośrodków miejskich, ale także przez nasilające się procesy starzenia się społeczeństwa.

Stały wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym ma negatywny wpływ na sytuację demograficzną w Gminie Janów Lubelski. Dodatkowo, od kilku lat obserwuje się wzrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego, mierzonego jako liczba osób w wieku poprodukcyjnym, przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. Obecnie kształtuje się on na poziomie 28% co jest spowodowane szybko starzejącym się społeczeństwem i malejącą populacją ludności, wchodzącą w wiek produkcyjny. W Gminie Janów Lubelski w 2015 liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przewyższyła liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Kapitał ludzki

W ostatnich latach obserwuje się wzrost wykształcenia mieszkańców Gminy Janów Lubelski. Poziom wykształcenia mieszkańców wzrósł na przestrzeni ostatnich lat[9], czego

[9] Na podstawie danych porównawczych według Narodowych Spisów Powszechnych w latach 2011 i 2016.

dowodem jest zwiększający się odsetek osób z wykształceniem wyższym i malejący udział osób z wykształceniem podstawowym. Dzięki lepszej dostępności do coraz wyższej jakości edukacji, a także coraz lepszemu wyposażeniu szkół w pomoce i sprzęt komputerowy dzieci i młodzież mają lepsze warunki do kształcenia się.

Mimo wzrostu ogólnego poziomy wykształcenia warto podkreślić niepokojące wyniki egzaminów uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. W podejmowaniu działań strategicznych w sferze nauki i doskonalenia kapitału ludzkiego należy zwrócić szczególną uwagę na edukacje na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym.

Tabela 7 Średnie wyniki uczniów ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej w Gminie Janów Lubelski na tle Polski i województwa w procentach

	Część I			Część II
Jednostka terytorialna	Wynik ogólny	Język polski	Matematyka	Język angielski
Polska	67	73	61	78
Województwo lubelskie	66,9	73,1	60,4	76,5
Janów Lubelski	**65,7**	**72,5**	**58,6**	**76,1**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej [https://www.cke.edu.pl] oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie [http://www.oke.krakow.pl].

Tabela 8 Średnie wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Gminie Janów Lubelski na tle Polski i województwa lubelskiego

	Część humanistyczna		Część matematyczno - przyrodnicza	
Jednostka terytorialna	Język polski	Historia i WOS	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze
Polska	62	64	48	50
Województwo lubelskie	70	64	49	50
Janów Lubelski	**73**	**67**	**47**	**53**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej [https://www.cke.edu.pl] oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie [http://www.oke.krakow.pl].

Rynek pracy

W Janowie Lubelskim na 1000 mieszkańców pracuje 306 osób, czyli więcej niż w województwie lubelskim i w Polsce. 49,6% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 50,4% mężczyźni. Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa lubelskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski. Miasto Janów Lubelski pełni szczególną rolę na regionalnym rynku pracy. W Janowie

Lubelskim pracują nie tylko osoby zamieszkujące miasto, ale także przyjezdni. Wśród mieszkańców aktywnych zawodowo 362 osoby wyjeżdża do pracy do innych miast, natomiast znacznie więcej, bo aż 1 360 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy jest dodatnie[10].

Przez wzgląd na specyficzny charakter regionu zdecydowana większość mieszkańców gminy Janów Lubelski – ponad 70% osób aktywnych zawodowo pracuje w sektorze rolniczym.

Tabela 9 Rynek pracy w Gminie Janów Lubelski i powiecie janowskim

	Powiat janowski	Gmina Janów Lubelski
Pracujący	5642	3951
Bezrobotni zarejestrowani	2981	1122
- w tym kobiety	44,5%	43,8%
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10,3%	10,8%
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym	10,1%	10,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Lublinie, http://lublin.stat.gov.pl/.

W 2015 roku bezrobocie w Gminie Janów Lubelski wyniosło 17,2%[11] i w badanym okresie utrzymywało się na poziomie zbliżonym do stopy bezrobocia w Polsce i województwie lubelskim, przy czym warto zaznaczyć, że od 2006 roku wartość wskaźnika w gminie przewyższała jego poziom dla Polski. Wyraźnie widać, że problem bezrobocia dotyka zwłaszcza mieszkańców miasta, gdyż to właśnie tam stopa bezrobocia rejestruje się na poziomie znacznie wyższym niż w pozostałych omawianych obszarach.

[10] Według danych PUP w Janowie Lubelskim, www.janow.pup.gov.pl.

[11] Bezrobocie rejestrowane bywa definiowane w różny sposób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji). Tak zdefiniowaną stopę bezrobocia rejestrowanego prezentujemy na taj stronie. Dane o bezrobociu na poziomie miast są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i mieście.

Wykres 5 Stopa bezrobocia w badanym obszarze w porównaniu do Polski i województwa lubelskiego

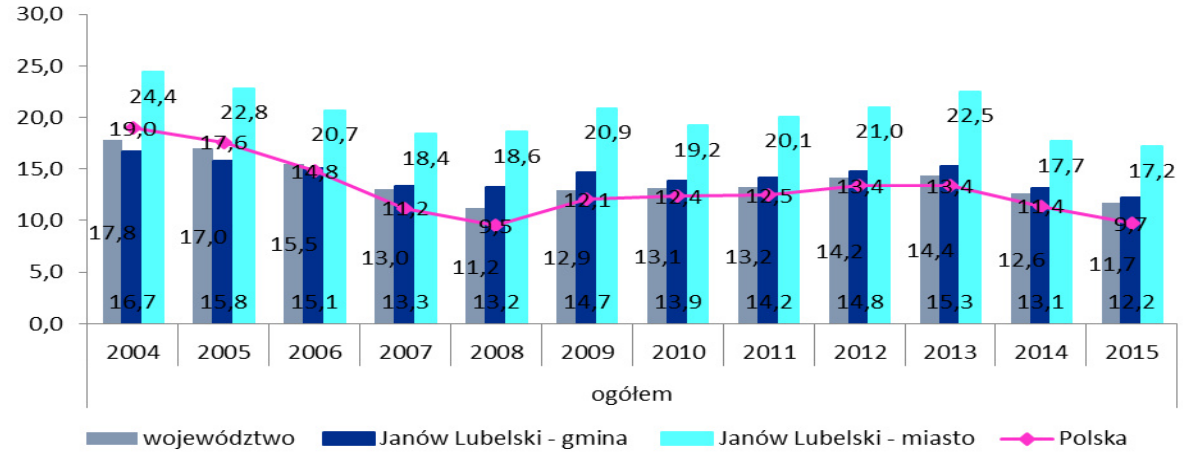

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

W strukturze bezrobocia w Gminie Janów Lubelski przeważa bezrobocie kobiet, podobnie jak w przypadku województwa i kraju, jednakże różnica wartości wskaźnika dla kobiet i mężczyzn nie jest w tym przypadku na tyle znacząca, aby wzbudzać niepokój. Podobnie jak w przypadku liczby osób niepracujących w Polsce i województwie lubelskim wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Janów Lubelski również przeważają osoby w wieku od 25 do 34 lat, przy czym wartość wskaźnika dla Janowa Lubelskiego przewyższa średnią wartość dla porównywalnych jednostek terytorialnych.

Tabela 10 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w Gminie Janów Lubelski na tle porównywalnych jednostek terytorialnych

Nazwa	Polska	Województwo lubelskie	Janów Lubelski
24 lata i mniej	15,15%	17,78%	24,29%
25-34	27,49%	31,77%	32,20%
35-44	21,29%	20,45%	17,54%
45-54	18,42%	15,91%	14,93%
55 i więcej	17,65%	14,09%	11,04%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Na tle średniej dla Polski i województwa lubelskiego Gmina Janów Lubelski charakteryzuje się niższym odsetkiem bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym lub niższym. Niemniej jednocześnie w zestawieniu z powyższymi jednostkami terytorialnymi, Janów Lubelski odznacza się wyższym odsetkiem

osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem w przypadku omawianego obszaru jest wysoki, choć niższy w porównaniu ze struktura bezrobocia dla województwa, udział bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie.

Tabela 11 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia w Gminie Janów Lubelski na tle porównywalnych jednostek terytorialnych

Nazwa	Polska	Województwo lubelskie	Janów Lubelski
Wyższe	12,81%	15,43%	14,22%
policealne, średnie zawodowe	21,80%	24,39%	26,37%
średnie ogólnokształcące	10,53%	11,67%	13,45%
zasadnicze zawodowe	27,18%	24,76%	24,62%
gimnazjalne i poniżej	27,69%	23,75%	21,34%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w gminie Janów Lubelski zasadniczo nie odbiega od średniej dla Polski czy województwa lubelskiego. Istotnym problemem społecznym i gospodarczym jest jednakże długotrwałe bezrobocie, które prowadzi do dekapitalizacji nabytych wcześniej kwalifikacji i umiejętności zawodowych ludności, a co za tym idzie do degradacji kapitału ludzkiego, dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na ten problem.

Aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców

Organizacje pozarządowe to podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku, czasami o organizacjach pozarządowych mówi się jako o „trzecim sektorze".

W ramach tej grupy na terenie badanego obszaru działają liczne kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, ponad 30 stowarzyszeń kulturowo-sportowych i kulturalno-oświatowych i inne organizacje pozarządowe aktywnie działające.

Sfera kultury fizycznej i sportu jest polem aktywności w przypadku wielu organizacji pozarządowych funkcjonujących zwłaszcza w mieście Janowie Lubelskim. Ponadto relatywnie duża liczba janowskich organizacji pozarządowych koncentruje swoją aktywność w takich obszarach działania, jak: nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata

i wychowanie, kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa, ochrona i promocja zdrowia oraz pomoc społeczna – w tym pomoc rodzinom, osobom w trudnej sytuacji życiowej i niepełnosprawnym, a także ochrona środowiska.

Mimo relatywnie wysokiej aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców w Gminie Janów Lubelski, a zwłaszcza w mieście, gdzie koncentruje się znaczna liczba organizacji i stowarzyszeń, jest stosunkowo niewiele miejsc dających mieszkańcom możliwość do dalszego rozwoju opisywanej formy aktywności. Podobnie jak w wielu analogicznych obszarach, czyli gminach wiejsko-miejskich z jednym kluczowym ośrodkiem, w Janowie w sposób niewystarczający wykorzystywany jest potencjał tamtejszych organizacji pozarządowych – podmiotów, które wykazują się największą inicjatywą społeczną i lokalną, prowadzą aktywny dialog społeczny, dzięki któremu mają wiedzę na temat tego, jakie są istotne dla lokalnej społeczności inicjatywy i akcje.

W mieście, jak i w okolicznych miejscowościach brakuje dobrze skomunikowanego, dostępnego dla wszystkich centrum rozwoju działalności organizacji społecznych i grup, zarówno tych oficjalnie zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, jak i nieformalnych. Istnieją przesłanki do wzmocnienia organizacji pozarządowych oraz wykorzystania możliwości wynikających z połączenia aktywności samorządu i sektora społecznego w jednym miejscu, na które należałoby zwrócić uwagę.

Na tle regionu, Gmina Janów Lubelski wyróżnia się relatywnie wysokim poziomem aktywności obywatelskiej, rozumianej jako frekwencja w wyborach ogólnokrajowych. W wyborach do Sejmu i Senatu w 2015 roku średnia dla województwa wyniosła 49% natomiast w Gminie Janów Lubelski była równa 52,3%. Jest to wynik nieznacznie gorszy niż średnia frekwencja w wyborach dla powiatu janowskiego, która wyniosła 52,7%, ale zachowuje wyraźnie wzrostową tendencję, co należy rozpatrywać pozytywnie. W przypadku wyborów prezydenckich, Gmina Janów Lubelski cechuje się wysokim zaangażowaniem społeczności lokalnej, gdyż w frekwencja wyborcza każdorazowo była wyższa niż zarówna ta w kraju jak i województwie.

Należy podkreślić, że na aktywność społeczną ma wpływ nie tylko czynny udział w wyborach ogólnokrajowych, ale także poziom frekwencji w wyborach samorządowych. Jeśli jest niski staje się zjawiskiem niekorzystnym, gdyż może świadczyć o niskim zainteresowaniu mieszkańców sprawami lokalnej wspólnoty samorządowej. Jednakże w przypadku Gminy Janów Lubelski zaobserwować można wysoką frekwencję w wyborach samorządowych, co pozytywnie świadczy o zainteresowaniu społeczności lokalnej w sprawy istotne dla regionu.

Tabela 12 Frekwencja wyborcza w Gminie Janów Lubelski na tle Polski i województwa lubelskiego

	Frekwencja wyborcza w procentach		
Rodzaj wyborów	Polska	Województwo lubelskie	Gmina Janów Lubelski
Wybory do Sejmu i Senatu			
Wybory do Sejmu i Senatu 2015	56,6	52,7	52,3
Wybory do Sejmu i Senatu 2011	55,7	49	49,3
Wybory prezydenta RP (I tura)			
Wybory prezydenta RP 2015	53,0	54,3	58,3
Wybory prezydenta RP 2010	59,6	54,1	60,51
Wybory do Parlamentu Europejskiego			
Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014	28,4	23,5	27,2
Wybory do Parlamentu Europejskiego 2009	31,6	22,0	24,4
Wybory samorządowe (I tura)			
Wybory samorządowe 2014	38,8	49,8	50,4
Wybory samorządowe 2010	37,1	49,9	56,7

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej [http://pkw.gov.pl].

Kultura

Na terenie Gminy Janów Lubelski większość ośrodków kulturowych skupiona jest na obszarze miasta. Swoją działalność w zakresie szeroko rozumianej kultury prowadzą tutaj takie instytucje jak Janowski Ośrodek Kultury, w ramach którego funkcjonują m.in.: Kino, zespół muzyczny Olek Orkiestra, Klub Pracy Twórczej oraz Klub Taneczny JUMP. Ponadto w Janowie Lubelskim siedzibę mają Muzeum Regionalne, Muzeum Przyrodnicze (w ramach Ośrodka Edukacji Ekologicznej), Muzeum Fotografii, Biblioteka Publiczna i Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. KEN. Istnieje także wiele innych placówek o charakterze kulturalnym, zarówno w mieście, jak i w okolicznych miejscowościach, które w mniejszym lub większym stopniu, prowadzą działalność kulturową.

Na omawianym obszarze organizowane są cykliczne imprezy, rozpoznawalne na poziomie krajowym i międzynarodowym, takie jak: Festiwal Artystów Filmu i Telewizji FART, Festiwal Folkloru Jarmark Janowski, Festiwal Kaszy „Gryczaki”, Zoom Natury Dni Janowa

z Radiem Lublin, Wiosna z Teatrem na Kresach oraz konkursy muzyczne między innymi: Śpiewający Słowik – Wojewódzki Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej.

Bezpieczeństwo publiczne

Gmina Janów Lubelski jest miejscem relatywnie bezpiecznym, poziom zagrożenia przestępczością na tym terenie nie odbiega od innych analogicznych obszarów, tj. gmin wiejsko-miejskich. Również Miasto Janów Lubelski cechuje się względnym bezpieczeństwem. Nieco wyższy notowany poziom przestępczości jest zjawiskiem charakterystycznym dla ośrodków miejskich przez wzgląd na znaczną koncentrację ludności zamieszkującą ten teren, ale również użytkowników miasta. Niemniej jednak wypada zauważyć, że na przestrzeni ostatnich lat, następuje wyraźna poprawa w zakresie poziomu bezpieczeństwa publicznego, czego dowodem jest systematycznie spadająca liczba przestępstw. Jednakże, niekorzystny jest wzrost liczby nietrzeźwych kierowców zaobserwowany w latach 2014/2015 oraz kradzieży, również kradzieży z włamaniem, oszustw i znieważeń funkcjonariuszy. Również udział tych przestępstw w ogólnej liczbie jest największy – 10,91% stanowi problem nietrzeźwych kierowców i niewiele mniej, bo 10,00% stanowią kradzieże. W przypadku pozostałych kategorii liczba przestępstw i ich udział stopniowo spadają.

Tabela 13 Liczba i rodzaj przestępstw popełnianych na terenie Gminy Janów Lubelski

			Udział	
	2014	2015	2014	2015
Ogólna liczba przestępstw popełniona na terenie Gminy	339	330	-	-
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, w szczególności:				
zabójstwa	0	0	-	-
bójki i pobicia	6	2	1,77%	0,61%
uszczerbek na zdrowiu	9	7	2,65%	2,12%
Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w szczególności:				
zdarzenia drogowe	10	10	2,95%	3,03%
nietrzeźwi kierowcy	19	36	5,60%	10,91%

Przestępstwa przeciwko mieniu, w szczególności:				
kradzież	29	33	8,55%	10,00%
kradzież z włamaniem	12	14	3,54%	4,24%
rozbój	1	0	0,29%	0,00%
oszustwo	14	16	4,13%	4,85%
zabór pojazdu	1	0	0,29%	0,00%
naruszenie integralności rzeczy (zniszczenie mienia)	18	14	5,31%	4,24%
Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, w szczególności:				
naruszenie nietykalności funkcjonariusza	2	0	0,59%	0,00%
znieważenie funkcjonariusza	3	7	0,88%	2,12%
przemoc domowa	9	8	2,65%	2,42%

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji.

Problemy społeczne

Na obszarze danej jednostki terytorialnej występują różnego rodzaju problemy społeczne, których natężenie wyznaczyć można poprzez interpretację danych o liczbie osób, dla których zrealizowano świadczenia takie jak: zasiłek stały, zasiłek celowy i w naturze, zasiłek okresowy lub zostały objęte programem wieloletnim „Pomoc państwa w zakresie dożywiania w okresie od 2015/01/01 do 2015/12/31 - pomoc społeczna".

W Gminie Janów Lubelski w tego rodzaju pomocy skorzystało 545 rodzin składających się łącznie z 1412 członków, z czego najwięcej, gdyż aż 349 (842 osoby) w Janowie Lubelskim, co wskazuje na wyraźne skoncentrowanie problemu w ośrodku miejskim.

Głównymi powodami, dla których przyznawano pomoc są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba. Często występującymi problemem są również bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, a także nieefektywne prowadzenie gospodarstwa domowego. Powodem przyznania pomocy socjalnej bywają również problemy spotykane w nieco mniejszej skali, takie jak alkoholizm, sieroctwo, podeszły wiek, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz samotne

wychowywanie dziecka, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Wykres 6 Zakres występowania problemów społecznych w Gminie Janów Lubelski w 2015 roku

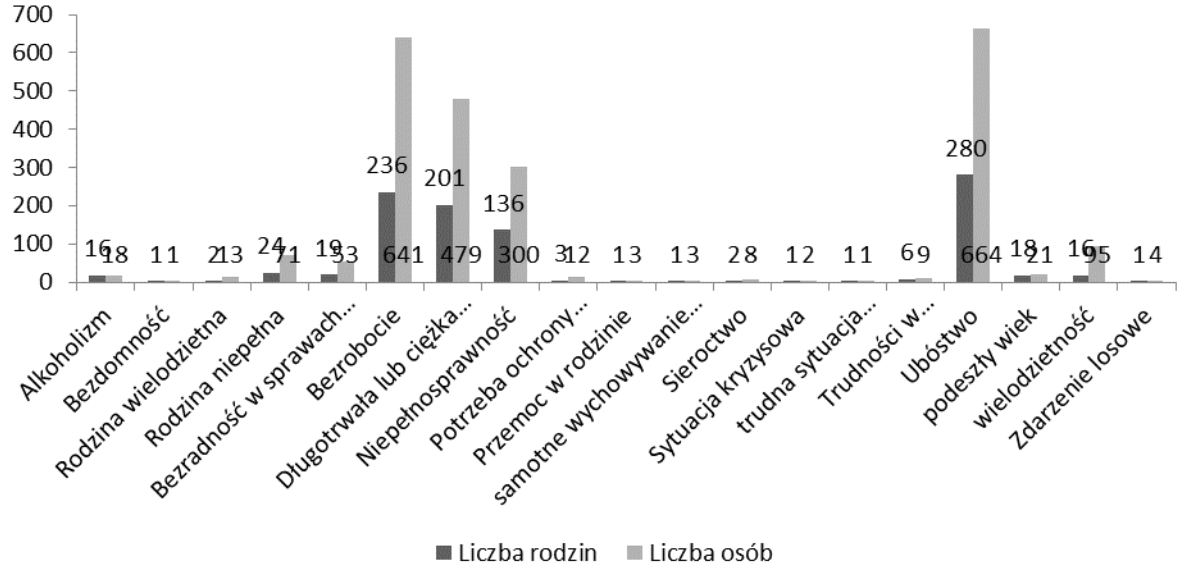

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim.

STREFA GOSPODARCZA

Na sytuację gospodarczą gminy podstawowy wpływ ma sytuacja w całym powiecie janowskim, gdzie znaczny udział w tworzeniu wartości dodanej brutto ma rolnictwo. Struktura zatrudnienia przedstawia się następująco: 71,0% mieszkańców powiatu pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 9,9% w przemyśle i budownictwie, a 19,0% w sektorze usługowym (w tym: 4,0% - handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, 0,7% - działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości oraz 14,3% pozostałe usługi).

W 2015 roku na terenie Gminy Janów Lubelski działalność gospodarczą prowadziło ponad 1700 podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Przeważająca większość zarejestrowanych podmiotów klasyfikowana jest jako pozostała działalność, czyli na przykład usługi. Liczba podmiotów gospodarczych ogółem utrzymuje się na względnie stałym poziomie z jedynie niewielkimi wahaniami. Najmniej podmiotów rozwija się w strefie rolnictwa, pomimo tak wysokiego zatrudnienia w tej sferze w badanym regionie.

Wykres 7 Struktura podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Janów Lubelski w latach 2009-2015

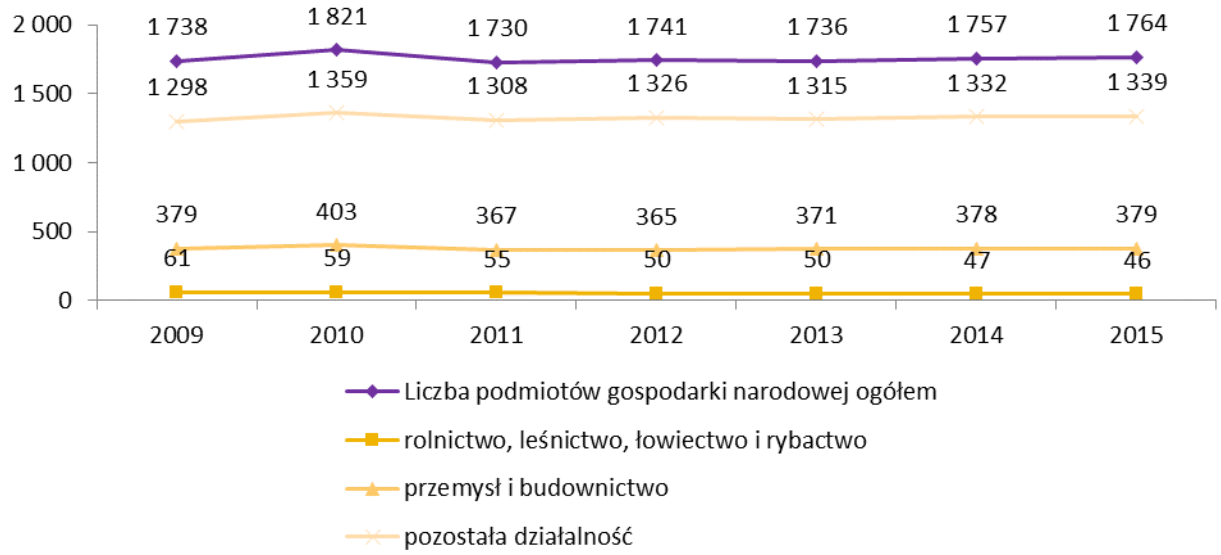

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS.

W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych Gminy Janów Lubelski dominują osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą oraz mikroprzedsiębiorstwa, tj. podmioty zatrudniające do 9 pracowników. Według danych GUS, tej wielkości podmioty gospodarcze stanowiły w 2015 roku około 96% ogółu jednostek gospodarczych zarejestrowanych w gminie. W 2015 roku w omawianym obszarze funkcjonowało 49 małych przedsiębiorstw (podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób). Widać tutaj znaczny spadek ilości tych podmiotów, których liczba w przeciągu zaledwie pięciu lat zmniejszyła się o prawie 30%.

Wskazuje to niewątpliwie na znaczną degradację obszaru, potrzebę ożywienia, przywrócenia dawnej funkcji lub znalezienia nowej, umożliwiającej optymalny rozwój i wykorzystanie, zarówno miejsca, jak i możliwości lokalnego biznesu.

Wspomniany fakt, że w gminie działają głównie firmy mikro i małe nie umniejsza potencjału, jaki prezentują mieszkańcy obszaru. Potwierdza to wysoki, w porównaniu do innych gmin, odsetek ilości firm w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Gmina Janów Lubelski prowadzi szereg działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości. Dzięki wieloletnim staraniom Samorządu, ok. 200 ha gruntów, na jednym obszarze, zostało przeznaczonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod funkcje przedsiębiorczości, tworząc Janowską Strefę Inwestycyjną „Borownica". Część terenów, ok. 35 ha zostało włączonych do Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN, Podstrefa Janów Lubelski.

Gmina prowadzi spotkania informacyjne dla przedsiębiorców na temat pozyskania funduszy europejskich, dwa razy w roku Burmistrz Janowa Lubelskiego zaprasza

na Konferencję dla Przedsiębiorców, a we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy poszukuje możliwości dla osób bezrobotnych w założeniu własnej działalności gospodarczej.

Znaczącą przeszkodą dla przyszłych przedsiębiorców są wysokie ceny i mała dostępność lokali przeznaczonych do wynajmu pod działalność gospodarczą.

Jeszcze mniej jest przedsiębiorstw średnich - podmiotów zatrudniających od 50 do 249 pracowników, bo tylko 18 w całym regionie. Na terenie miasta działalność prowadzi 3 duże podmioty, które zatrudniają ponad 250 osób.

STREFA ŚRODOWISKOWA

Teren, na którym ulokowany jest Janów Lubelski znajduje się w zasięgu dwóch mezoregionów: Roztocza Zachodniego (około 15% powierzchni) i Równiny Biłgorajskiej (ok. 85% powierzchni). Pod względem geologicznym rozciąga się na pograniczu dwóch dużych jednostek tektonicznych, a mianowicie: Zapadliska Podkarpackiego i Wyżyny Małopolskiej. Janów Lubelski położony jest na północnym krańca Kotliny Sandomierskiej.

Miasto znajduje się nad rzeką Białą. Na południe od Janowa Lubelskiego rozciągają się Lasy Janowskie, stanowiące zachodnią część kompleksu leśnego Puszczy Solskiej. Na obszarze gminy znajdują się dwa istotne rezerwaty przyrody: częściowo rezerwat przyrody Lasy Janowskie - chroni kompleks lasów mieszanych w miejscu upamiętniającym największą na ziemiach polskich bitwę partyzantów; częściowo rezerwat przyrody Szklarnia - chroni fragment dawnej Puszczy Solskiej, obejmującej głównie drzewostany naturalnego pochodzenia ze znacznym udziałem jodły.

Istotnym, nie tylko pod względem środowiskowym, ale także turystycznym, elementem krajobrazu omawianych terenów jest Zalew Janowski - sztuczny zbiornik wodny o powierzchni 30 ha, powstały na obrzeżach Lasów Janowskich przez melioryzację doliny rzeki Biała, na którym znajdują się 2 wyspy: Harcerska i Łabędzia.

Stan aerosanitarny

Na terenie Gminy Janów Lubelski stwierdzono przekroczenie poziomu stężeń warunkujących ochronę zdrowia dla pyłu PM10. Tym samym obszar został oznaczony klasą C charakteryzującą się: zanieczyszczeniem powietrza o stężeniu powyżej poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji. Stan powietrza w Gminie Janów Lubelski został ujęty w „Planie gospodarki niskoemisyjnej Gminy Janów Lubelski" jako jeden z głównych celów. Do 2020 roku planowane jest zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska ze szczególnym uwzględnieniem poprawy jakości powietrza atmosferycznego, wód i gleby przez wdrażanie programów ochrony powietrza, redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza

w tym emisji gazów cieplarnianych ze wszystkich sektorów gospodarki, ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze środków transportu poprzez modernizację taboru, wykorzystanie paliwa gazowego zamiast oleju napędowego i benzyny oraz zwiększenie płynności ruchu.

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Na terenie Gminy Janów Lubelski występuje wiele cieków i zbiorników wodnych, między innymi wspomniany wcześniej Zalew Janowski, będący jednocześnie największym takim zbiornikiem na omawianym obszarze. Obszar gminy leży w zasięgu zlewni rzeki Bukowej (II rzędu w stosunku do Wisły), będącej częścią składową dużej zlewni rzeki San (I rzędu). Ponadto, na sieć wodną składa się rzeka Bukowa oraz jej dopływy - Biała i kilka innych potoków, które nie mają oficjalnej nazwy.

Główną orograficzną oś gminy stanowi dolina rzeki Białej oraz jej dopływy, takie jak Trzebensz, Borownica, Żytniówka i inne. Układ i gęstość sieci wód powierzchniowych ma ścisły związek z budową geologiczną i rzeźbą podłoża.

Stany wód jest sezonowo dość zmienny i zależy głównie od odpadów atmosferycznych. Stan cieków wodnych na terenie Gminy Janów Lubelski można uznać za dobry, rzeki są czyste w sensie przyrodniczym lub zanieczyszczone w stopniu minimalnym. Ewentualne zanieczyszczenia wynikają głównie z wysokiego poziomu związków żelaza, co jest normalnym typem zanieczyszczeń naturalnych na terenach leśnych, na których występują.

Występujących na terenie gminy rzek, ze względu na niski poziom wód i wąskie koryta, w większości nie wykorzystuje się turystycznie. Jednakże od kilku lat na granicznej - pomiędzy Lubelszczyzną i Podkarpaciem - rzece Bukowej organizowane są spływy kajakowe przez lokalnego usługodawcę. Znajdujące się na terenie Janowa Lubelskiego rzeki nie są zagospodarowane turystycznie. Są jednak wykorzystywane przez wędkarzy przez wzgląd na ich dobry stan i wysokie zarybienie. Ponadto, Rzeka Bukowa ze względu na jej piaszczyste dno, wykorzystywana jest jako kąpielisko.

Na terenie gminy jest dość zróżnicowany poziom głębokości występowania wód podziemnych, według którego podzielony jest omawiany obszar. Na poziom wody gruntowej wpływa budowa geologiczna, rzeźba terenu oraz częstotliwość i intensywność opadów atmosferycznych. Strefą najpłytszego występowania tych wód jest taras zalewowy doliny Bukowej i jej dopływów (zwłaszcza Białej). Na poziom tych wód znaczący wpływ mają poziomu lustra wody w rzece i potokach, na ogół nie przekraczający 1 m. Na terenach wyżej położonych poziom wód gruntowych występuje na głębokości od 2 do 5 m.

Obszary cenne przyrodniczo

Gminę Janów Lubelski cechuje bardzo duża różnorodność środowiska przyrodniczego. Teren ten cechuje wysoka lesistość, która wynosi aż 66,2%, co w przeliczeniu wynosi 11 822,32 hektarów. Duży odsetek stanowią obszary chronione prawnie, przez wzgląd na duże znaczenia dla środowiska. Do tego typu form ochrony środowiska zlokalizowanych na terenie gminy zalicza się:

- 88 pomników przyrody,
- Park Krajobrazowy Lasy Janowskie - 40 000 hektarów,
- Rezerwat przyrody Lasy Janowskie – 2 673 hektary,
- Rezerwat przyrody Imielty Ług – 802 hektary,
- Rezerwat przyrody Szklarnia – 278 hektarów,
- Obszar Natura 2000.

Mimo wysokiej atrakcyjności przyrodniczej obszar gminy narażony jest na degradację i zanieczyszczenia. Najczęstszym problemem jest antropogeniczne zagrożenie spowodowane składowaniem odpadów – nielegalne wysypiska śmieci – oraz wykorzystywanie terenów cennych przyrodniczo przez społeczność lokalna dla celów rozrywkowych.

STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Przestrzeń publiczna

Przestrzeń publiczna ma szczególne znaczenie w procesie integracji, poprawy jakości życia i spełnienia oczekiwań społeczności lokalnej. Dlatego też na terenie Gminy Janów Lubelski stale realizowane są działania, mające na celu poprawę tej strefy, a zwłaszcza wewnętrznego skomunikowania regionu, które ma przyczynić się do zwiększenia integracji, zarówno społecznej jak i gospodarczej z ośrodkami miejskimi i ich zapleczem. W celu bardziej efektywnego i racjonalnego wykorzystania dostępnych zasobów przyrody na potrzeby gospodarcze i rekreacyjne podejmowane są działania w zakresie poprawy stanu atrakcyjnych pod względem turystycznym miejsc, takich jak obszar Zalewu Janowskiego.

Rewitalizacja obszarów niewykorzystywanych lub wykorzystywanych w małym stopniu stanowić może istotny impuls rozwojowy całego regionu, jednakże zwłaszcza wykorzystanie zasobów przyrody przy jednoczesnym zachowaniu ich walorów nie jest procesem łatwym i wymaga gruntownej analizy istniejącej sytuacji.

Dostępność komunikacyjna

Już przy wstępnym opisie omawianego obszaru podkreślone zostało korzystne położenie miasta w kontekście komunikacji. Przez Gminę Janów Lubelski przebiega ważny węzeł komunikacyjny – skrzyżowanie dróg wiodących do granic Polski - z Ukrainą w Zosinie (130 km) i Hrebennem (120 km) oraz ze Słowacją w Barwinku (200 km). Janów Lubelski usytuowany jest przy drodze krajowej nr 19, która w przyszłości ma stać się drogą ekspresową stanowiącą główny szlak komunikacyjny wschodniej Polski (północ-południe), a w ramach Europy łączący St. Petersburg z Budapesztem. Najbliższe stacje kolejowe przeładunkowe znajdują się w Zaklikowie i Szastarce, a dla ruchu pasażerskiego w Polichnie.

Istniejąca sieć dróg gminnych oceniana jest jako satysfakcjonująca dla potrzeb mieszkańców, jednakże problematyczny jest stan techniczny nawierzchni. Głównymi problemami są niewystarczająca szerokość jezdni i niezadawalający stan poboczy, liczne pęknięcia i ubytki w jezdni obniżające komfort i bezpieczeństwo komunikacji na terenie gminy. Dlatego też, wskazane byłoby przeprowadzenie w tym zakresie działań rewitalizacyjnych, takich jak remonty i modernizacje.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Gmina Janów Lubelski zajmuje ogółem powierzchnię 17 824 ha. Na obszar ten składa się:

- 11 035 ha lasów i gruntów leśnych (61,9%),
- 4 727 ha użytków rolnych (26,5%),
- 2 062 ha sklasyfikowano jako pozostałe grunty i nieużytki (11,6%).

Taka struktura sfery przestrzennej wyraźnie wskazuje, co było już niejednokrotnie podkreślane, że Janów Lubelski to region z przewagą walorów naturalnych (ponad 60% ogólnej powierzchni regionu to lasy i grunty leśne).

Dziedzictwo kulturowe mikroregionu

Na terenie powiatu znajdują się liczne zabytki, takie jak barokowy kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Janowie Lubelskim, kościół i synagoga w Modliborzycach, która jest obecnie Ośrodkiem Kultury, gotycki kościół w Potoku Wielkim, dawna cerkiew a obecnie kościół w Otroczu, kościół parafialny p.w. świętej Anny w Branwi, zespoły dworskie w Potoczku i Wierzchowiskach.

Warto podkreślić, że w tym regionie licznie występują miejsca poświęcone pamięci narodowej, upamiętniające znaczące bitwy, np.: Powstania Styczniowego 1863 roku w Batorzu, największej bitwy partyzanckiej II wojny światowej na Porytowym Wzgórzu, czy złożenia broni przez żołnierzy września 1939 roku w Momotach.

Z ciekawszych miejsc można wymienić: uroczysko Kruczek z drogą krzyżową oraz znany w całym kraju drewniany kościółek we wsi Momoty Górne - unikatowe dzieło rąk jednego twórcy.

Przez wzgląd na specyficzny charakter obszaru, będącego terenem miejsko-wiejskim warto podkreślić duży wpływ, jaki na kształtowanie się dziedzictwa kulturowego badanego obszaru miał tutejszy folklor. W społeczeństwie zachowała się żywa kultura ludowa w gwarze, tradycyjnym budownictwie ludowym, licznych starych i nowych kapliczkach i krzyżach przydrożnych, pracowni garncarskich w Łążku Garncarskim, a nade wszystko w zespołach obrzędowych, które wskrzeszają dawne zwyczaje związane z życiem codziennym wsi, kapelach ludowych i orkiestrach dętych. Przywiązanie ludności lokalnej do takich wartości widać także w organizowanych na tym terenie imprez okolicznościowych, które nierzadko mają związek z tradycją.

STREFA TECHNICZNA

Sieć wodociągowo-kanalizacyjna

Na terenie gminy usługi w zakresie zbiorowego dostarczania wody i odprowadzania ścieków prowadzi Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Stan wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne na terenie gminy jest na relatywnie dobrym poziomie - dostęp do sieci wodociągowej na obszarze miasta ma 98,3% mieszkańców, nieco mniej - 89,8% na obszarach wiejskich.

Sieć ciepłownicza

Do ogrzewania centralnego ma dostęp 85,2% mieszkań na terenie miasta oraz 56,2% mieszkań na terenie wsi. Gmina Janów Lubelski nie posiada scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Poszczególne jednostki wytwórcze składające się na sieć grzewczą obsługują zespoły budynków oraz zakłady przemysłowe. Największą kotłownią o mocy 6,1 MW na badanym obszarze jest kocioł gazowy przy SP ZOZ Janów Lubelski oraz kocioł węglowy o nieco mniejszej mocy – 5,8 MW w zakładzie FORTACO JL Sp. z o.o. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje wiele pomniejszych kotłowni.

Sieć gazowa

Za administrację sieci gazowej na obszarze miasta Janowa Lubelskiego odpowiada Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział w Tarnowie, Zakład w Sandomierzu. Gaz jest dostarczany mieszkańcom przez gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 relacji Zaklików-Biłgoraj przebiegający przez teren gminy. W 2014 roku łączna długość sieci gazowej w gminie wynosiła 55 177 m, z czego ponad 81% skoncentrowane było na terenie miasta. Pod względem ilości osób korzystającej z sieci gazowej gmina najmuje 1 miejsce w powiecie i 65 w województwie lubelskim

Mieszkalnictwo

Według danych z GUS pod koniec 2015 roku na terenie Gminy Janów Lubelski było 5 002 mieszkania z 21 242 izbami, o łącznej powierzchni 438 349 m^2. Na przestrzeni 15 lat widać systematyczny wzrost liczby mieszkań co bezpośrednio przekłada się na ich powierzchnię ogółem. Nowopowstające mieszkania zaliczane są do sektora mieszkalnictwa indywidualnego. W roku 2013 oddano do użytku pierwszy od ponad dwudziestu lat budynek wielorodzinny (blok).

Niekorzystny jest fakt, iż baza mieszkaniowa gminy jest w znacznym stopniu przestarzała i wymaga modernizacji, ze względu na to, że większość mieszkań na badanym obszarze powstała w latach 1945-1970, kiedy technologia w zakresie należytego wykorzystywania energii cieplnej i przystosowania mieszkań do potrzeb użytkowych nie była jeszcze na tyle rozwinięta, aby zapewnić efektywność energetyczną.

Wykres 1. Liczba mieszkań i ich powierzchnia w Gminie Janów Lubelski

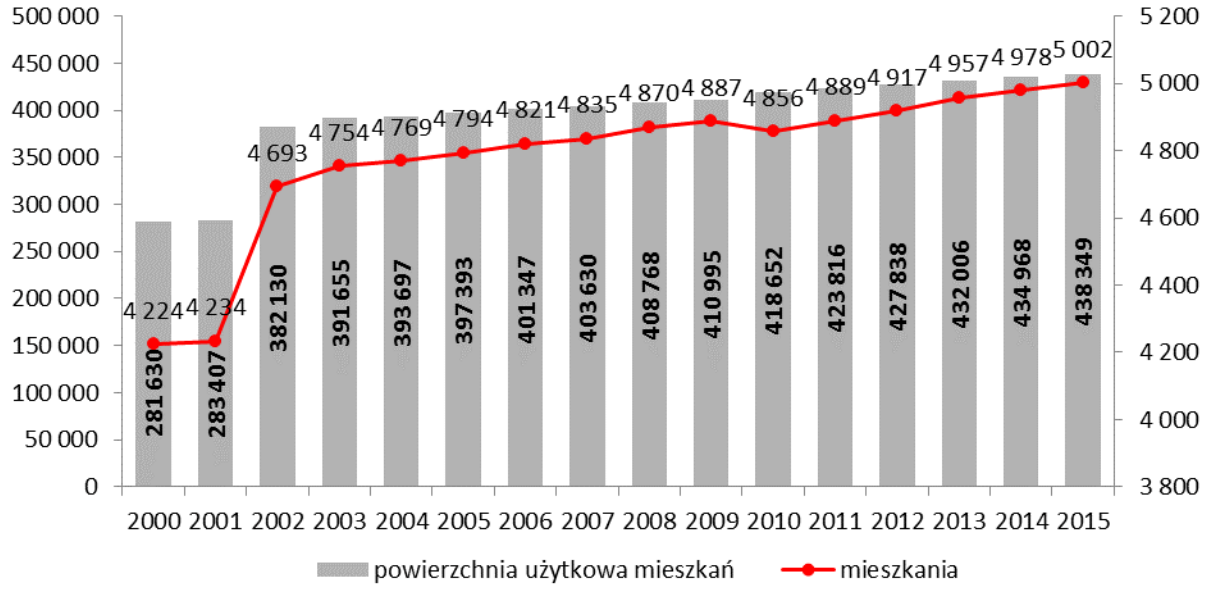

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS.

3. Obszar i potrzeby rewitalizacji Gminy Janów Lubelski

Zgodnie z założeniami Wytycznych Ministra Rozwoju **obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% ogólnej powierzchni całego obszaru, a także nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% ogólnej liczby jego ludności.**

Równocześnie należy podkreślić, że ze względu na swoje cele społeczne (takie jak między innymi redukcja ubóstwa, jak również przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji społecznej), rewitalizacja jest procesem prowadzonym co do zasady na terenach zamieszkałych. Obszary niezamieszkałe, na których występują negatywne zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej bądź przestrzenno-funkcjonalnej, także mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji, pod warunkiem, że działania realizowane na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na rewitalizowanym obszarze.

3.1 Procedura delimitacji obszaru rewitalizacji

Podczas przygotowywania Programu Rewitalizacji dokonano delimitacji obszarów kwalifikujących się do objęcia Lokalnym Programem Rewitalizacji. W ramach przeprowadzonych badań uwzględnione zostały oddolne inicjatywy mieszkańców Gminy Janów Lubelski, jednakże identyfikacja obszarów problemowych została oparta także na twardych, weryfikowalnych kryteriach, które w długim horyzoncie czasowym pozwolą na monitorowanie postępu procesu rewitalizacji.

Umożliwienie właściwego monitorowania postępów rewitalizacji wymaga zapewnienia odpowiedniej grupy kwantyfikowalnych i weryfikowalnych danych, które na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji wykorzystane zostały w celu identyfikacji obszarów problemowych w Gminie. Dane ilościowe, kwantyfikowalne i weryfikowalne uzyskano z zasobów **Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Miejskiego w Janowie Lubelskim (dane takie jak ewidencja ludności, podmiotów gospodarczych, gruntów i budynków), Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim i innych dostępnych rejestrów, których agregaty informacyjne mogły zostać wykorzystane przy tworzeniu Programu Rewitalizacji (np. rejestr PESEL, rejestr REGON).** Uzyskanie danych ilościowych pozwoliło na wyodrębnienie obszarów o wysokim stopniu koncentracji problemów, które w dalszym etapie poddane zostały dogłębnej analizie, uwzględniającej zarówno cechy ilościowe, jak i jakościowe. Informacje, które zostały wykorzystane w procesie delimitacji obszaru rewitalizacji pochodzą także od lokalnych podmiotów i społeczeństwa, zgodnie z horyzontalną zasadą partycypacji przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Analiza zjawisk kryzysowych przeprowadzona została z uwzględnieniem pięciu sfer:

1. Sfera społeczna,
2. Sfera gospodarcza,
3. Sfera środowiskowa,
4. Sfera funkcjonalno-przestrzenna,
5. Sfera techniczna.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają wyniki analizy i wskaźniki rozwoju opisujące Gminę Janów Lubelski pod kątem pięciu wspomnianych wyżej sfer, które wskazują na niski poziom rozwoju lub prezentują silną dynamikę spadkową w poziomie rozwoju lub cechy, której wzrost jest pożądany. Ujęcie obszaru w opisanych ramach pozwala na określenie zasięgu terytorialnego obszarów zdegradowanych, które charakteryzuje najwyższy poziom nacechowania problemami.

Procedura wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Janów Lubelski obejmowała cztery etapy:

1. **Wyznaczenie zamieszkałych jednostek urbanistycznych (jednostek analitycznych).** Rewitalizacja zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju to proces prowadzony na terenach zamieszkałych. Identyfikacja obszarów o wysokim stopniu natężenia zjawisk negatywnych (ze szczególnym uwzględnieniem problemów o charakterze społecznym) opiera się o pogłębione badania i analizy wewnętrzne, co w przypadku Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski sprowadziło się do analiz na poziomie ulic, których agregaty stanowiły jednostki analityczne. W związku z powyższym, dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego, aby możliwe było ustalenie obszaru przeznaczonego do rewitalizacji na terenie Gminy Janów Lubelski, wyznaczono 13 jednostek urbanistycznych. W dalszych częściach prac delimitacyjnych i diagnostycznych wyznaczone jednostki urbanistyczne stanowiły podstawowe jednostki analityczne, dla których agregowano dane ilościowe obrazujące zjawiska i procesy ekonomiczno-społeczne, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.
2. **Identyfikacja negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym.** Analizy oparte muszą być na obiektywnych i weryfikowalnych miernikach oraz metodach badawczych, aby zapewnić odpowiedni merytorycznie poziom jakości przeprowadzanych analiz. W przeprowadzanym procesie delimitacji wykorzystano łącznie 19 wskaźników (wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji), które zaprezentowano na mapach. Dane, które wykorzystano dotyczyły – liczby mieszkańców według ekonomicznych grup wieku, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej (w podziale na

powody przyznawania pomocy), liczby osób pobierających zasiłki rodzinne, liczbę bezrobotnych, liczbę zdarzeń wymagających reakcji policji, dane dotyczące zabudowy (w tym funkcje i stan techniczny), długość dróg wymagających remontu, ilość azbestu, dane dotyczące terenów zieleni, zagęszczenie firm. Wszystkie mierniki wykorzystane podczas procesu delimitacji wybrano w sposób celowy tak, aby zidentyfikować obszary Gminy, odznaczające się ponadprzeciętną koncentracją negatywnych zjawisk w poszczególnych pięciu sferach wymienionych wcześniej.

3. **Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.** Zgodnie z zapisami Wytycznych Ministra Rozwoju, podstawową przesłanką uznania danego obszaru za zdegradowany jest ponadprzeciętny poziom nasilenia negatywnych zjawisk w sferze społecznej. W związku z tym, dla wszystkich 13 jednostek analitycznych obliczono wskaźniki natężenia problemów tworząc ranking, w którym miejsce uzależnione jest od ilości sfer problemowych, które występują na danym obszarze. Oznacza to, że ostateczny ranking powstał z zestawienia poszczególnych rankingów cząstkowych wykorzystujących poszczególne wskaźniki wykorzystane w procesie delimitacji.

4. **Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.** Podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji był obszar w ramach obszaru zdegradowanego, w którym nasilenie zjawisk negatywnych jest szczególnie wysokie. Podstawowym kryterium do określenia danego obszaru jako obszaru rewitalizacji jest występowanie na nim wysokiego natężenia problemów społecznych i negatywnych zjawisk, w co najmniej jednej z pozostałych sfer, które stały się podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż całkowita liczba mieszkańców obszarów w ramach obszaru zdegradowanego spełniających kryteria określone w Ustawie i Wytycznych Ministra Rozwoju (nie więcej niż 30% ogółu ludności miasta), spośród nich wybrano obszary odznaczające się szczególnym nasileniem problemów społecznych, posiadających jednocześnie istotne i strategiczne znaczenie dla rozwoju miasta. Istotnym etapem procesu delimitacji obszaru rewitalizacji były również konsultacje społeczne. W rezultacie w granicach obszaru wyznaczonego jako zdegradowany (Miasto Janów Lubelski) wybrano do rewitalizacji, poprzez wskazania wynikające z analiz, fragmenty jednostek urbanistycznych Stare Centrum, Nowe Centrum oraz Wschód.

Szczegółowy opis procedury delimitacji obszaru rewitalizacji w Gminie Janów Lubelski wraz z wynikami poszczególnych etapów procesu zamieszczony został w podrozdziale 3.2 Wielokryterialna analiza przestrzenna Gminy Janów Lubelski.

Teren przeznaczony do rewitalizacji obejmuje przestrzeń o powierzchni **146,8 ha**. Stanowi on **0,8% obszaru gminy**. Liczba osób zamieszkałych w wyznaczonym terytorium stanowi **29,6% mieszkańców gminy**.

Szczegółowe analizy wykazują, że kumulacja czynników kryzysowych odnoszących się do sfery: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej obejmuje części obszaru Stare Centrum, Nowe Centrum oraz Wschód, zgodnie z podziałem jednostek przestrzennych wyznaczonych na podstawie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Granicę wyznaczonego obszaru od strony północnej stanowi skrzyżowanie ul. Bialskiej oraz ul. Henryka Sienkiewicza, a także granica cmentarza komunalnego, ulica Kamienna i granica działki nr 3779/53 do ulicy Ks. Ignacego Skorupki. Następnie granica przebiega do skrzyżowania ul. Ks. Ignacego Skorupki z ul. Różaną. Od południa granicę stanowią działki przylegające do ulicy Ulanowskiej oraz Wałowej, a następnie wzdłuż ul. Wesołej, ul. 14 Czerwca, ul. Stefana Wyszyńskiego, ul. Ochotników Węgierskich poprzez granicę działki nr 2432/3 do ul. Łąkowej, gdzie w dalszej kolejności ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza oraz ul. Objazdową do skrzyżowania z ul. Jana Zamoyskiego (z włączeniem działek nr 2708/5, 2708/3, 2709). Obszar rewitalizacji obejmuje również część ul. Jana Zamoyskiego oraz działki, na których znajduje się Szpital Powiatowy oraz Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałami Integracyjnymi przy ul. Ks. Ignacego Skorupki 11.

Mapa 3 Jednostki urbanistyczne w Gminie Janów Lubelski

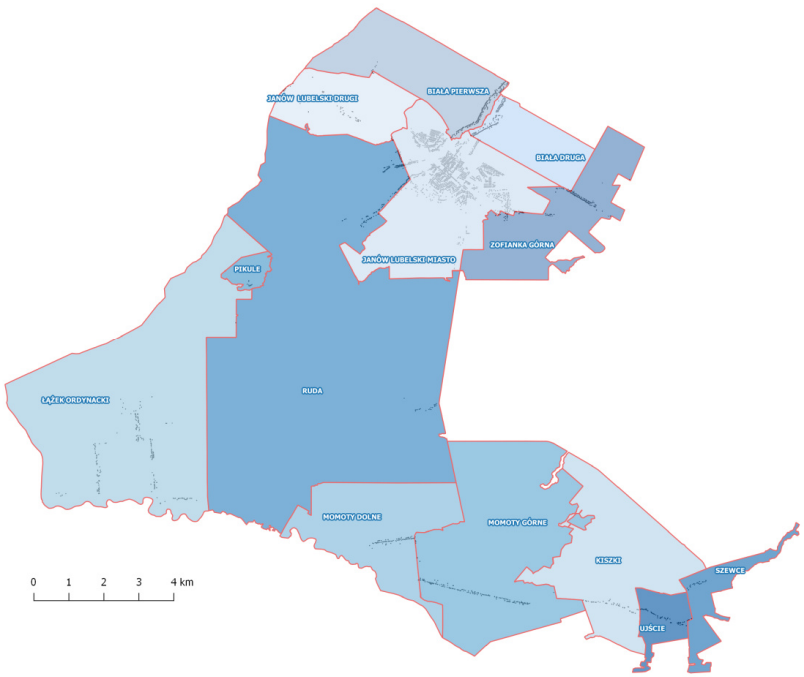

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 4 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

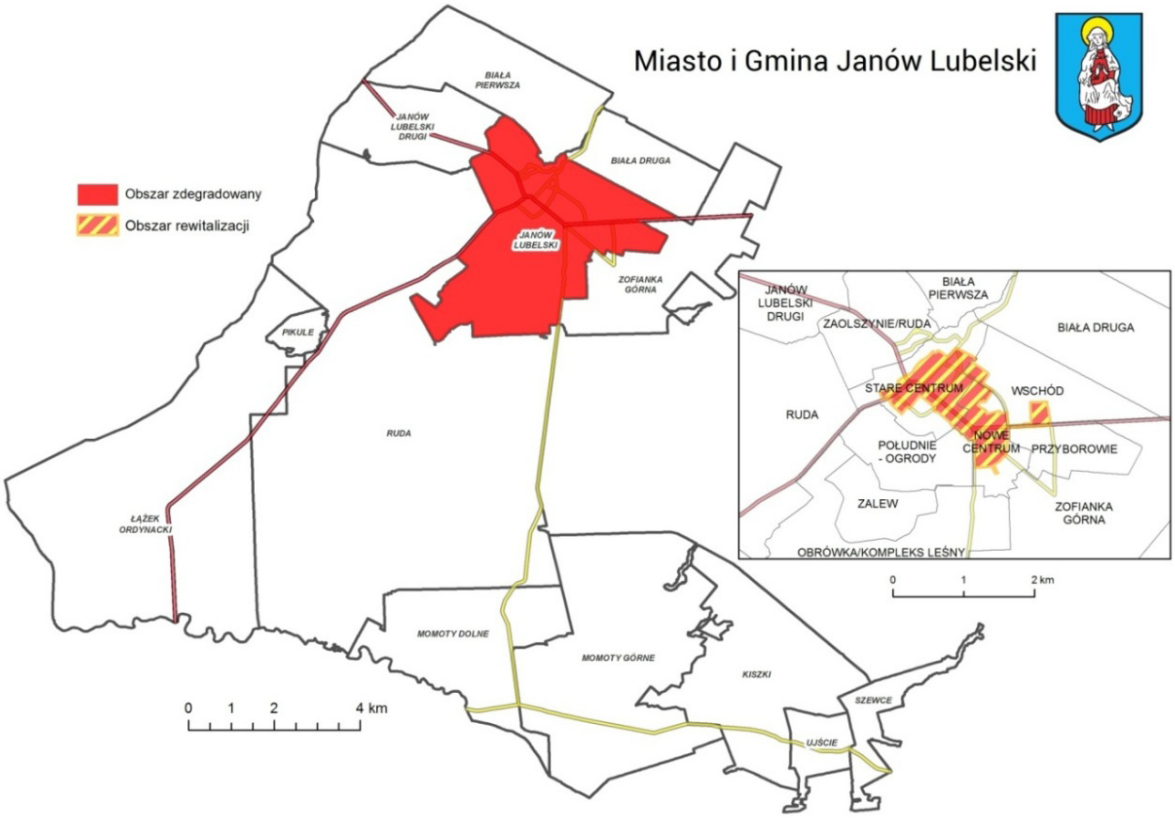

Źródło: opracowanie własne.

3.2 Wielokryterialna analiza przestrzenna Gminy Janów Lubelski

3.2.1 Metodyka pracy oraz źródła danych

Delimitacja obszaru rewitalizacji jest postępowaniem wielowymiarowym, zawierającym analizę wskaźników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych. Wytyczne Ministra Rozwoju porządkujące i normujące ten proces, do których odnosi się niniejsza analiza, dostały doszczegółowione w następujących dokumentach:

- *Zasady programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim*, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, Grudzień 2015.
- Zasady delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego.

Dane wejściowe wykorzystane jako materiał do analiz zmierzających do wyboru obszaru kryzysowego zostały pozyskane z kilku źródeł:

- dane z rejestrów prowadzonych przez Urząd Miejski w Janowie Lubelskim,

- dane z zasobów Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (PODGiK),
- dane z rejestru PESEL,
- dane Komendy Głównej Policji,
- ogólnodostępne źródła danych.

Szczegółowe omówienie zastosowanych materiałów znajduje się w opisie poszczególnych wskaźników.

Za podstawową metodę, zmierzającą do identyfikacji obszaru rewitalizacji, posłużyło pozycjonowanie obszarów pod kątem występowania wybranych wskaźników w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej. Struktura opracowania jest odzwierciedleniem podstawowych wyznaczników użytych do wyboru obszaru kryzysowego.

Analizy przestrzenne zostały wykonane z wykorzystaniem oprogramowania Systemów Informacji Geograficznej, z pakietu oprogramowania ArcGIS for Desktop firmy Esri.

W niniejszym opracowaniu w głównej mierze wykorzystano klasyczne metody prezentacji kartograficznej. Istotnym ich celem jest rzetelne zaprezentowanie zjawiska - najczęściej w formie kartogramu. Oprócz standardowych form prezentacji posłużono się również analizą geostatatystyczną. Oferuje ona bardziej zaawansowane metody analizy zjawisk. W niniejszym dokumencie wykorzystano analizę gęstościową (jądrowa estymacja gęstości, ang. Kerneldensity estimation). Proces ten pozwala na precyzyjną wizualizację zjawiska w formie mapy gęstości.

3.2.2 Część pierwsza – obszar zdegradowany

Sfera społeczna

Sytuacja demograficzna

Dane wykorzystane do analizy pochodzą z rejestru PESEL. Prezentują one w formie kartogramów sytuację demograficzną na terenie Gminy Janów Lubelski z podziałem na poszczególne obręby ewidencyjne.

Poszczególne analizy zostały zaprezentowane na mapie:

- Mapa nr 5. Demografia: wiek poprodukcyjny,
- Mapa nr 6. Demografia: tendencja zmiany liczby ludności w latach 1995 – 2015.

Demografia - wiek poprodukcyjny

Na obszarze Gminy Janów Lubelski najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje obręb ewidencyjny Pikule (52,9% mieszkańców w skali obrębu). Najmłodsza społeczność zamieszkuje obręb Momoty Górne gdzie na 100 mieszkańców przypada 22 osoby w wieku poprodukcyjnym. Średnia ilość osób w wieku poprodukcyjnym dla Gminy Janów Lubelski wynosi 28 os./100 mieszkańców (Mapa nr 5).

Mapa 5 Demografia: wiek poprodukcyjny

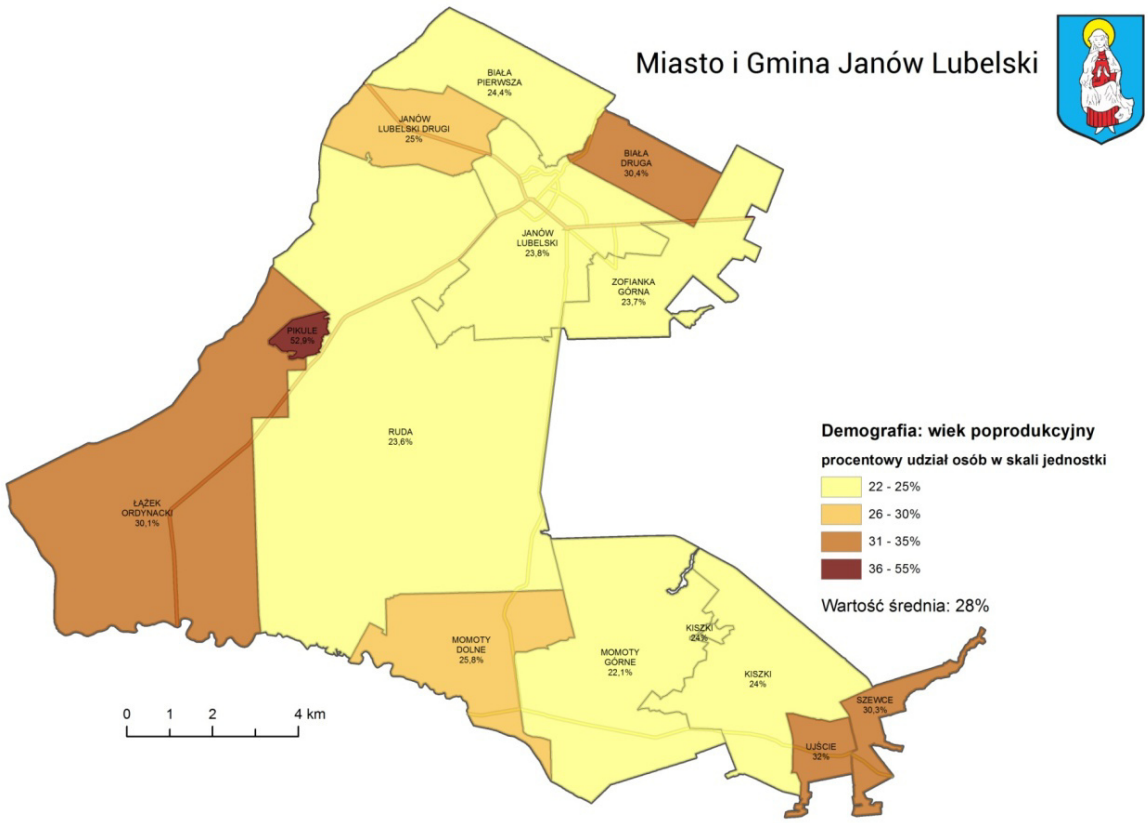

Źródło: opracowanie własne.

Demografia - tendencje zmiany liczby ludności w latach 1995-2015

Na obszarze Gminy Janów Lubelski zmiana liczby ludności w latach 1995 – 2015 (Mapa nr 6) najkorzystniej przedstawia się na obszarze Miasta Janów Lubelski (przyrost o 261 osób). Wyraźnie najgorzej sytuacja demograficzna przedstawia się na obszarze obrębu Biała Druga gdzie w ciągu 20 lat zanotowano ubytek 72 osób. Niekorzystna tendencja dotyczy również obrębów: Momoty Dolne - ubytek 28 osób oraz Szewce gdzie ubyło 24 osoby. Średnia wartość odnośnie zmiany liczby ludności dla Gminy Janów Lubelski w latach 1995 - 2015 jest korzystna i prezentuje przyrost 24 osób.

Mapa 6 Demografia: tendencja zmiany liczby ludności w latach 1995 – 2015

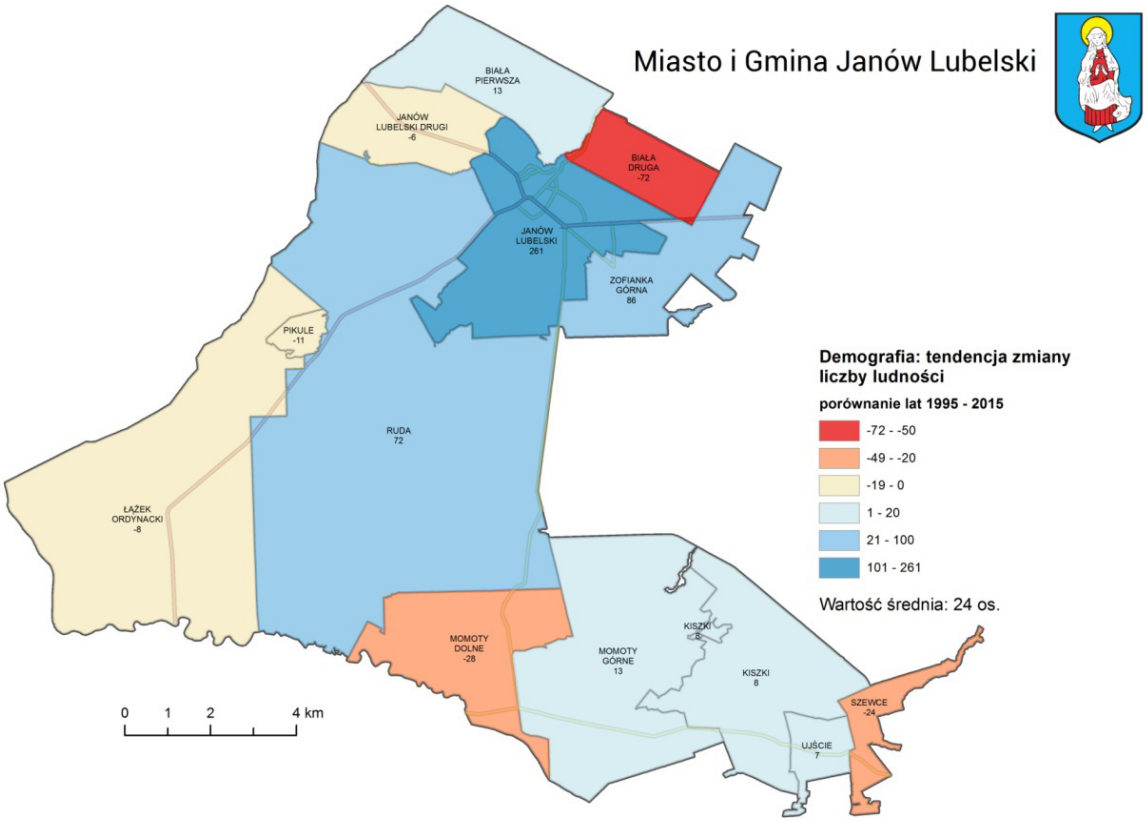

Źródło: opracowanie własne.

Poziom ubóstwa

Dane wykorzystane do analizy są danymi wewnętrznymi Urzędu Miejskiego w Janowie Lubelskim pochodzącymi z Ośrodka Pomocy Społecznej. Prezentują one w formie kartogramu przestrzenne rozmieszczenie osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na obręby ewidencyjne.

Poszczególne informacje zostały zaprezentowane na mapie nr 7. Zasiłki – ogółem.

Zasiłki - ogółem

Na obszarze Gminy Janów Lubelski najwyższy wskaźnik przyznanej pomocy społecznej (Mapa nr 7) występuje w obrębie Szewce i kształtuje się na poziomie 412 osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Stosunkowo wysoki poziom osób korzystających z pomocy społecznej (przedział 161 - 240 os./1000 mieszkańców) występuje w granicach obrębów: Kiszki, oraz Łążek Ordynacki. Z kolei w obrębie Pikule żadna z osób nie korzysta z pomocy społecznej. Średnia dla Gminy Janów Lubelski wynosi 143 os./1000 mieszkańców.

Mapa 7 Zasiłki - ogółem

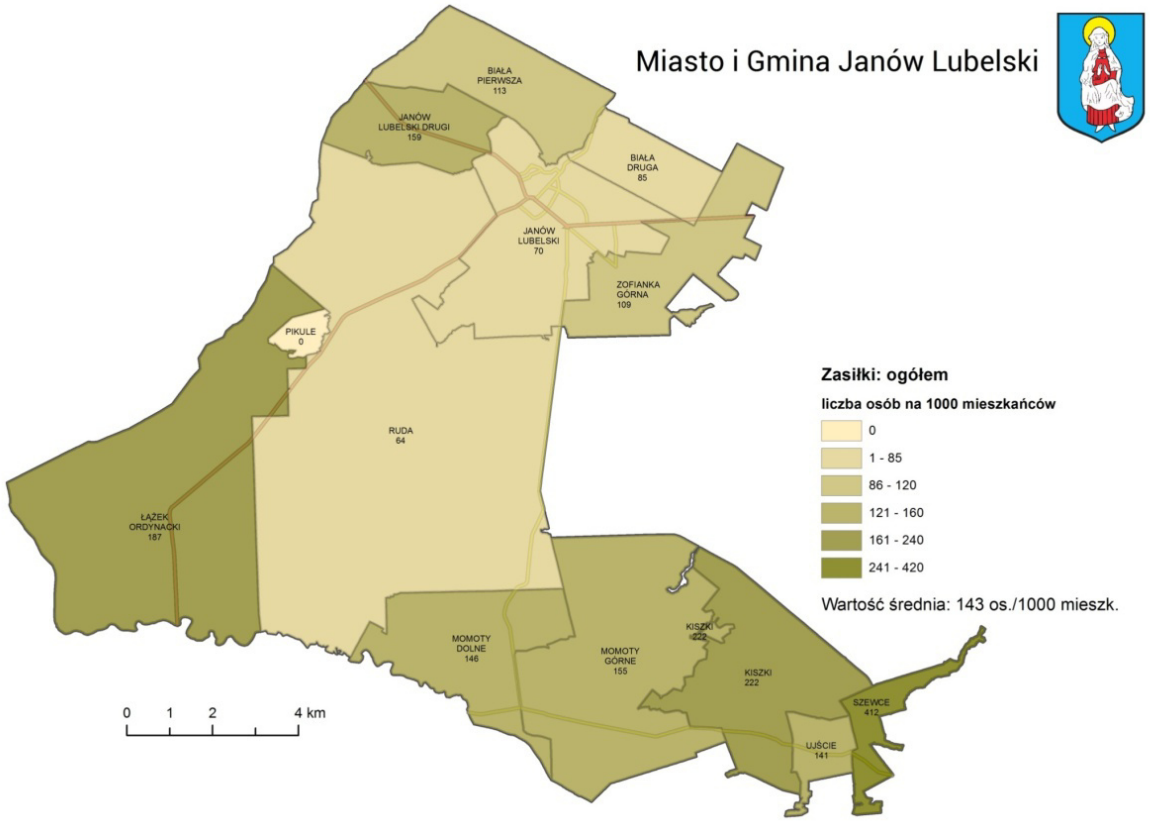

Źródło: opracowanie własne.

Poziom bezpieczeństwa publicznego

Dane wykorzystane do analizy pochodzą z rejestrów prowadzonych przez Główną Komendę Policji. Do wizualizacji danych wykorzystano kartogram z podziałem na poszczególne obręby ewidencyjne. Analiza prezentuje ilość odnotowanych zdarzeń w poszczególnych obrębach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (Mapa nr 8). Statystycznie najwięcej zdarzeń odnotowano na obszarze obrębu Szewce - 98 zdarzeń/1000 mieszkańców. Najmniej zdarzeń odnotowano w obrębach Janów Lubelski Drugi, Kiszki oraz Pikule - 0 zdarzeń na 1000 mieszkańców. Średnia wartość dla obszaru gminy wynosi 18 zdarzeń na 1000 mieszkańców.

Mapa 8 Przestępczość w 2015 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

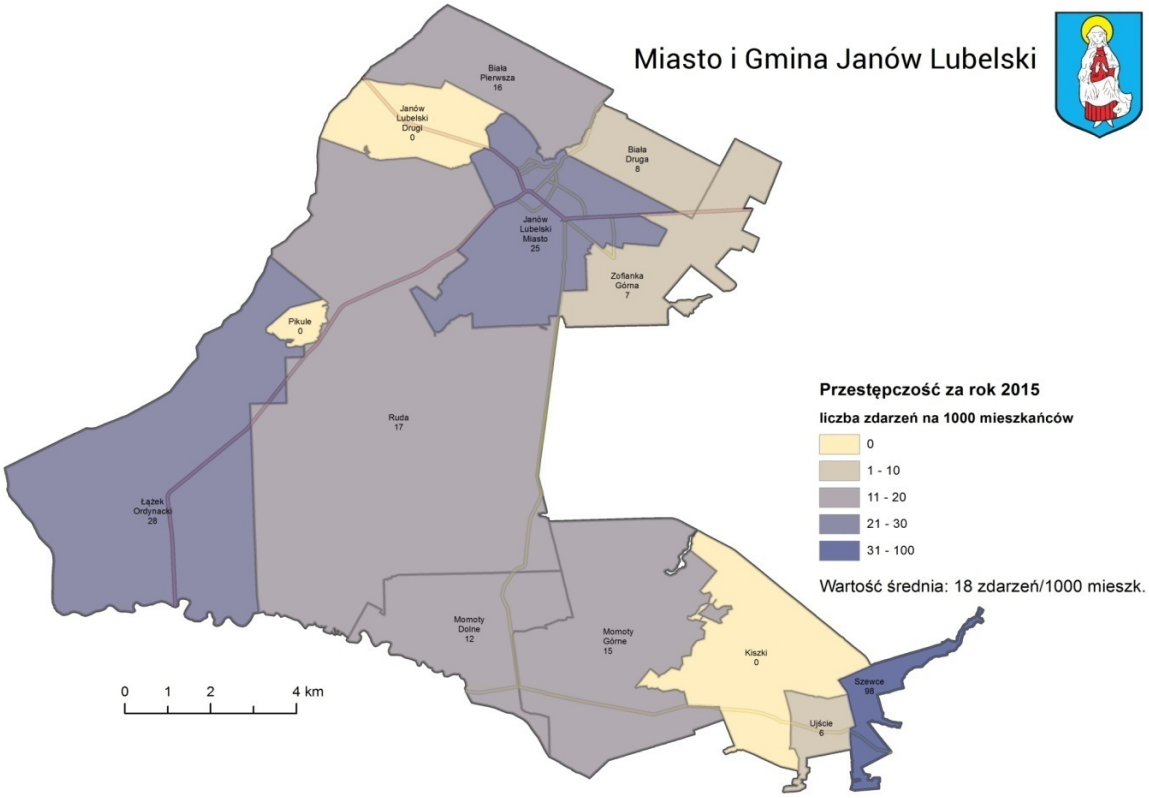

Źródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza

Zabudowa o funkcji gospodarczej i handlowo-usługowej

Dane wykorzystane w analizie pochodzą z zasobów Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim i zawierają informacje na temat funkcji pełnionej przez budynki. Do prezentacji danych wykorzystano kartogram z podziałem na obręby ewidencyjne. Analiza prezentuje procentowy udział budynków gospodarczych i handlowo-usługowych do ogółu budynków w poszczególnych obrębach ewidencyjnych (Mapa nr 9). Z poniższej analizy wynika, iż najniższy udział budynków o funkcji gospodarczej występuje na obszarze Miasta Janów Lubelski i wynosi 34%. Procentowo największą ilością obiektów o funkcji gospodarczej i handlowo-usługowej wyróżnia się obręb ewidencyjny Pikule i Momoty Dolne z 72 i 71 procentowym udziałem budynków z omawianą funkcją. Średnia wartość dla gminy wynosi 62 %.

Mapa 9 Zabudowa o funkcji gospodarczej i handlowo usługowej

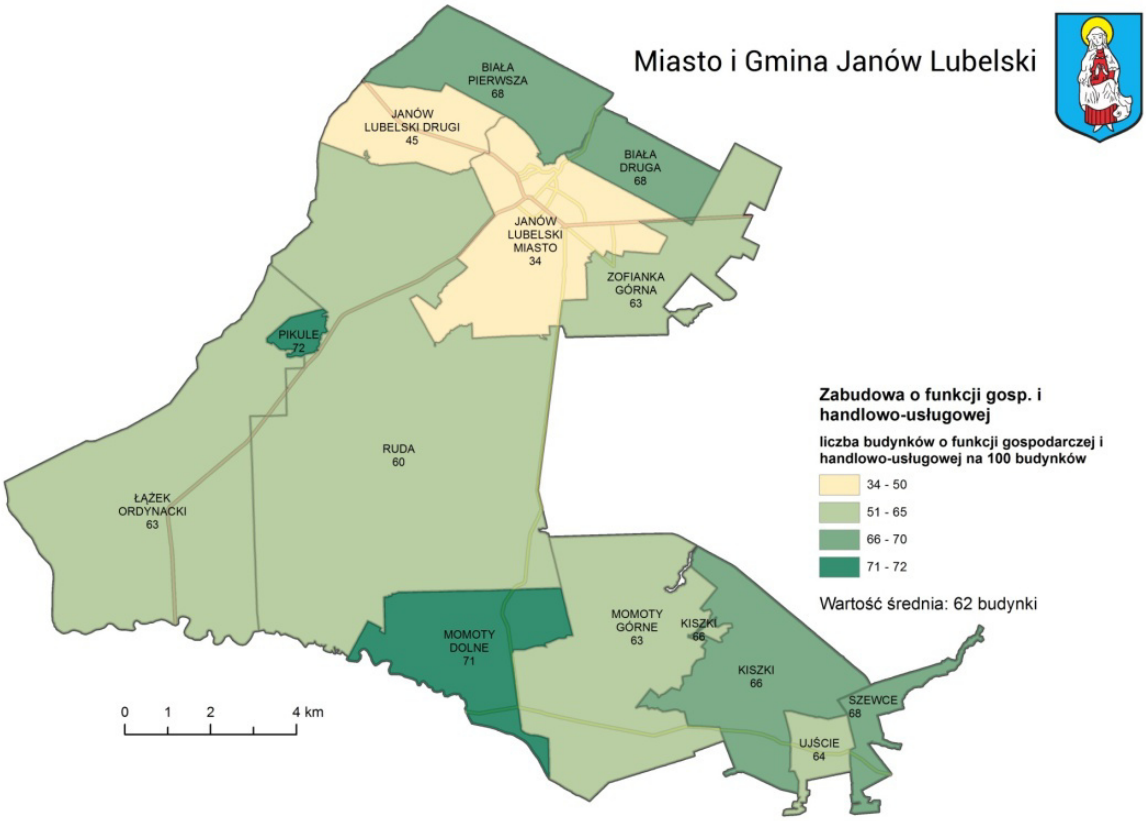

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Infrastruktura drogowa – długość dróg wymagająca remontu

Dane wykorzystane w analizie pochodzą z zasobów Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim oraz Urzędu Miejskiego w Janowie Lubelskim, zawierają informacje na temat rodzaju oraz stanu technicznego drogi. Do prezentacji danych wykorzystano kartogram prezentujący procentowy udział dróg do remontu z podziałem na obręby ewidencyjne (Mapa nr 10). Najwięcej dróg do remontu znajduje się na obszarze Miasta Janów Lubelski, gdzie 33% z ogółu dróg wymaga naprawy. Średnia dla gminy wynosi 7% dróg do remontu.

Mapa 10 Infrastruktura drogowa – odsetek dróg do remontu

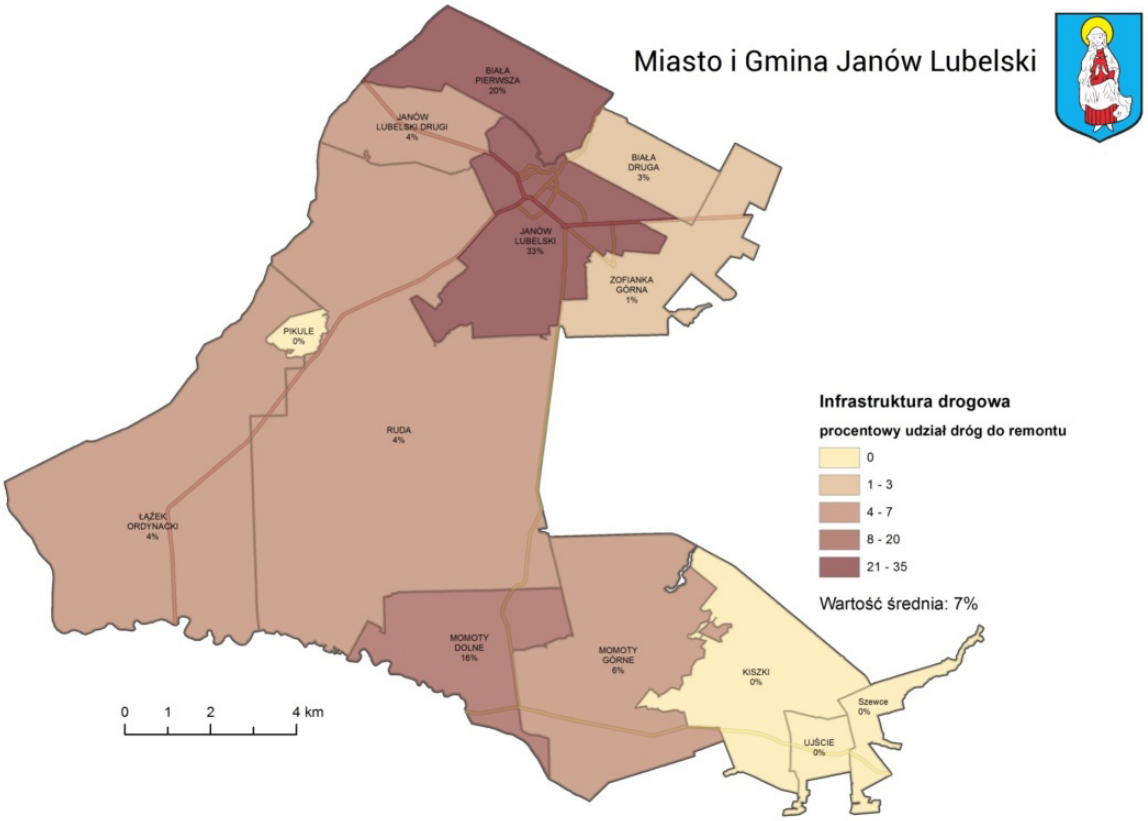

Źródło: opracowanie własne.

Sfera techniczna

Stan techniczny zabudowy

Dane wykorzystane w analizie pochodzą ze Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim i zawierają geometrię budynków z przypisaną informacją o dacie ukończenia budowy. Do prezentacji danych wykorzystano kartogram z podziałem na obręby ewidencyjne. Z poniższej analizy wynika iż najstarsza zabudowa znajduje się na obszarze obrębu Pikule oraz Szewce – odpowiednio średnio 45 i 44 lat. Wartość średnia dla gminy wynosi 40 lat (Mapa nr 11).

Mapa 11 Stan techniczny zabudowy

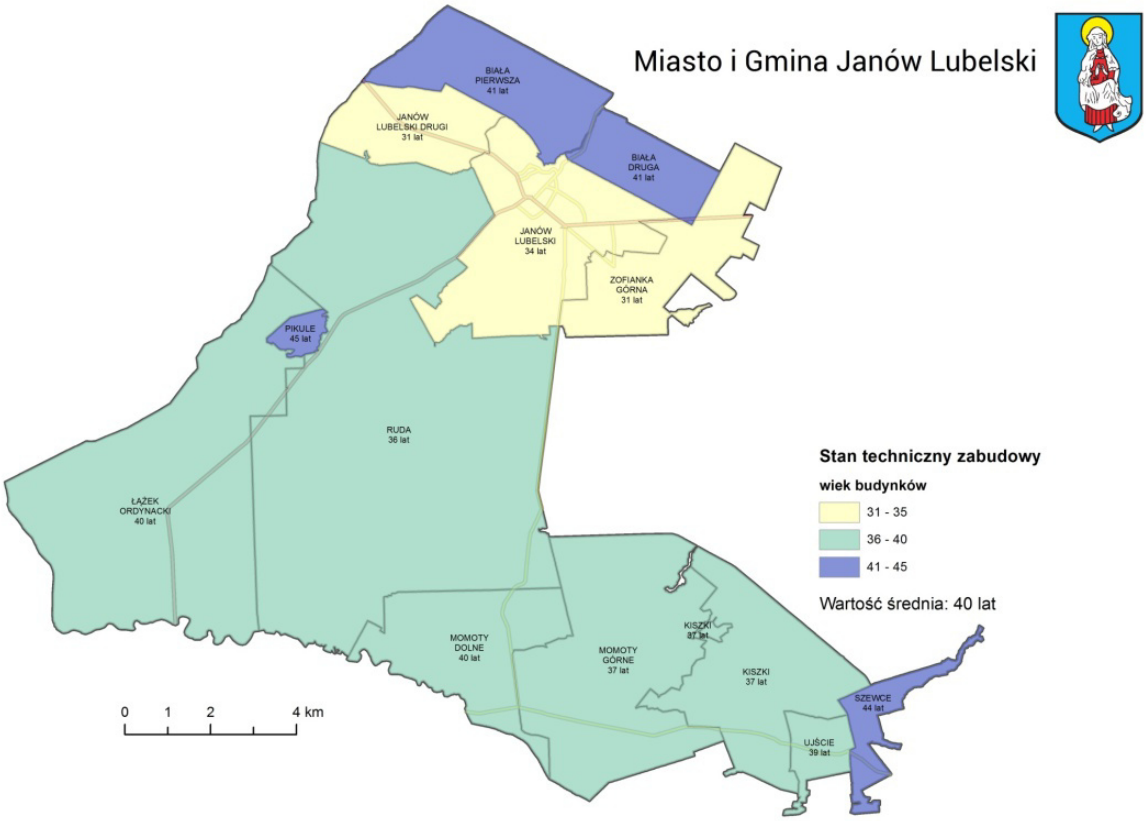

Źródło: opracowanie własne.

Sfera środowiskowa

Wyroby zawierające azbest

Dane wykorzystane do analizy pochodzą z Urzędu Miasta Janów Lubelski i prezentują ilość azbestu użytkowanego przed jego zmagazynowaniem. Do prezentacji danych wykorzystano kartogram z podziałem na poszczególne obręby ewidencyjne (Mapa nr 12) prezentujący powierzchnię płyt azbestowo-cementowych w metrach kwadratowych. Z poniżej wizualizacji wynika, iż największa ilość wyrobów azbestowych przypada na obszar Miasta Janów Lubelski i wynosi 391 295 metrów kwadratowych. Wartość średnia dla gminy wynosi 142,5 tys. m^2.

Mapa 12 Wyroby zawierające azbest

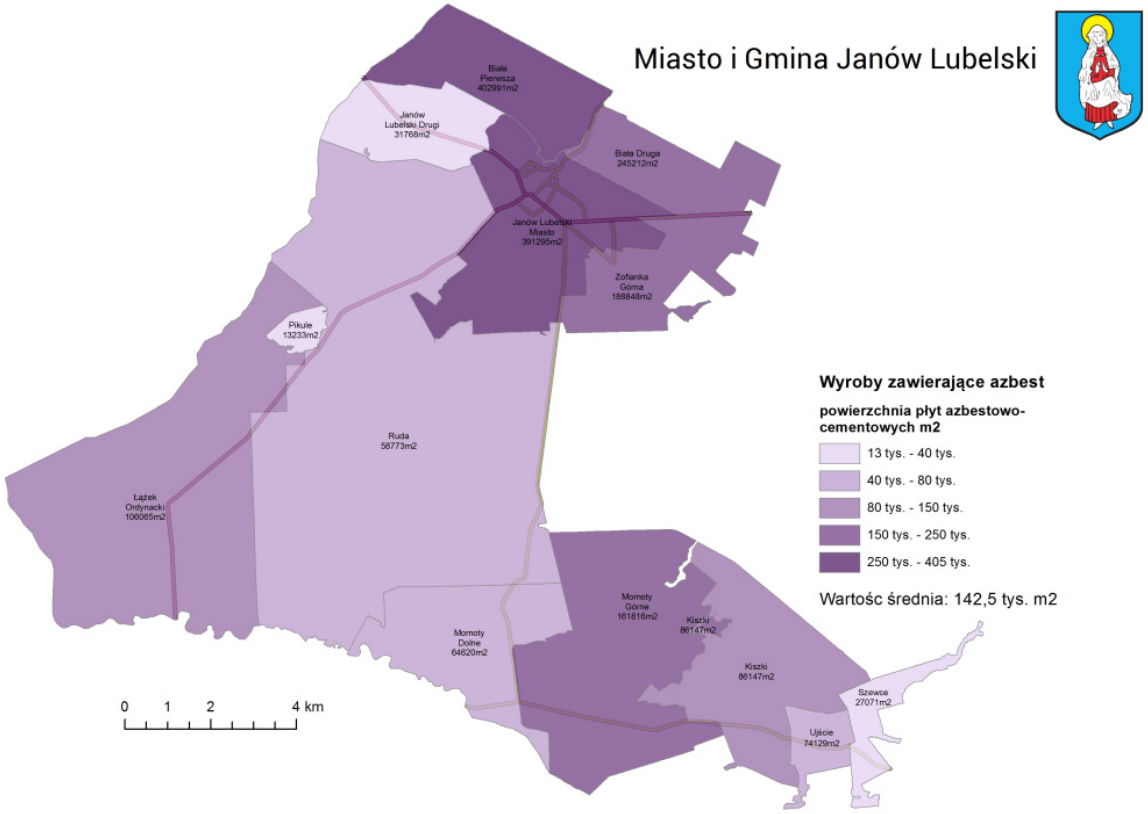

Źródło: opracowanie własne.

Tereny zieleni

Dane dotyczące stanu technicznego oraz problemów związanych z funkcjonowaniem terenów zieleni zostały udostępnione z zasobów Urzędu Miasta Janów Lubelski. Wyszczególnione zostały cztery kategorie stanu technicznego tj. bardzo dobry, dobry, słabo urządzony, nieurządzony. Każdy z opisanych obiektów został oznaczony punktowo a następnie skategoryzowany i zaprezentowany w formie kompozycji mapowej (Mapa nr 13). Odniesienie przestrzenne obiektów pozwala stwierdzić, że najwięcej obiektów wymagających poprawy jest zlokalizowanych w obrębie Miasta Janów Lubelski.

Mapa 13 Tereny zieleni

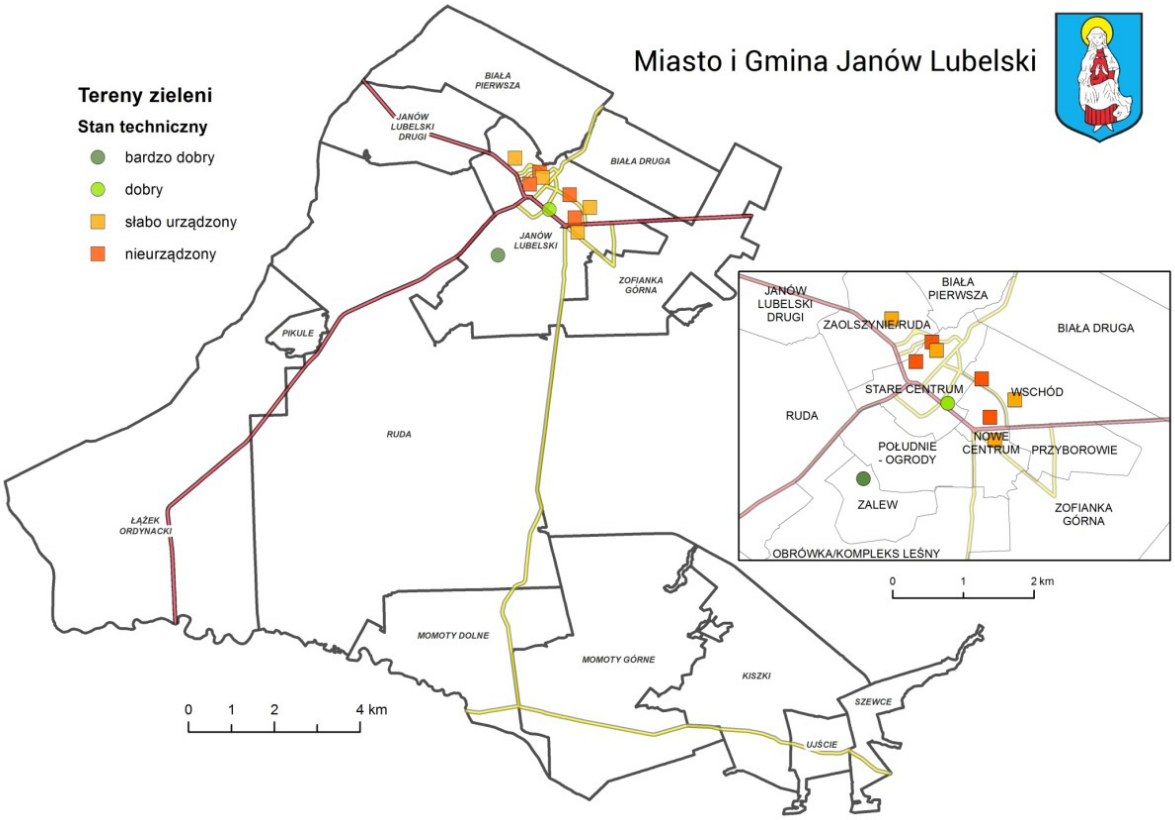

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie - obszar zdegradowany

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego na podstawie przeprowadzonych analiz przestrzennych oraz przygotowanie zestawienia rankingowego poprzedzało wykonanie szczegółowych analiz delimitujących obszar rewitalizacji.

Dla obszaru gminy wykonano analizy przestrzenne w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej obejmujące:

- wiek poprodukcyjny społeczeństwa,
- zmiany demograficzne,
- osoby objęte pomoc społeczną,
- poziom bezpieczeństwa publicznego
- stan infrastruktury drogowej,
- wiek zabudowy,
- ilość wyrobów azbestowych,
- stan techniczny terenów zieleni,
- zabudowa gospodarcza i handlowo-usługowa.

Zestawienie rankingowe reprezentuje oceny punktowe wartości poszczególnych wskaźników otrzymanych w wyniku przeprowadzonych analiz. Diagnozę przeprowadzono z dokładnością do granic obrębów ewidencyjnych Gminy Janów Lubelski. Uwzględniono problemy o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym. Przyznano poszczególnym wskaźnikom miejsca rankingowe od 1 do 13, przy czym pierwsze miejsce uzyskał obręb o najkorzystniejszej wartości danego wskaźnika, a ostatnie (trzynaste) miejsce obszar o najgorszym wskaźniku diagnozującym problem w danej sferze.

Do najkorzystniejszych wskaźników zaliczono:

- najmniejszą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym,
- dodatnią tendencję zmiany liczby ludności,
- najmniejszą liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej,
- najmniejszą liczbę zdarzeń przestępczych,
- najmniejszy procent długości dróg wymagających remontu,
- najniższy średni wiek zabudowy,
- najmniejszą ilość odpadów występująca w postaci wyrobów azbestowych,
- bardzo dobry stan techniczny terenów zieleni,
- największą liczbę budynków gospodarczych i handlowo-usługowych na 100 budynków.

Do najmniej korzystnych wskaźników zaliczono:

- największą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym,
- ujemną tendencję zmiany liczby ludności,
- największą liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej,
- największą liczbę zdarzeń przestępczych,
- największy procent długości dróg wymagających remontu,
- najwyższy średni wiek zabudowy,
- największą ilość odpadów występująca w postaci wyrobów azbestowych,
- brak zagospodarowania terenów zieleni,
- najmniejszą liczbę budynków gospodarczych i handlowo-usługowych na 100 budynków.

Ocena końcowa to pozycja rankingowa uzyskana na podstawie średniej pozycji otrzymanej za poszczególne wskaźniki. Najwyższą w rankingu ocenę końcową uzyskały obręby Kiszki oraz Ruda. Obszar najbardziej problemowy, z najniższą oceną końcową

w rankingu, to obręb Janów Lubelski Miasto. Obszar ten został zaprezentowany na mapie nr 14.

Mapa 14 Obszar zdegradowany

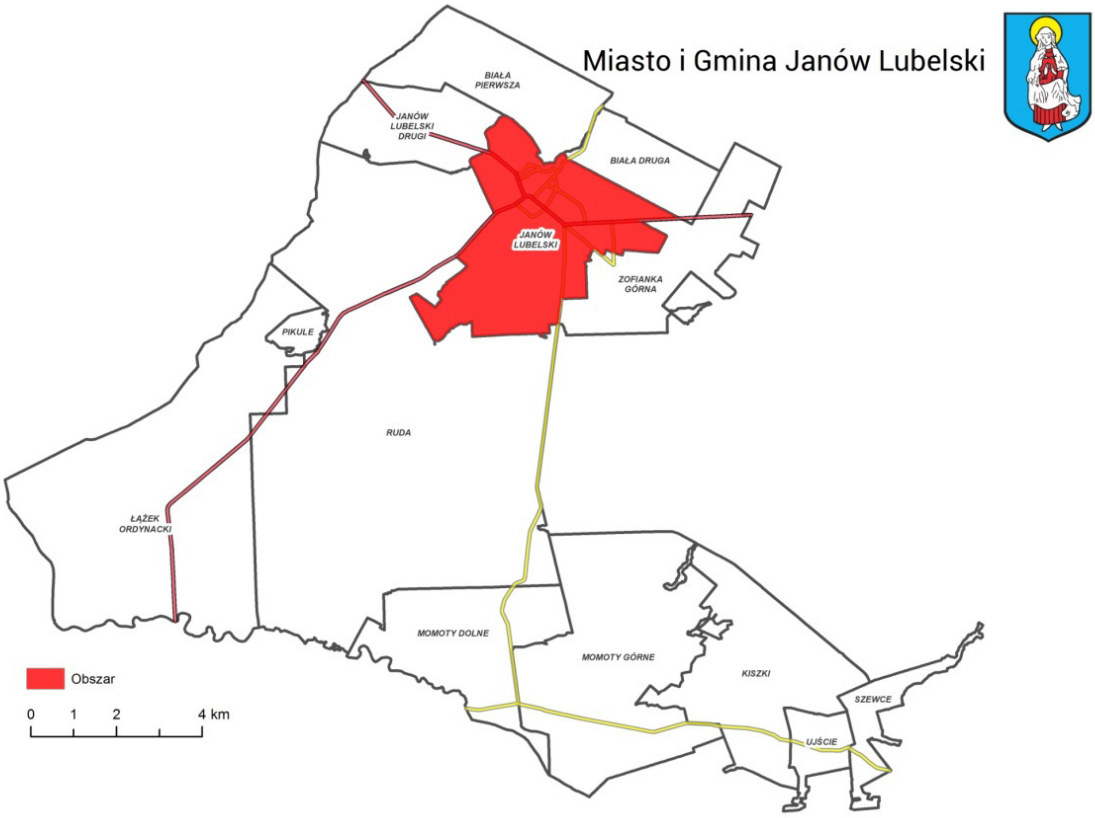

Źródło: opracowanie własne.

3.2.3 Część druga – obszar rewitalizacji

Sfera społeczna

Sytuacja demograficzna

Dane wykorzystane do analizy pochodzą z rejestru PESEL. Prezentują one w formie kartogramów sytuację demograficzną na terenie Gminy Janów Lubelski z podziałem na poszczególne obręby ewidencyjne. Dla większej szczegółowości danych posłużono się również kartogramem z polami podstawowymi w kształcie heksagonu o powierzchni 1 hektara.

Demografia - ogół mieszkańców

Największa gęstość zaludnienia w przeliczeniu na 1 hektar występuje w obrębie miasta Janów Lubelski w obszarze ograniczonym ulicami: ks. Ignacego Skorupki, Jana Pawła II oraz Wiejska i mieści się w przedziale od 101 do ponad 500 osób (Mapa nr 15).

Średnia wartość gęstości zaludnienia dla Gminy Janów Lubelski wynosi 23 os./1 ha (średnia liczona dla pól w których liczba osób do nich należących była równa bądź większa niż 1).

Mapa 15 Demografia liczba ludności

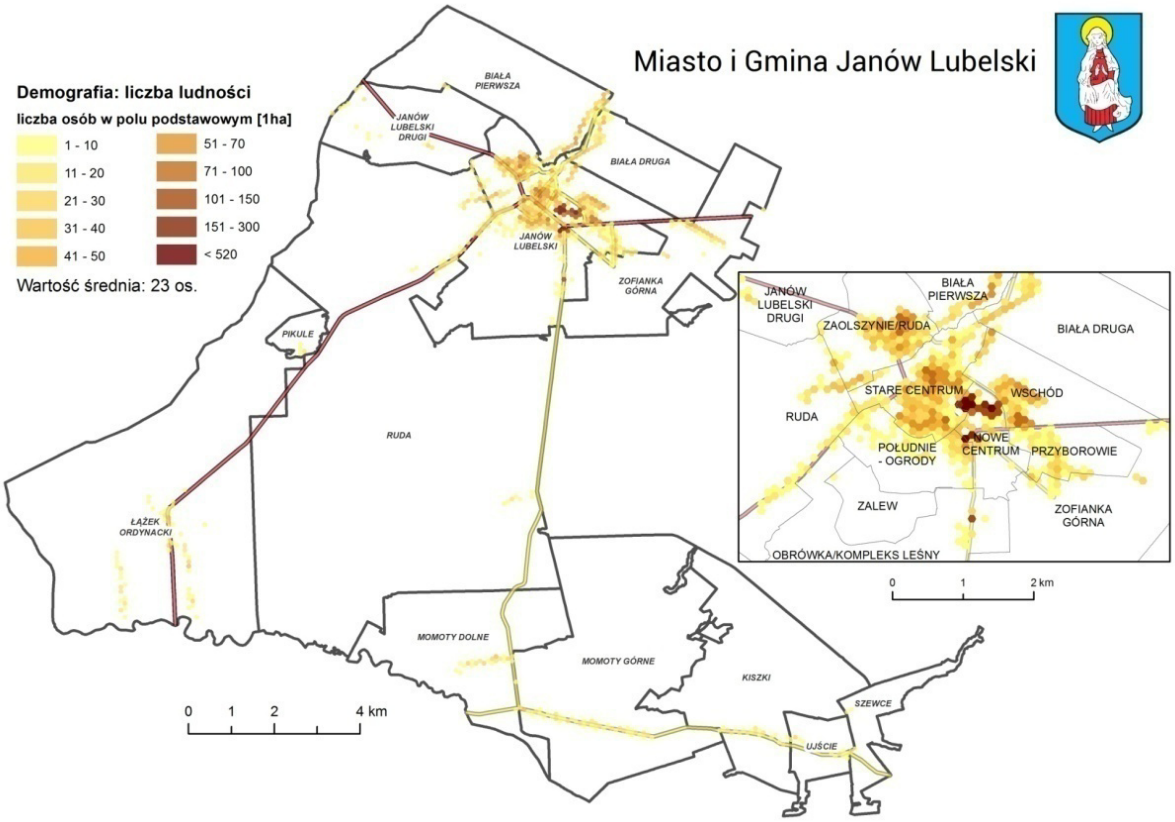

Źródło: opracowanie własne.

Demografia - wiek poprodukcyjny

Na terenie Miasta Janów Lubelski największa liczba osób w wieku poprodukcyjnym (Mapa nr 16) występuje na obszarze ograniczonym ulicami: ks. Ignacego Skorupki, Jana Zamojskiego oraz Henryka Sienkiewicza i mieści się w przedziale od 51 do ponad 180 osób na 1 hektar.

Mapa 16 Demografia: wiek poprodukcyjny

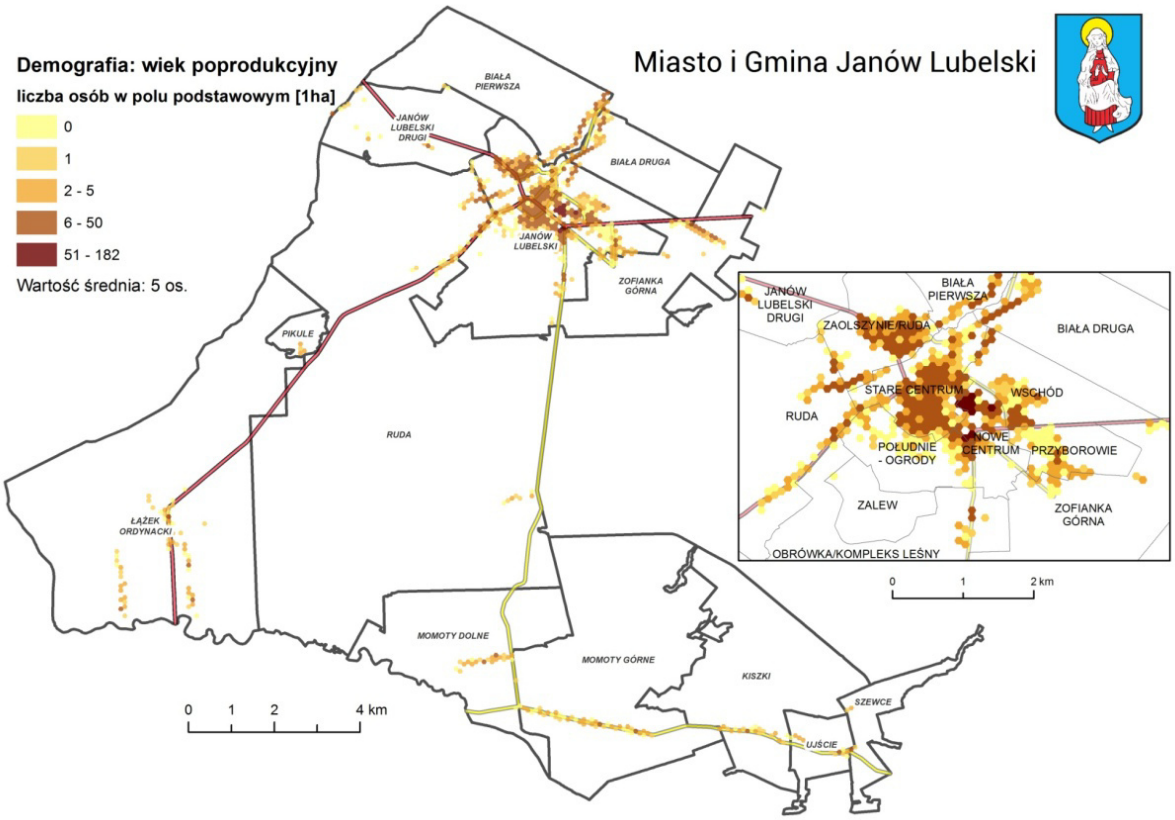

Źródło: opracowanie własne.

Demografia - tendencje zmiany liczby ludności w latach 1995-2015

Na obszarze Miasta Janów Lubelski najmniej korzystna sytuacja w zakresie tendencji zmian liczby ludności (Mapa nr 17) występuje na obszarze ograniczonym ulicami: ks. Ignacego Skorupki, Jana Pawła II, Wiejska i kształtuje się w przedziale -208 do - 50 osób na 1 ha powierzchni.

Mapa 17 Demografia: tendencja zmiany liczby ludności w latach 1995 - 2015

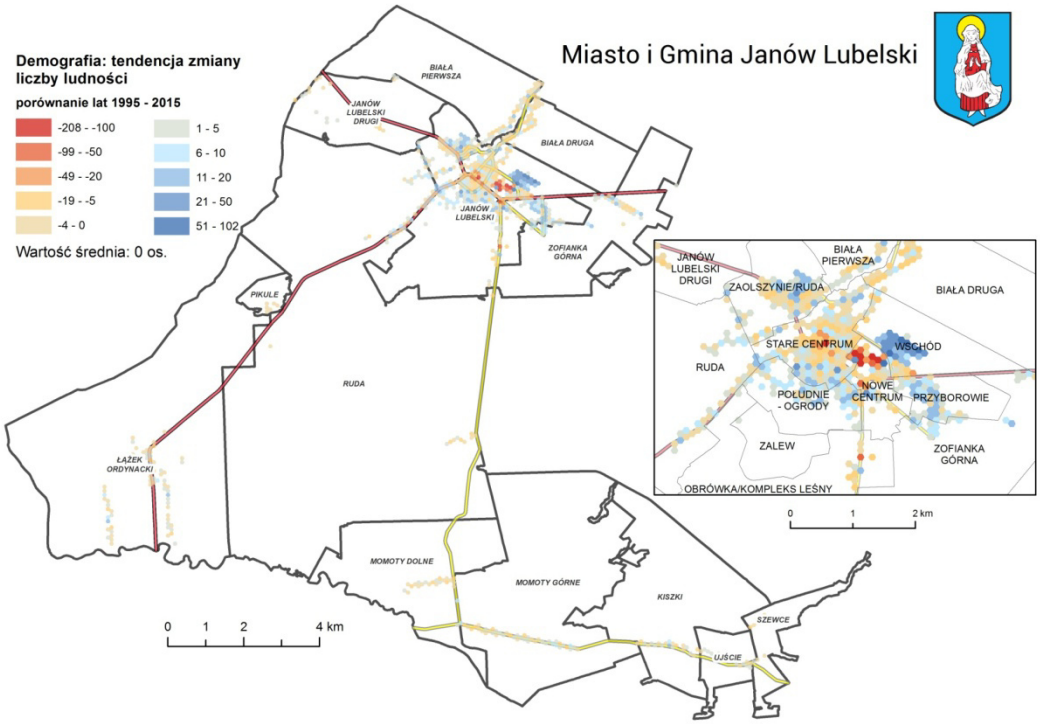

Źródło: opracowanie własne.

Poziom ubóstwa

Dane wykorzystane do analizy są danymi wewnętrznymi Urzędu Miasta Janów Lubelski pochodzącymi z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Prezentują one w formie kartogramu przestrzenne rozmieszczenie osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na obręby ewidencyjne. Uzupełnieniem jest prezentacja w formie kartogramu wizualizująca ilość udzielonej pomocy społecznej w polach podstawowych o wielkości 1 hektara.

Zasiłki: liczba osób w rodzinach - ogółem

Największa liczba osób pobierająca zasiłek na obszarze Miasta Janów Lubelski w przeliczeniu na 1 hektar, występuje w obrębie ulic: Szewska, Armii Krajowej, Jana Kilińskiego oraz 8 Września i Wiejskiej (Mapa nr 18) i wynosi w przedziale od 21 do 70 osób/ha. Wartość średnia dla osób pobierających zasiłek wynosi 5 osób na hektar (licząc pola podstawowe dla których liczba osób jest większa lub równa 1).

Mapa 18 Zasiłki: liczba osób w rodzinach - ogółem

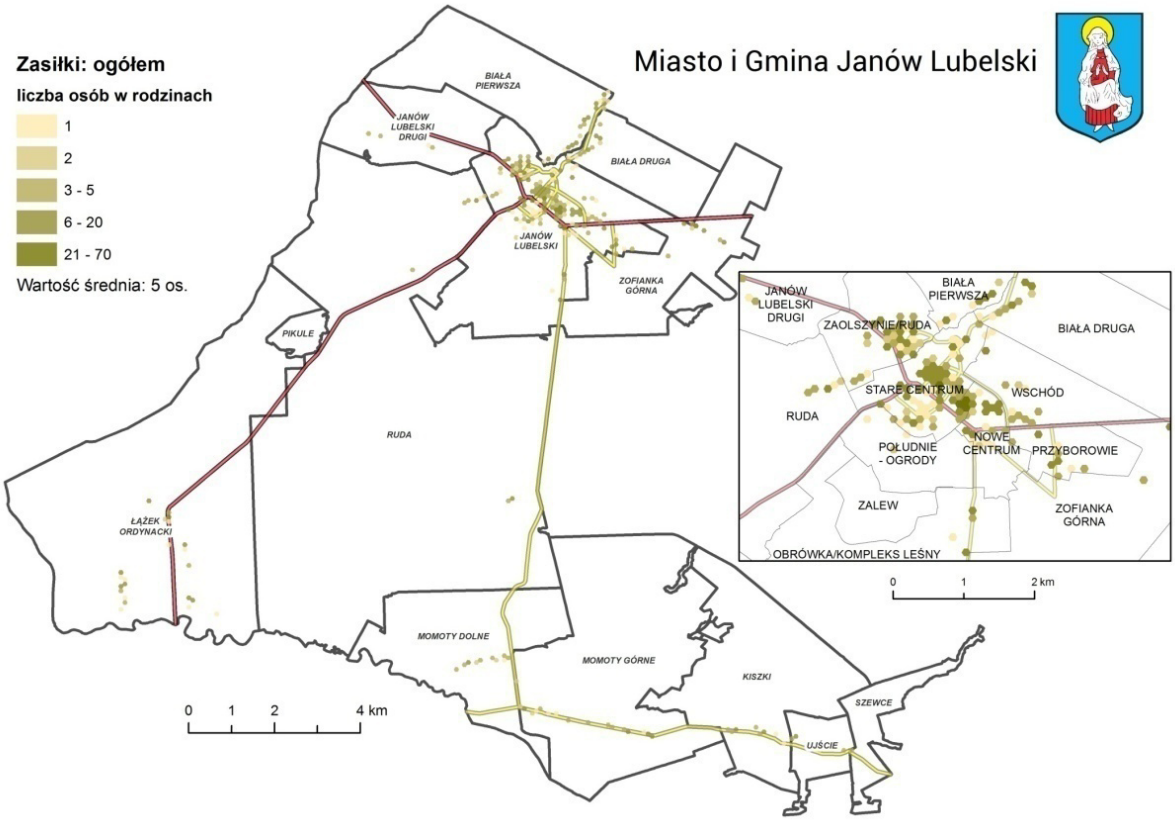

Źródło: opracowanie własne.

Poziom bezpieczeństwa publicznego

Mapa nr 19 prezentuje zagęszczenie zdarzeń przestępczych na obszarze Miasta Janów Lubelski. Największa ich intensywność w zasięgu 1 hektara występuje w ciągu ulicy Jana Zamojskiego i wynosi 31-55 zdarzeń.

Mapa 19 Przestępczość w 2015 roku - zagęszczenie

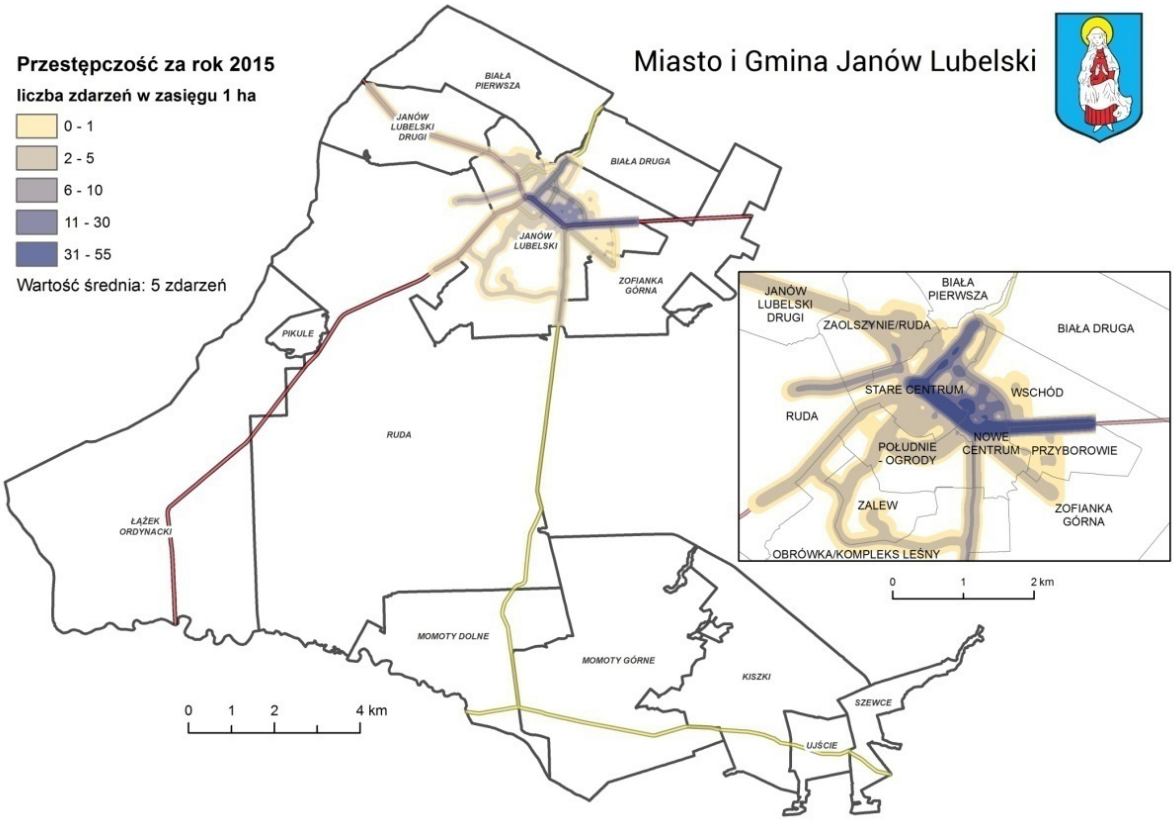

Źródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza

Zagęszczenie firm

Najmniejsza liczba firm na obszarze Miasta Janów Lubelski w przeliczeniu na 1 hektar, występuje w obrębie krzyżowania ulic: Jana Zamoyskiego oraz Wojska Polskiego oraz wzdłuż ulicy Hugo Kołłątaja, Świerdzowej, Henryka Sienkiewicza, Marii Konopnickiej, Objazdowej i Jana Zamoyskiego (Mapa nr 20). W tym obszarach występuje brak firm lub od 1 do 2 na hektar. Wartość średnia występujących obiektów wynosi 3 firmy na hektar (licząc pola podstawowe dla których liczba firm jest większa lub równa 1).

Mapa 20 Liczba firma - zagęszczenie

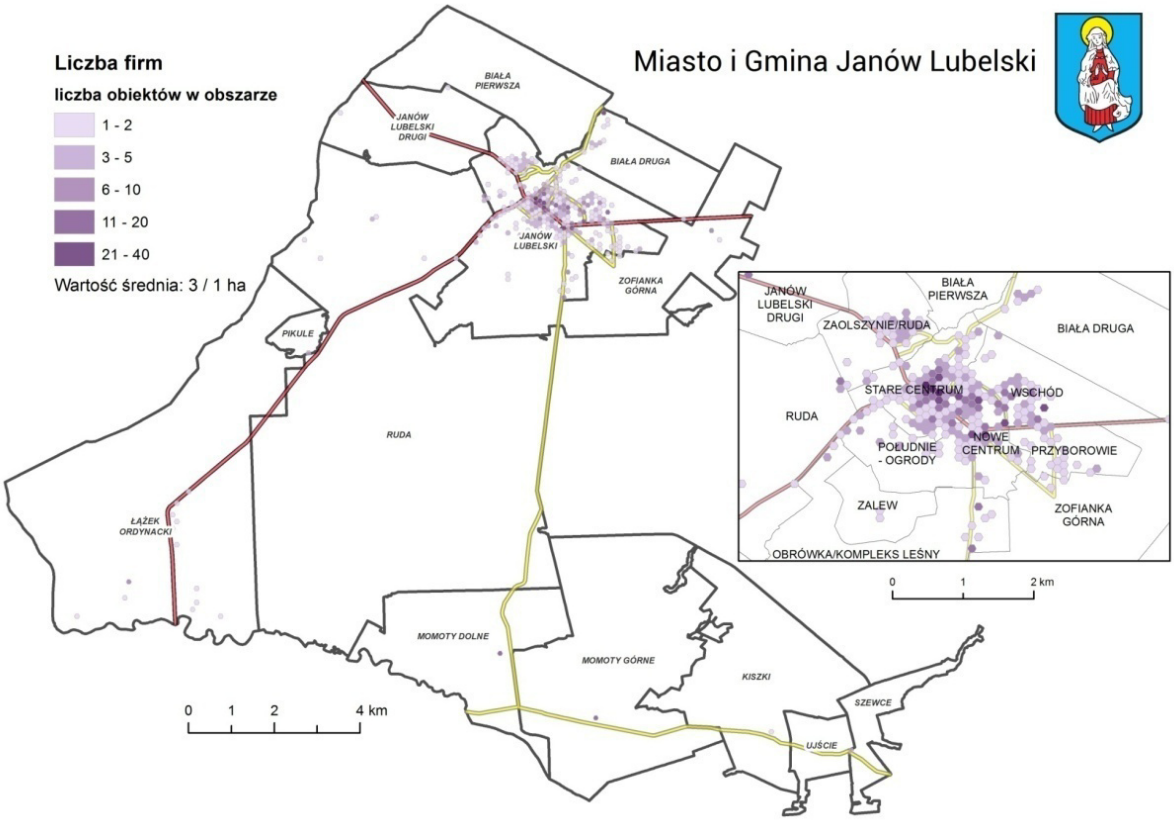

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Infrastruktura drogowa – długość dróg wymagająca remontu

W celu uszczegółowienia analizy do wizualizacji zjawiska wykorzystano kartogram z polami podstawowymi w kształcie heksagonu o wielkości 1 hektara. Analiza prezentuje długość dróg w metrach wymagających remontu (Mapa nr 21). Z poniższej analizy wynika, iż na obszarze Miasta Janów Lubelski najwięcej ciągów ulic do remontu znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie ulicy Jana Zamojskiego od ulicy Bohaterów Porytowego Wzgórza w kierunku granicy miasta.

Mapa 21 Infrastruktura drogowa – długość dróg [m] wymagających remontu w polu podstawowym [1 ha]

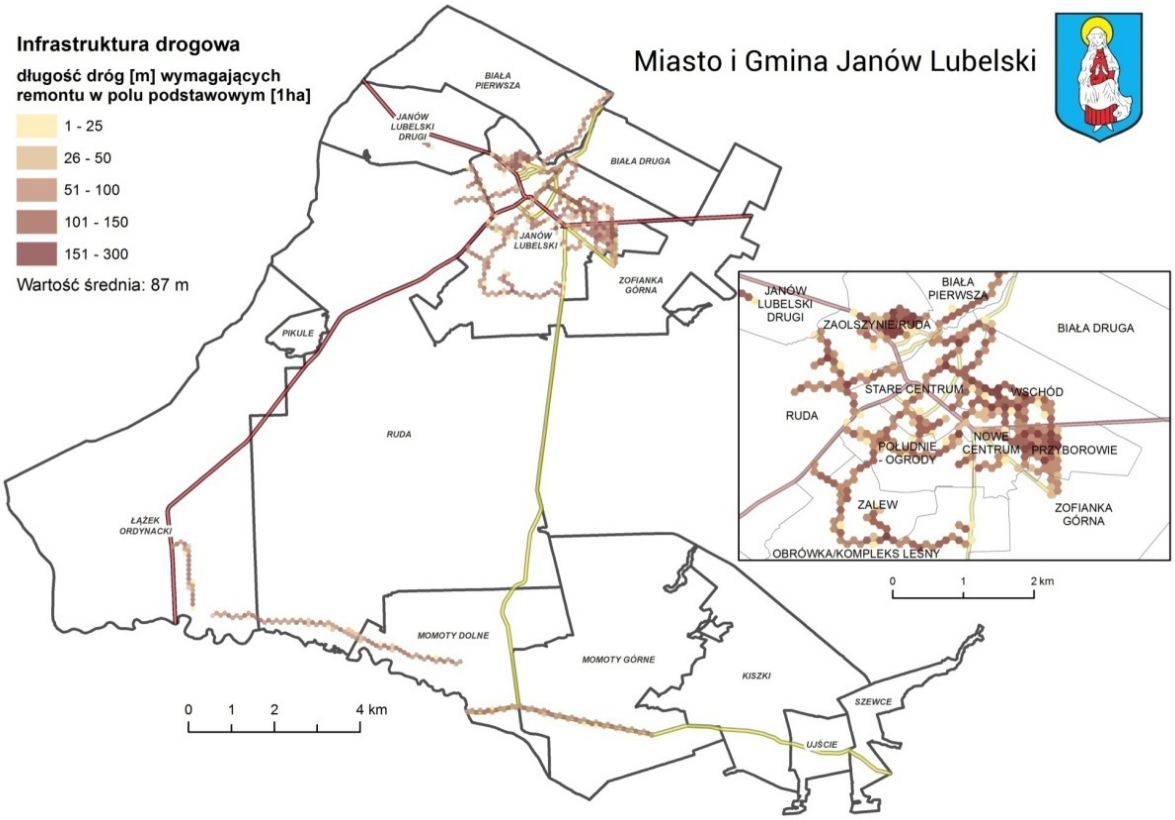

Źródło: opracowanie własne.

Sfera techniczna

Stan techniczny zabudowy

W celu wyznaczenia dokładnych obszarów z najstarszą zabudową do prezentacji danych wykorzystano kartogram z polami podstawowymi o obszarze 1 hektara (Mapa nr 22). Z poniżej analizy wynika, iż najstarsze budynki znajdują się na terenie Miasta Janów Lubelski u zbiegu ulic Henryka Sienkiewicza i Jana Zamojskiego z średnią wartością wieku budynków na poziomie poniżej kształtującym się powyżej 100 lat.

Mapa 22 Stan techniczny zabudowy w polach podstawowych [1 ha]

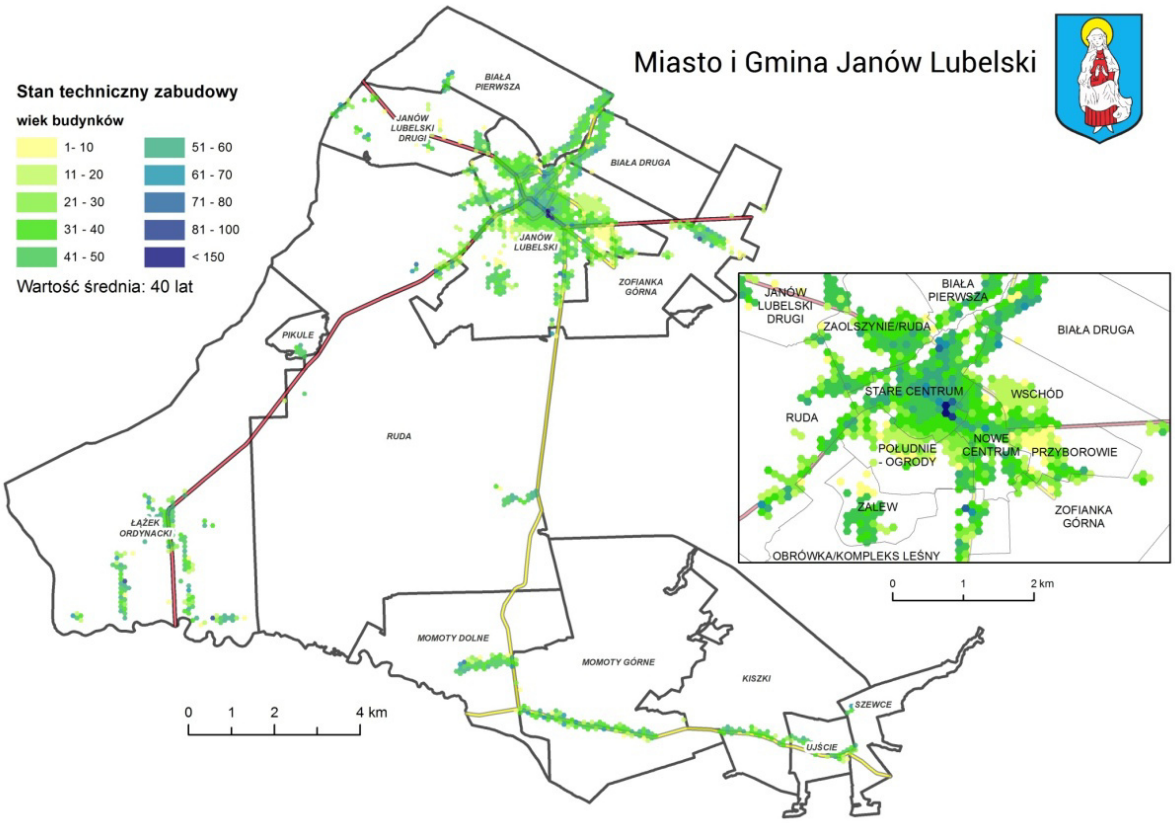

Źródło: opracowanie własne.

Sfera środowiskowa

Tereny zieleni

Odniesienie przestrzenne obiektów pozwala stwierdzić, że najwięcej obiektów wymagających poprawy jest zlokalizowanych w jednostce Stare Centrum, Nowe Centrum oraz Wschód (zgodnie z podziałem wyznaczonym na podstawie Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego, (Mapa nr 23).

Mapa 23 Tereny zieleni

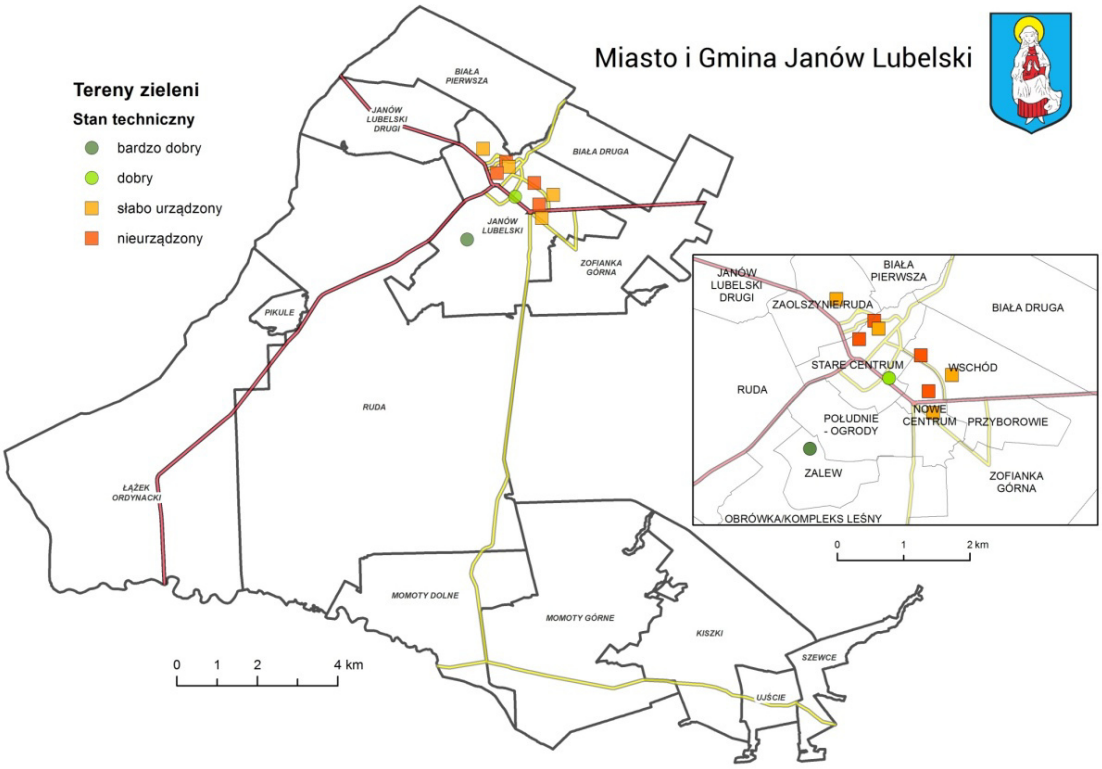

Źródło: opracowanie własne.

3.2.4 Podsumowanie - obszar rewitalizacji

Odnosząc się do powyższych analiz zawartych w dokumencie oraz zestawienia rankingowego wynika, iż obszar obrębu Janów Lubelski Miasto jest terenem najsilniej zdegradowanym. Szczegółowe analizy:

- wiek poprodukcyjny społeczeństwa,
- zmiany demograficzne,
- osoby objęte pomoc społeczną,
- poziom bezpieczeństwa publicznego
- stan infrastruktury drogowej,
- wiek zabudowy,

- stan techniczny terenów zieleni,

wykazują, że kumulacja czynników kryzysowych odnoszących się do sfery: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej obejmuje części obszaru Stare Centrum, Nowe Centrum oraz Wschód zgodnie z podziałem jednostek przestrzennych wyznaczonych na podstawie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

Granicę wyznaczonego obszaru od strony północnej stanowi skrzyżowanie ul. Bialskiej oraz ul. Henryka Sienkiewicza, a także granica cmentarza komunalnego, ulica Kamienna i granica działki nr 3779/53 do ulicy Ignacego Skorupki. Następnie granica przebiega do skrzyżowania ul. Ignacego Skorupki z ul. Różaną. Od południa granicę stanowią działki przylegające do ulicy Ulanowskiej oraz Wałowej, a następnie wzdłuż ul. Wesołej, ul. 14 Czerwca, ul. Stefana Wyszyńskiego, ul. Ochotników Węgierskich poprzez granicę działki nr 2432/3 do ul. Łąkowej, gdzie w dalszej kolejności ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza oraz ul. Objazdową do skrzyżowania z ul. Jana Zamoyskiego (z włączeniem działek nr 2708/5, 2708/3, 2709). Obszar rewitalizacji obejmuje również część ul. Jana Zamoyskiego oraz działki, na których znajduje się Szpital Powiatowy oraz Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałami Integracyjnymi przy ul. Ks. Skorupki 11.

Obszar ten - jako najbardziej zdegradowany, ale jednocześnie mający znaczenie strategiczne dla rozwoju Janowa Lubelskiego i duży potencjał do zmian - jest wskazany do rewitalizacji. Ponadto odpowiada pojęciu „obszaru kryzysowego” w ujęciu rewitalizacyjnym.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały zaprezentowane w następujących częściach niniejszego opracowania:

- Rozdział 3.1: Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji (widok ogólny, Mapa nr 4),
- Rozdział 3.3: Obszar rewitalizacji (widok szczegółowy, mapa nr 24).

Mapa 24 Zasięg obszaru rewitalizacji

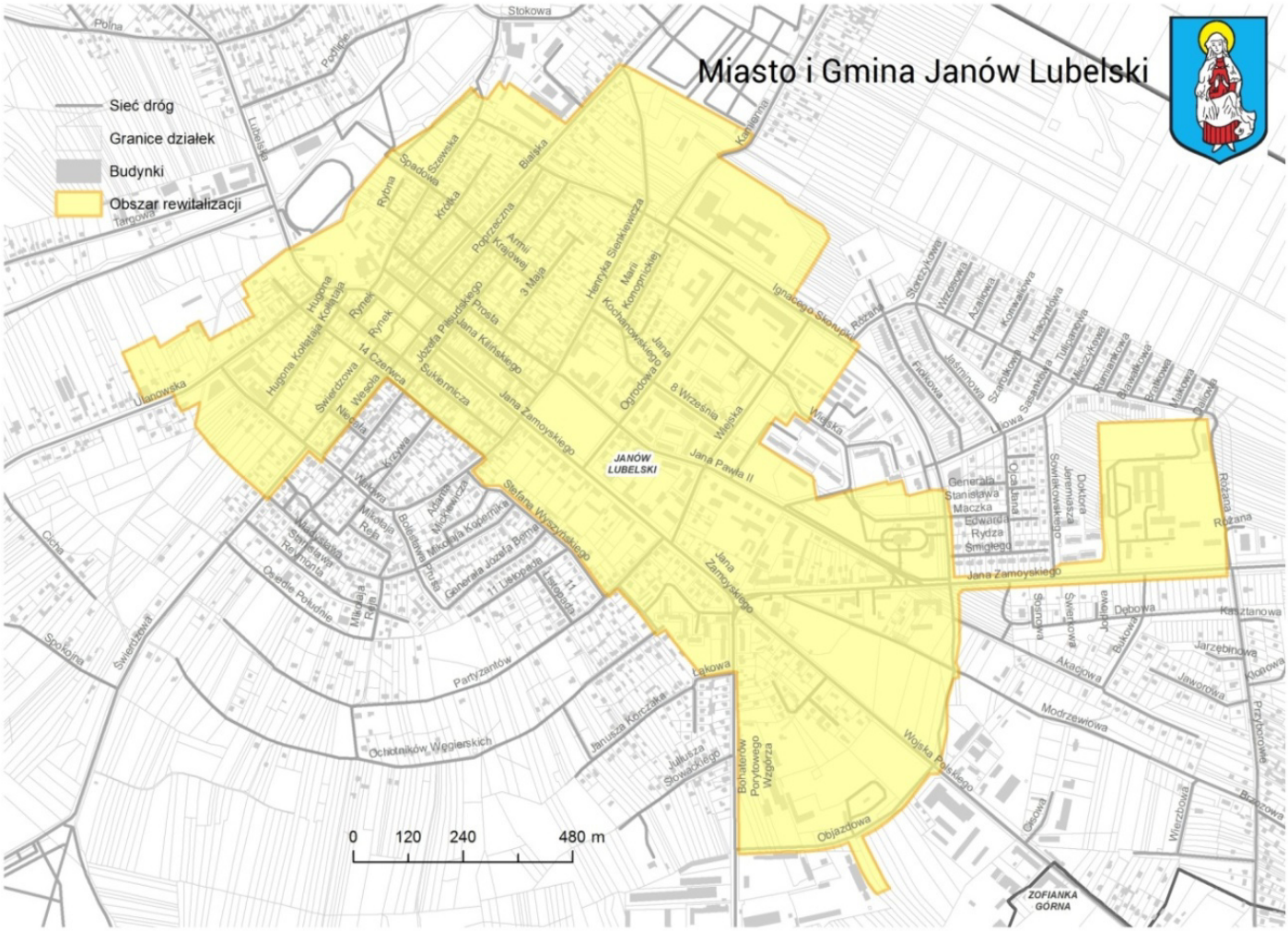

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 14 Tabela rankingowa

	Sfery	Sfera społeczna	Sfera społeczna	Sfera społeczna	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa	Sfera środowiskowa	Sfera gospodarcza	
L.p.	Nazwa Jednostki	Demografia: osoby w wieku poprodukcyjnym	Demografia: tendencja zmiany liczby ludności	Osoby objęte pomocą społeczną: ogółem	Przestępczość: liczba zdarzeń	Infrastruktura drogowa wymagająca remontu	Wiek zabudowy	Wyroby azbestowe	Tereny zieleni	Zabud. gosp. i handl.-usług.	Ocena końcowa
1.	KISZKI	5	4	12	1	1	5	7	1	6	**1**
2.	RUDA	2	1	2	10	7	4	4	1	11	**1**
3.	PIKULE	13	13	1	1	1	13	1	1	1	**3**
4.	ZOFIANKA GÓRNA	3	8	5	5	5	1	10	1	10	**4**
5.	JANÓW LUBELSKI DRUGI	7	6	10	1	7	1	3	1	12	**4**
6.	UJŚCIE	12	9	7	4	1	7	6	1	7	**6**
7.	BIAŁA DRUGA	11	4	4	6	6	10	11	1	3	**7**
8.	SZEWCE	10	3	13	13	1	12	2	1	5	**8**

9.	MOMOTY DOLNE	8	12	8	7	11	8	5	1	2	**9**
10.	MOMOTY GÓRNE	1	10	9	8	10	5	9	1	9	**9**
11.	ŁĄŻEK ORDYNACKI	9	7	11	12	7	8	8	1	8	**11**
12.	BIAŁA PIERWSZA	6	11	6	9	12	10	13	1	4	**12**
13.	JANÓW LUBELSKI MIASTO	4	2	3	11	13	3	12	13	13	**13**

3.3 Charakterystyka obszaru rewitalizacji

Cały obszar wybrany do rewitalizacji jest spójny pod względem przestrzenno-funkcjonalnym, gdzie różne funkcje wzajemnie się przenikają i dopełniają. Charakterystyka obszaru rewitalizacji dokonana została w oparciu o wskaźniki wykorzystane w ramach przeprowadzonej procedury.

STARE CENTRUM

1. Zasięg geograficzny jednostki analitycznej Stare Centrum

Obszar Starego Centrum stanowi dominujący fragment w ramach rewitalizacji w ramach Programu Rewitalizacji Janowa Lubelskiego. Cały obszar Starego Centrum wyznaczają ulice Targowa wraz z Bialską (od północy), ulica Kamienna, Ogrodowa i fragmentami ulice Jana Pawła II i Jana Zamoyskiego (od wschodu), natomiast od południowego zachodu Stare Centrum ograniczone jest ulicami Ulanowską, Świerdzową i Partyzantów.

W Programie Rewitalizacji uwzględniono dużą część Starego Centrum jako obszaru rewitalizacji. Od strony zachodniej obszar ograniczają ulice Ulanowska, Rybna, Spadowa i Szewska, od północy fragment ulicy Kamiennej i część ulicy Ks. Skorupki. Od wschodu natomiast granicę stanowi ulica Ogrodowa, a od południa ulice Wyszyńskiego, 14 Czerwca, Niecała i obszar pomiędzy ulicą Ulanowską i Władysława Reymonta. Ogólnie, w zakres obszaru rewitalizacji wchodzi 25 ulic należących do Starego Centrum - 14 Czerwca, 3 Maja, Armii Krajowej, Bialska, Hugona Kołłątaja, Jana Kilińskiego, Jana Kochanowskiego, Jana Pawła II (fragment), Jana Zamoyskiego (fragment), Kamienna, Krótka, Marii Konopnickiej, Piłsudskiego, Poprzeczna, Prosta, Rybna, Rynek, Sienkiewicza, Spadowa, Sukiennicza, Szewska, Świerdzowa, Ulanowska, Wesoła i Wyszyńskiego.

2. Charakterystyka i zidentyfikowane problemy sfery społecznej

Stare Centrum charakteryzuje się ponadprzeciętnym w skali Janowa Lubelskiego natężeniem zjawisk negatywnych, zwłaszcza ze sfery społecznej. Pierwszym z istotnych problemów, na które warto zwrócić uwagę jest poziom bezrobocia. W Starym Centrum w 2015 roku odnotowano 429 osób bezrobotnych. Oznacza to, że spośród wszystkich osób bezrobotnych w tym okresie w Mieście Janów Lubelski (1122[12]) stanowiło to 38,2%. W odniesieniu do całej Gminy (2918 osób bezrobotnych) bezrobotnych w Starym Centrum było 14,7%. Należy także podkreślić, że część Starego Centrum przeznaczona do rewitalizacji obejmowała 25 ulic, co oznacza, że 38,2% bezrobocia w Mieście Janów Lubelski

[12] Stan na grudzień 2015 r.

zakumulowane jest na 22,3% ulic, które należą do obszaru Starego Centrum. **Oznacza to, iż poziom natężenia bezrobocia jest bardzo wysoki w obszarze Starego Centrum, co stanowi duży problem natury społecznej.**

Innym aspektem życia społecznego jest konieczność zapewnienia lokalnej społeczności bezpieczeństwa publicznego. Ogólnie, w roku 2015 ogólna liczba przestępstw w Janowie Lubelskim spadła (zgodnie z informacjami Komendy Powiatowej Policji w Janowie Lubelskim) względem roku 2014 o 9 (w 2014 roku ogólna liczba przestępstw wyniosła 339, natomiast w 2015 – 330). W obszarze rewitalizacji wyznaczonego w ramach Starego Centrum miejsce miały pewne zdarzenia o charakterze przestępstw. W 2014 roku odnotowano 4 z 6 bójek i pobić, które miejsce miały na tym obszarze (ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza, Jana Pawła II, Sukiennicza, Zamoyskiego). W 2015 roku, połowa zdarzeń o tym charakterze miała miejsce w Starym Centrum (ul. Szewska). Zdarzeń o charakterze uszczerbku na zdrowiu w 2014 roku odnotowano 9, z czego tylko jedno miejsce miało poza obszarem Starego Centrum. W 2015 roku ilość przestępstw w tym zakresie spadła i 4 z 7 zdarzeń miało miejsce na obszarze Starego Centrum. Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji z większą częstotliwością występują na innych obszarach niż obszar rewitalizacji na terenie Starego Centrum, jednakże należy podkreślić, iż na tym obszarze jest jedna z ulic, na której do przestępstw w tym zakresie dochodzi systematycznie – ul. 14 czerwca. W latach 2014-2015 duża część przestępstw przeciwko mieniu miała miejsce właśnie na tym obszarze (głównie ul. Szewska, ul. Kilińskiego, ul. Sukiennicza, ul. Zamoyskiego). W aspekcie przestępczości należy zaznaczyć, iż z pięciu kategorii przestępstw (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przestępstwa przeciwko mieniu, przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przemoc domowa) na **obszarze rewitalizacji w Starym Centrum wysokie natężenie problemów występuje w sferach przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu i przestępstw przeciwko mieniu.**

Problemami społecznymi, które stanowią w Starym Centrum główny tytuł do świadczeń z pomocy społecznej są ubóstwo, bezrobocie i długotrwała/ciężka choroba. W przypadku ubóstwa, z pomocy społecznej korzysta 31,5% rodzin (109), które zamieszkując obszar Starego Centrum korzystają z pomocy społecznej (przekłada się to na 30,7% mieszkańców korzystających z pomocy społecznej ogółem – 232 osoby w ujęciu wartościowym). Drugim istotnym tytułem do świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie. W tym przypadku, z pomocy społecznej korzysta 27,5% rodzin (95) zamieszkałych w Starym Centrum, które korzystają z pomocy społecznej (234 osoby – 31%). **Oznacza to, iż w ujęciu wartościowym, więcej osób korzysta z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia niż ubóstwa, co stawia bezrobocie jako bardziej istotny problem natury społecznej**

w Starym Centrum. Z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby, z świadczeń społecznych korzysta 22,3% rodzin (77) zamieszkujących Stare Centrum korzystających z pomocy społecznej ogółem. W przełożeniu na ilość osób korzystających z tego tytułu z pomocy społecznej jest to 167 osób (22,1%). **Łącznie, problemy ubóstwa, bezrobocia i ciężkich chorób determinują ponad 80% tytułów do świadczeń z pomocy społecznej w Starym Centrum.**

NOWE CENTRUM

1. Zasięg geograficzny jednostki analitycznej – Nowe Centrum

Obszar Nowego Centrum ograniczony jest ulicami Ogrodową i Ks. Skorupki (od północy), ulicami Jana Pawła II, Wiejską, Partyzantów i Bohaterów Porytowego Wzgórza (od zachodu) oraz ulicami Modrzewiową i Cisową (od Wschodu). Od południa natomiast obszar łączy się z obszarami wychodzącymi na Przyborowie i Południe – Ogrody.

W samym Programie Rewitalizacji uwzględniony został fragment tego obszaru, do którego można zaliczyć obszar zawierający początek ulicy Ks. Skorupki, z przerwą na wysokości ulicy Wiejskiej, a także ulice Wojska Polskiego, Objazdową, Bohaterów Porytowego Wzgórza, Łąkową, Jana Pawła II (fragment rozpoczynający się na wysokości ulicy Wiejskiej) oraz część ulicy Jana Zamoyskiego, która rozpoczyna się również na wysokości ulicy Wiejskiej. Ogółem obszar można sprowadzić do 11 ulic – 8 Września, Bohaterów Porytowego Wzgórza, Jana Pawła II (fragment), Jana Zamoyskiego (fragment), Ks. Skorupki, Łąkowa, Modrzewiowa, Objazdowa, Ogrodowa, Wiejska.

2. Charakterystyka i zidentyfikowane problemy sfery społecznej

Nowe Centrum charakteryzuje się ponadprzeciętnym w skali Janowa Lubelskiego natężeniem zjawisk negatywnych, zwłaszcza ze sfery społecznej. Pierwszym z istotnych problemów, na które warto zwrócić uwagę jest poziom bezrobocia. Nowe Centrum jest obszarem, w którym odnotowano 356 przypadków bezrobocia. Stanowi to 31,7% bezrobocia w całym Mieście Janów Lubelski oraz 12,2% bezrobocia w Gminie Janów Lubelski. W odniesieniu do liczby ulic, które tworzą Nowe Centrum, objętych jako obszar rewitalizacji (11 ulic) oznacza to, iż 9,8% ulic Miasta Janów Lubelski agreguje 31,7% bezrobocia całego miasta. W tym przypadku wysokości wskaźników są zbliżone, jednakże dopóki istnieje wyższy poziom bezrobocia niż udział obszaru agregującego w ramach całego miasta, to należy określić, iż natężenie problemu jest wysokie. **Oznacza to, iż w Nowym Centrum natężenie negatywnego zjawiska społecznego, jakim jest bezrobocie jest wysokie.**

Innym aspektem życia społecznego jest konieczność zapewnienia lokalnej społeczności bezpieczeństwa publicznego. Ogólnie, w roku 2015 ogólna liczba przestępstw

w Janowie Lubelskim spadła (zgodnie z informacjami Komendy Powiatowej Policji w Janowie Lubelskim) względem roku 2014 o 9 (w 2014 roku ogólna liczba przestępstw wyniosła 339, natomiast w 2015 – 330). Na obszarze Nowego Centrum problem z przestępczością jest duży. W latach 2014-2015 na obszarze Nowego Centrum miała miejsce większość przestępstw z kategorii przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (blisko 80%), przestępstw przeciwko mieniu (blisko 60%), a także nieporównywalnie wyższe niż w innych obszarach Janowa Lubelskiego przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego. Wysokie jest także natężenie problemu przemocy domowej, gdyż poza miejscowościami sąsiadującymi z Miastem Janów Lubelski, to ul. 8 Września jest najczęściej wymieniana w raportach policyjnych jako miejsce, w którym dochodzi do największej liczby przestępstw o charakterze przemocy domowej. **Nowe Centrum jest zatem obszarem rewitalizacji o największym stopniu natężenia przestępczością, praktycznie w każdym możliwym aspekcie, poza przestępstwami przeciwko życiu i zdrowiu, gdzie dominuje obszar Starego Centrum.**

Na obszarze Nowego Centrum, który wskazany został jako obszar przeznaczony do rewitalizacji istnieje wiele problemów wymagających pomocy społecznej. Zgodnie z danymi za 2014 rok, spośród wszystkich rodzin otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej (411 rodzin – 1018 osób) 177 zamieszkuje na obszarze Nowego Centrum. Oznacza to udział natężenia na poziomie 43% rodzin objętych pomocą społeczną ogółem. **Jest to wysoki wskaźnik sięgający niemal powołowy wszystkich świadczeń w Janowie Lubelskim**. W odniesieniu do liczby osób – 42,3% osób korzystających z pomocy społecznej zamieszkuje obszar Nowego Centrum, który wskazano jako obszar przeznaczony do rewitalizacji. W roku 2015 poziom tych wskaźników nieznacznie się obniżył. Z pomocy społecznej wśród ogółu korzystających 41,3% pochodziło z obszaru Nowego Centrum, co przełożyło się na analogiczny wskaźnik dla korzystających osób – 39,5%.

W Nowym Centrum dominującym problemem, ze względu na który przyznawana jest pomoc społeczna jest ubóstwo. Spośród wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej w Nowym Centrum, 30% u swojej podstawy ma ubóstwo (113 rodzin – 264 osoby). Innymi istotnymi problemami są bezrobocie i długotrwała/ciężka choroba. Z tego powodu pomoc społeczna przyznawana jest 24,3% rodzin w Nowym Centrum (92 rodziny – odpowiednio 253 i 217 osób). W ujęciu liczby osób korzystających z pomocy społecznej jako powód przyznawania 29,2% pomocy społecznej, natomiast 28% - bezrobocie. **Wśród problemów społecznych u mieszkańców Nowego Centrum, które wymagają świadczeń z pomocy społecznej przeważają zatem ubóstwo, bezrobocie i długotrwała/ciężka choroba. Razem problemy te determinują niemal 80% świadczeń z pomocy społecznej ogółem.**

WSCHÓD

1. Zasięg geograficzny jednostki analitycznej - Wschód

Ostatnim elementem obszaru rewitalizacji w Janowie Lubelskim są działki, na których znajduje się Szpital Powiatowy oraz Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałami Integracyjnymi przy ul. Ks. Skorupki 11.

Jest to obszar należący do jednostki urbanistycznej określanej jako Wschód, która stanowi obszar graniczny Janowa Lubelskiego, rozciągający się na wschód od ulicy Ks. Skorupki i ulicy Kamiennej.

W ramach Programu Rewitalizacji, do obszaru rewitalizowanego włączono działki, na których znajduje się Szpital Powiatowy. Obszar ten wyznaczyć można jako część Wschodu ograniczoną ulicami Sowiakowskiego od zachodu, Różaną od północy i Jana Zamoyskiego od południa. Ogólnie, do tego obszaru zaliczyć można zatem cztery ulice – Jana Zamoyskiego (końcowy fragment), Sowiakowskiego, Różaną i Daliową.

2. Charakterystyka i zidentyfikowane problemy sfery społecznej

Wyróżniony obszar charakteryzuje się ponadprzeciętnym w skali Janowa Lubelskiego natężeniem zjawisk negatywnych, zwłaszcza ze sfery społecznej. Pierwszym z istotnych problemów, na które warto zwrócić uwagę jest poziom bezrobocia. W jednostce analitycznej, jaką jest Wschód odnotowano w 2015 roku 219 osób bezrobotnych. Stanowi to 19,5% bezrobotnych w Mieście Janów Lubelski oraz 7,5% bezrobotnych w całej Gminie. Sam odsetek bezrobotnych na obszarze Wschodu wyznaczonym do rewitalizacji nie jest wysoki, jednakże, jeżeli uwzględni się fakt, iż jedynie obszar pomiędzy czterema ulicami akumuluje taką ilość bezrobotnych, to można zauważyć, że 3,6% ulic Janowa Lubelskiego agreguje 19,5% bezrobocia całego Miasta, co zdecydowanie wskazuje na **wysoki stopień natężenia problemu bezrobocia** na tym obszarze.

Innym aspektem życia społecznego jest konieczność zapewnienia lokalnej społeczności bezpieczeństwa publicznego. Ogólnie, w roku 2015 ogólna liczba przestępstw w Janowie Lubelskim spadła (zgodnie z informacjami Komendy Powiatowej Policji w Janowie Lubelskim) względem roku 2014 o 9 (w 2014 roku ogólna liczba przestępstw wyniosła 339, natomiast w 2015 – 330). W jednostce analitycznej Wschód zdarzały się w roku 2014 i 2015 przypadki bójek, uszczerbków na zdrowiu, przypadki zdarzeń drogowych (w tym nietrzeźwości kierowców), a także kradzieże i inne przestępstwa wobec mienia, jednakże główne ich skupienie miało miejsce na ulicy Jana Zamoyskiego, która rozciąga się wzdłuż całego obszaru rewitalizacji. **Ogólnie należy zatem podkreślić, że o ile zdarzają się**

przypadki zaburzenia bezpieczeństwa publicznego, to w tym obszarze rewitalizacji nie stanowią tak dużego problemu jak w innych częściach obszaru rewitalizacji.

Wschód jest jednostką urbanistyczną obszaru rewitalizacji, na którym nie występuje duże nacechowanie problemami wymagającymi interwencji Ośrodka Pomocy Społecznej. W tym aspekcie sfera społeczna prezentuje się najlepiej spośród pozostałych części obszaru rewitalizacji.

DEMOGRAFIA I PROBLEMY W POZOSTAŁYCH SFERACH W OBSZARZE REWITALIZACJI

1. Sfera gospodarcza

Najmniejsza liczba firm na obszarze Miasta Janów Lubelski w przeliczeniu na 1 hektar, występuje w obrębie krzyżowania ulic - Jana Zamoyskiego oraz Wojska Polskiego oraz wzdłuż ulicy Hugona Kołłątaja, Świerdzowej, Henryka Sienkiewicza, Marii Konopnickiej, Objazdowej i Jana Zamoyskiego. W tych obszarach występuje brak firm lub od 1 do 2 na hektar. Wartość średnia występujących obiektów wynosi 3 firmy na hektar (licząc pola podstawowe dla których liczba firm jest większa lub równa 1).

2. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na obszarze Miasta Janów Lubelski najwięcej ciągów ulic do remontu znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie ulicy Jana Zamoyskiego od ulicy Bohaterów Porytowego Wzgórza w kierunku granicy miasta.

3. Sfera techniczna

Najstarsze budynki znajdują się na terenie Miasta Janów Lubelski u zbiegu ulic Henryka Sienkiewicza i Jana Zamoyskiego ze średnią wieku budynków na poziomie kształtującym się powyżej 100 lat. W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano następujące pustostany:

Tabela 15 Zestawienie pustostanów na obszarze rewitalizacji

Zestawienie pustostanów					
1.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Józefa Piłsudskiego 62	2.	Funkcja: mieszkalno-usługowa	Adres ul. Jana Zamoyskiego 86
3.	Funkcja: mieszkalno-usługowa	Adres ul. Jana Zamoyskiego 76	4.	Funkcja: mieszkalno-usługowa	Adres ul. Jana Zamoyskiego 58
5.	Funkcja: mieszkalno-usługowa	Adres ul. Jana Zamoyskiego 54	6.	Funkcja: usługowa	Adres ul. Jana Zamoyskiego 55

7.	Funkcja: usługowa	Adres ul. Ogrodowa 6	8.	Funkcja: usługowa	Adres ul. Bialska 7
9.	Funkcja: produkcyjno - usługowa	Adres ul. Bialska 69	10.	Funkcja: mieszkalno-usługowa	Adres ul. Bialska 76
11.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Szewska 25	12.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Szewska 32

13.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Szewska 35	14.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Ulanowska 11
15.	Funkcja: mieszkalno-usługowa	Adres ul. Kilińskiego 51	16.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Kołłątaja 13
17.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Kołłątaja 16	18.	Funkcja: mieszkalna	Adres ul. Kołłątaja 27
19.	Funkcja: usługowa	Adres ul. Kołłątaja 30			

Foto: Tomasz Siwek - Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

20. Sfera środowiskowa

Odniesienie przestrzenne obiektów pozwala stwierdzić, że najwięcej obiektów wymagających poprawy jest zlokalizowanych w jednostkach analitycznych Stare Centrum, Nowe Centrum oraz Wschód (zgodnie z podziałem wyznaczonym na podstawie Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego).

21. Demografia w obszarze rewitalizacji

Dane wykorzystane do analizy pochodzą z rejestru PESEL. Największa gęstość zaludnienia w przeliczeniu na 1 hektar występuje w obrębie miasta Janów Lubelski w obszarze ograniczonym ulicami - ks. Ignacego Skorupki, Jana Pawła II oraz Wiejską i mieści się w przedziale od 101 do ponad 500 osób. Średnia gęstość zaludnienia dla Gminy Janów Lubelski wynosi 23 os./1 ha (średnia liczona dla pól w których liczba osób do nich należących była równa bądź większa niż 1).

Na terenie Miasta Janów Lubelski największa liczba osób w wieku poprodukcyjnym występuje na obszarze ograniczonym ulicami - ks. Ignacego Skorupki, Jana Zamoyskiego oraz Henryka Sienkiewicza i mieści się w przedziale od 51 do ponad 180 osób na 1 hektar.

Na obszarze Miasta Janów Lubelski najmniej korzystna sytuacja w zakresie tendencji zmian liczby ludności występuje na obszarze ograniczonym ulicami - ks. Ignacego Skorupki, Jana Pawła II, Wiejska i kształtuje się w przedziale od 208 do 50 osób na 1 ha powierzchni.

O pogarszającym się stanie demograficznym świadczy również liczba oraz stan techniczny pustostanów znajdujących się w obszarze rewitalizacji.

3.4 Raport z badania ankietowego

Wstęp i informacje ogólne

Ankieta przeprowadzona została wśród mieszkańców miasta i obszaru wiejskiego gminy Janów Lubelski w celu zbadania ich opinii na temat poziomu i jakości życia na tym obszarze. Ankietowani odpowiadali na pytania z sześciu zakresów tematycznych:

- problemy społeczne,
- sfera gospodarczo-inwestycyjna,
- dostępność i jakość towarów i usług,
- jakość życia,
- sfera funkcjonalno-przestrzenna,
- środowisko.

W celu zestawienia wyników ankiet posłużono się podstawowymi miarami statystycznymi, takimi jak średnia arytmetyczna, mediana, dominanta i odchylenie standardowe, a także sprawdzono maksyma i minima odpowiedzi wraz z częstością wskazań poszczególnych ocen.

Średnia arytmetyczna jest tym, co potocznie określa się mianem *średniej*, a jest to iloraz sumy liczb i ilości tych liczb. Mediana natomiast, zwana wartością środkową to wartość cechy w szeregu uporządkowanym, powyżej i poniżej której znajduje się jednakowa liczba obserwacji. Dominanta to wartość występująca w danej próbie najczęściej, a odchylenie standardowe informuje o rozrzuceniu wyników wokół średniej, co oznacza, że im jego wartość jest mniejsza, tym odpowiedzi są bardziej skupione wokół średniej.

Na każde z pytań respondenci mogli dać odpowiedź wykorzystując skalę ocen od 1 do 5. W ramach każdego zakresu tematycznego pojawiały się także pytania otwarte, w których ankietowani mogli wskazać inne problemy w ramach danego zakresu tematycznego nieujęte w ankiecie, a także poproszeni zostali o wskazanie obszaru koncentracji i natężenia problemów lub cech z każdego z tychże zakresów.

W zależności od obszaru tematycznego skala ocen mogła mieć charakter stymulanty lub destymulanty. Stymulanta oznacza, że wraz ze wzrostem oceny dany wskaźnik/miara/cecha jest lepszy. Innymi słowy, im ocena danego czynnika wyższa, tym sytuacja jest lepsza. W przypadku analizowanej ankiety, obszary tematyczne, gdzie odpowiedzi miały charakter stymulanty:

- dostępność i jakość towarów i usług,
- jakość życia,
- sfera funkcjonalno-przestrzenna,
- środowisko.

Pozostałe czynniki czyli problemy społeczne oraz sfera gospodarczo-inwestycyjna miały charakter destymulanty, co oznacza, że wraz ze wzrostem oceny dany wskaźnik/miara/cecha jest gorsza. Im ankietowani ocenili daną cechę wyżej, tym sytuacja w mieście/gminie jest w ich opinii gorsza.

Z punktu widzenia analizy statystycznej ogólna liczba respondentów, która wzięła udział w badaniu (596 osób), wziąwszy pod uwagę całą populację gminy Janów Lubelski[13] (obszar miasta – 12 053 osoby, obszar wiejski gminy – 4 121 osoby, razem – 16 174 osoby), odpowiada w przybliżeniu poziomowi ufności[14] 95% przy błędzie maksymalnym[15]

[13] Dane Głównego Urzędu Statystycznego, dostępne w Banku Danych Lokalnych pod adresem www.bdl.stat.gov.pl.

[14] Wskaźnik ten oznacza, jak bardzo można być pewnym uzyskanych rezultatów, $\alpha = 0,95$ oznacza, że na 95%.

4%. Oznacza to, że wnioski płynące z analizy ankiety można w sensie statystycznym odnosić do ogółu populacji (mieszkańców miasta i obszaru wiejskiego gminy Janów Lubelski), przy założeniu wcześniej wspomnianych wartości poziomu ufności (oznaczającego jednocześnie poziom istotności na poziomie 5%) i błędu.

Charakterystyka badanej grupy respondentów

W badaniu ankietowym wzięło udział 596 respondentów, w tym 163 mężczyzn (27%) i 433 kobiety (73%). Strukturę respondentów według płci zamieszczono na Wykresie 8.

Wykres 8 Struktura ankietowanych według płci

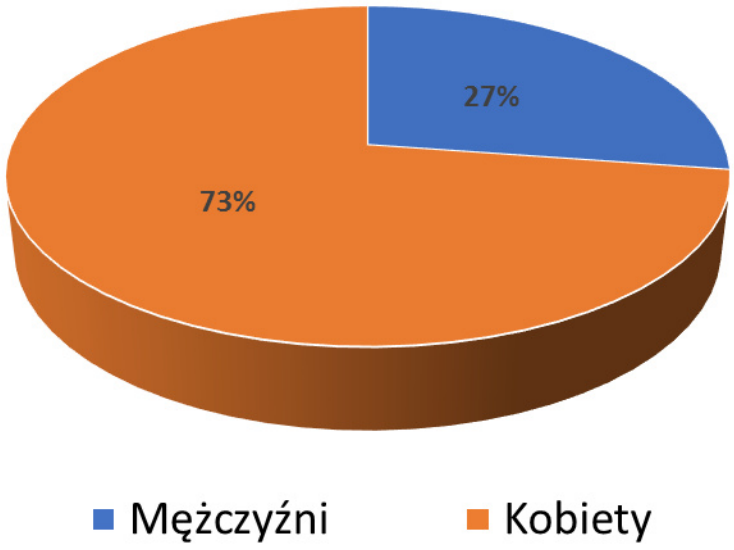

Źródło: opracowanie własne.

Z łatwością można zauważyć, że większość odpowiedzi w ankiecie pochodziła od kobiet. W badaniu ankietowym na jednego respondenta płci męskiej przypadało średnio 2,65 respondentów płci żeńskiej.

Respondenci różnili się między sobą także pod względem wieku. W Tabeli 16 i na Wykresie 9 zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące grup wiekowych osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym.

Tabela 16 Struktura respondentów ze względu na wiek

Wiek	poniżej 20	20-24	25-44	45-64	65 i więcej	Razem
n	9	19	410	144	14	596
%	1,5%	3,2%	68,8%	24,2%	2,3%	100%

[15] Błąd maksymalny informuje o tym, jaką poprawkę należy przyjąć. Innymi słowy, kiedy założy się błąd w wysokości 0,04, czyli 4 procent i przeprowadzi badanie, to otrzymany wynik może różnić się od rzeczywistego o 4%.

Źródło: opracowanie własne.

Wśród respondentów dominowała grupa osób w wieku 25-44 lata – 410 respondentów (68,8%). Drugą, co do wielkości grupą były osoby w wieku 45-64 lata – 144 respondentów (24,2%). Jeżeli utworzyłoby się grupę osób w wieku 25-64 lata (która stanowiłaby połączenie obu największych grup), to respondenci z takiej grupy (554) stanowiliby 93% ogółu osób objętych badaniem ankietowym. Pozostałe grupy pojedynczo w strukturze respondentów ogółem nie przekraczają 5%. Można zatem założyć, iż większość odpowiedzi pochodzi od osób, które są w wieku produkcyjnym, albo wchodzących na rynek pracy, albo już powoli wygaszających swoją działalność zawodową.

Najmniej liczną grupę respondentów stanowiły osoby poniżej 20 roku życia, których wzięło udział w ankiecie jedynie 9, co stanowiło 1,5% całej próby. O 10 osób więcej (3,2% ogółu respondentów) znalazło się w grupie wiekowej 20-24. Ostatnia z grup, w której znalazły się osoby w wieku 65 i więcej lat liczyła 14 respondentów, co przełożyło się na 2,3% ogółu próby. Razem osób z trzech najmniejszych grup było 42 (7%). Graficzną prezentację struktury respondentów ze względu na wieku przedstawiono na Wykresie 9.

Wykres 9 Struktura ankietowanych według wieku

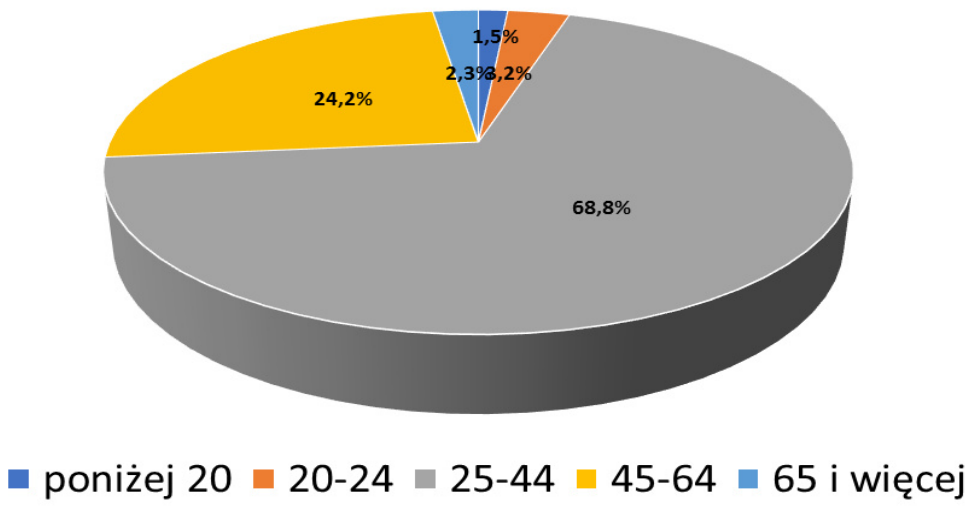

Źródło: opracowanie własne.

Kolejnym elementem danych dotyczących respondentów była ich sytuacja na rynku pracy. Wyróżnione zostało 5 kategorii: nauka, zatrudnienie, samozatrudnienie, bezrobocie, emerytura/renta. Zestawienie struktury respondentów pod kątem statusu zawodowego zawiera tabela 17.

Tabela 17 Struktura respondentów według statusu zawodowego

Status zawodowy	Nauka	Zatrudnienie	Samozatrudnienie	Bezrobocie	Emerytura/renta	Razem
n	24	346	103	94	29	596
%	4%	58%	17,3%	15,8%	4,9%	100%

Źródło: opracowanie własne.

Największą grupę respondentów stanowiły osoby świadczące pracę najemnie, w ramach zatrudnienia. Osób takich było 346, co stanowiło 58% respondentów ogółem. Kolejną, co do wielkości grupą były osoby samozatrudnione, czyli prowadzące własną działalność gospodarczą, których było 103, czyli 17,3% całej próby.

W ankiecie wzięły również udział osoby nieposiadające pracy lub uczące się. Osób bezrobotnych było 94 (15,8%), natomiast osób uczących się 24 (4%). Należy podkreślić relatywnie wysoki udział osób bezrobotnych, które wzięły udział w ankiecie, co w pewien sposób implikuje problem bezrobocia, który występuje w Janowie Lubelskim.

Ostatnią grupę respondentów stanowili emeryci i renciści. Osób takich było 29, co stanowiło 4,9% próby.

Graficznie strukturę sytuacji zawodowej przedstawiono na Wykresie 10.

Wykres 10 Struktura respondentów ze względu na status zawodowy

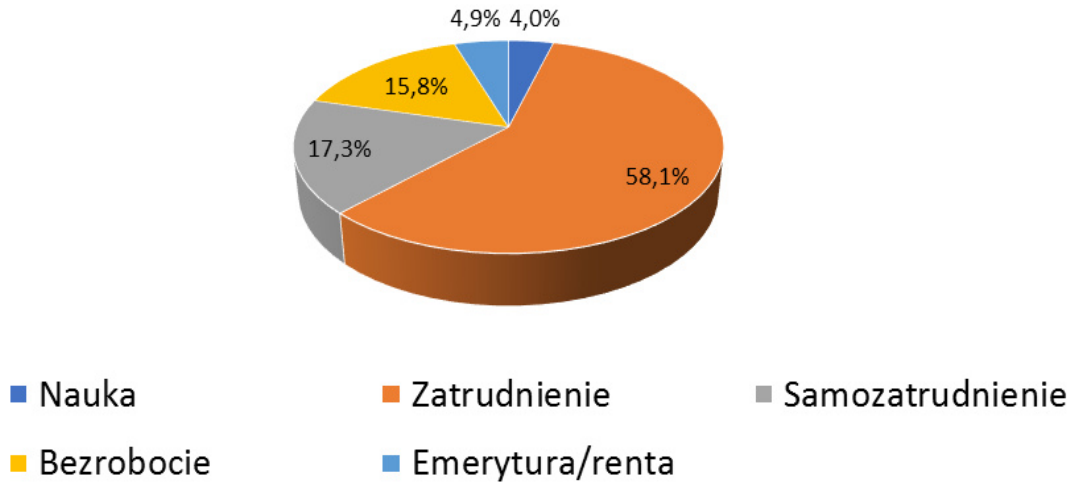

Źródło: opracowanie własne.

Ostatnim z aspektów, który wskazywali ankietowani w badaniu w ramach metryki było miejsce zamieszkania. Wykres 11 zawiera zestawienie struktury miejsc zamieszkania respondentów.

Ogólnie respondenci wskazali 23 obszary zamieszkania. Największą grupę respondentów stanowiły osoby zamieszkujące Osiedle Stare Centrum (17,1%). Innymi istotnymi grupami respondentów były osoby z Osiedla Wschód (11,6%) i Osiedla Południe (10,7%). Ponadto, nieco mniejsze, ale również istotne grupy osób pochodziły z Osiedla Zaolszynie (9,4%) i Osiedla Nowe Centrum (8,6%).

Wykres 11 Struktura respondentów ze względu na miejsce zamieszkania

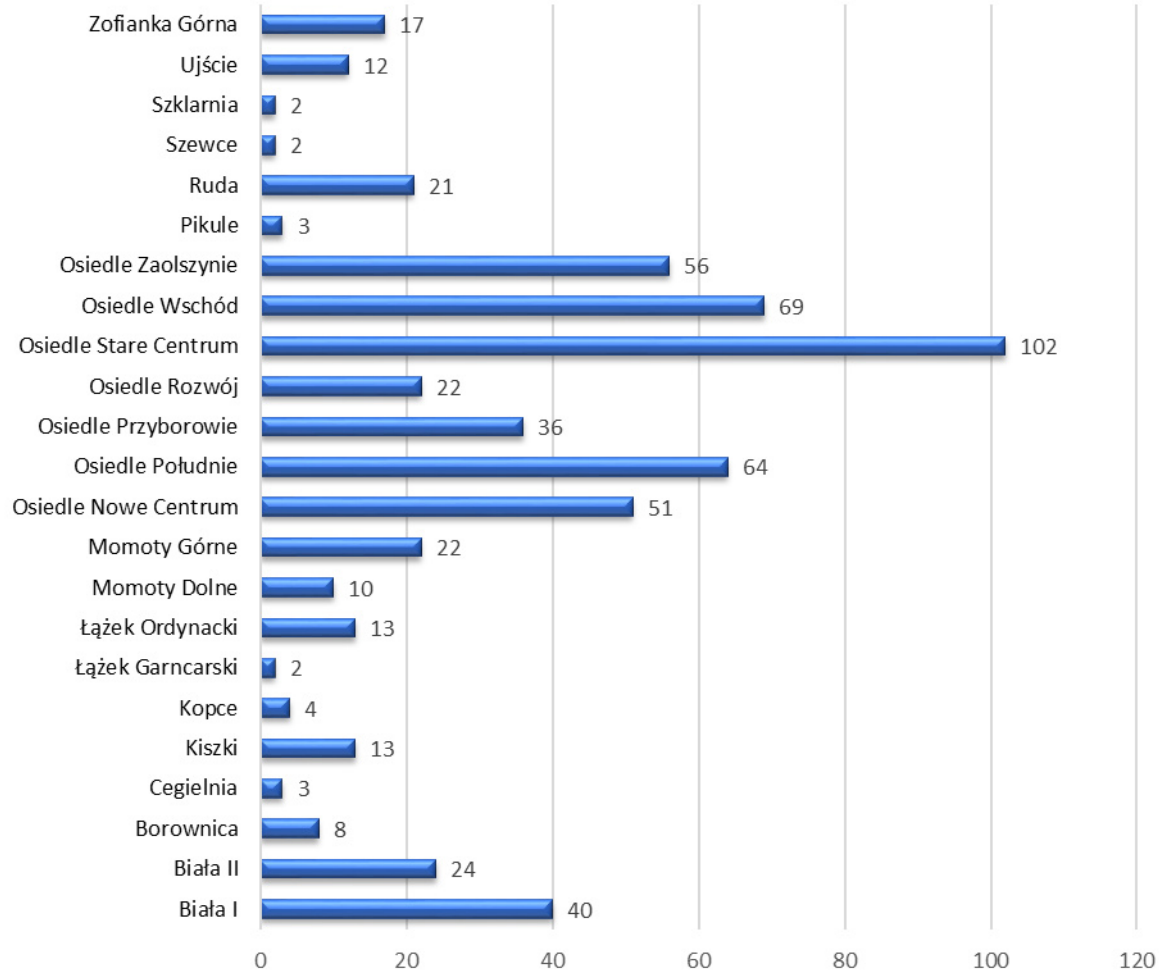

Źródło: opracowanie własne.

Najmniej respondentów pochodziło natomiast z Szklarni, Szewców i Łążka Garncarskiego (po 0,3%) a także Pikula, Cegielni (po 0,5%) oraz Kopców (0,6%).

Zestawienie obszarów koncentracji badanych problemów

Tabela 18 Matryca miejsc (miejscowości, osiedli, ulic) z dużym stopniem koncentracji problemów

Wyszczególnienie	Problemy społeczne	Sfera gospodarczo - inwestycyjna	Dostępność i jakość towarów i usług	Jakość życia	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Środowisko	Liczba obszarów koncentracji problemów
Biała I	x	x	x	x	x	x	6
Biała II	x	x	x	x	x	x	6
Borownica	x	x	x			x	4
Gmina Janów Lubelski	x	x	x	x	x	x	6
Janów Lubelski	x	x	x	x	x	x	6
Kiszki	x	x	x	x	x	x	6
Łążek Garncarski	x	x	x				3
Łążek Ordynacki	x	x	x		x	x	5
Momoty Dolne	x	x	x		x	x	5
Momoty Górne	x	x	x	x	x	x	6
osiedla Przyborowie		x			x		2
osiedle Południe				x	x	x	3
osiedle Przyborowie	x	x	x		x	x	5
osiedle Rozwój	x		x	x		x	4
osiedle Stare Centrum	x	x	x	x	x		5
osiedle Wschód	x					x	2
osiedle Zaolszynie	x	x	x		x	x	5
Ruda	x	x	x			x	4
Rynek	x		x				2
Szewce	x	x	x	x		x	5
Ujście	x	x	x	x		x	5
ul. 3 Maja	x	x	x				3
ul. 8 Września	x	x	x	x			4
ul. Bema	x	x	x	x			4
ul. Bialska	x	x	x		x	x	5
ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza	x	x	x		x		4
ul. Borelowskiego "Lelewela"	x	x	x				3
ul. Brzozowa			x				1
ul. Dębowa	x						1
ul. Fiołkowa	x	x	x				3

ul. Jana Pawła II	x		x	x			3
ul. Jarzębinowej					x		1
ul. Kamienna	x	x					2
ul. Kard. Wyszyńskiego	x	x	x				3
ul. Kilińskiego	x						1
ul. Korczaka	x	x					2
ul. Kościuszki	x	x					2
ul. Krótka	x						1
ul. Ks. Skorupki				x			1
ul. Lubelska	x	x	x	x	x	x	6
ul. Ochotników Węgierskich	x	x	x	x	x	x	6
ul. Ogrodowa	x	x	x				3
ul. Partyzantów	x	x	x				3
ul. Piłsudskiego	x						1
ul. Podlipie	x	x					2
ul. Poprzeczna		x					1
ul. Prosta	x						1
ul. Różana	x	x					2
ul. Sienkiewicza	x	x	x				3
ul. Spokojna	x			x			2
ul. Szkolna	x						1
ul. Szymanowskiego	x	x	x				3
ul. Turystyczna			x		x		2
ul. Ulanowska	x	x				x	3
ul. Wałowa	x	x	x				3
ul. Wesoła	x						1
ul. Wiejska	x	x	x	x			4
ul. Wojska Polskiego		x	x				2
ul. Zamoyskiego	x	x	x		x	x	5
Zofianka Górna	x	x	x	x	x	x	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

W tabeli 18 zamieszczono matrycę obszarów problematycznych. Znakiem „x" oznaczono występowanie problemów z danej sfery na danym obszarze. Wykorzystana została skala koloru, aby oznaczyć obszary od najmniej do najbardziej newralgicznych. Kryterium przyporządkowania danego obszaru do grupy była ilość sfer, w których został wymieniony przez respondentów w badaniu ankietowym. Za najbardziej problematyczne

uznane zostały obszary, które zostały wskazane przez ankietowanych w przypadku wszystkich sfer przynajmniej raz.

Ogólnie, wskazanych przez respondentów zostało 66 obszarów (miejscowości, ulic, osiedli) w ramach, których wyróżnić można sześć grup, ze względu na ilość sfer problemowych. W sferze z 6 obszarami koncentracji problemów wskazano 9 obszarów (13,6%), w sferze z 5 obszarami koncentracji problemów również 9 obszarów (13,6%), w sferze z 4 obszarami problemowymi – 7 (10,7%), w sferze z 3 obszarami problemowymi – 14 (21,2%), w sferze z 2 obszarami problemowymi – 13 (19,7%) i w sferze z 1 obszarem problemowym – 14 (21,2%).

Zauważyć należy zatem, że występują pewne istotne obszary, zwłaszcza te, w których natężenie problemów występuje w więcej niż 3 obszarach problemowych (25 obszarów – 37,9%), które objąć należy rewitalizacją.

Porównanie średnich ocen we wszystkich badanych obszarach

W tabeli 19 zestawiono średnie oceny każdego z analizowanych sfer wraz z odchyleniem średniej wartości względem wzorcowej. Wartość wzorcowa dla stymulanty wynosiła 5 (maksymalna ocena, jaką mógł dany obszar uzyskać, co w przypadku stymulanty oznaczało sytuację najkorzystniejszą) a dla destymulanty 1 (minimalna ocena, jaką mógł dany obszar uzyskać, co w przypadku destymulanty oznaczało sytuację najkorzystniejszą). Im mniejsze odchylenie względem wartości wzorcowej, tym dana sfera jest pozytywniej odbierana w odczuciu mieszkańców Janowa Lubelskiego i okolic.

Tabela 19 Zestawienie średnich ocen poszczególnych sfer życia mieszkańców Janowa Lubelskiego

Lp.	Sfera	Charakter sfery	Średnia	Odchylenie względem wartości wzorcowej
1	Problemy społeczne	Destymulanta	2,69	1,69
2	Sfera gospodarczo-inwestycyjna	Destymulanta	2,92	1,92
3	Dostępność i jakość towarów i usług	Stymulanta	3,05	1,95
4	Jakość życia	Stymulanta	3,24	1,76
5	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Stymulanta	3,11	1,89
6	Środowisko	Stymulanta	3,42	1,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

Jak wynika z tabeli 19 najkorzystniej w Gminie Janów Lubelski prezentuje się aspekt środowiska. Uzyskana średnia w tej sferze wyniosła 3,42 i odchylała się względem wzorca o 1,58. W odczuciu respondentów również problemy społeczne nie są duże. Przy średniej

ocenie 2,69 odchylenie od wzorca wyniosło 1,69. Trzecim najlepiej ocenianym obszarem była jakość życia – średnia 3,24 i odchylenie na poziomie 1,76. Zauważyć zatem można, iż mieszkańcy, w kontekście jakości życia, dobrze oceniają stan środowiska i poziom problemów społecznych występujących na terenie Gminy Janów Lubelski. Jest to dobry sygnał w kontekście budowania kapitału społecznego Gminy, gdyż jej mieszkańcy relatywnie dobrze oceniają sferę niematerialną życia na tym obszarze. Stanowi to odpowiednie podłoże do budowania silnej społeczności lokalnej, która stanowić może o rozwoju całego obszaru.

Z drugiej strony, aspekt ekonomiczny życia w Janowie Lubelskim jest oceniany nieco gorzej przez mieszkańców. Sfera, która została najgorzej oceniona według mieszkańców to dostępność i jakość towarów i usług. Respondenci nie są zadowoleni z lokalnego rynku i tego, co oferuje w porównaniu do ich opinii na temat innych badanych obszarów. Ogólnie, stosunek do samej kwestii dostępności i jakości towarów i usług respondentów jest przeciętny (ocena 3,05), jednakże w kontekście wszystkich sfer, wypada najmniej korzystnie. Kolejną nisko ocenioną sferą jest obszar gospodarczo-inwestycyjny. Uzyskał on ocenę 2,92 przy odchyleniu od wzorcowej oceny o 1,92. W przypadku sfery gospodarczo-inwestycyjnej mieszkańcy mieli wiele zastrzeżeń, co do władz gminy i decyzji, które są podejmowane. Ostatnim obszarem pozostaje zatem sfera funkcjonalno-przestrzenna (średnia 3,11, odchylenie 1,89), do którego stosunek również jest dość przeciętny, jednakże na tle pozostałych sfer wypada nieco gorzej.

Ogólnie, należy jednak zaznaczyć, iż odchylenie w żadnej ze sfer nie było wyższe niż 2, co oznacza, że żaden aspekt życia mieszkańców Janowa Lubelskiego i okolic nie jest skrajnie zły. W większości obszarów, przeciętnie mieszkańcy oceniają poziom natężenia problemów jako średni, co oznacza, iż władze gminy mają duże pole do wykorzystywania narzędzi rozwojowych w celu dalszego poprawiania jakości życia mieszkańców. Niektóre z obszarów wymagają większych środków i nakładów pracy niż inne, jednakże w każdej ze sfer, w opinii respondentów, jest pewna luka względem sytuacji optymalnej, którą można zniwelować. Niezbędna jest jednak do tego współpraca pomiędzy mieszkańcami gminy a jej władzami, co pozwoli odpowiednio ustalić cele, a następnie poprzez skoordynowane działania dążyć do ich osiągnięcia, mając na celu długofalowy rozwój całego obszaru.

3.5 Zasoby i potencjał wyznaczonego obszaru rewitalizacji

1. Kultura

- Janowski Ośrodek Kultury przy ul. Jana Pawła II 3.

Ośrodek swoją działalność rozpoczął w 1961 roku jako Powiatowy Dom Kultury. Na przestrzeni 45 lat była i obecnie jest prowadzona aktywna działalność w zespołach

i kołach zainteresowań. Ponadto działa tu koło filatelistyczne. Janowski Ośrodek Kultury jest organizatorem lub współorganizatorem wielu wydarzeń kulturalnych. Wśród nich należy wymienić: Festiwal Folkloru; Dni Janowa; "Sobótki"; Festiwal kaszy „Gryczaki" Festiwal Artystów Filmu i Telewizji „FART" Dzień Dziecka; Zawody Konne w Skokach przez Przeszkody, Mistrzostwa Drużyn Podwórkowych w Piłkę Nożną; Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w Grzybobraniu. Ośrodek Kultury organizuje również wiele przeglądów i konkursów: Przegląd Kolęd i Pastorałek; Przegląd Zespołów Obrzędowych; Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych; Konkurs Jednego Wiersza; Jesienny Konkurs Recytatorski; Konkurs "Śpiewać każdy może".

- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Janowie Lubelskim przy ul. Ogrodowej 16
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. KEN w Lublinie Filia w Janowie Lubelskim

Jest jedną z ośmiu filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie. Działa jako część systemu oświaty, służy szeroko rozumianym potrzebom nauki i kształcenia, a tym samym stanowi dla każdego nauczyciela jedno z najważniejszych miejsc w procesie samokształcenia oraz doskonalenia zawodowego. Janowska biblioteka, podobnie jak inne biblioteki pedagogiczne w kraju, reprezentuje szczególny rodzaj bibliotek specjalnych ze względu na użytkowników, natomiast pod względem treści gromadzonych zbiorów zbliża się do bibliotek uniwersalnych. Datą powstania filii w Janowie Lubelskim pedagogicznej biblioteki im. KEN w Lublinie jest rok 1958.

2. Muzea

- Muzeum Regionalne przy ul. Ogrodowej 16.

W mieście funkcjonuje Muzeum Regionalne zlokalizowane jest w budynku starego więzienia. Muzeum zostało powołane do życia 1 stycznia 1986 roku Przez pierwsze 10 lat działało jako Muzeum Czynu Zbrojnego w Janowie Lubelskim - Oddział Muzeum Okręgowego w Sandomierzu. Jako Muzeum Regionalne działa dopiero od 1996 roku Od tego czasu jest samodzielna placówką podlegającą władzom samorządowym. Muzeum prowadzi działalność w zakresie gromadzenia i udostępniania eksponatów, wystawiennictwa, współpracy oświatowej, badań naukowych.

- Muzeum Fotografii przy ul. J. Zamoyskiego 20.

3. Opieka zdrowotna

Na obszarze rewitalizacji działa 7 przychodni (w tym jedna stomatologiczna) i 1 Publiczny Szpital, tj.:

- "Rodzina" NZOZ, przy ul. J.Zamoyskiego 149,
- "Zdrowie" S.C. NZOZ, przy ul. Jana Pawła II 5,
- Centrum Medyczne ANI-MED, przy ul. J.Zamoyskiego 77,
- Gabinet Lekarski - Andrzej Kamiński, przy ul. Wesołej 29,
- Gabinet Lekarski - Maria i Ryszard Niewolny, przy ul. Bema 14,
- Gabinet Lekarski Chorób Wewnętrznych - Wiesława Kiszka, przy ulicy Mickiewicza,
- Gabinet Stomatologiczny - Wiesława Surowiecka, przy ul. Bialskiej 48,
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej, przy ul. J.Zamoyskiego 149, który składa się z takich jednostek jak: oddział chirurgii, oddział dziecięcy, oddział ginekologiczno - położniczo – noworodkowy, oddział urazowo-ortopedyczny, oddział wewnętrzny, oddział rehabilitacyjny, ośrodek rehabilitacji dziennej, oddział intensywnej terapii i anestezjologii, szpitalny oddział ratunkowy, oddział gastrologii, blok operacyjny, oddział gastrologii,
- Poradnia leczenia uzależnień ul. J. Zamoyskiego 149.

4. Sport i rekreacja

Janów Lubelski posiada bogatą bazę sportową, a na obszarze znajduje się:

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji przy ul. Ks. Skorupki 9. Swoją działalność rozpoczął w 1973 roku jako Powiatowy Ośrodek Sportu, Turystyki i Wypoczynku w Janowie Lubelskim. Od ponad 40 lat Ośrodek świadczy usługi w zakresie sportu i rekreacji zarządzając obiektami sportowymi i organizując imprezy o takim charakterze. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jest organizatorem wielu imprez, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez Gminy Janów Lubelski tj.: Ferie na sportowo - Aqua ferie; Mistrzostwa Drużyn Podwórkowych w halowej piłce nożnej drużyn 7. osobowych klasy I-III; Mistrzostwa Drużyn Podwórkowych w halowej piłce nożnej drużyn 7. osobowych klasy IV-VI; "Hulla Kulla" - Mini Turniej w Kręgle; „Pobij Rekord Otylii” - Pływackie Mistrzostwa Amatorów o puchar Burmistrza Janowa Lubelskiego,
- Kryta pływalnia „Otylia znajdująca się na terenie obiekt MOSiR . Została otwarta we wrześniu 2008 roku. Jest to nowoczesny obiekt sportowy wyposażony w basen sportowy o długości 25 m i szerokości 12,5 m z pięcioma torami o głębokości 1,8 m przy słupkach i 1,35 m przy nawrocie i jednym torem wypłaconym, o głębokości 0,9 m przeznaczonym do nauki pływania. Pływalnia przystosowana jest do korzystania przez osoby niepełnosprawne oraz do rozgrywania zawodów sportowych.

Ponadto na obszarze swoją działalność sportową prowadzi:

- Miejski Klub Sportowy „Janowianka” przy ul. Sukienniczej 1, który jest organizacją pozarządową. Jest klubem jedno sekcyjnym i uprawia się w nim grę w piłkę nożną – najpopularniejszą z dyscyplin sportowych, tę, która stała się fundamentem jego powstania. Historyczną kartę MKS „Janowianka” otwiera rok 1922, kiedy to na bazie janowskiego gimnazjum powstał jedyny wówczas klub sportowy w mieście.

Poniżej w tabeli nr 20 przedstawiono kluby sportowe działające na terenie rewitalizacji.

Tabela 20 Kluby sportowe na terenie rewitalizacji

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka”	Szkoła Podstawowa w Janowie Lubelskim, ul. ks. Skorupki 11 23-300 Janów Lubelski
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Lider”	Zespół Szkół Zawodowych w Janowie Lubelskim ul. Ogrodowa 20 23-300 Janów Lubelski
3.	Uczniowski Klub Karate Tradycyjnego	Publiczna Szkoła Podstawowa w Janowie Lubelskim, ul ks. Skorupki 23-300 Janów Lubelski
4.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Jawor”	Salon Meblowy „Jawor” ul. Boh. Porytowego Wzgórza 38 23-300 Janów Lubelski
5.	Uczniowski Klub Sportowy „Atletic”	Publiczne Gimnazjum w Janowie Lubelskim ul. Ogrodowa 25 23-300 Janów Lubelski
6.	Powiatowy Szkolny Związek Sportowy Ziemia Janowska	ul. J.Zamoyskiego 59 23-300 Janów Lubelski
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Sprinter”	Liceum Ogólnokształcące w Janowie Lubelskim ul. Jana Pawła II 23-300 Janów Lubelski
8.	Janowski Ludowy Klub Sportowy „Olimp”	ul. J. Zamoyskiego 37 23-300 Janów Lubelski
9.	Miejski Klub Sportowy „Janowianka”	ul. Sukiennicza 1 23-300 Janów Lubelski

5. Oświata

- Zakład Obsługi Szkół i Przedszkoli przy ul. Ogrodowej 16,
- Przedszkole Publiczne nr 3 przy ul. Jana Pawła II 49,

- Przedszkole Niepubliczne ul. Świerdzowa 4,
- Publiczne Samorządowe Przedszkole Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. Ogrodowej 18,
- Zespół Szkół Zawodowych przy ul. Ogrodowej 20,
- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II przy ul. Ogrodowej 25,
- Zespól Szkól im. Wincentego Witosa przy ul. Jana Zamoyskiego 68,
- Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Porytowego Wzgórza przy ul. Jana Pawła II 1,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Zamoyskiego przy ul. Ks. I. Skorupki 11,
- Medyczne Studium Zawodowe im. S. Wołynki przy ul. J.Zamoyskiego 57,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Jana Zamoyskiego 77,
- Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy ul. Jana Zamoyskiego 77.

6. Religia

- Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Chrzciciela - Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej, przy ul. Szewskiej 1. Parafia położona jest diecezji sandomierskiej w dekanacie Janów Lubelski. W roku 1867 przeniesiona została tutaj (po kasacie zakonu, w ramach odwetu za Powstanie Styczniowe) z pobliskiej Białej. Obecnie Stanowi Sanktuarium Matki Bożej Różańcowej Łaskawej. Przedmiotem kultu jest obraz Matki Boskiej z XVII wieku, koronowany w 1985 roku. Obecny kościół murowany został zbudowany przez Dominikanów w latach 1694 -1724. Funkcję dziekana sprawuje proboszcz parafii p.w. św. Jana Chrzciciela w Janowie Lubelskim, ks. kan. dr Jacek Staszak,
- Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętej Królowej Jadwigi, przy ul. Ks. I. Skorupki 1, znajduje się w diecezji sandomierskiej w dekanacie Janów Lubelski. Została erygowana 21 czerwca 1996 roku z parafii św. Jana Chrzciciela. Obecny kościół wybudowany został w latach 1997-99. Proboszczem parafii jest ks. kan. dr Jacek Zdzisław Beksiński.

7. Bezpieczeństwo

- Komenda Powiatowa Policji z siedzibą przy ul. Jana Zamoyskiego 92,
- Komenda Powiatowej Straży Pożarnej przy ul. Józefa Piłsudskiego 58,
- Straż Miejska przy ul. Jana Zamoyskiego 59,

8. Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Janów Lubelski funkcjonuje szereg podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych. Placówki prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim,
- Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23
- “BARKA” Dom Pomocy Społecznej im Jana Pawła II w Janowie Lubelskim,
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „PROMYK” w Janowie Lubelskim,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Janowie Lubelski,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Janowie Lubelskim,
- Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Janowie Lubelskim.

Placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe:

- Warsztaty Terapii Zajęciowej – organ prowadzący Caritas Diecezji Sandomierskiej,
- Klub Integracji Społecznej – organ prowadzący Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy „Humanus” w Janowie Lubelskim,
- Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica Środowiskowa „Stokrotka” – organ prowadzący Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy „Humanus” w Janowie Lubelskim,
- Klub Integracji Społecznej – organ prowadzący Fundacja Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej w Janowie Lubelskim.

Tabela 21 Placówki pomocy społecznej i wsparcia społecznego

Lp.	Instytucja	Adres	Zakres świadczonych usług
1	Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23	Świadczy usługi wg ustawy o pomocy społecznej z zakresu świadczeń rodzinnych, stypendia szkolne, wsparcie finansowe, rzeczowe.
2	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Ogrodowa 20	Realizacja zadań powiatu w zakresie polityki prorodzinnej, pomocy społecznej, pieczy zastępczej, wspierania osób niepełnosprawnych, współdziałania z organizacjami pozarządowymi w w/w zakresie.
3	BARKA" Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II	ul. Wiejska 12	Pomoc całodobowa dla osób przewlekle psychicznie chorych, dla których nie jest możliwe zorganizowanie wsparcia w rodzinie i własnym środowisku zamieszkania, nie wymagających aktualnego leczenia szpitalnego i jednocześnie nie stwarzających zagrożenia dla siebie i dla otoczenia, DPS „BARKA" świadczy takie całodobowe usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnych intelektualnie.
4	Środowiskowy Dom Samopomocy w Janowie Lubelskim	ul. J.Zamoyskiego 37	Środowiskowy Dom Samopomocy w Janowie Lubelskim jest powiatowym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Głównym celem działalności Domu jest szeroko pojmowana rehabilitacja społeczna osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym. Z usług ŚDS korzysta 35 osób.
5	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Ogrodowa 20	Terapia indywidualna, terapia grupowa.
6	Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim	ul. J. Zamoyskiego 70	Zadania dot. bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców.
7	Młodzieżowe Centrum Kariery, Ochotnicze Hufce Pracy	ul. Ogrodowa 16	Poradnictwo i doradztwo zawodowe dla młodzieży i osób poszukujących pracy.
8	Janowskiego Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS	ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23	Stowarzyszenie prowadzi następujące placówki: 1. **Klub Integracji Społecznej** Wspieranie potencjału umożliwiającego osobom zagrożonym marginalizacją wyjście z

			sytuacji kryzysowej i włączenie się w życie społeczności lokalnej, pomoc w zdobyciu umiejętności niezbędnych do korzystania ze społecznego i instytucjonalnego wsparcia, wspieranie rozwoju osobistego uczestników – pomoc w budowaniu poczucia własnej wartości w oparciu o realnie posiadane zasoby oraz wspieranie zmiany postawy z biernej – roszczeniowej na postawę aktywnego uczestnictwa, pomoc w radzeniu sobie z kryzysem związanym z długotrwałym pozostawianiem bez pracy i pomoc w zdobyciu umiejętności zawodowych, które pomogą w wejściu na lokalny rynek pracy. **2. Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica Środowiskowa „Stokrotka”** Placówka wsparcia dziennego, prowadzona jest w formie opiekuńczej, zapewnia dziecku: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, opiekę i wychowanie. Ponadto organizuje: zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizację indywidualnych programów korekcyjnych, programów psychokorekcyjnych lub psychoprofilaktycznych, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię oraz poradnictwo rodzinne: psychologiczne, pedagogiczne i prawne. **3. Placówka Poradnictwa Specjalistycznego - Punkt Konsultacyjny dla Rodzin** Poradnictwo rodzinne, pedagogiczne oraz wychowawcze, mające na celu wsparcie rodziców w poradzeniu sobie z trudnym zachowaniem dzieci, edukację nakierowaną na udoskonalenie metod wychowawczych oraz poinformowanie o prawidłowościach rozwojowych dzieci w różnych okresach ich życia. Udzielne są również konsultacje dotyczące trudności edukacyjnych dzieci w wieku szkolnym. Proponujemy także wsparcie dla osób przeżywających trudną sytuacją rodzinną i życiową. Wsparcie to ma charakter emocjonalny i pozwala na zaplanowanie poszczególnych kroków celem rozwiązania zgłoszonego problemu. **4. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej** (nieakredytowany) Rzecznictwo na rzecz ekonomii społecznej, wsparcie organizacji pozarządowych i

			podmiotów z zakresu ekonomii społecznej, pomoc w budowaniu partnerstw lokalnych,
9	Fundacja: Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej	ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23	Integracja środowisk zajmujących się problemami wykluczenia społecznego, w szczególności podmiotów prowadzących kluby lub centra integracji społecznej. Fundacja: - od 2015 roku prowadzi Klub Integracji Społecznej „Nasza" ttp://fundacjakiscis.pl/index.php/klub-integracji-spolecznej-kis/ - od 2016 wydaje czasopismo Zatrudnieniesocjalne.pl - http://www.zatrudnieniesocjalne.pl/
10	Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Janowie Lubelskim	ul. J.Zamoyskiego 149	Realizowane zadania to: a) programu rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej zatrudnionych w Zakładzie osób niepełnosprawnych, b) indywidualnych programów rehabilitacji pracowników niepełnosprawnych. Zakład prowadzi działalność gastronomiczną. Przygotowuje całodzienne wyżywienie dla pacjentów szpitala, Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej, obiady dla wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego oraz podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim. Ponadto organizuje imprezy okolicznościowe na terenie Zakładu, świadczy usługi cateringowe w lokalnym środowisku. Pozyskał stałych klientów. Prowadzi barek. Równolegle z pracą zawodową osób niepełnosprawnych, realizuje program rehabilitacyjny z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i predyspozycji pracowników. Wszyscy niepełnosprawni pracownicy zostali poddani indywidualnej diagnozie psychologicznej oraz diagnozie problemów socjalnych i społecznych. ZAZ oferuje ponadto: - diagnozę i rehabilitację leczniczą, we współpracy z SPZZOZ w Janowie Lubelskim, - zajęcia terapii psychologicznej indywidualnej i grupowej, - poradnictwo socjalne,

			- poradnictwo prawne w zakresie problematyki niepełnosprawności, - cykliczne zajęcia aktywizacji zawodowej i doradztwa zawodowego, - terapię zajęciową, - zajęcia mające na celu pobudzenie aktywności intelektualnej: rozwijanie zainteresowań poezją, prozą, malowaniem, rękodziełem artystycznym, - zajęcia ruchowe w plenerze i w siłowni, - pogadanki i zajęcia edukacyjne, - zajęcia aktywizujące naszych pracowników w lokalnym środowisku (klub bilardowy, wieczorki taneczne, park rekreacji, biblioteka, muzeum, dom kultury itp.) - wyjazdy integracyjne / wycieczki. W ramach rehabilitacji zawodowej podejmowane są działania mające na celu dostosowanie warunków zatrudnienia takie jak: • poznanie zdolności możliwości fizycznych, umysłowych i manualnych pracownika niepełnosprawnego • dostosowanie stanowiska pracy do ograniczeń ruchowych pracownika • wyposażenie stanowiska pracy w odpowiedni sprzęt ułatwiający wykonywanie czynności • nauka, opieka bezpośrednia i nadzór kadry podczas pracy • nabywanie nowych umiejętności praktycznych przez pracowników • podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez szkolenia, kursy, • doradztwo zawodowe i poszukiwanie ofert pracy na otwartym rynku • nabywanie umiejętności pracy w grupie. Wszyscy pracownicy niepełnosprawni korzystają ze wsparcia i opieki zespołu rehabilitacyjnego. Korzystają również z publicznej opieki zdrowotnej rodzinnej i specjalistycznej.
11	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Janowie Lubelskim	ul. J.Zamoyskiego 77,	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Janowie Lubelskim rokrocznie podejmują pracę z bardzo liczebną grupą osób z zaburzeniami psychicznymi. W większości są to osoby z niepełnosprawnością intelektualną, legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, które w warsztatach zyskują możliwość aktywizacji zawodowej i społecznej, nakierowanej na większe uniezależnienie od rodzin i instytucji

			pomocowych. Aktualnie w WTZ przebywa 45 osób.
12	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza “Promyk” w Janowie Lubelskim	ul. Jana Pawła II 10	Placówka zapewnia dzieciom dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie, realizując zadania przewidziane dla placówki wsparcia dziennego, placówki interwencyjnej i placówki socjalizacyjnej a także łączy dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne, skierowane na dziecko I rodzinę dziecka. Placówka zapewnia opiekę i wychowanie nad dziećmi i młodzieżą od urodzenia, całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodzicielskiej. Aktualnie w placówce przebywa 30 dzieci.

Tabela 22 Organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji.

Lp.	Organizacja	Adres	Cele statutowe/ cele główne
1.	Agencja Współpracy i Rozwoju Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej SAS	ul. Jana Pawła II 5	Świadczenie pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych, a także ofiarom przemocy i przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu, animowanie grup samopomocowych, wspieranie społecznej aktywności obywateli.
2.	Janowski Ludowy Klub Sportowy „OLIMP	ul. Ogrodowa 20	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów ze szczególnym uwzględnieniem zapasów w stylu klasycznym.
3.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej ESKA	ul. Ulanowska 5	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów ze szczególnym uwzględnieniem piłki siatkowej.
4.	Ludowo – Uczniowski Klub Sportowy JAWOR	ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza Wzgórza 38	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów ze szczególnym uwzględnieniem tenisa stołowego.
5.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Leśny Krąg”	ul. Ogrodowa 16	Pobudzanie aktywności i zaangażowania środowiska lokalnego w opracowywanie i wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju, rozwój Małej i Średniej Przedsiębiorczości (MŚP), m. in. w turystyce i usługach okołoturystycznych, dla zwiększenia dochodów i zasobności mieszkańców, poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności przez zwiększanie dostępu do usług kulturalnych, rekreacyjno-sportowych i zdrowotnych.
6.	Uczniowski Klub Sportowy ATLETIC	ul. Ogrodowa 25	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu.

7.	Stowarzyszenie Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół „Wawrzynek”,	ul. J.Zamoyskiego 37	Podejmowanie działań na rzecz zdrowia, kształcenia, zwiększenia aktywności zawodowej i fizycznej oraz ochrony interesów osób niepełnosprawnych poprzez działalność w zakresie dobroczynności, ochrony zdrowia i opieki społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
8.	Stowarzyszenie Kulturalno – Sportowe „PEGAZ”,	ul. J.Zamoyskiego 52	Upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji, promocja regionu, działanie na rzecz osób niepełnosprawnych.
9.	Uczniowski Klub Karate Tradycyjnego,	ul. Ks. Skorupki 11	Klub działa w zakresie dalekowschodnich sztuk walki – Karate Tradycyjnego.
10.	Klub Sportowy „Janowski Orlik”	Ul Bema 15	Popularyzacja walorów rekreacji ruchowej poprzez organizacje zajęć treningowych z piłki nożnej.
11.	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka”	ul. ks. Skorupki 11	planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu.
12.	Stowarzyszenie Przyjaciół Promyka	ul. Jana Pawła II 10	Działalność na rzecz podopiecznych z placówki opiekuńczo –wychowawczej „Promyk”, pomoc dzieciom i rodzinom problemowym.
13.	Stowarzyszenie Kobiet Powiatu Janowskiego	ul. Jana Pawła II 3	Podejmowanie przedsięwzięć społecznych, kulturalnych i politycznych mających na celu integrację kobiet powiatu janowskiego, oraz mobilizowanie ich do działania na rzecz rozwiązywania najbardziej istotnych problemów kobiet: - organizowanie grup samopomocowych, - działalność szkoleniowa w formie kursów, szkoleń, konsultacji itp., - animowanie grup samopomocowych, - wspieranie i promocja sportu, oraz organizowanie wypoczynku dla dzieci, - działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
14.	Ochotnicze Straże Pożarne	ul. J.Piłsudskiego 58	Gaszenie pożarów, pomoc poszkodowanym, organizowanie zawodów.
15.	Klub Seniora Janowiacy	ul. Ogrodowa 16	Podejmowanie działań w celu aktywizacji osób starszych, uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym i rekreacyjnym.
16.	Powiatowy Szkolny Związek Sportowy Ziemia Janowska	ul. J.Zamoyskiego 59	Popularyzacja sportu szkolnego w Powiecie Janowskim.

9. Gospodarka - baza noclegowo-gastronomiczna

Janów Lubelski od kilku lat konsekwentnie rozwija sektor turystyki, stając się jednym z ważniejszych regionalnych ośrodków. Świadczy o tym wzrost liczby miejsc noclegowych i obiektów turystycznych, a także liczby turystów odwiedzających Janów Lubelski.

Na obszarze rewitalizacji funkcjonuje:

Spółdzielnie:

- Spółdzielnia Socjalna „Siedem Życzeń" ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23. Spółdzielnia świadczy usługi gastronomiczne, porządkowe i opiekuńcze dla osób starszych. Prowadzi też kawiarenkę na miejskim basenie.

Obiekty gastronomiczno-noclegowych:

- Hotel i Restauracja Myśliwski ul. Jana Zamoyskiego 88,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe przy Zespole Szkół Zawodowych w Janowie Lubelskim ul. Ogrodowa 20,
- Restauracja Hetmańska ul. Jana Zamoyskiego 53,
- Mini BAR Michał Ciupak przy ul. Jana Zamoyskiego 12,
- Pizzeria DOMINO ul. Sukiennicza 13,
- Gigant Pizza przy ul. Wiejska 14,
- Restauracja Włoska PIWNICA ul. Jana Zamoyskiego 56,
- SLIGO Pub i Restauracja ul. Kilińskiego 41,
- Pizzeria - Kawiarnia - Bar PARMA ul. Sienkiewicza 59,
- Pizzeria-Bar CAPRI ul. Jana Zamoyskiego 65,
- Cukiernia Tradycyjna ul. Sienkiewicza 1,
- Bar Pizzeria Oregano „U Żyda" ul. Józefa Piłsudskiego 23.
- Cela Caffe & Restaurant ul. Ogrodowa 4,
- „Dzwolanka" Sklep piekarniczo-gastronomiczny przy ul. Sukienniczej 4,
- Bar BAJKA Polskie Obiady ul. Liliowa 2,
- Bar Pełnia Smaku przy ul. Jana Pawła II 1 (budynek Liceum Ogólnokształcącego),
- Bar Smaczek ul. Jana Zamoyskiego 59 (budynek Urzędu Miasta).

Punkty informacji turystycznej

- Punkt Informacji Turystycznej Brama Zoomu Natury, prowadzony jest przez Muzeum Regionalne w Janowie Lubelskim,
- Punkt Informacji Turystycznej (IT) znajdujący się w Referacie Promocji i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Janowie Lubelskim.

10. Urzędy

- Starostwo Powiatowe przy ul. Jana Zamoyskiego 59,
- Urząd Miejski w Janowie Lubelskim przy ul. Jana Zamoyskiego 59,
- Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Jana Zamoyskiego 70,
- KRUS przy ul. Lubelskiej 1,
- Urząd Pocztowy przy ul. Jana Zamoyskiego 39,
- Biuro Terenowe ZUS Janów Lubelski, ul. Jana Zamoyskiego 52.

11. Banki

- Powiatowy Bank Spółdzielczy w Janowie Lubelskim - Centrala ul. Jana Zamoyskiego 53,
- PeKaO S.A. Oddział w Janowie Lubelskim ul. Wiejska 3,
- PKO Bank Polski S.A ul. Jana Zamoyskiego 52,
- Bank Zachodni WBK S.A. 1 Oddział w Janowie Lubelskim ul. H. Sienkiewicza 11,
- Bank BGŻ BNP Paribas S.A. Oddział w Janowie Lubelskim ul. Bialska 2,
- Oddział Partnerski Santander Consumer Bank w Janowie Lubelskim ul. Jana Zamoyskiego 16

Część 2 – Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

1. Wizja

Określona w niniejszym rozdziale wizja rewitalizacji Gminy Janów Lubelski stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczne.

Wizja zakłada osiągnięcie poprawy jakości życia osób wykluczonych społecznie poprzez ich włączenie w procesy integracji i aktywizacji.

Stan ten możliwy jest do osiągnięcia dzięki współpracy władz samorządowych, mieszkańców i pozostałych interesariuszy rewitalizacji. Warto podkreślić, że choć działania projektowane w ramach programu rewitalizacji obejmują swoim zasięgiem nie tylko sferę społeczną, ale również infrastrukturalną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną i środowiskową, z pewnością nie wyeliminują całkowicie problemów zdefiniowanych w procesie diagnozy, jednak pozwolą znacząco ograniczyć wpływ negatywnych czynników na stan wskazanego obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z wizją interesariuszy rewitalizacji, w trakcie realizacji programu **obszar rewitalizacji stanie się miejscem optymalnie wykorzystującym posiadane zasoby i potencjał na rzecz lokalnej społeczności, a zrealizowane inicjatywy zapewnią podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz podniosą atrakcyjność Janowa Lubelskiego zarówno pod względem turystycznym jak i gospodarczym.**

Aktywna rewitalizacja społeczna w powiązaniu z działaniami infrastrukturalnymi pozwala kompleksowo wykorzystać zasoby i potencjał mieszkańców.

Wizja obszaru rewitalizacji	
Sfera społeczna	Mieszkańcy Janowa Lubelskiego stanowią świadomą, zintegrowaną, zaangażowaną społecznie i obywatelsko społeczność. Liczne inicjatywy społeczne, programy aktywizacji zawodowej oraz programy dedykowane dla osób starszych, bezrobotnych czy niepełnosprawnych, wspierane przez Gminę, pozwalają ograniczyć zjawisko wykluczenia, bezrobocia i ubóstwa. Wykreowana wysokiej jakości przestrzeń publiczna umożliwia podmiotom ekonomii społecznej prowadzenie aktywizacji społeczno-zawodowej, redukującej negatywne zjawiska społeczne

	oraz rozbudowę zaplecza instytucji wsparcia społecznego. Szeroka oferta wydarzeń edukacyjnych i zajęć kulturalno-artystycznych pozwala na rozwój pasji i zdobywanie nowych zdolności przez osoby w każdym wieku. Uwrażliwienie na sprawy współobywateli oraz dbałość o otoczenie wpływa na wzrost jakości życia mieszkańców, a także przyczynia się do silniejszego utożsamiania się z miejscem zamieszkania.
Sfera gospodarcza	Odnowiona przestrzeń Centrum Miasta, przywróciła pierwotny charakter Rynku i jego otoczenia, ożywiła go gospodarczo, sprzyja integracji, przyciągając mieszkańców i turystów. To ożywienie daje się zauważyć również w innych częściach miasta. Przy zmodernizowanym Rynku lokalizowane są atrakcyjne punkty gastronomiczne i restauracyjne. Utworzone nowe strefy działalności gospodarczej dają szanse na stworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Mieszkańcy dzięki działaniom wspierającym przedsiębiorczość chętnie podejmują samozatrudnienie. Prężnie rozwijający się sektor MŚP oraz ekonomii społecznej przekłada się na wzrost zatrudnienia i poprawę sytuacji bytowej mieszkańców. Atrakcyjna oferta na lokalnym rynku pracy skłania młode osoby do osiedlania się na terenie Janowa Lubelskiego i wiązania swojej przyszłości zawodowej i osobistej z miastem. Liczne podmioty dostarczają nowe usługi społeczne dla mieszkańców, sprzyjając włączaniu osób wykluczonych społecznie do życia społecznego i zawodowego.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dzięki sprawnie prowadzonemu procesowi rewitalizacji obszar Rynku w Janowie Lubelskim odzyskał tradycyjną funkcję centrum usług, handlu i rekreacji mieszkańców. Obiekty i tereny wcześniej zaniedbane i opuszczone zostały

	zaadaptowane i udostępnione pod funkcje istotne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i miasta oraz działających tu podmiotów gospodarczych. Zadbane i zagospodarowane przestrzenie publiczne sprzyjają integracji i ożywieniu kulturalno-turystycznemu. Prowadzone inwestycje realizowane są w sposób świadomy społecznie, co pozwala na stworzenie miejskiej infrastruktury przyjaznej osobom starszym i niepełnosprawnym, wpływając na poprawę jakości ich uczestnictwa w życiu społecznym.
Sfera techniczna	Przeprowadzone remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej zapewniają możliwość bezpiecznego korzystania z nich dzięki czemu przyczyniają się do rozwoju różnych organizacji o charakterze społecznym. Realizacja projektów w zakresie usprawnienia rozwiązań elektroenergetycznych zapewnia dostosowanie ich do wymagań programów ogólnopolskich w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.
Sfera środowiskowa	Prowadzone inwestycje infrastrukturalne przekładają się na znaczne zwiększenie efektywności energetycznej i środowiskowej. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym w zakresie energetyki i termomodernizacji, ograniczone zostało zjawisko niskiej emisji i eliminacji azbestu. Zieleń w centrum miasta jest uporządkowana i uatrakcyjnia przestrzeń publiczną. Odnowione i zagospodarowane skwery i parki, stanowią popularne miejsce spędzania wolnego czasu i rekreacji mieszkańców, stając się również turystyczną wizytówką miasta. Mieszkańcy otrzymali atrakcyjną ofertę spędzania wolnego czasu w Parku Misztalec, a młodzież i seniorzy efektywnie pielęgnują międzypokoleniową komunikację w atrakcyjnie zagospodarowanych przestrzeniach publicznych.

2. Cele, kierunki działań i ich komplementarność

Przeprowadzona diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych pozwoliła zidentyfikować skalę potrzeb rewitalizacyjnych, a tym samym określić cele Programu. Jego założenia ułożone zostały w hierarchii - od celów strategicznych po projekty. Wyznaczenie konkretnych założeń jednostkowych poprzedza określenie wizji stanu obszaru po rewitalizacji, która jest spójna z głównym celem programu rewitalizacji.

2.1 Cel strategiczny, cele operacyjne i kierunki działań

W niniejszej części Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski zamieszczone zostały cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań rewitalizacyjnych (działania). Każde działanie obejmuje określoną grupę projektów rewitalizacyjnych. Są one względem siebie w różnym stopniu komplementarne. Tak zaprogramowana struktura Programu zapewnia jego kompleksowość.

Głównym celem programu jest:

Wdrożenie kompleksowych, komplementarnych i skoncentrowanych działań rewitalizacyjnych, umożliwiających wykorzystanie posiadanego potencjału i zasobów w celu osiągnięcia efektu synergii do poprawy jakości życia mieszkańców oraz rozwoju społeczno - gospodarczego.

Cel główny realizowany będzie poprzez następujące cele strategiczne, wyznaczone dla poszczególnych sfer rewitalizacji:

1. Poprawa poziomu jakości życia, bezpieczeństwa mieszkańców z obszaru rewitalizacji, poprzez rozwój aktywności i integracji społecznej oraz wspieranie włączenia społecznego wraz z poprawą dostępności usług publicznych.(sfera społeczna)
2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji oraz podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców (sfera gospodarcza).
3. Kształtowanie przestrzeni obszaru rewitalizacji zgodnie z wymogami ładu przestrzennego oraz zapewnienie wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społeczno-gospodarczej (sfera przestrzenno-infrastrukturalna).
4. Poprawa stanu technicznego oraz efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i zasobów mieszkaniowych (sfera techniczna).
5. Ochrona i poszanowanie środowiska przyrodniczego oraz racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych na obszarze rewitalizacji (sfera środowiskowa).

Tabela 23 Matryca powiązań i komplementarności Celów i Działań

Cel główny				
Wdrożenie kompleksowych, komplementarnych i skoncentrowanych działań rewitalizacyjnych, umożliwiających wykorzystanie posiadanego potencjału i zasobów w celu osiągnięcia efektu synergii do poprawy jakości życia mieszkańców oraz rozwoju społeczno- gospodarczego.				
Cele strategiczne				
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
S	G	P	T	Ś
1, 2	3	4, 5	6	7

Działania	Powiązanie z celami strategicznymi	Działanie 1	Działanie 2	Działanie 3	Działanie 4	Działanie 5	Działanie 6	Działanie 7
Działanie 1. Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek – nowe serce miasta”	S, G, P, T, Ś	X	+	++	+	++	+	+
Działanie 2. Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji	S, P, G, T, Ś	+	X	++	+	+	+	+
Działanie 3. Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Aktywne Włączenie Naszą Szansą”	S, P, G, T, Ś	++	++	X	++	++	++	++
Działanie 4. Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska Synergia”	S, G, T, P	+	+	++	X	+	+	+

Działanie 5. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców	S, P, T, Ś	++	+	++	+	X	++	+
Działanie 6. Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów	S, Ś, P,	+	+	++	+	++	X	+
Działanie 7. Poprawa usług zdrowotnych	S, P, T, Ś	+	+	++	+	+	+	X

\+ - komplementarność działań
++ - wysoka komplementarność działań
X - nie dotyczy

Wyznaczone cele, określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie i jednocześnie wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze.

Dodatkowym efektem będzie położenie nacisku na jakościowy wymiar procesów rozwojowych oraz zbudowanie trwałych podstaw do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Program rewitalizacji ma stać się narzędziem likwidacji barier, ożywienia terenów zdegradowanych poprzez poprawę ich dostępności, redukcję uciążliwości ekologicznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego. Służyć będzie wzmacnianiu lokalnych, potencjałów zarówno ekonomicznych jak i społecznych obszarów objętych interwencją oraz terenów zurbanizowanych ich otaczających. Ten wymiar może odbywać się poprzez wspieranie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw, poprawę jakości oferty edukacyjnej i kulturalnej skierowanej do środowisk zagrożonych wykluczeniem czy wreszcie poprawę standardów mieszkaniowych.

2.2 Mechanizmy zapewnienia komplementarności poszczególnych działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania. Kryteria te były kluczowe przy wyborze projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie

Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski. Efekt synergii uzyskany dzięki zapewnieniu komplementarności realizowanych działań zwiększy efektywność i tempo osiągania oczekiwanych rezultatów procesu rewitalizacji na przyjętym obszarze.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna planowanych przedsięwzięć została zapewniona poprzez skupienie wybranych do realizacji projektów na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji. Ich bliskie sąsiedztwo spowoduje, że działania/projekty uzupełniają się wzajemnie i przyczyniają się do osiągnięcia wspólnego celu; są one realizowane na obszarze i oddziałują na ten założony obszar rewitalizacji. Projekty wzajemnie się uzupełniają i odpowiadają na problemy mieszkańców obszaru i w założeniu oddziałują w sposób skoncentrowany i kompleksowy. Pogrupowanie projektów w działania pozwala jeszcze lepiej dostrzec w jaki sposób projekt infrastrukturalny współgra z projektami o charakterze miękkim.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym, co oznacza, iż realizowane projekty będą oddziaływać na wzrost centrum miasta w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Działania rewitalizacyjne przewidziane w ramach Programu Rewitalizacji zostały zaplanowane w taki sposób, aby projekty rewitalizacyjne o charakterze infrastrukturalnym, w tym termomodernizacja i modernizacja obiektów użyteczności publicznej dla których dominującą sferą interwencji jest sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa, stanowiły trwały fundament dla rozwoju społecznych projektów rewitalizacyjnych i były z nimi ściśle powiązane.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Jednym z elementów Lokalnego Programu Rewitalizacji jest system zarządzania programem wraz z założeniami monitorowania rezultatów i sposobami wdrażania korekt w realizowanych działaniach. Przewidziano niezbędne ramy dla efektywnego współdziałania instytucji i podmiotów oraz wzajemnej koordynacji ich działań. Wypracowane spójne procedury zarządzania programem rewitalizacji w oparciu o istniejące struktury administracyjne i systemy zarządzania miastem pozwolą na zachowanie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej oraz skuteczne wdrożenie powiązanych ze sobą

przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System realizacji i wdrażania LPR oraz szczegółowa struktura zarządzania jego realizacją przedstawiono w dziale III Programu.

Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym LPR polegać będzie na kontynuacji działań zapoczątkowanych w poprzednim okresie programowania i realizacji projektów ujętych w uprzednio obowiązującym w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Janów Lubelski na lata 2009-2015.

Część projektów infrastrukturalnych udało się zrealizować i obecnie programowane projekty infrastrukturalne i społeczne wzmocnią oddziaływanie tamtych inwestycji. Niektóre projekty, których nie udało się zrealizować lub nie zrealizowano ich w dostatecznym stopniu zostały włączone w całości lub w ramach kolejnego etapu inwestycji w ramy obecnych projektów rewitalizacyjnych, zwiększając tym samym ich szansę na skuteczne uzyskanie dofinansowania i wdrożenie.

Aktualne projekty określone w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022 stanowią zatem częściowe przedłużenie działań ujętych w poprzedniej wersji programu. Dzięki kontynuacji poprzednich projektów oraz realizacji nowych zintegrowanych inicjatyw skoncentrowanych na jednym, jednolitym obszarze rewitalizacji, oddziaływanie procesu rewitalizacji w nadchodzącej perspektywie będzie silniejsze, a jego kontrolowanie i zarządzanie nim powinno stać się prostsze i bardziej efektywne.

Komplementarność źródeł finansowania

Lokalny Program Rewitalizacji przygotowano z zachowaniem komplementarności źródeł finansowania, tak aby projekty i przedsięwzięcia opierały się na umiejętności łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania i uzupełniania wsparcia z różnych środków takich jak EFRR, EFS, FS przy jednoczesnej eliminacji ryzyka podwójnego finansowania. Projekty zakładane do realizacji w ramach LPR wykazują także udział środków prywatnych w finansowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co będzie miało przełożenie na aktywizację i integrację finansową zasobów wewnętrznych obszaru na rzecz jego dynamicznego rozwoju.

3. Charakterystyka planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Działanie 1. Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek – nowe serce miasta”

Działanie nr 1	
Nazwa działania	Działanie 1. Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek – nowe serce miasta”
Lokalizacja projektów	Historyczne centrum Janowa Lubelskiego z Rynkiem i jego otoczeniem: działki ewidencyjne położone w Rynku - nr 1444/1, 1444/2, działki przyległych do Rynku ulic: Jana Zamoyskiego, ul. Sienkiewicza, ul. Rynek, działki ewidencyjne przy ul. Świerdzowej - obecnego przedszkola do przekształcenia na nowe funkcje gospodarcze z parkingiem - nr 1535/3.
Zakres rzeczowy projektów	Jednym z ważniejszych problemów odczuwanych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji jest przeciążenie komunikacyjne historycznego centrum miasta, w tym niewystarczającą ilością miejsc parkingowych, niebezpieczna obsługa komunikacyjna z dróg krajowych (K19 i K74), zdegradowany i kolizyjny dworzec autobusowy z lat 60-tych XX w. zajmujący ok. 2/3 powierzchni tej części przestrzeni, zbyt mała oferta usług rekreacyjnych, niewykorzystana przestrzeń dla działań integracyjnych i gospodarczych w Rynku. Przekształcenie tego obszaru pozwoli, poprzez urządzenie miejskiej przestrzeni publicznej, na stworzenie miejsca integracji społecznej w ramach spotkań i imprez plenerowych z łatwym dostępem dla osób wykluczonych (bezpłatny wstęp), pozwoli na wzrost aktywności organizacji pozarządowych dla których przewiduje się bezpłatne udostępnianie placu na organizowane przedsięwzięcia. Jednocześnie odpowiednia aranżacja (fontanna posadzkowa, elementy zieleni, miejsca do siedzenia) pozwoli na wykorzystywanie miejsca do spędzania czasu wolnego dla rodzin i miejsca rekreacji codziennej blisko miejsca ich zamieszkania. Zgodnie z oczekiwaniami społecznymi zdegradowany obiekt dworcowy zostanie przekształcony w nowoczesny przystanek o zredukowanej powierzchni i zminimalizowanej uciążliwości, dzięki czemu poprawi się jakość usług transportu zbiorowego, ułatwi to dojazd do pracy i do szkół, pojawią się także nowe miejsca pracy w ramach funkcji gastronomicznej, informacji turystycznej i małego handlu, zmiana organizacji ruchu z sygnalizacją świetlną poprawi bezpieczeństwo dla włączających się do ruchu na drodze krajowej i dla ruchu pieszego. Stworzenie dodatkowych miejsc parkingowych w Rynku a także w miejscu

	położonym w ścisłym sąsiedztwie Rynku przy ul. Świerdzowej (oddalonym o ok. 80 m) umożliwi bezpieczne parkowanie samochodów osobom przyjeżdżającym na zakupy, korzystającym z usług, wyjeżdżającym z miasta i co ważne zatrudnionym w lokalach położonych w Starym Centrum, co z kolei poprawi wykorzystanie istniejących parkingów przez zwiększenie rotacji samochodów, w rezultacie zostanie przywrócona zamierająca funkcja gospodarcza tej części miasta. Opracowane plany miejscowe nie przewidują lokowania tutaj marketów handlowych dlatego zakłada się, że procesy gospodarcze może stymulować urządzenie parkingu z opcją wypożyczalni rowerów i koszyków, co ułatwi robienie zakupów i spowoduje aktywizację przyległego terenu a w perspektywie utworzenie nowych lokali usługowych w otoczeniu ścisłego tradycyjnego centrum. Rozszerzenie starego centrum handlowo-usługowego pozwoli na bardziej zrównoważony rozwój a także ułatwi powstawanie nowej zabudowy usługowej na terenach nie posiadających rezerw powierzchniowych na parkingi, co w świetle przepisów jest elementem niezbędnym do nadania takiej funkcji. Będzie to także miejsce do handlu okazjonalnego prowadzonego z samochodów, obserwacja i napływające wnioski od przedsiębiorców na wynajęcie placu w Rynku, wskazują na istnienie zapotrzebowania na taką formę handlu, która nie byłaby do przyjęcia w Rynku. Poprawa obsługi komunikacyjnej wpłynie korzystnie także na funkcjonowanie usług w lokalach położonych przy ciągach handlowych Starego Centrum, docelowo zachowując ich żywotność. Działka na której zlokalizowany byłby parking obecnie posiada funkcję społeczną do przeniesienia w ramach innego przedsięwzięcia, budynek obecnego przedszkola wykonany przy użyciu szkodliwych dla zdrowia ludzi materiałów azbestowych w technologii szkieletowej, drewnianej nie nadaje się do remontu. Zostanie on zastąpiony nowym obiektem o funkcji gospodarczej, bardziej wpisującej się w cele wzmocnienia potencjału handlowo-usługowego śródmieścia. W obiekcie o uniwersalnej strukturze typu „open space” będą udostępniane na korzystnych zasadach powierzchnie użytkowe młodym osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą lub innym podmiotom. W ramach projektu zakupione zostaną kramy i pawilon składany i ławeczki przenośne na potrzeby imprez integracyjnych, kulturalnych i handlowych, stoiska do handlu okazjonalnego, docelowo lodowisko. Pozwoli to zaspokoić potrzeby gospodarcze, kulturalne i integracyjne mieszkańców sygnalizowane w ramach ankietyzacji.

	1. Utworzenie podmiotu Spółdzielni socjalnej do zarządzania i obsługi. Zakres prac w projekcie: - zakup 2 pojazdów turystycznych (melexów) 48 300 zł. x 2 szt. = 96 600 zł., - zakup ławeczek składanych do imprez plenerowych 130 zł x 100 szt.= 13 000 zł, - zakup kramów 10 000 zł x 10 szt. = 100 000 zł, - pawilon składany (gotowy) 4 000 zł, - rowery, koszyki po 20 szt. ok 20.000 zł, (zakup części urządzeń w ramach projektu komplementarnego)
	2. Utworzenie Centrum Przedsiębiorczości przy ul. Świerdzowej z parkingiem ogólnodostępnym dla historycznego centrum handlowo-usługowego. Zakres prac w projekcie: - rozbiórka zdegradowanego budynku przedszkola i utylizacja azbestowych elementów budowlanych o pow. zab. 930 m^2 zgodnie z ekspertyzą budowlaną i projektem rozbiórki, - budowa budynku usługowego „Centrum przedsiębiorczości" o pow. zabudowy ok. 1 000 m^2, - urządzenie parkingu wraz z drogą wewnętrzną oraz włączeniami do ulic 14 Czerwca i Świerdzowej, zieleń, utwardzony plac będzie mógł być wykorzystywany do celów targowych, - monitoring, - wymiana ogrodzenia dł. ok. 105 m, bram wjazdowych, - zieleń ozdobna i izolacyjna z adaptacją wartościowych drzew istniejących, - wypożyczalnia rowerów/koszyków.
	3. Przebudowa dworca autobusowego w Rynku poprzez przekształcenie zdegradowanego obiektu w nowoczesny przystanek dworcowy. Zakres prac w projekcie: - rozbiórka istniejących zdegradowanych budynków dworca, gastronomii i wiaty (ok. 480 m^2), - budowa wielofunkcyjnego budynku usługowego w formie przeszklonego pawilonu o pow. zabudowy ok. 256 m^2 : poczekalnia wewnętrzna i zewnętrzna z widokiem, informacja turystyczna, kawiarenka, toalety dla niepełnosprawnych dostępne całodobowo, sklep z pamiątkami, - przebudowa układu komunikacyjnego z segregacją ruchu kołowego i pieszego, w tym wykonanie poczekalni zewnętrznej i bezpiecznej strefy

<table>
<tr><td></td><td colspan="6">podróżnych, drogi wewnętrzne ze stanowiskami odjazdowymi i włączeniem do ul. Zamoyskiego (sygnalizacja świetlna dla wjazdu i przejścia dla pieszych),
- monitoring wizyjny,
- likwidacja barier architektonicznych z udostępnieniem obiektu dla osób niepełnosprawnych - toaleta 24h, poczekalnia, kawiarenka.</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="6">4. Urządzenie Rynku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej
Zakres prac w projekcie:
- plac centralny utwardzony o uniwersalnym charakterze z donicami i ławami,
- fontanna posadzkowa,
- aleje obwodowe ze stanowiskami do handlu okazjonalnego oraz ogródków kawiarnianych,
- miejsce sceny plenerowej, zasilanie, florboxy, imprezy, spotkania integracyjno-kulturalne dla mieszkańców,
- zieleń towarzysząca – drzewa alejowe, nasadzenia niskie w donicach,
- dokończenie rewaloryzacji pozostałych kwater rynku: remont Zdrojów Rzemiosł, rozbiórka szaletów i uzupełnienie płyty parkingu,
- likwidacja barier architektonicznych z udostępnieniem przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych.</td></tr>
<tr><td>Podmioty realizujące projekty</td><td colspan="2">- Spółdzielnia socjalna zarządzająca rynkiem (projekt 1),
- Gmina Janów Lubelski (projekt 2,3,4).</td><td>Szacunkowa wartość projektu</td><td colspan="3">Projekt 1: 175 000 zł
Projekt 2: 3 180 000 zł
Projekt 3: 2 460 000 zł
Projekt 4: 4 000 000 zł</td></tr>
<tr><td>Prognozowane rezultaty projektów</td><td colspan="6">Zwiększony poziom aktywności społeczności lokalnej – liczba osób uczestniczących w imprezach kulturalno-rozrywkowych zlokalizowanych w obszarze Rynku.
Zwiększony poziom bezpieczeństwa – liczba zdarzeń o charakterze przestępczym odnotowany na obszarze Rynku.
Wzrost zadowolenia mieszkańców z użytkowanej przestrzeni publicznej Poprawa sytuacji finansowej podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji.</td></tr>
<tr><td>Wstępny harmonogram</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr>
<tr><td>Projekt 1</td><td></td><td></td><td></td><td>X</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Projekt 2</td><td></td><td></td><td></td><td>X</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Projekt 3				X	X		
Projekt 4				X	X		
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Nagrania monitoringu, raporty okresowe, statystyki policyjne, ankietyzacja.						

Działanie 2. Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji

Działanie nr 2	
Nazwa działania	Działanie 2. Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji
Lokalizacja projektów	Dom Nauczyciela ul. Ogrodowa 16, 23-300 Janów Lubelski, nr ew. dz. 3161.
Zakres rzeczowy projektów	Działanie ma na celu utworzenie Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej. Działanie obejmuje trzy zakresy czynności: przystosowanie budynku, wyposażenie centrum oraz organizację wydarzeń o charakterze edukacyjno- kulturowym. Utworzenie Centrum zapewni wzrost aktywności i współpracy oraz przyczyni się do wzmocnienia integracji mieszkańców poprzez wspólne organizowanie przedsięwzięć społecznych oraz kulturalnych. Seniorzy i młodzież zyskają możliwość ciekawszego spędzania czasu wolnego, a osoby bezrobotne sposobność do aktywizacji na rzecz społeczności. Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych da możliwość zaspokojenia również ich potrzeb w dostępie do kultury, rozrywki oraz edukacji.
	1. Działania na rzecz zwiększenia aktywności i integracji społecznej mieszkańców- utworzenie miejsca spotkań i działania dla organizacji pozarządowych Projekt zakłada: - organizowanie cyklicznych wydarzeń nawiązujących do tradycji i historii regionu, mających na celu integrację mieszkańców gminy, - organizowanie wieczornych zajęć aktywizujących młodzież, - organizacji innych wydarzeń kulturalnych, integracyjnych, aktywizujących.
	2. Biblioteka bez barier Projekt zakładający rozszerzenie oferty biblioteki funkcjonującej w budynku

	Domu Nauczyciela. W ramach projektu stworzona zostanie czytelnia wyposażona w stanowiska komputerowe, stanowiska odsłuchowe, konsole do gry, inne narzędzia ułatwiające korzystanie z zasobów biblioteki takie jak czytniki, lupy oraz stworzona zostanie przestrzeń do organizacji zajęć warsztatowych.
	3. Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Domu Nauczyciela Planowany podstawy zakres prac obejmuje: - wykonanie wykopów przy ścianach fundamentowych, - wykonanie izolacji wilgociowej oraz termicznej ścian fundamentowych, - ustawienie i montaż rusztowań i podestów budowlanych zgodnie z technologią, - demontaż wszystkich elementów przeszkadzających w termomodernizacji, - termomodernizację dachu wg zakresu projektowego, - termomodernizację ścian budynku i ścian cokołu, - otynkowanie i pomalowanie zewnętrznych ścian, - wykonanie opaski zewnętrznej budynku o szerokości 50 cm z koski betonowej na podsypce cementowo piaskowej, - zagospodarowanie terenu i prace porządkowe wraz z wywozem i utylizacją odpadów budowlanych, - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz bram garażowych, - wymiana instalacji centralnego ogrzewania, - modernizację podjazdu dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
	4. Przebudowa pomieszczeń w Domu Nauczyciela Zakres projektu będzie obejmował przystosowanie pomieszczeń na siedziby organizacji pozarządowych działających w Obszarze Rewitalizacji oraz sali konferencyjnej wykorzystanej na spotkania integracyjne organizacji oraz mieszkańców Obszaru Rewitalizacji: Konieczne do wykonania prace adaptacyjne: - rozbiórka ścian działowych, - wykonanie nowych ścianek działowych, - przebudowa instalacji elektrycznych, - remont pomieszczeń sanitarnych, - roboty wykończeniowe remont podłóg, okładziny ścienne, malowanie, - montaż opraw oświetleniowych, - wykonanie instalacji teletechnicznej, - zakup wyposażenia: instalacja sygnalizacji przeciwpożarowej, klimatyzacja, zakup sprzętu komputerowego, wyposażenie interaktywne.

	5. Zagospodarowanie i przystosowanie otoczenia budynku Domu Nauczyciela		
Podmioty realizujące projekty	- Gmina Janów Lubelski (projekt 1, 3, 4, 5) - Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Janowie Lubelskim (projekt 2)	Szacunkowa wartość projektu	Projekt 1: 100 000 zł Projekt 2: 500 000 zł Projekt 3: 900 000 zł Projekt 4: 800 000 zł Projekt 5: 500 000 zł
Prognozowane rezultaty projektów	Zwiększony poziom aktywności społeczności lokalnej – liczba osób uczestniczących w zajęciach i korzystająco z obiektów zmodernizowanych w działaniu 2. Zwiększona świadomość ekologiczna mieszkańców – zmniejszony poziom emisji CO_2.		

Wstępny harmonogram	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Projekt 1					X	X	X
Projekt 2				X	X		
Projekt 3				X			
Projekt 4				X			
Projekt 5				X			
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Monitoring bieżący, raporty okresowe, listy obecności.						

Działanie 3. Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Aktywne Włączenie Naszą Szansą”

Działanie nr 3	
Nazwa działania	Działanie 3. Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Aktywne Włączenie Naszą Szansą”
Lokalizacja projektów	- Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23, - Gimnazjum im. Jana Pawła II, ul. Ogrodowa 25, - Dom Nauczyciela przy ul. Ogrodowa 16.

Zakres rzeczowy projektów	**1. Utworzenie Dziennego Domu dla Seniorów - Senior +** Modernizacja placówki, w której zlokalizowany jest Ośrodek Pomocy Społecznej pod potrzeby Senior Plus i dla osób wykluczonych społecznie: - modernizacja pomieszczeń wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, - wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do prowadzenia ćwiczeń fizycznych, - budowa zewnętrznych miejsc aktywności fizycznych dla seniorów (urządzenie siłowni zew. wraz z otoczeniem: zieleń, ogrodzenie, parkingi), - organizowanie warsztatów tematycznych dla seniorów, w ramach promocji zdrowego stylu życia, aktywnego wspólnego spędzania czasu wolnego, - cykliczne organizowanie spotkań dotyczących radzenia sobie z problemami dla seniorów, - organizacja cyklicznych spotkań z lekarzami o określonych specjalizacjach, ważnych z punktu widzenia osób starszych (m.in. kardiolog, chirurg, ortopeda) - zorganizowanie transportu publicznego dla seniorów, - stworzenie parkingu przed OPS oraz modernizacja wejścia w celu dostosowania go do potrzeb osób niepełnosprawnych, - stworzenie w OPS miejsca szkoleń i miejsca spotkań dla osób wykluczonych społecznie – dla realizacji projektu „Włączenie społeczne”.
	2. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin W ramach projektu zdiagnozowane zostanę potrzeby uczestników projektu w celu dostosowania ścieżki aktywizacji zawodowej. Stworzenie dla osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ścieżki reintegracji, tworzonej indywidualnie dla każdej osoby.
	3. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Rozwój działalność Stowarzyszenia Humanus o rzecznictwo na rzecz ekonomii społecznej, wsparcie organizacji pozarządowych i podmiotów z zakresu ekonomii społecznej, pomoc w budowaniu partnerstw lokalnych.
	4. Klub Integracji Społecznej - aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności) Klub Integracji Społecznej to też jednostka organizacyjna udzielająca wsparcia dla integrowania się grup osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych, to jednostka pomagająca samoorganizować się jego członkom, podejmować przez nich wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Klub Integracji Społecznej jest jednostką organizacyjną otwartą

	na potrzeby lokalnego środowiska, która stara się dopasować swoim zakresem świadczonych usług i działaniem do potrzeb wszystkich grup ryzyka, nie tylko określonych przepisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Podstawowym celem prowadzenia KIS jest świadczenie takich usług, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Usługi te powinny być zrealizowane poprzez kompleksowe działania zmierzające do zapewnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym pomocy w uzyskaniu bezpieczeństwa socjalnego, rozumianego jako szeroko pojęta profilaktyka, aktywizacja zawodowa i pomoc w osobistym rozwoju W ramach działalności KIS będą prowadzone działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Reintegracja społeczna to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu. Reintegracja zawodowa zaś to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymywanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy. Obecnie w KIS prowadzone są zajęcia ingerencyjne, motywacyjne, doradztwo zawodowe, zajęcia komputerowe. Planujemy rozszerzyć swoją działalność o bardziej specjalistyczne treningi umiejętności społecznych, treningi psychologiczne itp. oraz o umożliwienie uczestnikom realizacji własnych celów zawodowych w różnych formach zatrudnienia.
	5. Placówka Wsparcia Dziennego „Świetlica Środowiskowa Stokrotka" (rozwinięcie działalności) Celem przedsięwzięcia jest kontynuowanie i rozszerzenie działań podejmowanych przez Świetlicę Środowiskową "Stokrotka". Świetlica „Stokrotka" jako jedyne na terenie gminy obejmują pomocą dzieci pochodzące z rodzin ubogich bezrobotnych i nie radzących sobie z problemami. Projekt zakłada rozszerzenie działalności świetlicy o zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne i profilaktyczne, a także zwiększenie liczby osób uczestniczących w zajęciach.
	6. Utworzenie punktu ds. Uzależnień przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim Utworzenie punktu, w którym osoby zainteresowane mogłyby skorzystać z bezpłatnej pomocy specjalisty terapii uzależnień. W ramach projektu zatrudniony zostanie specjalista terapii uzależnień.

	7. Punkt Konsultacyjny dla Rodzin (rozwinięcie działalności) Z porad Punktu Konsultacyjnego mogą korzystać rodziny, które nie radzą sobie z problemami dnia codziennego lub z wychowaniem dzieci. W Punkcie prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne, prawne, pedagogiczne i psychologiczne. Pomoc pedagogiczna w Punkcie Konsultacyjnym dla Rodzin udzielana jest również w formie konsultacji zmierzających do sformułowania problemu, diagnozy systemu rodzinnego, wspomagania rodziny w poszukiwaniu bardziej zadowalających sposobów funkcjonowania oraz ustalania potrzeb i zakresu pomocy ze strony innych instytucji, służb i organizacji wspierających rodziny. W Punkcie istnieje możliwość prowadzenia interwencji i udzielania pomocy w rozwiązywaniu konfliktów i problemów wychowawczych, mediacji w łagodzeniu konfliktów między członkami rodziny w celu poprawy jej funkcjonowania oraz wspomagania matek samotnie wychowujących dzieci, udzielenia pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym itp. Zakres działań: 1. Udzielenie wsparcia rodzinom z terenu gminy Janów Lubelski. 2. Działania profilaktyczne i aktywizacyjne dla rodzin na terenie gminy. 3. Stymulowanie różnych form aktywności twórczej rodziny. 4. Wyposażenie rodziców w umiejętności wychowawcze. 5. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wszystkim członkom rodziny, w sposób szczególny młodzieży 6. Ułatwienie dostępu rodzinom do specjalistycznego poradnictwa. 7. Propagowanie wartości rodzinnych.
	8. Klub Integracji Społecznej „Nasz”- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności) Podstawowym celem prowadzenia KIS jest świadczenie takich usług, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Usługi te powinny być zrealizowane poprzez kompleksowe działania zmierzające do zapewnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym pomocy w uzyskaniu bezpieczeństwa socjalnego, rozumianego jako szeroko pojęta profilaktyka, aktywizacja zawodowa i pomoc w osobistym rozwoju. W ramach działalności KIS będą prowadzone działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Reintegracja społeczna to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu. Reintegracja zawodowa zaś to działania mające na celu

	odbudowanie i podtrzymywanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy. Obecnie w KIS prowadzone są zajęcia integracyjne, motywacyjne, doradztwo zawodowe, zajęcia komputerowe. Planujemy rozszerzyć swoją działalność o bardziej specjalistyczne treningi umiejętności społecznych, treningi psychologiczne itp. oraz o umożliwienie uczestnikom realizacji własnych celów zawodowych w różnych formach zatrudnienia.
	9. Mobilne usługi opiekuńcze W ramach projektu zaplanowane zostało zatrudnienie wykwalifikowanych osób tj. opiekunek środowiskowych, rehabilitantów. Dodatkowo zostaną zakupione 2 samochody oraz niezbędne przyrządy usprawniające pracę osób zatrudnionych tj.: ciśnieniomierz, glukometr, apteczka, rękawiczki jednorazowe, fartuchy itp.
	10. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży szkolnej Projekt realizowany poprzez organizację zajęć kulturalnych i ogólnorozwojowych dla dzieci i młodzieży przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim.
	11. Świetlica Socjoterapeutyczna Organizacja świetlicy socjoterapeutycznej przez OPS w Janowie Lubelskim.
	12. Aktywizacja społeczności lokalnej Projekt wspierający działalność Ośrodka Pomocy Społecznej.
	13. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie Projekt planowany do realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach projektu organizowane będą warsztaty dotyczące różnych sfer życia Rodziny tj. komunikacja wewnątrz Rodziny, problematyka interwencji policyjnych w przypadku przemocy domowej, edukacja związana z postępowaniem sądowym w sprawach rodzinnych. W projekcie przewidziano również inne działania skierowane na przeciwdziałanie przemocy w Rodzinie tj. utworzenie mieszkania chronionego dla ofiar przemocy domowej, bezpłatne porady psychologa dziecięcego i terapeuty rodzinnego czy wyjazdy o charakterze socjoterapeutycznym dla ofiar przemocy domowej.
	14. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin W ramach projektu zdiagnozowane zostanę potrzeby uczestników projektu w celu dostosowania ścieżki aktywizacji zawodowej. Stworzenie dla osób,

	rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ścieżki reintegracji, tworzonej indywidualnie dla każdej osoby.
	15. Żłobek Integracyjny Projekt przewiduje stworzenie placówki opieki nad dziećmi do lat 3. W ramach projektu podjęte zostaną działania niezbędne do uruchomienia żłobka, w tym: adaptacja pomieszczeń na salę zabaw, salę leżakowania, szatnię, łazienki, pomieszczenia socjalne i biurowe. Wszelkie działania podejmowane w ramach projektu będą nakierowane na uwzględnienie również potrzeb dzieci niepełnosprawnych.
	16. Przedszkole Integracyjne Projekt przewiduje stworzenie placówki opieki przedszkolnej (10 oddziałów). W ramach projektu podjęte zostaną działania niezbędne do uruchomienia przedszkola, w tym: adaptacja pomieszczeń na sale zabaw, szatnię, łazienki, pomieszczenia socjalne i biurowe. Wszelkie działania podejmowane w ramach projektu będą nakierowane na uwzględnienie również potrzeb dzieci niepełnosprawnych.
	17. Od szkolenia do zatrudnienia - YET Projekt przewiduje wsparcie dedykowane dla młodzieży w dwóch grupach wiekowych 15-17 lat oraz 18-24 lata. Organizowane formy wsparcia dotyczą zarówno zajęć wspierających rozwój umiejętności młodych osób tj. kursy ECDL, kursy językowe, oraz indywidualne zajęcia z psychologiem, doradcą zawodowym czy grupowy coaching. Aby kompleksowo wesprzeć młode osoby w stawianiu pierwszych kroków na rynku pracy w ramach projektu przewidziano z jednej strony refundację kosztów dojazdu czy opieki nad dzieckiem lub osobą zależną, natomiast z drugiej pomoc w zdobyciu stażu czy doposażenie miejsca pracy u pracodawcy który zdecyduje się na zatrudnienie osoby objętej wsparciem projektowym
	18. Remont budynku Więzienia pod siedzibę Muzeum Regionalnego (parter) Celem projektu jest poprawa funkcjonowania instytucji kultury, dzięki wykonanemu remontowi. Zakres przewidzianych prac remontowych obejmuje: Wymianę pokrycia dachowego, osuszenie, wykonanie izolacji pionowych i poziomych, wymiana lub naprawa tynków, wykonanie posadzek, zagospodarowanie terenów wokół budynków, remont klatek schodowych, wzmocnienie stropów, przystosowanie dawnych drzwi więziennych lub wykonanie nowych, naprawa/wymiana drzwi zewnętrznych. Realizacja pozwoli na poszerzenie zbiorów muzealnych oraz lepsze

	wyeksponowanie już posiadanych, ponadto sama rewitalizacja obiektu o unikalnych walorach architektonicznych i historycznych wpłynie pozytywnie na uatrakcyjnienie miasta nie tylko dla odwiedzających je turystów ale i dla mieszkańców Janowa Lubelskiego i okolic.
	19. Adaptacja budynku Więzienia na cele kulturalno-usługowe wraz z zagospodarowaniem otoczenia (cały budynek) Zakres projektu będzie obejmował przystosowanie pomieszczeń do obsługi realizowanych projektów a także urządzenie dziedzińca oraz otoczenia budynku, z placem zabaw i parkingiem. Konieczne do wykonania prace adaptacyjne: - rozbiórka ścian działowych, - wykonanie nowych ścianek działowych, - przebudowa instalacji elektrycznych, - remont pomieszczeń sanitarnych, - roboty wykończeniowe remont podłóg, okładziny ścienne, malowanie, - montaż opraw oświetleniowych, - wykonanie instalacji teletechnicznej, - zakup wyposażenia, - instalacja sygnalizacji przeciwpożarowej, klimatyzacja, - zakup sprzętu komputerowego, wyposażenie interaktywne.
	20. Adaptacja pomieszczeń budynku OPS pod potrzeby Dziennego Domu dla Seniorów Senior + Zakres projektu będzie obejmował przystosowanie pomieszczeń do obsługi realizowanych projektów. Konieczne do wykonania prace adaptacyjne: - rozbiórka ścian działowych, - wykonanie nowych ścianek działowych, - przebudowa instalacji elektrycznych, - remont pomieszczeń sanitarnych, - roboty wykończeniowe remont podłóg, okładziny ścienne, malowanie, - montaż opraw oświetleniowych, - wykonanie instalacji teletechnicznej, - zakup wyposażenia: instalacja sygnalizacji przeciwpożarowej, klimatyzacja, zakup sprzętu komputerowego, wyposażenie interaktywne

	21. Termomodernizacja i remont budynku Ośrodka Pomocy Społecznej Planowany podstawowy zakres prac obejmuje: - oczyszczenie ścian elewacyjnych z luźnych warstw oraz odspojonej miejscowo wyprawy tynkowej elewacji, - usunięcie przyczyn ewentualnych zawilgoceń lub zasoleń podłoża, - zabezpieczenie instalacji, przewodów, kabli prowadzonych po elewacjach w celu ukrycia ich w rurach PCV w docieplenіu, - zdemontowanie opaski odwadniającej z płyt chodnikowych i ułożenie nowej z kostki betonowej wokół całego budynku, - wykonanie docieplenia ścian zewnętrznych, - montaż parapetów, obróbek blacharskich, rynien, rur spustowych z blachy ocynkowanej lub powlekanej oraz malowanie powierzchni metalowych, - wykonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian fundamentowych, - wykonanie docieplenia ścian fundamentowych i ścian zewnętrznych cokołu, - ocieplenie stropodachu wentylowanego, - ocieplenie dachu, - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz bram garażowych, - wymiana instalacji centralnego ogrzewania, - modernizację podjazdu dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
	22. Przebudowa i rozbudowa budynku po byłym PKS w Janowie Lubelskim na potrzeby budownictwa socjalnego Projekt przewiduje utworzenie 10-ciu mieszkań w których będzie możliwe zakwaterowanie 38 osób. Jedno mieszkanie zostanie przewidziane na potrzeby utworzenia mieszkania chronionego. Inwestycja obejmuje przebudowę budynku oraz przyłącza. Powierzchnia zabudowy 287 m^2. Powierzchnia terenu wolnego 1383 m^2. Powierzchnia użytkowa 381,87 m^2, w tym parter 195,84 m, piętro 186,03 m^2. Wraz z modernizacją budynku i przyłączami wykonana będzie także kanalizacja sanitarna grawitacyjna o łącznej długości 173,1 m oraz odcinek kanalizacji tłocznej o długości 128,2 m. Dostawa wody realizowana będzie z istniejącej sieci wodociągowej.
	23. Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Gimnazjum Planowany podstawowy zakres prac obejmuje: - oczyszczenie ścian elewacyjnych z luźnych warstw oraz odspojonej miejscowo wyprawy tynkowej elewacji, - usunięcie przyczyn ewentualnych zawilgoceń lub zasoleń podłoża, - zabezpieczenie instalacji, przewodów, kabli prowadzonych po elewacjach w celu ukrycia ich w rurach PCV w docieplenіu;

	- zdemontowanie opaski odwadniającej z płyt chodnikowych i ułożenie nowej z kostki betonowej wokół całego budynku, - wykonanie docieplenia ścian zewnętrznych, - montaż parapetów, obróbek blacharskich, rynien, rur spustowych z blachy ocynkowanej lub powlekanej oraz malowanie powierzchni metalowych, - wykonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian fundamentowych, - wykonanie docieplenia ścian fundamentowych i ścian zewnętrznych cokołu, - ocieplenie stropodachu wentylowanego, - ocieplenie dachu, - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz bram garażowych, - wymiana instalacji centralnego ogrzewania, - modernizację podjazdu dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
	24. Przebudowa budynku Gimnazjum (segment C) na potrzeby integracyjnego przedszkola i integracyjnego żłobka wraz z zagospodarowaniem i przystosowaniem otoczenia Zakres robót obejmuje: - przebudowę pomieszczeń sanitarnych w zakresie budowy nowych ścian działowych, - przebudowę istniejących sal lekcyjnych pod potrzeby osób niepełnosprawnych - stworzenie sal wraz z niezbędną komunikacją, - wydzielenia pomieszczeń gospodarczych, - dostosowanie Instalacji wod.-kan. centralnego ogrzewania i instalacji hydrantowej z uzgodnieniem przez rzeczoznawcę d/s ppoż., - przebudowa instalacji elektrycznych, - budowa oświetlenia awaryjnego i instalacji oddymiającej, - dostosowanie klatki schodowej do aktualnych wymogów.
	25. Przebudowa budynku Gimnazjum (segmenty A i B) na potrzeby organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i instytucji działających w obszarze rewitalizacji Zakres robót obejmuje wykonanie robót budowlanych w segmencie A i B. - przebudowę pomieszczeń sanitarnych w zakresie budowy nowych ścian działowych, - przebudowę istniejących sal lekcyjnych pod potrzeby osób niepełnosprawnych - stworzenie sal wraz z niezbędną komunikacją, - wydzielenia pomieszczeń gospodarczych, - dostosowanie Instalacji wod.-kan. centralnego ogrzewania i instalacji hydrantowej z uzgodnieniem przez rzeczoznawcę d/s ppoż., - przebudowa instalacji elektrycznych, - budowa oświetlenia awaryjnego i instalacji oddymiającej,

	- dostosowanie klatki schodowej do aktualnych wymogów.		
Podmioty realizujące projekty	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim (projekt 1, 2, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20) - Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS (projekt 3, 4, 5, 7) - Fundacja Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej (projekt 8) - Gmina Janów Lubelski (projekt 15, 16, 19, 21-25) - Lubelska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy (projekt 17) - Muzeum Regionalne w Janowie Lubelskim (projekt 18)	Szacunkowa wartość projektu	Projekt 1: 500 000 zł Projekt 2: 600 000 zł Projekt 3: 300 000 zł Projekt 4: 600 000 zł Projekt 5: 300 000 zł Projekt 6: 75 000 zł Projekt 7: 300 000 zł Projekt 8: 555 000 zł Projekt 9: 1 840 000 zł Projekt 10: 440 000 zł Projekt 11: 292 000 zł Projekt 12: 110 000 zł Projekt 13: 550 000 zł Projekt 14: 600 000 zł Projekt 15: 100 000 zł Projekt 16: 300 000 zł Projekt 17: 30 000 zł Projekt 18: 300 000 zł Projekt 19: 9 700 000 zł Projekt 20: 375 000 zł Projekt 21: 940 000 zł Projekt 22: 1 834 000 zł Projekt 23: 2 150 000 zł Projekt 24: 3 000 000 zł Projekt 25: 615 000 zł
Prognozowane rezultaty projektów	Poprawa standardu życia osób objętych wsparciem - zmniejszenie bezrobocia, wzrost liczby zatrudnionych, spadek liczby osób pobierających zasiłki.		

Wstępny harmonogram	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Projekt 1		X	X				
Projekt 2			X	X			
Projekt 3		X	X	X	X	X	X
Projekt 4		X	X	X	X	X	X
Projekt 5		X	X	X	X	X	X
Projekt 6		X	X	X	X		

Projekt 7		X	X	X	X	X	X
Projekt 8		X	X	X	X	X	X
Projekt 9			X	X	X	X	X
Projekt 10			X	X	X	X	X
Projekt 11			X	X	X	X	X
Projekt 12			X	X	X	X	X
Projekt 13	X	X	X	X	X	X	
Projekt 14			X	X			
Projekt 15					X	X	X
Projekt 16					X	X	X
Projekt 17		X	X				
Projekt 18			X	X			
Projekt 19			X	X			
Projekt 20			X	X			
Projekt 21			X	X			
Projekt 22			X	X			
Projekt 23			X	X			
Projekt 24			X	X			
Projekt 25			X	X			
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Monitoring bieżący, raporty okresowe, listy obecności Protokoły oddania budynku, Sprawozdania z pracy OPS, Fundacji Humanus, Fundacji Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej.						

Działanie 4. Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska Synergia”

Działanie nr 4	
Nazwa działania	Działanie 4. Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska Synergia”
Lokalizacja projektów	Teren rozwoju przedsiębiorczości przy ul. Sienkiewicza wraz z otoczeniem: działki nr 1154/7, 1154/8 (obecnie teren kotłowni węglowej), 1154/9, 1148, 3042, 1149/8, 1149/9, łącznej pow. ok. 2,1 ha.

Zakres rzeczowy projektów	**1. Utworzenie terenów pod rozwój przedsiębiorczości przy ul. Sienkiewicza wraz z zagospodarowaniem otoczenia** Przygotowanie terenu aktywności gospodarczej przy ul. Sienkiewicza. Przekształcenie struktury przestrzennej i własnościowej poprzez : - połączenie i ponowny podział terenu z wydzieleniem terenów komunikacji i parkingu; - wybudowanie/ uzupełnienie podstawowej infrastruktury drogowej – droga dojazdowa dł. ok. 240 mb i uzbrojenia, - udostępnienie terenów inwestycyjnych inwestorom, - w dalszych etapach przekształcenie terenu kotłowni miałowej po wybudowaniu infrastruktury zamiennej opartej o paliwo gazowe na podstawie programów ekoenergetycznych.
	2. Działalność usługowa Budynek po dawnym zakładzie produkcyjnym OBUTEX z ograniczoną funkcjonalnością na skutek problemów technicznych wynikających ze zmiany użytkowania i wieku. Brak możliwości pełnego wykorzystania na cele społeczne (mieszkanie) lub gospodarcze. Założeniem jest usunięcie problemów technicznych lokalu uniemożliwiających wykorzystanie go do zaspokajania potrzeb osób/rodzin przebywających czasowo na terenie powiatu janowskiego. Celem jest prowadzenie działalności usługowej w zakresie bazy noclegowej/turystycznej. Ograniczy to problem braku miejsc noclegowych na terenie Janowa Lubelskiego zwłaszcza w sezonie letnim. W ramach projektu: 1. Rewitalizacja budynku. 2. Przystosowanie lokalu do prowadzenia działalności usługowej - noclegowa baza turystyczna (adaptacja wnętrza).
	3. Rozwój działalności gospodarczej i odtworzenie zdegradowanego budynku Zmianom będzie podlegać elewacja kamienicy dwu-kondygnacyjnej w zakresie docieplenia, montażu nowego orynnowania oraz odtworzenia dawnego wyglądu. Dodatkowo planuje się montaż bramy wejściowej w uliczce przylegającej bezpośrednio do budynku. Brama ma ograniczyć dostęp osób niepowołanych, którzy w uliczce załatwiają potrzeby fizjologiczne oraz wieczorami spożywają alkohol. Planuje się docieplenie elewacji styropianem, nałożenie tynku, montaż nowych rynien, malowanie elewacji, montaż ograniczników śniegowych na dachu budynku oraz montaż bramy wejściowej w uliczce przylegającej do budynku.

Podmioty realizujące projekty	- Gmina Janów Lubelski (projekt 1), - Bożena Skowrońska, Janów Lubelski (projekt 2), - Extreme Waves Piotr Sawicki (projekt 3).	Szacunkowa wartość projektu	Projekt 1: 800 000 zł Projekt 2: 150 000 zł Projekt 3: 15 000 zł

Prognozowane rezultaty projektów	Wzrost przedsiębiorczości – nowoutworzone działalności gospodarcze, liczba budynków przystosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej.						
Wstępny harmonogram	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Projekt 1							
Projekt 2				*X*	*X*		
Projekt 3		*X*					
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Raporty z GUS i CEIDG, Raporty własne.						

Działanie 5. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców

Działanie nr 5	
Nazwa działania	Działanie 5. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców
Lokalizacja projektów	Cały Obszar Rewitalizacji, Teren projektów ECO (Projekty 2 i 3) obejmuje 17 miejscowości w tym część miasta Janów Lubelski (w i poza obszarem rewitalizacji), Budynki Publicznej Szkoły Podstawowej w Janowie Lubelskim.
Zakres rzeczowy projektów	**1. Rozbudowa janowskiego monitoringu elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa w gminie Janów Lubelski** Głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwo mieszkańców i osób odwiedzających Janów Lubelski, w miejscach publicznych, poprzez rozbudowę systemu monitoringu miejskiego w Janowie Lubelskim. W ramach realizacji projektu:

	- zostanie rozbudowany system monitoringu miejskiego - zostaną utworzone nowe punkty monitorujące – z nowoczesnymi kamerami monitoringowymi. Część punków zostanie wyposażona w kamery obrotowe, część w zespół kamer stałoogniskowych, - zostaną wymienione uszkodzone kamery w istniejących punktach monitoringowych, - w miejscach, w których będzie taka możliwość technologia radiowej transmisji danych zostanie zastąpiona przesyłaniem danych z wykorzystaniem łącza światłowodowego. Wskazane obszary obejmują również postulaty lokalnej społeczności. Relacje mieszkańców wyrażają oczekiwania poprawy poziomu bezpieczeństwa właśnie w tych wymienionych powyżej miejscach.
	2. ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap II W ramach projektu zostaną zamontowane zestawy kolektorów słonecznych (2, 3 i 4 panelowe) na budynkach mieszkańców miasta Janów Lub.: łącznie 167 zestawów o mocy 0,6 MW. Ponadto w ramach projektu zostaną zainstalowane 82 kotły opalane biomasą (drewno, pellet, brykiety drzewne, zrębki, odpady drzewne, słoma) o łącznej mocy 1864 kW. Zostanie utworzona podstrona internetowa promująca odnawialne źródła energii - portal ten będzie wdrażał i promował rozwiązania, usługi i produkty czystej energii a także promował gminę jako ośrodek czystej energii na obszarze peryferyjnym.
	3. ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap III W ramach projektu zostaną zamontowane zestawy kolektorów słonecznych (2, 3 i 4 panelowe) na budynkach mieszkańców Gminy Janów Lub.: łącznie 168 zestawów o mocy 0,64 MW. Ponadto w ramach projektu zostanie zainstalowanych 87 kotłów opalanych biomasą (drewno, pellet, brykiety drzewne, zrębki, odpady drzewne, słoma) o łącznej mocy 2054 kW. Zostanie utworzona podstrona internetowa promująca odnawialne źródła energii - portal ten będzie wdrażał i promował rozwiązania, usługi i produkty czystej energii a także promował gminę jako ośrodek czystej energii na obszarze peryferyjnym.
	4. Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Janowie Lubelskim W obiekcie przewiduje się wykonanie docieplenia cokołów i ścian płytami styropianowymi, docieplenia stropodachów granulkami z wełny mineralnej oraz

<table>
<tr><td></td><td colspan="8">docieplenia dachów płytami z wełny mineralnej wraz z pokryciem papą termozgrzewalną i docieplenia dachu płytami styropianowymi laminowanymi papą.

W zakres inwestycji wchodzi również wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana instalacji centralnego ogrzewania wraz z montażem ciepłomierzy w celu opomiarowania i monitoringu ilości zużytego ciepła. Wykonana będzie kotłownie gazowe wraz z węzłami cieplnymi. Układami centralnego ogrzewania, będą sterowały regulatory pogodowe, które będą regulowały temperaturę czynnika grzewczego w instalacji c.o. w odniesieniu do temperatury powietrza panującej na zewnątrz budynku.

Do wymiany przewidziane są również źródła światła na energooszczędne typu LED. We wszystkich obiektach zamontowane będą instalacje solarne dla potrzeb ciepłej wody wraz z licznikami ciepła umożliwiającymi pomiar i monitoring oraz prezentację danych dotyczących wyprodukowanej/pozyskanej energii ze źródeł odnawialnych. W celu zdalnego odczytu informacji i dostępu do danych oraz obsługi, instalacja solarna będzie wyposażona w modem komunikacyjny, który będzie komunikował się z ze zdalnym serwerem danych za pomocą sieci LAN.</td></tr>
<tr><td>Podmioty realizujące projekty</td><td colspan="3">Gmina Janów Lubelski
(projekt 1-4)</td><td>Szacunkowa wartość projektu</td><td colspan="4">Projekt 1: 250 000 zł
Projekt 2: 5 085 676 zł
Projekt 3: 3 328 741 zł
Projekt 4: 4 830 000 zł</td></tr>
<tr><td>Prognozowane rezultaty projektów</td><td colspan="8">Zmniejszenie zużycia energii – zmniejszony poziom emisji CO_2.
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców – spadek odnotowanych zdarzeń o charakterze przestępczym.</td></tr>
<tr><td>Wstępny harmonogram</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr>
<tr><td>Projekt 1</td><td></td><td></td><td></td><td>x</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Projekt 2</td><td></td><td>x</td><td>x</td><td>x</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Projekt 3</td><td></td><td>x</td><td>x</td><td>x</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Projekt 4</td><td></td><td></td><td></td><td>x</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji</td><td colspan="8">Monitoring bieżący, raporty okresowe, wskazania urządzeń monitorujących emisję CO_2, dane policji.</td></tr>
</table>

Działanie 6. Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów

Działanie nr 6	
Nazwa działania	Działanie 6. Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów
Lokalizacja projektów	Park Miejski Misztalec: działki ewidencyjne nr 3177/2, 2399, 2721, 2722/3, 2723/3, 2725/2, 2726/2, 3155/12, 1444/2, 2394/3; teren obejmuje park o pow. ok. 5 ha wraz z towarzyszącymi ciągami komunikacyjnymi po obwodzie Parku dł. ok. 580 mb.
Zakres rzeczowy projektów	Jednym z ważniejszych problemów zgłaszanych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji jest niedostateczna jakość i poziom infrastruktury Parku Misztalec - duży park położony w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, ze stawem krajobrazowym i bogatym doborem gatunków drzew i krzewów, jest tradycyjnie bardzo lubianym i uczęszczanym miejscem rekreacji codziennej dla osób, rodzin z dziećmi, aktywnej młodzieży i osób starszych oraz terenem integracji w ramach spotkań i imprez plenerowych. Teren Parku Misztalec to obszar o ogromnym znaczeniu w rekreacji i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji Janowa Lubelskiego i jednocześnie składowa systemu przestrzeni publicznych obejmujących swym zakresem przywołany Park Misztalec, Rynek Starego Miasta (objęty innym przedsięwzięciem) i Rynek Nowego Miasta z historycznym (zabytkowym) parkiem (po rewaloryzacji). Rola Parku Misztalec w obecnej strukturze funkcjonalno – przestrzennej miasta determinowana jest przez jego aktualne, wielorakie funkcje. Część terenów pełni funkcje parkowe, część „trawnikowa” jest miejscem cyklicznych imprez masowych oraz pełni funkcję miejskiego terenu spacerowego, zbiornik wodny jest również miejscem rekreacyjnym wykorzystywanym m. in. do wędkowania. Zadrzewiona część terenu objęta jest ochroną konserwatorską poprzez ujęcie w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków jako dawny cmentarz prawosławny. Planowane działania poprzez wzmocnienie istniejących funkcji i walorów parkowych służyć mają zwiększeniu dostępności i atrakcyjności, a przez to lepszemu wykorzystaniu tego obszaru. Biorąc pod uwagę lokalizację obszaru oraz jego dotychczasowe funkcje, zakres działań dotyczących obszaru Parku Misztalec ukierunkowany został na wykorzystanie i wzmocnienie jego dotychczasowej roli, stąd planowany remont zbiornika wodnego, oraz budowa urządzeń do obsługi osób korzystających z

	terenów rekreacyjnych, sieci zewnętrznych, niezbędnych do funkcjonowania powstałej w wyniku realizacji przedsięwzięcia infrastruktury oraz szeroko pojęte zagospodarowanie terenu (parkingi, alejki spacerowe z dostosowaniem do ruchu rowerów i rolek, schody terenowe, mostki, oświetlenie, ulica dojazdowa, elementy małej architektury - tj. plac zabaw, siłownia). Realizacja planowanych działań pozwoli również na poprawienie stosunków wodnych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie terenów i obiektów (park wchodzi w system przyrodniczy miasta, zlokalizowany jest tutaj system rowów melioracyjnych służących odwadnianiu tej części zabudowy miasta, co jest bardzo ważne biorąc pod uwagę ukształtowanie terenu i okresowy silny spływ wód – krawędź Wyżyny Lubelskiej i Kotliny Sandomierskiej). Ważnym elementem, służącym poprawie bezpieczeństwa będzie oświetlenie i monitoring, urządzony park będzie miejscem aktywnego spędzania czasu wolnego dla rodzin, rekreacji i integracji społecznej w ramach spotkań plenerowych i imprez organizowanych przez zainteresowane stowarzyszenia skupiające w większości osoby wykluczone. Stworzenie dodatkowych miejsc parkingowych przy parku oraz urządzenie dróg obwodowych poprawi codzienną dostępność Parku dla rodzin, w szczególności osób niepełnosprawnych ale także w okresie zwiększonej frekwencji podczas imprez integracyjnych. W ramach kompleksowego projektu (powiązanym ze Starym Rynkiem) zakupione zostaną kramy i pawilon składany i ławeczki przenośne na potrzeby imprez integracyjnych, kulturalnych i handlowych, stoiska do handlu okazjonalnego. Pozwoli to zaspokoić potrzeby kulturalne i integracyjne mieszkańców sygnalizowane w ramach ankietyzacji. W utrzymanie parku, z pielęgnacją zieleni zostaną zaangażowane osoby wykluczone w ramach przedsiębiorstwa społecznego lub w ramach prac publicznych, interwencyjnych.
	1. Przebudowa Parku Misztalec Remont alejek parkowych o funkcji pieszorowerowej oraz dróg obwodowych (przedłużenie ulic Modrzewiowej i Objazdowej) wraz z parkingami: - rozbiórka istniejących zdegradowanych elementów alejek i budowa nowych o długości ok. 616 mb i pow. łącznej ok.1500 m^2) wraz z mostkami, - modernizacja istniejących schodów terenowych poprzez wzmocnienie konstrukcji i wykonanie okładzin z płyt betonowych, - modernizacja i rozbudowa układu komunikacyjnego : renowacja nawierzchni ciągu pieszorowerowego od strony północnej parku (przedłużenie ulicy Modrzewiowej - dł. ok. 360 mb), - przebudowa drogi dojazdowej (przedłużenie ulicy Objazdowej- dł. ok. 214 mb)

<table>
<tr><td></td><td colspan="6">wraz z parkingami (pow. ok. 1740 m^2),
- likwidacja barier architektonicznych z udostępnieniem obiektu dla osób niepełnosprawnych (wykonanie odpowiednich połączeń ciągów komunikacyjnych).</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="6">2. Urządzenie Parku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej terenów zielonych:
- zielony plac imprez integracyjnych z miejscem sceny plenerowej, z zasilaniem,
- miejsca odpoczynku np. ławki,
- plac zabaw, siłownia, szachy plenerowe, stoły do gier planszowych itp.,
- kosze na odpady, w tym z funkcją segregacji,
- stojaki na rowery,
- elementy pełniące funkcję ograniczników ruchu kołowego,
- zieleń towarzysząca – zieleń w donicach, pergole,
- uzupełnienie zieleni parkowej z uwzględnieniem bioróżnorodności,
- oświetlenie alejek, drogowe, naświetlacze- energooszczędne w technologii LED,
- monitoring wizyjny.</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="6">3. Renowacja zbiornika wodnego
Renowacja stawu krajobrazowego o pow. ok. 2 500 m^2 wraz z urządzeniami towarzyszącymi, oświetleniem zbiornika wodnego, wodotryskiem.</td></tr>
<tr><td>Podmioty realizujące projekty</td><td colspan="2">Gmina Janów Lubelski (projekt 1-3)</td><td>Szacunkowa wartość projektu</td><td colspan="3">Projekt 1: 1 320 000zł
Projekt 2: 575 000zł
Projekt 3: 400 000zł</td></tr>
<tr><td>Prognozowane rezultaty projektów</td><td colspan="6">Nowe miejsca integracji społecznej – liczba osób odwiedzających tereny zieleni.
Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców Janowa Lubelskiego, a w szczególności z obszaru rewitalizacji.</td></tr>
<tr><td>Wstępny harmonogram</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr>
<tr><td>Projekt 1</td><td></td><td></td><td></td><td>x</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Projekt 2</td><td></td><td></td><td></td><td>x</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Projekt 3				x			
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Monitoring bieżący, raporty okresowe.						

Działanie 7. Poprawa usług zdrowotnych

Działanie nr 7	
Nazwa działania	Działanie 7. Poprawa usług zdrowotnych
Lokalizacja projektów	SPZZOZ, ul. Jana Zamoyskiego 149, 23-300 Janów Lubelski Działki ewidencyjne nr 2708/3, 2709 przy ul. Objazdowej
Zakres rzeczowy projektów	**1. Modernizacja i rozbudowa szpitalnego oddziału ratunkowego wraz z doposażeniem w sprzęt medyczny oraz budowa lądowiska dla śmigłowców ratunkowych w SPZZOZ w Janowie Lubelskim** Zakres planowanego przedsięwzięcia obejmuje: - rozbudowę, remont pomieszczeń szpitalnego oddziału ratunkowego Janowie lubelskim, - budowę lądowiska dla śmigłowców w Janowie Lubelskim - budowa drogi dojazdowej z lądowiska do SOR-u, - zakup sprzętu medycznego i wyposażenia SOR.
	2. Zmniejszenie zużycia energii w ramach termomodernizacji budynków SPZZOZ w Janowie Lubelskim W ramach przedsięwzięcia zostanie wykonana termomodernizacja 3 budynków Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim, tj. budynek główny szpitala o powierzchni użytkowej - 11 880,3m^2, budynek przychodni (budynek H) o powierzchni użytkowej - 1 316 m^2 oraz budynek pawilonu poradni specjalistycznych o powierzchni użytkowej - 489,5m^2. W ramach termomodernizacji zostaną docieplone ściany i stropy o powierzchni łącznej 15 389,2 m^2, wymianie ulegną okna w ilości 688szt. o łącznej powierzchni 2157,8 m^2 oraz drzwi w ilości 26 szt. o łącznej powierzchni 67,6 m^2. Dodatkowo w ramach robót zostaną wykonane prace przy instalacjach odgromowych, remont schodów, tarasów i balkonów, wykonanie nowej opaski, naprawa kominów, rynien i rur spustowych, wymiana bram garażowych/l, montaż nawiewników oraz drobne roboty wykończeniowe. Zakres planowanego przedsięwzięcia obejmuje:

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">1. termomodernizację 3 budynków szpitala:
- budynek główny szpitala o powierzchni użytkowej - II 880,3 m2,
- budynek przychodni (budynek H) o powierzchni użytkowej - 1316 m^2
- budynek pawilonu poradni specjalistycznych o powierzchni użytkowej - 489,5 m^2.
- docieplenie ścian i stropów o powierzchni łącznej 15 389,2 m^2, wymiana okien w ilości 688szt. o łącznej powierzchni 2157,8 m^2 - wymiana drzwi w ilości 26 szt. o łącznej powierzchni 67,6 m^2,
2. modernizację sieci CO i CWU,
3. wykonanie instalacji solarnej,
4. wykonanie instalacji fotowoltaicznej.</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">3. Modernizacja układu transportowo - komunikacyjnego na terenie szpitala SPZZOZ w Janowie Lubelskim
Zakres planowanego przedsięwzięcia obejmuje:
1. modernizację — wymianę kompleksowe nawierzchni dróg dojazdowych, chodników i ścieżek 2. rewitalizację terenów zieleni sąsiedztwie układu komunikacyjnego i budynków szpitala, utworzenie klombów kwiatowych, alejek i miejsc wypoczynkowych, krzewów i drzew ozdobnych,
2. modernizację oczka wodnego z fontanna i jego otoczenia — utworzenie miejsca rekreacji wraz ze ścieżką zdrowia,
3. modernizację oświetlenia zewnętrznego, tras komunikacyjnych oraz miejsc rekreacyjno - wypoczynkowych,
4. wykonanie ogrodzenia zabezpieczającego mienie szpitala,
5. utworzenie miejsc postojowych dla osób korzystających z usług medycznych szpitala.</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">4. Utworzenie zakładu pielęgnacyjno - opiekuńczego
Projekt przewiduje budowę kompleksu usługowego z przeznaczeniem na założenie zakładu opiekuńczo pielęgnacyjnego. Projekt pozwoli na poprawę opieki nad ludźmi przewlekle chorymi, potrzebującymi stałej opieki pielęgnacyjnej.</td></tr>
<tr><td>Podmioty realizujące projekty</td><td>- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim (projekt 1-3)
- Krystyna Grzybowska, Janów Lubelski (projekt 4)</td><td>Szacunkowa wartość projektu</td><td>Projekt 1: 5 560 018 zł
Projekt 2: 12 913 688 zł
Projekt 3: 3 463 200 zł
Projekt 4: 2 460 000 zł</td></tr>
</table>

Prognozowane rezultaty projektów	Poprawa jakości życia mieszkańców – spadek bezrobocia, wzrost liczby lekarzy przypadających na mieszkańca, wzrost liczba km dróg publicznych.						
Wstępny harmonogram	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Projekt 1				X			
Projekt 2				X			
Projekt 3				X			
Projekt 4				X			
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Monitoring bieżący, raporty okresowe.						

4. Projekty podstawowe i uzupełniające

Podsumowanie programowanych projektów podstawowych i uzupełniających zawarte jest w poniższej tabeli:

Tabela 24 Projekty podstawowe i uzupełniające

Działania	Projekty podstawowe - P Projekty uzupełniające - U
Działanie 1. Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek - nowe serce miasta”	• Utworzenie podmiotu Spółdzielni socjalnej do zarządzania i obsługi - **P** • Utworzenie Centrum Przedsiębiorczości przy ul. Świerdzowej z parkingiem ogólnodostępnym dla historycznego centrum handlowo-usługowego - **P** • Przebudowa dworca autobusowego w Rynku poprzez przekształcenie zdegradowanego obiektu w nowoczesny przystanek dworcowy - **P** • Urządzenie Rynku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej - **P**
Działanie 2. Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji	• Działania na rzecz zwiększenia aktywności i integracji społecznej mieszkańców- utworzenie miejsca spotkań i działania dla organizacji pozarządowych - **P** • Biblioteka bez barier - **P** • Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Domu Nauczyciela - **P** • Przebudowa pomieszczeń w Domu Nauczyciela - **P** • Zagospodarowanie i przystosowanie otoczenia budynku Domu Nauczyciela - **P**
Działanie 3. Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Włączenie społeczne - „Aktywne Włączenie Naszą Szansą"	• Utworzenie Dziennego Domu dla Seniorów Senior + - **P** • Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin - **P**

	• Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej **- U** • Klub Integracji Społecznej- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności) **- U** • Placówka Wsparcia Dziennego „Świetlica Środowiskowa Stokrotka" (rozwinięcie działalności) **- P** • Utworzenie punktu ds. Uzależnień przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim **- U** • Punkt Konsultacyjny dla Rodzin (rozwinięcie działalności) **- U** • Klub Integracji Społecznej „Nasz"- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności) **- U** • Mobilne usługi opiekuńcze **- U** • Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży szkolnej **- U** • Świetlica Socjoterapeutyczna **- U** • Aktywizacja społeczności lokalnej **- U** • Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie **- U** • Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin **- U** • Żłobek Integracyjny **- P** • Przedszkole Integracyjne **- P** • Od szkolenia do zatrudnienia – YET **- P** • Remont budynku Więzienia pod siedzibę Muzeum Regionalnego (parter) **- P** • Adaptacja budynku Więzienia na cele kulturalno-usługowe wraz z zagospodarowaniem otoczenia (cały budynek) **- U** • Adaptacja pomieszczeń budynku OPS pod potrzeby Dziennego Domu dla Seniorów Senior + **- P** • Termomodernizacja i remont budynku Ośrodka Pomocy Społecznej **- P** • Przebudowa i rozbudowa budynku po byłym PKS w Janowie Lubelskim na potrzeby budownictwa socjalnego **- P** • Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Gimnazjum **- P** • Przebudowa budynku Gimnazjum (segment C) na potrzeby integracyjnego przedszkola i integracyjnego żłobka wraz z zagospodarowanie i przystosowaniem otoczenia **- P** • Przebudowa budynku Gimnazjum (segmenty A i B) na potrzeby organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i instytucji działających w obszarze rewitalizacji **- P**
Działanie 4. Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska Synergia"	• Utworzenie terenów pod rozwój przedsiębiorczości przy ul. Sienkiewicza wraz z zagospodarowaniem otoczenia **- U** • Działalność usługowa **- U** • Rozwój działalności gospodarczej i odtworzenie

	zdegradowanego budynku **- U**
Działanie 5. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców	• Rozbudowa janowskiego monitoringu elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa w gminie Janów Lubelski **- P** • ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap II **- P** • ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap III **- P** • Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Janowie Lubelskim **- P**
Działanie 6. Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów	• Przebudowa Parku Misztalec **- P** • Urządzenie Parku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej terenów zielonych **- P** • Renowacja zbiornika wodnego **- P**
Działanie 7. Poprawa usług zdrowotnych	• Modernizacja i rozbudowa szpitalnego oddziału ratunkowego wraz z doposażeniem w sprzęt medyczny oraz budowa lądowiska dla śmigłowców ratunkowych w SPZZOZ w Janowie Lubelskim **- U** • Zmniejszenie zużycia energii w ramach termomodernizacji budynków SPZZOZ w Janowie Lubelskim **- U** • Modernizacja układu transportowo-komunikacyjnego na terenie szpitala SPZZOZ w Janowie Lubelskim **- U** • Utworzenie zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego **- U**

5. Zbiorczy harmonogram realizacji projektów

Tabela 25 Zbiorczy harmonogram realizacji projektów

Harmonogram realizacji projektów			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Działanie 1	Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek - nowe serce miasta”	Utworzenie podmiotu Spółdzielni socjalnej do zarządzania i obsługi				X			
		Utworzenie Centrum Przedsiębiorczości przy ul. Świerdzowej z parkingiem ogólnodostępnym dla historycznego centrum handlowo-usługowego				X			
		Przebudowa dworca autobusowego w Rynku poprzez przekształcenie zdegradowanego obiektu w nowoczesny przystanek dworcowy:				X	X		
		Urządzenie Rynku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej				X	X		
Działanie 2	Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji	Działania na rzecz zwiększenia aktywności i integracji społecznej mieszkańców- utworzenie miejsca spotkań i działania dla organizacji pozarządowych					X	X	X
		Biblioteka bez barier				X	X		
		Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Domu Nauczyciela				X			
		Przebudowa pomieszczeń w Domu Nauczyciela				X			
		Zagospodarowanie i przystosowanie otoczenia budynku Domu Nauczyciela				X			
Działanie 3	Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Aktywne Włączenie Naszą	Utworzenie Dziennego Domu dla Seniorów – Senior +		X	X				

	Szansą”	Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin			X	X			
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej		X	X	X	X	X	X
		Klub Integracji Społecznej- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności)		X	X	X	X	X	X
		Placówka Wsparcia Dziennego „Świetlica Środowiskowa Stokrotka” (rozwinięcie działalności)		X	X	X	X	X	X
		Utworzenie punktu ds. Uzależnień przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim		X	X	X	X		
		Punkt Konsultacyjny dla Rodzin (rozwinięcie działalności)		X	X	X	X	X	X
		Klub Integracji Społecznej „Nasz”- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności)		X	X	X	X	X	X
		Mobilne usługi opiekuńcze			X	X	X	X	X
		Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży szkolnej			X	X	X	X	X
		Świetlica Socjoterapeutyczna			X	X	X	X	X
		Aktywizacja społeczności lokalnej			X	X	X	X	X
		Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	X	X	X	X	X	X	
		Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin			X	X			
		Żłobek Integracyjny					X	X	X

		Przedszkole Integracyjne					X	X	X
		Od szkolenia do zatrudnienia - YET		X	X				
		Remont budynku Więzienia pod siedzibę Muzeum Regionalnego (parter)			X	X			
		Adaptacja budynku Więzienia na cele kulturalno-usługowe wraz z zagospodarowaniem otoczenia (cały budynek)			X	X			
		Adaptacja pomieszczeń budynku OPS pod potrzeby Dziennego Domu dla Seniorów Senior +			X	X			
		Termomodernizacja i remont budynku Ośrodka Pomocy Społecznej			X	X			
		Przebudowa i rozbudowa budynku po byłym PKS w Janowie Lubelskim na potrzeby budownictwa socjalnego			X	X			
		Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Gimnazjum			X	X			
		Przebudowa budynku Gimnazjum (segment C) na potrzeby integracyjnego przedszkola i integracyjnego żłobka wraz z zagospodarowanie i przystosowaniem otoczenia			X	X			
		Przebudowa budynku Gimnazjum (segmenty A i B) na potrzeby organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i instytucji działających w obszarze rewitalizacji			X	X			
Działanie 4	Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska Synergia”	Utworzenie terenów pod rozwój przedsiębiorczości przy ul. Sienkiewicza wraz z zagospodarowaniem otoczenia							

		Działalność usługowa				X	X		
		Rozwój działalności gospodarczej i odtworzenie zdegradowanego budynku		X					
Działanie. 5	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców	Rozbudowa janowskiego monitoringu elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa w gminie Janów Lubelski				X			
		ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap II		X	X	X			
		ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap III		X	X	X			
		Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Janowie Lubelskim				X			
Działanie 6	Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów	Przebudowa Parku Misztalec				X			
		Urządzenie Parku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej terenów zielonych				X			
		Renowacja zbiornika wodnego				X			
Działanie 7	Poprawa usług zdrowotnych	Modernizacja i rozbudowa szpitalnego oddziału ratunkowego wraz z doposażeniem w sprzęt medyczny oraz budowa lądowiska dla śmigłowców ratunkowych w SPZZOZ w Janowie Lubelskim				X			
		Zmniejszenie zużycia energii w ramach termomodernizacji budynków SPZZOZ w Janowie Lubelskim				X			

		Modernizacja układu transportowo-komunikacyjnego na terenie szpitala SPZZOZ w Janowie Lubelskim				X			
		Utworzenie zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego				X			

6. Szacowana wartość projektów

Tabela finansowa prezentuje w sposób indykatywny budżet projektów oraz potencjalne źródła finansowania zewnętrznego. W przypadku braku uzyskania dofinansowania realizatorzy projektów dołożą wszech starań aby były one zrealizowane, niemniej jednak będzie to oznaczało zmniejszenie zakresu, wydłużenie czasu realizacji, odłożenie w czasie realizacji. Ponadto wśród projektów znajdują się i takie (głównie te o charakterze nie inwestycyjnym, które będą realizowane niezależnie od wsparcia zewnętrznego (Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim, organizacje pozarządowe).

Tabela 26 Szacowana wartość projektów

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Szacowana wartość projektu (zł)	Źródła finansowania	Środki prywatne (zł)	Środki publiczne/ fundusze europejskie (zł)	Budżet gminy (zł)
1.	Zmniejszenie zużycia energii w ramach termomodernizacji budynków SPZZOZ w Janowie Lubelskim	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim	12 913 688,00	środki publiczne, budżet powiatu	0,00	11 355 262, 00	1 558 426,00
2.	Adaptacja budynku Więzienia na cele kulturalno-usługowe wraz z zagospodarowaniem otoczenia (cały budynek)	Gmina Janów Lubelski	9 700 000,00	środki publiczne, budżet gminy, środki prywatne	3 000 000,00	3 430 000,00	3 270 000,00

3.	Modernizacja i rozbudowa szpitalnego oddziału ratunkowego wraz z doposażeniem w sprzęt medyczny oraz budowa lądowiska dla śmigłowców ratunkowych w SPZZOZ w Janowie Lubelskim	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim	5 560 018,57	środki publiczne, budżet powiatu	0,00	4 726 015,78	834 002,79
4.	ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap II	Gmina Janów Lubelski	5 085 676,85	środki publiczne, budżet gminy	0,00	3 933 281,64	1 152 392,21
5.	Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Janowie Lubelskim	Gmina Janów Lubelski	4 830 000,00	RPO WL 2014-2020 Działanie 5.2, budżet gminy	0,00	3 250 000,00	1 580 000,00
6.	Urządzenie Rynku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej	Gmina Janów Lubelski	4 000 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	1 800 000,00	2 200 000,00
7.	Modernizacja układu transportowo - komunikacyjnego na terenie szpitala SPZZOZ w Janowie Lubelskim	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim	3 463 200,00	środki publiczne, budżet powiatu	0,00	2 943 720,00	519 480,00
8.	ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap III	Gmina Janów Lubelski	3 328 741,82	środki publiczne, budżet gminy	0,00	2 574 878,28	753 863,54
9.	Utworzenie Centrum Przedsiębiorczości przy	Gmina Janów Lubelski	3 180 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	1 300 000,00	1 880 000,00

	ul. Świerdzowej z parkingiem ogólnodostępnym dla historycznego centrum handlowo-usługowego						
10.	Przebudowa budynku Gimnazjum (segment C) na potrzeby integracyjnego przedszkola i integracyjnego żłobka wraz z zagospodarowanie i przystosowaniem otoczenia	Gmina Janów Lubelski	3 000 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	1 680 000,00	1 320 000,00
11.	Przebudowa dworca autobusowego w Rynku poprzez przekształcenie zdegradowanego obiektu w nowoczesny przystanek dworcowy:	Gmina Janów Lubelski	2 460 000,00	RPO WL 2014-2020 Działanie 13.3, budżet gminy	0,00	1 000 000,00	1 460 000,00
12.	Utworzenie zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego	Krystyna Grzybowska, Janów Lubelski	2 460 000,00	środki prywatne, środki publiczne	2 000 000,00	1 000 000,00	1 460 000,00
13.	Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Gimnazjum	Gmina Janów Lubelski	2 150 000,00	RPO WL 2014-2020 Działanie 5.2, budżet gminy	0,00	1 360 000,00	790 000,00
14.	Mobilne usługi opiekuńcze	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	1 840 000,00	11. 2 RPO (? Do sprawdzenia)/ budżet gminy	0,00	1 090 000,00	750 000,00

15.	Przebudowa i rozbudowa budynku po byłym PKS w Janowie Lubelskim na potrzeby budownictwa socjalnego	Gmina Janów Lubelski	1 834 000,00	RPO WL 2014÷2020 Działanie 13.2, budżet gminy	0,00	1 559 000,00	275 000,00
16.	Przebudowa Parku Misztalec	Gmina Janów Lubelski	1 320 000,00	środki publiczne, budżet gminy	0,00	1 122 000,00	198 000,00
17.	Termomodernizacja i remont budynku Ośrodka Pomocy Społecznej	Gmina Janów Lubelski	940 000,00	RPO WL 2014-2020 Działanie 5.2, budżet gminy			
18.	Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Domu Nauczyciela	Gmina Janów Lubelski	900 000,00	RPO WL 2014-2020 Działanie 5.2	0,00	489 000,00	411 000,00
19.	Przebudowa pomieszczeń w Domu Nauczyciela	Gmina Janów Lubelski	800 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	450 000,00	350 000,00
20.	Utworzenie terenów pod rozwój przedsiębiorczości przy ul. Sienkiewicza wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Gmina Janów Lubelski	800 000,00	budżet gminy	0,00	0,00	800 000,00
21.	Przebudowa budynku Gimnazjum (segmenty A i B) na potrzeby organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i instytucji działających w obszarze	Gmina Janów Lubelski	615 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	375 000,00	240 000,00

	rewitalizacji						
22.	Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	600 000,00	Finansowane z działania 11.1 oraz budżetu gminy	0,00	570 000,00	30 000,00
23.	Klub Integracji Społecznej- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności)	Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS	600 000,00	środki prywatne, fundusze unijne, budżet gminy. Finansowanie z projektu MRPiPS: Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu-nowy wymiar 2020	60 000,00	420 000,00	120 000,00
24.	Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	600 000,00	Finansowane z działania 11.1 RPO WL 2014-2020 oraz budżetu gminy	0,00	570 000,00	30 000,00
25.	Urządzenie Parku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej terenów zielonych	Gmina Janów Lubelski	575 000,00	środki publiczne, budżet gminy	0,00	488 750,00	86 250,00
26.	Klub Integracji Społecznej „Nasz”- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności)	Fundacja Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej	555 000,00	środki prywatne, fundusze unijne, budżet gminy. Projekty realizowane ze środków FIO i	55 000,00	375 000,00	125 000,00

				MRPiPS			
27.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	550 000,00	fundusze unijne, budżet gminy/ środki publiczne- budżet państwa, min rodziny, pracy i pol. Spo (20 % wkładu własnego)	0,00	410 000,00	140 000,00
28.	Zagospodarowanie i przystosowanie otoczenia budynku Domu Nauczyciela	Gmina Janów Lubelski	500 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	425 000,00	75 000,00
29.	Biblioteka bez barier	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Janowie Lubelskim	500 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	425 000,00	75 000,00
30.	Utworzenie Dziennego Domu dla Seniorów Senior +	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	500 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	200 000,00	300 000,00
31.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży szkolnej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	440 000,00	fundusze unijne, budżet gminy	0,00	320 000,00	120 000,00
32.	Renowacja zbiornika wodnego	Gmina Janów Lubelski	400 000,00	środki publiczne, budżet gminy	0,00	340 000,00	60 000,00
33.	Adaptacja pomieszczeń budynku OPS pod potrzeby Dziennego Domu dla	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	375 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	300 000,00	75 000,00

	Seniorów Senior +						
34.	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (nieakredytowany)	Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS	300 000,00	ROPS Lublin środki prywatne, fundusze unijne, budżet gminy . Finansowanie z FIO.	30 000,00	210 000,00	60 000,00
35.	Placówka Wsparcia Dziennego „Świetlica Środowiskowa Stokrotka” (rozwinięcie działalności)	Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS	300 000,00	budżet gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.	30 000,00	180 000,00	90 000,00
36.	Punkt Konsultacyjny dla Rodzin (rozwinięcie działalności)	Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy HUMANUS	300 000,00	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej budżet gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim	30 000,00	210 000,00	60 000,00
37.	Przedszkole Integracyjne	Gmina Janów Lubelski	300 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	122 000,00	178 000,00
38.	Remont budynku Więzienia pod siedzibę Muzeum Regionalnego (parter)	Muzeum Regionalne w Janowie Lubelskim	300 000,00	środki krajowe, budżet gminy	0,00	170 000,00	130 000,00
39.	Świetlica	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie	292 000,00	fundusze unijne,	0,00	230 000,00	62 000,00

	Socjoterapeutyczna	Lubelskim		budżet gminy			
40.	Rozbudowa janowskiego monitoringu elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa w gminie Janów Lubelski	Gmina Janów Lubelski	250 000,00	środki publiczne, budżet gminy	0,00	210 000,00	40 000,00
41.	Utworzenie podmiotu Spółdzielni socjalnej do zarządzania i obsługi	Spółdzielnia socjalna zarządzająca rynkiem, Misztalcem, obiektem przy ul. Świerdzowej	175 000,00	fundusze publiczne: RPO WL 2014-2020 Działanie 11.3 Fundusz Pracy	0,00	175 000,00	0,00
42.	Działalność usługowa	Bożena Skowrońska, Janów Lubelski	150 000,00	środki prywatne, krajowe	100 000,00	50 000,00	0,00
43.	Aktywizacja społeczności lokalnej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	110 000,00	fundusze unijne, budżet gminy/ środki publiczne budżet państwa, min rodziny, pracy i pol. Spo	0,00	100 000,00	10 000,00
44.	Działania na rzecz zwiększenia aktywności i integracji społecznej mieszkańców- utworzenie miejsca spotkań i działania dla organizacji pozarządowych	Gmina Janów Lubelski	100 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	50 000,00	50 000,00
45.	Żłobek Integracyjny	Gmina Janów Lubelski	100 000,00	fundusze publiczne, budżet gminy	0,00	40 000,00	60 000,00

46.	Utworzenie punktu ds. Uzależnień przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	75 000,00	budżet gminy/ środki publiczne budżetu Państwa	0,00	0,00	75 000,00
47.	Od szkolenia do zatrudnienia - YET	Lubelska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	30 000,00	finansowanie z PO WER poddziałanie 1.3.2	0,00	30 000,00	0,00
48.	Rozwój działalności gospodarczej i odtworzenie zdegradowanego budynku	Extreme Waves Piotr Sawicki	15 000,00	środki prywatne	15 000,00	0,00	0,00
	Razem		**71 757 906,57**		**3 320 000,00**	**38 128 767,42**	**23 53 414,54**

7. Wskaźniki produktu i rezultatu realizacji projektów

Tabela 27 Wskaźniki produktu i rezultatu realizacji projektów

Działanie	Projekt	Wskaźnik produktu	Wartość minimalna	Wskaźnik rezultatu
Działanie 1 Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek - nowe serce miasta”	Utworzenie podmiotu Spółdzielni socjalnej do zarządzania i obsługi	- liczba pojazdów turystycznych - liczba zakupionych ławeczek składanych - liczba zakupionych kramów i pawilonów - liczba utworzonych przedsiębiorstw społecznych	- 2 pojazdy - 100 szt. ławeczek - 10 stoisk jarmarcznych - 1 przedsiębiorstwo	Zwiększony poziom aktywności społeczności lokalnej – liczba osób uczestniczących w imprezach kulturalno-rozrywkowych zlokalizowanych w obszarze Rynku.

	Utworzenie Centrum Przedsiębiorczości przy ul. Świerdzowej z parkingiem ogólnodostępnym dla historycznego centrum handlowo-usługowego	- liczba nowopowstałych budynków usługowych - liczba utworzonych miejsc parkingowych - powierzchnia utwardzonego placu - liczba podmiotów gospodarczych działających w utworzonym centrum	- 1 budynek usługowy - 130 miejsc parkingowych - 3200 m2 placu - 5 podmiotów	Zwiększony poziom bezpieczeństwa – liczba zdarzeń o charakterze przestępczym odnotowany na obszarze Rynku. Wzrost zadowolenia mieszkańców z użytkowanej przestrzeni publicznej Poprawa sytuacji finansowej podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji.
	Przebudowa dworca autobusowego w Rynku poprzez przekształcenie zdegradowanego obiektu w nowoczesny przystanek dworcowy:	- liczba nowopowstałych budynków użyteczności publicznej - powierzchnia oddanych do użytku budynków - liczba korzystających z usług świadczonych w obiekcie rocznie	- 1 budynek - 256 m^2 powierzchni - 10 000 osób	
	Urządzenie Rynku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej	- zrewaloryzowanej przestrzeni publicznej - liczba obiektów małej architektury tj. ławki - liczba (w ujęciu rocznym) imprez plenerowych organizowanych na urządzonej przestrzeni	- 3260 m^2 powierzchni - 50 obiektów małej architektury - 2 imprezy	
Działanie 2 Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji	Działania na rzecz zwiększenia aktywności i integracji społecznej mieszkańców- utworzenie miejsca spotkań i działania dla organizacji pozarządowych	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć o charakterze integracyjnym - liczba uczestników objętych działaniem	- 12 przedsięwzięć rocznie - 350 uczestników rocznie	Zwiększony poziom aktywności społeczności lokalnej – liczba osób uczestniczących w zajęciach i korzystająco z obiektów zmodernizowanych w działaniu 2. Zwiększona świadomość ekologiczna
	Biblioteka bez barier	- liczba utworzonych stanowisk ułatwiających korzystanie z zasobów biblioteki	- 5 stanowisk - 1 pomieszczenie	

		- liczba stworzonych pomieszczeń warsztatowych - liczba aktywnych użytkowników biblioteki - liczba zorganizowanych zajęć grupowych rocznie	- 700 osób - 90 zajęć	mieszkańców – zmniejszony poziom emisji CO_2.
	Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Domu Nauczyciela	- liczba budynków objęta termomodernizacją - powierzchnia użytkowa budynków objętych termomodernizacją - zmniejszenie zużycia ciepła po modernizacji budynku	- 1 budynek - 1 492,64 m^2 powierzchni budynku - 865,03 GJ/rok	
	Przebudowa pomieszczeń w Domu Nauczyciela	- powierzchnia pomieszczeń objętych remontem - liczba przebudowanych pomieszczeń użyteczności publicznej - liczba organizacji pozarządowych korzystających z obiektu	- 1 492,64 m^2 - 39 pomieszczeń - 10 organizacji pozarządowych	
	Zagospodarowanie i przystosowanie otoczenia budynku Domu Nauczyciela	- powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej - liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze integracyjnym i społeczno – kulturalnym, wykorzystujących zorganizowaną przestrzeń publiczną rocznie	- 3 188 m^2 zagospodarowanej powierzchni przestrzeni publicznej - 3 wydarzenia	

Działanie 3 Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Aktywne Włączenie Naszą Szansą”	Utworzenie Dziennego Domu dla Seniorów - Senior +	- liczba zorganizowanych warsztatów tematycznych - liczba stworzonych miejsc aktywności fizycznej - liczba zorganizowanych spotkań z lekarzami - liczba osób starszych objęta działaniami projektu	- 8 warsztatów miesięcznie - 10 miejsc aktywności - 1 spotkanie miesięcznie - 30 osób	Poprawa standardu życia osób objętych wsparciem - zmniejszenie bezrobocia, wzrost liczby zatrudnionych, spadek liczby osób pobierających zasiłki.
	Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin	- liczba godzin prowadzonych zajęć integracyjnych - liczba godzin udzielonych konsultacji - liczba osób objęta wsparciem	- 100 godzin zajęć/osoba - 60 godzin udzielonych konsultacji/osoba - 30 osób objęta wsparciem	
	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba udzielonych konsultacji z zakresu wsparcia rozwoju ekonomii społecznej - liczba podmiotów ES objętych wsparciem ośrodka	- 100 konsultacji - 10 podmiotów	
	Klub Integracji Społecznej- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności)	- liczba godzin prowadzonych zajęć integracyjnych - liczba godzin udzielonych konsultacji - liczba osób objętych wsparciem	- 360 godzin zajęć integracyjnych - 144 godziny udzielonych konsultacji - 48 osób objęta wsparciem	
	Placówka Wsparcia Dziennego „Świetlica Środowiskowa Stokrotka”	- liczba godzin zajęć środowiskowych tygodniowo - liczba dzieci objęta wsparciem	- 40 godzin tygodniowo - 30 dzieci	

	(rozwinięcie działalności)		
	Utworzenie punktu ds. Uzależnień przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim	- liczba konsultacji grupowych w tygodniu - liczba godzin konsultacji indywidualnych tygodniowo - liczba osób uzależnionych objęta wsparciem	- 1 konsultacje grupowe - 35 godzin konsultacji indywidualnych - 35 osób
	Punkt Konsultacyjny dla Rodzin (rozwinięcie działalności)	- liczba godzin udzielonych konsultacji w tygodniu - liczba prowadzonych inicjatyw na rzecz rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem - liczba osób objęta wsparciem	- 5 godzin udzielonych konsultacji - 12 inicjatyw - 25 rodzin - 100 osób
	Klub Integracji Społecznej „Nasz”- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (rozwinięcie działalności)	- liczba godzin prowadzonych zajęć integracyjnych - liczba godzin udzielonych konsultacji - liczba osób objęta wsparciem	- 120 godzin zajęć integracyjnych - 40 godzin konsultacji - 20 osób
	Mobilne usługi opiekuńcze	- liczba zatrudnionych osób - liczba zakupionych i wyposażonych jednostek mobilnych usług opiekuńczych - średniomiesięczna liczba osób objętych pomocą	- 4 osoby zatrudnione - 2 pojazdy mobilnych usług opiekuńczych - 10 osób
	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży szkolnej	- liczba godzin zajęć kulturalnych i ogólnorozwojowych	- 80 godzin - 5 spotkań/wydarzeń

		- liczba uczestniczących w zajęciach	- 100 dzieci
	Świetlica Socjoterapeutyczna	- liczba godzin zajęć socjoterapeutycznych tygodniowo - liczba dzieci uczestnicząca w zajęciach	- 40 godzin/tydzień - 25 dzieci
	Aktywizacja społeczności lokalnej	- liczba godzin udzielonych konsultacji	- 1 w miesiącu
	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- liczba godzin udzielonych konsultacji - liczba rodzin objętych wsparciem - liczba osób objęta wsparciem	- 10 na tydzień - 5 spotkań w ciągu roku - 6 osób - 100 osób
	Żłobek Integracyjny	- liczba wyposażonych pomieszczeń - liczba dzieci objętych opieką dzienną	- 2 pomieszczenia - 30 dzieci/rok
	Przedszkole Integracyjne	- liczba wyposażonych pomieszczeń - liczba dzieci objęta opieką - liczba dzieci niepełnosprawnych objęta opieką	- 8 pomieszczeń - 200 dzieci/rocznie
	Od szkolenia do zatrudnienia - YET	- liczba godzin przeprowadzonych szkoleń i udzielonych konsultacji indywidualnych - liczba uczestników objętych wsparciem	- 15 - 10

	Remont budynku Więzienia pod siedzibę Muzeum Regionalnego (parter)	- powierzchnia budynków objętych remontem - liczba pomieszczeń zaadaptowanych na cele kulturalno-usługowe - liczba wystaw - liczba (średniomiesięczna) gości odwiedzających Muzeum Regionalne	- 269,52 m^2 - 8 pomieszczeń - 8/rocznie - 1000 biletowych/rocznie
	Adaptacja budynku Więzienia na cele kulturalno-usługowe wraz z zagospodarowaniem otoczenia (cały budynek, z wyłączeniem parteru)	- powierzchnia budynków objętych remontem - liczba pomieszczeń zaadaptowanych na cele kulturalno-usługowe - liczba organizacji funkcjonujących w oddanych pomieszczeniach - liczba (rocznie) organizowanych zajęć o charakterze społeczno-kulturowym	- 1 213,90 m^2 - 37 pomieszczeń - 3 organizacje - 10 zajęć
	Adaptacja pomieszczeń budynku OPS pod potrzeby Dziennego Domu dla Seniorów Senior +	- liczba zaadaptowanych na cele społeczno-kulturowe pomieszczeń - liczba (średniomiesięczna) organizowanych zajęć o charakterze społeczno-kulturowym	- 10 pomieszczeń - 5 zajęć
	Termomodernizacja i remont budynku Ośrodka Pomocy Społecznej	- powierzchnia budynków objętych remontem i termomodernizacją -zmniejszenie zużycia ciepła po modernizacji	- 923 m^2 netto - 816,62 GJ/rok

	Przebudowa i rozbudowa budynku po byłym PKS w Janowie Lubelskim na potrzeby budownictwa socjalnego	- liczba utworzonych mieszkań socjalnych - liczba osób objęta wsparciem	- 10, w tym jedno chronione - 39 osób	
	Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Gimnazjum	- powierzchnia budynków objętych remontem i termomodernizacją -zmniejszenie zużycia ciepła po modernizacji	- 4 056,60 m^2 - 2 575,68 GJ/rok	
	Przebudowa budynku Gimnazjum (segment C) na potrzeby integracyjnego przedszkola i integracyjnego żłobka wraz z zagospodarowanie i przystosowaniem otoczenia	- liczba zaadaptowanych na cele żłobka i przedszkola pomieszczeń - liczba podmiotów świadczących opiekę dzienną dla dzieci	- 10 pomieszczeń - 2 podmioty	
	Przebudowa budynku Gimnazjum (segmenty A i B) na potrzeby organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i instytucji działających w obszarze rewitalizacji	- liczba zaadaptowanych na cele społeczno-kulturowe pomieszczeń - liczba podmiotów funkcjonujących w oddanych pomieszczeniach - liczba (rocznie) organizowanych zajęć o charakterze społeczno-kulturowym	- 41 pomieszczeń - 5 podmiotów - 15 zajęć	
Działanie 4 Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska	Utworzenie terenów pod rozwój przedsiębiorczości przy ul. Sienkiewicza wraz z zagospodarowaniem otoczenia	- powierzchnia utworzonych terenów inwestycyjnych - liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie objętym projektem	- 2,1 ha - 3	Wzrost przedsiębiorczości – nowoutworzone działalności gospodarcze, liczba budynków przystosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej.
	Działalność usługowa	- liczba nowych obiektów handlowo-usługowych	- 3 obiekty - 15 miejsc pracy	

Synergia”		- liczba powstałych miejsc pracy		
Działanie 5 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców	Rozbudowa janowskiego monitoringu elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa w gminie Janów Lubelski	- liczba zainstalowanych kamer - % zmniejszenia liczba zdarzeń o charakterze przestępczym zanotowana w obrębie działania monitoringu	- 10 kamer - 15	Zmniejszenie zużycia energii – zmniejszony poziom emisji CO_2. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców – spadek odnotowanych zdarzeń o charakterze przestępczym.
	ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap II	- liczba budynków objęta instalacją OZE - ilość wyprodukowanej energii z OZE	- 220 budynki - 7390,11 NWht/rok	
	ECO-Energetyczny Janów Lubelski etap III	- liczba budynków objęta instalacją OZE - ilość wyprodukowanej energii z OZE	- 222 budynki - 7511,72 NWht/rok	
	Prace remontowe i termomodernizacyjne budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Janowie Lubelskim	- powierzchnia budynków objętych remontem i termomodernizacją - zmniejszenie zużycia ciepła po modernizacji	- 9 591 m^2 netto - 5505,84 GJ/rok	
Działanie 6 Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów	Przebudowa Parku Misztalec	- powierzchnia zrewitalizowanych publicznych terenów zielonych - roczna liczba osób odwiedzających park	- 4,8 ha - 10 000 osób	Nowe miejsca integracji społecznej – liczba osób odwiedzających tereny zieleni. Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców Janowa Lubelskiego, a w szczególności z obszaru rewitalizacji.
	Urządzenie Parku jako wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej terenów zielonych	- liczba obiektów małej architektury - liczba miejsc aktywności zewnętrznej - roczna liczba osób odwiedzających park	- 20 obiektów - 3 miejsca - 10 000 osób	

	Renowacja zbiornika wodnego	- powierzchnia/pojemność zrewitalizowanego zbiornika wodnego - roczna liczba osób odwiedzających park	- 2,9 ha - 10 000 osób	
Działanie 7 Poprawa usług zdrowotnych	Modernizacja i rozbudowa szpitalnego oddziału ratunkowego wraz z doposażeniem w sprzęt medyczny oraz budowa lądowiska dla śmigłowców ratunkowych w SPZZOZ w Janowie Lubelskim	- powierzchnia zmodernizowanego oddziału - liczba wybudowanych lądowisk	- 2 752,43 m^2 - 1 lądowisko	Poprawa jakości życia mieszkańców – spadek bezrobocia, wzrost liczby lekarzy przypadających na mieszkańca, wzrost liczba km dróg publicznych.
	Zmniejszenie zużycia energii w ramach termomodernizacji budynków SPZZOZ w Janowie Lubelskim	- powierzchnia budynków objętych remontem i termomodernizacją - długość modernizowanej sieci CO i COW	- 12 500,80 m^2 - 1 275 m	
	Modernizacja układu transportowo-komunikacyjnego na terenie szpitala SPZZOZ w Janowie Lubelskim	- powierzchnia dróg dojazdowych objętym modernizacją - liczba miejsc pracy utworzonych przy realizacji zadania	- 1 075 mb - 2 miejsca pracy	
	Utworzenie zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego	- liczba nowo wybudowanych zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych - liczba osób korzystających z ośrodka	- 1 zakład - 100 osób	

Część 3 – Wdrażanie i monitoring

1. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem stanowiącym operacyjną podstawę do wdrażania projektów rewitalizacyjnych realizowanych przez następujące grupy podmiotów:

- Podmioty wykonawcze, czyli jednostki realizujące przedsięwzięcia wskazane w LPR należące zarówno do sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego,
- Podmioty zarządzające, czyli podmioty odpowiedzialne za wdrożenie, monitoring i ewaluację Lokalnego Programu Rewitalizacji

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, oparte jest na wsparciu realizacji projektów stworzonych z myślą osiągnięcia celów spójnych z celami strategicznymi oraz operacyjnymi przewidzianymi w LPR. Lista projektów zaplanowanych do realizacji w ramach wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji ma charakter listy otwartej. Do zakwalifikowania dowolnego projektu jako projektu spełniającego kryteria projektu rewitalizacyjnego, niezbędne będzie wskazanie w jaki sposób projekt proponowany przez podmiot wykonawczy, realizuje cel strategiczny bądź cele operacyjne LPR ze szczególnym uwzględnieniem informacji o tym w jaki sposób pomaga rozwiązywać problemy wskazane w diagnozie obszaru przygotowanej na potrzeby LPR.

Projekty podstawowe uzupełniają się wzajemnie oraz **zaplanowane są do realizacji w sposób nie stwarzający konfliktu** realizacji kilku zadań na tym samym obszarze w tym samym czasie. Pogrupowanie projektów w działania pozwala w jasny sposób dostrzec w jaki sposób projekty powiązane są ze sobą oraz ułatwia sprawny nadzór nad ich realizacją.

2. Struktura zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji

Za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny jest Burmistrz Janowa Lubelskiego. W celu sprawnego zarządzania realizacją programu Burmistrz powołuje Zespół ds. wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022. Wdrażanie i zarządzanie Programem wymagać będzie współpracy wielu podmiotów i osób, reprezentujących sektor publiczny i społeczny. **Skład Zespołu powinien być zbliżony do składu zespołu osób wdrażających dokumenty strategiczne, poszerzonego o osoby zaangażowane w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.** W skład Zespołu będą wchodzić zatem kierownicy poszczególnych wydziałów, komórek i jednostek organizacyjnych, w szczególności: Sekretarz Gminy, Doradca Burmistrza ds. Ekonomii Społecznej, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Janowie Lubelskim,

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przedstawiciele WTZ, ZAZ, KIS i innych podmiotów ekonomii społecznej z Gminy Janów Lubelski.

Rysunek 3 Struktura organizacyjna zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji

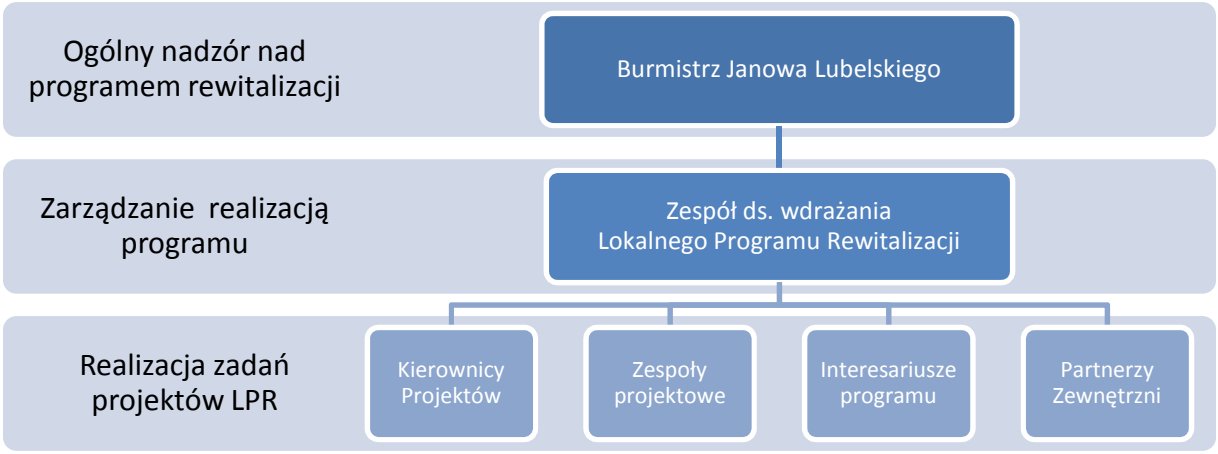

Źródło: opracowanie własne.

Zespół powinien spotykać się nie rzadziej niż raz na pół roku oraz co roku dokonywać oceny realizacji programu i ewentualnie jego aktualizacji. Do obowiązków zespołu będzie należało nadzorowanie wdrażania projektów rewitalizacyjnych prowadzonych przez wydziały Urzędu Miejskiego i jednostki organizacyjne, koordynacja działań pomiędzy Urzędem Miejskim a podmiotami zewnętrznymi, monitoring postępów procesu rewitalizacji, wykonanie badań ewaluacyjnych, organizacja konsultacji społecznych dotyczących realizowanych projektów, w tym spotkań z mieszkańcami, a także bieżąca obsługa administracyjno-informacyjna procesu rewitalizacji.

3. System monitorowania i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji

Zapewnieniu efektywności i transparentności prowadzonych działań rewitalizacyjnych służyć będzie proces monitoringu i ewaluacji. Monitorowanie i ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji ma charakter procesu ciągłego. Oznacza to, że proces monitorowania nie jest procesem jednorazowym dokonywanym na koniec okresu programowania, a jest realizowany na bieżąco zgodnie z harmonogramem realizacji projektów oraz w przypadku sytuacji losowych, które wymagają wprowadzenia zmian w sposobie realizacji LPR.

Podstawowymi elementami składowymi przyjętego systemu monitoringu będą:

- analiza zagregowanych wskaźników rezultatu oraz wskaźników produktu osiągniętych na skutek realizacji projektów rewitalizacyjnych;
- analiza jakościowa zmian w strukturze gospodarczej, przestrzennej i społecznej oraz ocena działań podejmowanych przez podmioty zewnętrzne wpisujących się

w założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022;

Pierwszym etapem systemu monitorowania jest obserwacja procesu realizacji projektów dokonywana przez członków zespołu ds. wdrażania LPR. Związana jest ona przede wszystkim z **bieżącą kontrolą realizacji projektów rewitalizacyjnych**, zbieraniem informacji umożliwiających ocenę realizacji LPR zgodnie z przyjętymi wskaźnikami oceny oraz przyjmowanie zgłoszeń interesariuszy LPR. Weryfikacja realizacji celów strategicznych powinna być dokonywana minimum raz do roku, natomiast cele operacyjne, czyli te bezpośrednio związane z realizacją konkretnych projektów, winny być weryfikowane na końcu realizacji projektu oraz corocznie w okresie oddziaływania projektu na otoczenie zewnętrzne minimum 3 lata.

Kolejnym etapem monitoringu wdrażania LPR jest **weryfikacja wiarygodności** uzyskanych informacji oraz wstępna selekcja informacji. Informacje zweryfikowane pod względem prawdziwości i istotne z punktu widzenia realizacji LPR kierowane są do omówienia poziomu ich istotności i siły wpływu na realizację LPR na forum Zespół ds. wdrażania LPR. Na forum zespołu podejmowana jest **decyzja o sposobie reagowania** na pozyskane informacje. Ostatnim elementem procesu jest wprowadzenie zatwierdzonych zmian w dotychczasowym sposobie realizacji LPR, formalną podstawą do **wprowadzenia zmian w LPR będzie uchwała Rady Miejskiej,** której propozycję stworzyć i przedstawić winien Zespół ds. wdrażania LPR.

Podsumowaniem realizacji LPR będzie analiza jakościowa zmian w strukturze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej i porównanie jej wyników do wniosków diagnozy przeprowadzonej na potrzeby programowania LPR na okres 2016-2022.

Program rewitalizacji kładzie nacisk na zatrzymanie zjawisk negatywnych w szczególności tych dotyczących sfery społecznej. Logika procesu rewitalizacji obejmującego sferę społeczną, określania celi, projektowania działań, zarządzania programem i weryfikacji efektów przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 28 Logika procesu rewitalizacji

	Diagnoza problemów – wskaźniki analizy wielokryterialnej	
	Sytuacja demograficzna	gęstość zaludnienia tendencje zmiany liczby ludności
	Poziom ubóstwa	liczba osób pobierająca zasiłek
	Poziom bezpieczeństwa publicznego	liczba zdarzeń przestępczych

Aktywność gospodarcza	Zagęszczenie firm
Infrastruktura drogowa	Stan techniczny infrastruktury drogowej
Stan techniczny zabudowy	Wiek zabudowy
Tereny zieleni	Stan techniczny terenów zielonych

Wizja stanu po rewitalizacji

Mieszkańcy Janowa Lubelskiego stanowią świadomą, zintegrowaną, zaangażowaną społecznie i obywatelsko społeczność. Liczne inicjatywy społeczne, programy aktywizacji zawodowej oraz programy dedykowane dla osób starszych, bezrobotnych czy niepełnosprawnych wspierane przez miasto pozwoliły ograniczyć zjawisko wykluczenia, bezrobocia i ubóstwa. Wykreowana wysokiej jakości przestrzeń publiczna umożliwiła podmiotom ekonomii społecznej prowadzenie aktywizacji społeczno-zawodowej, redukującej negatywne zjawiska społeczne oraz rozbudowę zaplecza instytucji wsparcia społecznego.

Szeroka oferta wydarzeń edukacyjnych i zajęć kulturalno-artystycznych pozwala na rozwój pasji i zdobywanie nowych zdolności przez osoby w każdym wieku.

Uwrażliwienie na sprawy współobywateli oraz dbałość o otoczenie wpływa na wzrost jakości życia mieszkańców, a także przyczynia się do silniejszego utożsamiania się z miejscem zamieszkania. Aktywna rewitalizacja społeczna w powiązaniu z działaniami infrastrukturalnymi pozwala kompleksowo wykorzystać zasoby i potencjał mieszkańców.

Cel strategiczny

Poprawa poziomu jakości życia, bezpieczeństwa mieszkańców z obszaru rewitalizacji, poprzez rozwój aktywności i integracji społecznej oraz wspieranie włączenia społecznego wraz z poprawą dostępności usług publicznych.

Działania wspierające realizację celu

- Działanie 1. Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek – nowe serce miasta”
- Działanie 2. Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji
- Działanie 3. Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Aktywne Włączenie Naszą Szansą”
- Działanie 4. Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska Synergia”
- Działanie 5. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców
- Działanie 6. Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów
- Działanie 7. Poprawa usług zdrowotnych

Diagnoza efektów - wskaźniki

Wskaźnik	Oczekiwana zmiana
gęstość zaludnienia,	spadek wartości wskaźnika,
tendencje zmiany liczby ludności,	trend wskazujący na wzrost liczby ludności,

	liczba osób pobierająca zasiłek, liczba zdarzeń przestępczych, zagęszczenie firm, stan techniczny infrastruktury drogowej, wiek zabudowy, stan techniczny terenów zielonych,	spadek liczby osób pobierających zasiłek, spadek odnotowanych zdarzeń, wzrost liczby przedsiębiorstw, spadek liczby km dróg wymagających remontu, zmniejszenie średniej wieku budynków, poprawa oceny stanu zagospodarowania terenów zielonych,

4. System wprowadzenia modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Otoczenie programu, czyli wszystko to, co może wpływać przez swoją zmianę na realizację założeń programu. Otoczenie programu możemy podzielić na kilka grup czynników oddziałujących na program: czynniki polityczne, czynniki ekonomiczne, czynniki społeczne czy czynniki technologiczne. Czynniki polityczne to przede wszystkim zmiany przepisów prawa, czynniki ekonomiczno-gospodarcze to wszelkie zmiany makroekonomiczne związane na przykład z handlem w niedzielę i święta czy licencjami, z kolei makroekonomiczne czynniki społeczne związane są z modą i zwyczajami społecznymi, natomiast czynniki technologiczne to stopień rozwoju poszczególnych technologii. Zadaniem Zespołu ds. wdrażania programu rewitalizacji jest obserwacja poszczególnych obszarów. W przypadku obserwacji istotnej zmiany w czynnikach makroekonomicznych powinna ona stanowić przesłankę do modyfikacji LPR.

Analiza otoczenia programu w poszczególnych sferach może być wykonywana przy wykorzystaniu zaproponowanego uproszczonego formularza analizy szans i zagrożeń. Przykład wypełnionego formularza przedstawiony został w poniższej tabeli.

Tabela 29 Przykładowy wypełniony formularz analizy szans i zagrożeń dla zewnętrznego obszaru gospodarczego

Formularz analizy szans i zagrożeń			
Obserwator	Dane obserwatora		
Obszar zagadnieniowy	Gospodarka	Okres badawczy	2017
Szanse	Ocena wpływu	Propozycja działania	
Prorodzinna polityka rządu	Dodatkowe środki pieniężne w budżetach domowych mogą wpłynąć na wzrost konsumpcji u lokalnych przedsiębiorców	Bieżące monitorowanie zjawiska	
Dotacje z Urzędu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Wsparcie przy uruchomieniu działalności może być logiczną kontynuacją wszelkich działań związanych ze szkoleniami	Przekazanie odpowiednich informacji do podmiotów prowadzących projekty z zakresu szkoleń	

Zagrożenia	Ocena wpływu	Propozycja działania
Program 500+	Pewne osoby, aby pobierać świadczenie 500+, mogą zdecydować się na porzucenie pracy, a co za tym idzie zwiększyć koszty przedsiębiorców, w związku z przeprowadzeniem procesu rekrutacji nowych pracowników i ich wdrażaniem w nowe obowiązki	Nawiązanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i monitorowanie skali zjawiska

Poszukiwanie szans to przede wszystkim odpowiedź na pytania: jakie zmiany w otoczeniu mogą wpłynąć pozytywnie na realizację LPR, jakie tendencje obserwowane są w otoczeniu czy jakie skuteczne rozwiązania stosowane są w gminach o podobnych charakterystykach i jakie są szanse na wdrożenie ich w Janowie. Obserwacja zagrożeń jest natomiast oparta głównie na poszukiwaniu informacji, których urzeczywistnienie może stanowić zagrożenie dla realizacji LPR. Ważne, by w zmianach otoczenia wziąć pod uwagę nie tylko zmiany w przepisach i regulacjach, które mogą wpłynąć na realizacje projektów przewidzianych w LPR, ale również uwzględnić szanse i zagrożenia wynikające z innych aspektów takich jak demografia, moda, polityka, technologia.

Kolejne dwie kolumny analizy szans i zagrożeń bazują na wiedzy eksperckiej przeprowadzającego analizę. Ocena wpływu to indywidualna interpretacja obserwowanego zjawiska przez osobę dokonującą analizy, natomiast propozycja działania to jego opinia o tym jak w jaki sposób należy zareagować na zmieniające się otoczenie.

Ocena czynników makroekonomicznych powinna być sporządzana co najmniej raz do roku i przedstawiana na forum Zespołu ds. Rewitalizacji w celu omówienia poziomu istotności zjawisk zaistniałych w otoczeniu i ich ewentualnego wpływu na LPR. Na podstawie dyskusji, zespół podejmuje decyzję o podjęciu lub zaniechaniu działań modyfikujących. W przypadku podjęcia decyzji o zasadności wprowadzenia zmian w LPR, Zespół ds. wdrażania rewitalizacji ma obowiązek przygotować i przedłożyć do zatwierdzenia przez Radę Miasta projekt uchwały zmieniającej LPR.

Część 3- Strategiczna ocena Oddziaływania na Środowisko

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 2 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym Burmistrz Janowa Lubelskiego pismem z 27 kwietnia 2017 r. wystąpił z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko **„Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022”.**

Pismem z dnia 22 maja 2017 r. znak: WST IV.410.4.2017.AK Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu **„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022”**. Pismem z dnia 8 maja 2017 r. znak: DNS-NZ.7016.117.2017.AS Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie wyraził stanowisko, iż przedłożony dokument nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym Burmistrz Janowa Lubelskiego **odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022”**, uznając, że realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko **„Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022”** została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Janowie Lubelskim oraz wywieszona na tablicy ogłoszeń.

Spis tabel z Działaniami

Działanie 1. Ożywienie Rynku szansą na rozwój lokalnej aktywności - „Stary Rynek – nowe serce miasta” 131

Działanie 2. Wsparcie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców w obszarze rewitalizacji 135

Działanie 3. Rozwój usług wsparcia na obszarze rewitalizacji - „Aktywne Włączenie Naszą Szansą” 137

Działanie 4. Aktywne zarządzanie potencjałem gospodarczym w obszarze rewitalizacji - „Janowska Synergia” 147

Działanie 5. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni publicznych i efektywności gospodarki energetycznej sposobem na podniesienie jakości życia mieszkańców 149

Działanie 6. Zielone przestrzenie publiczne miejscem rozwoju życia społeczno-kulturowego oraz wizytówką Miasta Janów 152

Działanie 7. Poprawa usług zdrowotnych 155

Spis tabel

Tabela 1 Etapy opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji 11

Tabela 2 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi 15

Tabela 3 Projekty rewitalizacyjne ujęte w LPR Miasta Janów Lubelski na lata 2009-2015 28

Tabela 4 Analiza SWOT 31

Tabela 5 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na terenie Janowa Lubelskiego 38

Tabela 6 Spis zabytków Gminy Janów Lubelski znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków na Obszarze Rewitalizacji 38

Tabela 7 Średnie wyniki uczniów ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej w Gminie Janów Lubelski na tle Polski i województwa w procentach 45

Tabela 8 Średnie wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Gminie Janów Lubelski na tle Polski i województwa lubelskiego 45

Tabela 9 Rynek pracy w Gminie Janów Lubelski i powiecie janowskim 46

Tabela 10 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w Gminie Janów Lubelski na tle porównywalnych jednostek terytorialnych 47

Tabela 11 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia w Gminie Janów Lubelski na tle porównywalnych jednostek terytorialnych 48

Tabela 12 Frekwencja wyborcza w Gminie Janów Lubelski na tle Polski i województwa lubelskiego 50

Tabela 13 Liczba i rodzaj przestępstw popełnianych na terenie Gminy Janów Lubelski 51

Tabela 14 Tabela rankingowa 89

Tabela 15 Zestawienie pustostanów na obszarze rewitalizacji 97

Tabela 16 Struktura respondentów ze względu na wiek 102

Tabela 17 Struktura respondentów według statusu zawodowego 104

Tabela 18 Matryca miejsc (miejscowości, osiedli, ulic) z dużym stopniem koncentracji problemów 106

Tabela 19 Zestawienie średnich ocen poszczególnych sfer życia mieszkańców Janowa Lubelskiego 108

Tabela 20 Kluby sportowe na terenie rewitalizacji 112

Tabela 21 Placówki pomocy społecznej i wsparcia społecznego 115

Tabela 22 Organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji. 119

Tabela 23 Matryca powiązań i komplementarności Celów i Działań 127

Tabela 24 Projekty podstawowe i uzupełniające 157

Tabela 25 Zbiorczy harmonogram realizacji projektów 160

Tabela 26 Szacowana wartość projektów 164

Tabela 27 Wskaźniki produktu i rezultatu realizacji projektów 172

Tabela 28 Logika procesu rewitalizacji 184

Tabela 29 Przykładowy wypełniony formularz analizy szans i zagrożeń dla zewnętrznego obszaru gospodarczego 186

Spis map

Mapa 1 Położenie gminy Janów Lubelski na tle województwa Polski 34

Mapa 2 Położenie Janowa Lubelskiego na tle mapy Województwa Lubelskiego 35

Mapa 3 Jednostki urbanistyczne w Gminie Janów Lubelski 64

Mapa 4 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji 65

Mapa 5 Demografia: wiek poprodukcyjny 67

Mapa 6 Demografia: tendencja zmiany liczby ludności w latach 1995 – 2015 68

Mapa 7 Zasiłki - ogółem 69

Mapa 8 Przestępczość w 2015 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców 70

Mapa 9 Zabudowa o funkcji gospodarczej i handlowo usługowej 71

Mapa 10 Infrastruktura drogowa – odsetek dróg do remontu 72

Mapa 11 Stan techniczny zabudowy 73

Mapa 12 Wyroby zawierające azbest 74

Mapa 13 Tereny zieleni 75

Mapa 14 Obszar zdegradowany 77

Mapa 15 Demografia liczba ludności 78

Mapa 16 Demografia: wiek poprodukcyjny 79

Mapa 17 Demografia: tendencja zmiany liczby ludności w latach 1995 - 2015 80

Mapa 18 Zasiłki: liczba osób w rodzinach - ogółem 81

Mapa 19 Przestępczość w 2015 roku - zagęszczenie 82

Mapa 20 Liczba firma - zagęszczenie 83

Mapa 21 Infrastruktura drogowa – długość dróg [m] wymagających remontu w polu podstawowym [1 ha] 84

Mapa 22 Stan techniczny zabudowy w polach podstawowych [1 ha] 85

Mapa 23 Tereny zieleni 86

Mapa 24 Zasięg obszaru rewitalizacji 88

Spis rysunków

Rysunek 1 Opis procesu opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji 7

Rysunek 2 Zabytki w obszarze rewitalizacji 40

Rysunek 3 Struktura organizacyjna zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji 183

Spis wykresów

Wykres 1 Zmiany liczby ludności Gminy Janów Lubelski w latach 2000 - 2015 42

Wykres 2 Przyrost naturalny w Gminie Janów Lubelski w latach 2002 - 2015 43

Wykres 3 Saldo migracji dla Gminy Janów Lubelski w latach 2002-2015 43

Wykres 4 Przyrost naturalny i saldo migracji dla Gminy Janów Lubelski w latach 2002-2015 44

Wykres 5 Stopa bezrobocia w badanym obszarze w porównaniu do Polski i województwa lubelskiego 47

Wykres 6 Zakres występowania problemów społecznych w Gminie Janów Lubelski w 2015 roku 53

Wykres 7 Struktura podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Janów Lubelski w latach 2009-2015 54

Wykres 8 Struktura ankietowanych według płci 102

Wykres 9 Struktura ankietowanych według wieku 103

Wykres 10 Struktura respondentów ze względu na status zawodowy 104

Wykres 11 Struktura respondentów ze względu na miejsce zamieszkania 105

Załącznik 1. Raport z procesu partycypacji społecznej

1. **14 września 2016 roku** – spotkanie konsultacyjne w Urzędzie Miejskim w Janowie Lubelskim

Celem spotkania Burmistrza Janowa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi było wypracowanie planów i zamierzeń dotyczących zrewitalizowania i zagospodarowania konkretnych obszarów miasta i obszaru wiejskiego Gminy pod kątem uwzględnienia potrzeb mieszkańców.

W tym celu została opracowana ankieta na temat potrzeb w zakresie rewitalizacji problemowych przestrzeni gminnych oraz oczekiwanych działań mających na celu ich ożywienie społeczno – gospodarcze.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

2. **16 września 2016 roku** - spotkanie terenowe z mieszkańcami bloków

Na spotkanie przybyła bardzo liczna grupa mieszkańców. Tematyka była bardzo zróżnicowana, uczestnicy chętnie zabierali głos i wykazywali duże zaangażowanie.

Wskazywano, między innymi, na miejsca zaniedbane i niezagospodarowane, na przykład teren przy ulicy Wiejskiej (z tyłu supermarketu Carrefour), na zanieczyszczenia alejek i ławek w parku miejskim. Wg mieszkańców, w okolicy bloków, za mało jest miejsc parkingowych, koszy na śmieci oraz sporo miejsc zbyt słabo oświetlonych.

Mimo, iż spotkanie miało charakter lokalny, mieszkańcy bloków odnieśli się do obszaru centrum Janowa. Dostrzeżono następujące problemy: brak miejsc parkingowych, fakt, że budynek dworca autobusowego jest zamykany o godz. 16.00, a podróżujący nie tylko nie mają miejsca, gdzie w zimne dni mogliby spokojnie oczekiwać na autobus, ale również nie mają dostępu do toalet.

Mieszkańcy osiedla zaproponowali stworzenie siłowni zewnętrznej, dosadzenie drzew oraz zainstalowanie monitoringu przy placu zabaw k. Carrefoura.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Konferencja inaugurująca i Piknik Rewitalizacyjny

3. **27 września 2016 roku** - Konferencja pt. „Rola społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji" na terenie Janowskiego Ośrodka Kultury oraz Piknik Rewitalizacyjny

Pierwszym elementem spotkania była konferencja „Rola społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji", która inaugurowała opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016 – 2022.

Z kolei w ramach Pikniku Rewitalizacyjnego, który odbył się na terenie Parku Miejskiego zorganizowano grę terenową pt. „Gra Terenowa Poznajmy się", która została przygotowana we współpracy z organizacjami pozarządowymi, janowskimi firmami i instytucjami.

Kolejnymi atrakcjami były m.in.: występy zespołu tańca ludowego „Jacy Tacy", prezentacja janowskich przedszkoli, pokaz Janowskiego Klubu Karate Tradycyjnego, występ Stowarzyszenia Kobiet Powiatu Janowskiego, pokazy Janowskiego Klubu Sportowego „Olimp", występ zespołu Klubu Seniora „Janowiacy", prezentacja Stowarzyszenia Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Wawrzynek", występ Szymona Liska, prezentacja Stowarzyszenia Przyjaciół „Promyka", występy solistów z Janowskiego Ośrodka Kultury.

Organizatorem Pikniku był Janowski Ośrodek Kultury i Urząd Miejski w Janowie Lubelskim. Dla wszystkich uczestników gry przewidziano nagrody, a na koniec pikniku rozlosowane zostały nagrody główne.

Zespół zadaniowy ds. Rewitalizacji rozmawiał bezpośrednio z mieszkańcami na temat problemów występujących na terenie wiejskim gminy i terenie miasta oraz obszarów gdzie te problemy występują. Dodatkowo mieszkańcy mieli też możliwość wypełnienia anonimowej ankiety.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

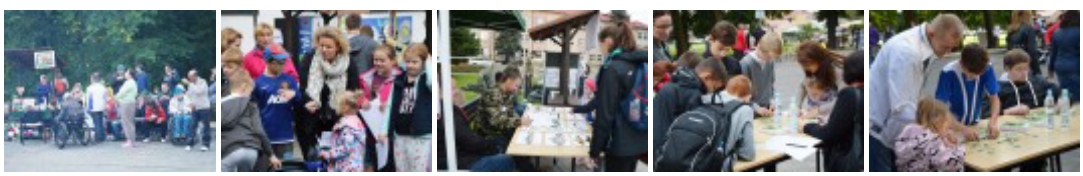

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

4. **21 października 2016 roku** - Konwent Rozwoju Gminy w Janowskim Ośrodku Kultury

Podczas konwentu przedstawiono wstępne wyniki ankiet dotyczące zdiagnozowania problemów w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i funkcjonalno - przestrzennej oraz koncepcję zagospodarowania Rynku Starego Miasta.

Na wstępie przedstawiono zmiany w dotychczasowym projekcie zagospodarowania Rynku Starego Miasta. Obecni na zebraniu mieszkańcy zgłaszali problemy i potrzeby związane z tym miejscem. Najważniejsze z nich to: zbyt mała liczba miejsc parkingowych, brak miejsc do parkowania dla autokarów. Większość uczestników uznała, że w imię rozwiązania wymienionych problemów, obok stworzenia większej liczby miejsc dla samochodów, uzasadnione byłoby utworzenie strefy płatnego parkowania w obrębie rynku. Wg mieszkańców, rynek, jako centralny punkt miasta, pełni nie tylko funkcję handlowo-usługową, ale jest również miejscem, gdzie można odpocząć i spędzić czas. Pomyślano nawet o nawierzchni, proponując zastosowanie kostki bezfazowej, aby umożliwić korzystanie z tego miejsca miłośnikom deskorolek, łyżworolek itd.

Kolejnym tematem inwestycyjnym omawianym podczas spotkania było konsultacja prac przy rewitalizacji terenu Misztalca.

Dyskutowano na temat możliwości lepszego przystosowania Parku Misztalec dla potrzeb mieszkańców. Wszyscy uczestnicy spotkania, mieszkańcy, przedstawiciele instytucji oraz przedsiębiorcy byli zgodni, że naturalny urok parku powinien być zachowany, ponieważ jest on lubianym miejscem spacerowym. Zaproponowano jedynie położenie kostki na głównych alejkach, zakupienie ławek oraz, ewentualnie, utworzenie siłowni zewnętrznej.

5. **15 listopada 2016 roku** - spotkanie branży turystycznej i okołoturystycznej w Urzędzie Miejskim w Janowie Lubelskim

Podczas spotkania podkreślono jak ważną rolę mieszkańców odgrywają w procesie partycypacji społecznej w opracowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski i było to kolejne spotkaniem dotyczącym rewitalizacji. Ekspert odpowiedzialna za Lokalny Program Rewitalizacji przedstawił stopień zaawansowania prac nad opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W dyskusji przedstawiciele branży turystycznej zwrócili uwagę na problem rynku, jako głównego punktu miasta. Podkreślali, że usprawnienie komunikacji w rynku, wygospodarowanie w pobliżu centrum miejsc parkingowych dla autokarów otworzy miasto na turystów.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

6. **23 listopada 2016 roku** - spotkanie konsultacyjne w Janowskim Ośrodku Kultury

W trakcie omówiono zagadnienia związane z realizacją projektów rewitalizacyjnych takich jak: adaptacja Muzeum (budynku dawnego więzienia) na cele kulturalne, usługi społeczne.

Spotkanie miało charakter warsztatów, które odbyły się przy udziale ekspertów: Zbigniewa Kowalskiego i Anny Skrzypczak z Polskiej Akademii Gościnności z Krakowa oraz Joanny Biłyk z firmy EKO – GEO Consulting z Lublina.

Celem spotkania było poszukiwanie optymalnych funkcji dla budynku Muzeum, biorąc pod uwagę takie kwestie jak: że obiekt powinien służyć w dużej mierze mieszkańcom jako centrum integracji społecznej, ale również mógłby być ofertą dla grup (autokar) dzieci, młodzieży szkolnej oraz rodzin odwiedzających okolicę Janowa Lubelskiego.

Według wypracowanych propozycji w budynku więzienia mogłyby znaleźć się takie funkcje jak: kuchnia regionalna z warsztatami kulinarnymi (produkt regionalny - kasza gryczana, jaglana, sery, miody, żurawina itd. pieczenie chleba), warsztaty regionalne związane z garncarstwem, rękodziełem itd., Muzeum Regionalne (w części sal o funkcji łączonej) tematyka historia Janowa, m.in. partyzancka - podziemie niepodległościowe, więziennictwo, wystawy czasowe, lekcje muzealne i inne, komercyjne funkcje – „strefa mężczyzn” z siłownią, „fikoland” dla dzieci, mediateka - przeniesienie i modernizacja biblioteki, multimedia, pomieszczenia do wynajęcia - szkoły językowe, artystyczne, muzeum fotografii, rodzaj „inkubatora” - centrum kreatywności, obserwatorium astronomiczne.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

7. **28 listopada 2016 roku** – spotkanie dla jednostek gminnych i NGO w Urzędzie Miejskim

Spotkanie było prowadzone przez Panią Sekretarz. Podczas spotkania odbyła się konsultacja z jednostkami organizacji pozarządowych odnośnie występujących problemów na terenie Gminy Janów Lubelski.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz jednostek zwrócili uwagę na podobne zagadnienia, jakie były poruszane przy okazji poprzednich spotkań, zwracając jednak większą uwagę na problem integracji mieszkańców, na znalezienie i adaptowanie miejsc, które po niezbędnych remontach i przeobrażeniach mogłyby służyć mieszkańcom pełniąc zarówno funkcję rozrywkowo - rekreacyjną, jak i usługową. Wśród potencjalnych lokalizacji poddano dyskusji: budynek dawnego więzienia, Dom Nauczyciela przy ul. Ogrodowej, zdewastowany budynek przedszkola przy ul. Świerdzowej.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

8. **29 listopada 2016 roku** - konferencja dla przedsiębiorców w Janowskim Ośrodku Kultury

Wśród tematów wiodących znalazły się takie zagadnienia, jak: „Rozwój przedsiębiorczości – turystyka medyczna jako faktor rozwoju regionu", omówiony przez Prezes Stowarzyszenia Lubelskiego Klubu Biznesu Agnieszkę Gąsior – Mazur. Podczas konferencji przybliżono rolę społeczności lokalnej w opracowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022. Konferencja odbyła się w ramach konsultacji społecznych poprzedzających opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Po zaprezentowaniu Programu Rewitalizacji odbyła się dyskusja z obecnymi na sali przedsiębiorcami na temat możliwości jakie dla nich niesie ten program. Z sali padło wiele ciekawych propozycji. Najwięcej możliwości dostrzeżono w możliwości zagospodarowania budynku dawnego więzienia, ale wskazywano również na potrzebę nowych lokalizacji dla biznesu w centrum Janowa.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

9. **2 stycznia 2017 roku** - posiedzenie Zespołu Konsultacyjnego ds. Programu Rewitalizacji Gminy w Urzędzie Miejskim

Podczas spotkania rozmawiano o planowanych działaniach samorządu dla obszaru rewitalizowanego, o strukturze dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji, o obszarze zdegradowanym i proponowanym obszarze rewitalizacji.

Przypomniano, iż prace nad programem rewitalizacji rozpoczęła Konferencja inaugurująca, połączona z Piknikiem Rewitalizacyjnym, kolejno odbyło się 7 spotkań warsztatowych z udziałem przedstawicieli Rady Miejskiej, organizacji pozarządowych i jednostek związanych z obszarem społecznym, bezpieczeństwa publicznego i rynku pracy, biznesu oraz z mieszkańcami, na których dyskutowano nad największymi problemami i potrzebami w obszarze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i środowiskowym Gminy Janów Lubelski.

Efektem spotkania było zaakceptowanie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

10. **31 stycznia 2017 roku** - spotkanie dla osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji w Ośrodku Pomocy Społecznej

Wychodząc na przeciw potrzebom społecznym Urząd Miejski w ramach opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016 - 2022, zorganizował spotkanie dla osób bezrobotnych z obszarów wymagających zmian i dostosowania do oczekiwań społecznych. Przedstawiono wyniki badania ankietowanego i konsultowano z uczestnikami zasięg obszaru rewitalizacji.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Na podstawie ankiet sporządzonych przedstawiono ocenę problemów społecznych i ich koncentrację. Najwięcej problemów społecznych zanotowano na obszarze Starego Miasta. Wiele spraw do rozwiązania pozostaje przy ul. Ogrodowej i ul. 8 Września.

W trakcie spotkania zgłaszano potrzebę dobudowania progów zwalniających w ul. Ogrodowej, wybudowania parkingów ze wskazaniem ich lokalizacji po prawej stronie w miejscu obecnego żywopłotu, ograniczenie prędkości. na ul. 8 września, gdzie parkowane są samochody na zakazie zatrzymywania, jak twierdzą mieszkańcy monity na ten temat pozostają beż echa. W jednopiętrowych blokach przy ul. Ogrodowej konieczne są remonty. Prowadzący spotkanie wskazali sposoby rozwiązania problemów przy możliwości wsparcia finansowego z funduszy krajowych i unijnych.

1 lutego 2017 roku - warsztaty rewitalizacyjne w Janowskim Ośrodku Kultury. Warsztaty zostały podzielone na 3 grupy i ich celem było opracowanie wizji działań dla LPR.

11. Warsztaty z rewitalizacją "od pomysłu do działania".

Warsztaty z udziałem młodzieży - uczniów szkół ponadgimnazjalnych: Liceum Ogólnokształcącego im. Bohaterów Porytowego Wzgórza, Zespołu Szkół Technicznych, Zespołu Szkół im. Wincentego Witosa oraz uczniów z Publicznego Gimnazjum w Janowie Lubelskim.

Po omówieniu analizy ankiet, które dotyczyły problemów społecznych i ich zasięgu, młodzież przedstawiała swoje spostrzeżenia oraz pod kierunkiem swoich nauczycieli pracowała w grupach nad pomysłami dotyczącymi obszaru rewitalizacji Janowa Lubelskiego. Warto tu podkreślić, iż uczniowie kreatywnie spojrzeli na otaczającą ich rzeczywistość, co zaowocowało wieloma pomysłami. Pod uwagę brali nie tylko m.in. możliwości finansowania poszczególnych przedsięwzięć, ale także potrzeby dorosłych i starszych mieszkańców Janowa Lubelskiego.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

12. Organizacje pozarządowe i jednostki publiczne w dyskusji nad rewitalizacją.

Aktywne włączanie się mieszkańców w prace nad opracowaniem „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016 – 2022", przyczynia się do jak najlepszego zdiagnozowania potrzeb mieszkańców naszego miasta. W tym celu, wszystkim uczestniczącym w spotkaniu została rozdana Karta Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego, która dotyczyła opisu przedsięwzięcia i propozycji działań na obszarze rewitalizowanym.

Zdjęcia: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

13. "Od pomysłu do działania" spotkanie z przedsiębiorcami.

Przedsiębiorcy narzekali na rosnącą biurokrację jaka jest wymagana przy prowadzeniu firm. Niestety Gmina nie ma wpływu na ciągle zmieniające się przepisy podatkowe, ubezpieczeniowe itd. Poruszano także sprawę smogu w naszym mieście. Burmistrz Krzysztof Kołtyś przedstawił działania, jakie podejmuje Gmina Janów Lubelski w tym zakresie. W ubiegłych latach przy znacznym wsparciu finansowym z funduszy unijnych montowano solary oraz piece do ogrzewania domów o wysokich standardach ekologicznych. Planuje sie także zamontowanie kilkunastu czujników na terenie miasta, które będą podłączone do Internetu, każdy mieszkaniec będzie mógł obserwować poziom zanieczyszczeń powietrza. Przyczyni się to do podjęcia działań w miejscach najbardziej zagrożonych.

14. **9 marca 2017 roku** - spotkanie w Urzędzie Miejskim dotyczące opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2016-2022

W ramach spotkania wypracowano cele i wizje programu rewitalizacji oraz zaprezentowano zgłoszone przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Załącznik 2. Raport z badania ankietowego

1. Wstęp i informacje ogólne

Ankieta przeprowadzona została wśród mieszkańców miasta i obszaru wiejskiego gminy Janów Lubelski w celu zbadania ich opinii na temat poziomu i jakości życia na tym obszarze. Ankietowani odpowiadali na pytania z sześciu zakresów tematycznych:

- problemy społeczne,
- sfera gospodarczo-inwestycyjna,
- dostępność i jakość towarów i usług,
- jakość życia,
- sfera funkcjonalno-przestrzenna,
- środowisko.

W celu zestawienia wyników ankiet posłużono się podstawowymi miarami statystycznymi, takimi jak średnia arytmetyczna, mediana, dominanta i odchylenie standardowe, a także sprawdzono maksyma i minima odpowiedzi wraz z częstością wskazań poszczególnych ocen.

Średnia arytmetyczna jest tym, co potocznie określa się mianem *średniej*, a jest to iloraz sumy liczb i ilości tych liczb. Mediana natomiast, zwana wartością środkową to wartość cechy w szeregu uporządkowanym, powyżej i poniżej której znajduje się jednakowa liczba obserwacji. Dominanta to wartość występująca w danej próbie najczęściej, a odchylenie standardowe informuje o rozrzuceniu wyników wokół średniej, co oznacza, że im jego wartość jest mniejsza, tym odpowiedzi są bardziej skupione wokół średniej.

Na każde z pytań respondenci mogli dać odpowiedź wykorzystując skalę ocen od 1 do 5. W ramach każdego zakresu tematycznego pojawiały się także pytania otwarte, w których ankietowani mogli wskazać inne problemy w ramach danego zakresu tematycznego nieujęte w ankiecie, a także poproszeni zostali o wskazanie obszaru koncentracji i natężenia problemów lub cech z każdego z tychże zakresów.

W zależności od obszaru tematycznego skala ocen mogła mieć charakter stymulanty lub destymulanty. Stymulanta oznacza, że wraz ze wzrostem oceny dany wskaźnik/miara/cecha jest lepszy. Innymi słowy, im ocena danego czynnika wyższa, tym sytuacja jest lepsza. W przypadku analizowanej ankiety, obszary tematyczne, gdzie odpowiedzi miały charakter stymulanty:

- dostępność i jakość towarów i usług,
- jakość życia,
- sfera funkcjonalno-przestrzenna,

- środowisko.

Pozostałe czynniki czyli problemy społeczne oraz sfera gospodarczo-inwestycyjna miały charakter destymulanty, co oznacza, że wraz ze wzrostem oceny dany wskaźnik/miara/cecha jest gorsza. Im ankietowani ocenili daną cechę wyżej, tym sytuacja w mieście/gminie jest w ich opinii gorsza.

Z punktu widzenia analizy statystycznej ogólna liczba respondentów, która wzięła udział w badaniu (596 osób), wziąwszy pod uwagę całą populację Janowa Lubelskiego[16] (obszar miasta – 12 053 osoby, obszar wiejski gminy – 4 121 osoby, razem – 16 174 osoby), odpowiada w przybliżeniu poziomowi ufności[17] 95% przy błędzie maksymalnym[18] 4%. Oznacza to, że wnioski płynące z analizy ankiety można w sensie statystycznym odnosić do ogółu populacji (mieszkańców gminy Janów Lubelski), przy założeniu wcześniej wspomnianych wartości poziomu ufności (oznaczającego jednocześnie poziom istotności na poziomie 5%) i błędu.

2. Charakterystyka badanej grupy respondentów

W badaniu ankietowym wzięło udział 596 respondentów, w tym 163 mężczyzn (27%) i 433 kobiety (73%). Strukturę respondentów według płci zamieszczono na Wykresie 1.

Wykres 1. Struktura ankietowanych według płci

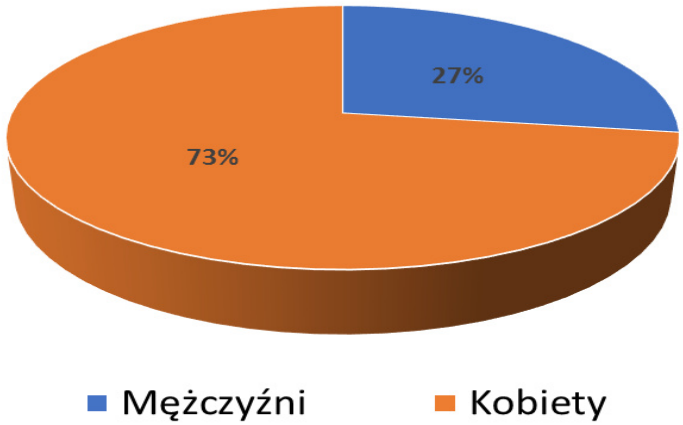

Źródło: opracowanie własne.

[16] Dane Głównego Urzędu Statystycznego, dostępne w Banku Danych Lokalnych pod adresem www.bdl.stat.gov.pl

[17] Wskaźnik ten oznacza, jak bardzo można być pewnym uzyskanych rezultatów, α = 0,95 oznacza, że na 95%.

[18] Błąd maksymalny informuje o tym, jaką poprawkę należy przyjąć. Innymi słowy, kiedy założy się błąd w wysokości 0,04, czyli 4 procent i przeprowadzi badanie, to otrzymany wynik może różnić się od rzeczywistego o 4%.

Z łatwością można zauważyć, że większość odpowiedzi w ankiecie pochodziła od kobiet. W badaniu ankietowym na jednego respondenta płci męskiej przypadało średnio 2,65 respondentów płci żeńskiej.

Respondenci różnili się między sobą także pod względem wieku. W Tabeli 1 i na Wykresie 2 zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące grup wiekowych osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym.

Tabela 1. Struktura respondentów ze względu na wiek

Wiek	poniżej 20	20-24	25-44	45-64	65 i więcej	Razem
n	9	19	410	144	14	596
%	1,5%	3,2%	68,8%	24,2%	2,3%	100%

Źródło: opracowanie własne.

Wśród respondentów dominowała grupa osób w wieku 25-44 lata – 410 respondentów (68,8%). Drugą, co do wielkości grupą były osoby w wieku 45-64 lata – 144 respondentów (24,2%). Jeżeli utworzyłoby się grupę osób w wieku 25-64 lata (która stanowiłaby połączenie obu największych grup), to respondenci z takiej grupy (554) stanowiliby 93% ogółu osób objętych badaniem ankietowym. Pozostałe grupy pojedynczo w strukturze respondentów ogółem nie przekraczają 5%. Można zatem założyć, iż większość odpowiedzi pochodzi od osób, które są w wieku produkcyjnym, albo wchodzących na rynek pracy, albo już powoli wygaszających swoją działalność zawodową.

Najmniej liczną grupę respondentów stanowiły osoby poniżej 20 roku życia, których wzięło udział w ankiecie jedynie 9, co stanowiło 1,5% całej próby. O 10 osób więcej (3,2% ogółu respondentów) znalazło się w grupie wiekowej 20-24. Ostatnia z grup, w której znalazły się osoby w wieku 65 i więcej lat liczyła 14 respondentów, co przełożyło się na 2,3% ogółu próby. Razem osób z trzech najmniejszych grup było 42 (7%). Graficzną prezentację struktury respondentów ze względu na wieku przedstawiono na Wykresie 2.

Wykres 2. Struktura ankietowanych według wieku

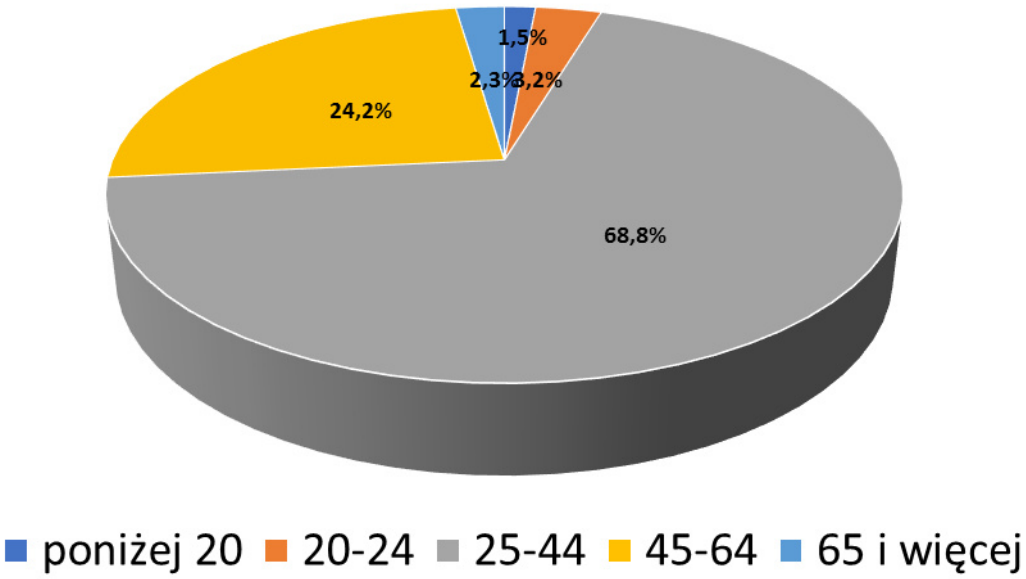

Źródło: opracowanie własne.

Kolejnym elementem danych dotyczących respondentów była ich sytuacja na rynku pracy. Wyróżnione zostało 5 kategorii: nauka, zatrudnienie, samozatrudnienie, bezrobocie, emerytura/renta. Zestawienie struktury respondentów pod kątem statusu zawodowego zawiera tabela 2.

***Tabela 2**. Struktura respondentów według statusu zawodowego*

Status zawodowy	Nauka	Zatrudnienie	Samozatrudnienie	Bezrobocie	Emerytura/renta	Razem
n	24	346	103	94	29	596
%	4%	58%	17,3%	15,8%	4,9%	100%

Źródło: opracowanie własne.

Największą grupę respondentów stanowiły osoby świadczące pracę najemnie, w ramach zatrudnienia. Osób takich było 346, co stanowiło 58% respondentów ogółem. Kolejną, co do wielkości grupą były osoby samozatrudnione, czyli prowadzące własną działalność gospodarczą, których było 103, czyli 17,3% całej próby.

W ankiecie wzięły również udział osoby nieposiadające pracy lub uczące się. Osób bezrobotnych było 94 (15,8%), natomiast osób uczących się 24 (4%). Należy podkreślić relatywnie wysoki udział osób bezrobotnych, które wzięły udział w ankiecie, co w pewien sposób implikuje problem bezrobocia, który występuje w Janowie Lubelskim.

Ostatnią grupę respondentów stanowili emeryci i renciści. Osób takich było 29, co stanowiło 4,9% próby.

Graficznie strukturę sytuacji zawodowej przedstawiono na Wykresie 3.

Wykres 3. Struktura respondentów ze względu na status zawodowy

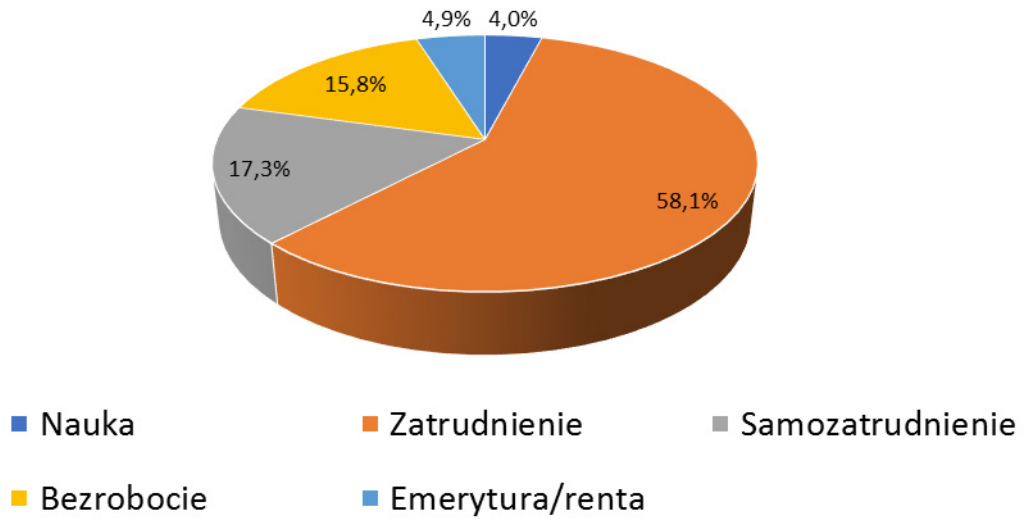

Źródło: opracowanie własne.

Ostatnim z aspektów, który wskazywali ankietowani w badaniu w ramach metryki było miejsce zamieszkania. Wykres 4 zawiera zestawienie struktury miejsc zamieszkania respondentów.

Wykres 4. Struktura respondentów ze względu na miejsce zamieszkania

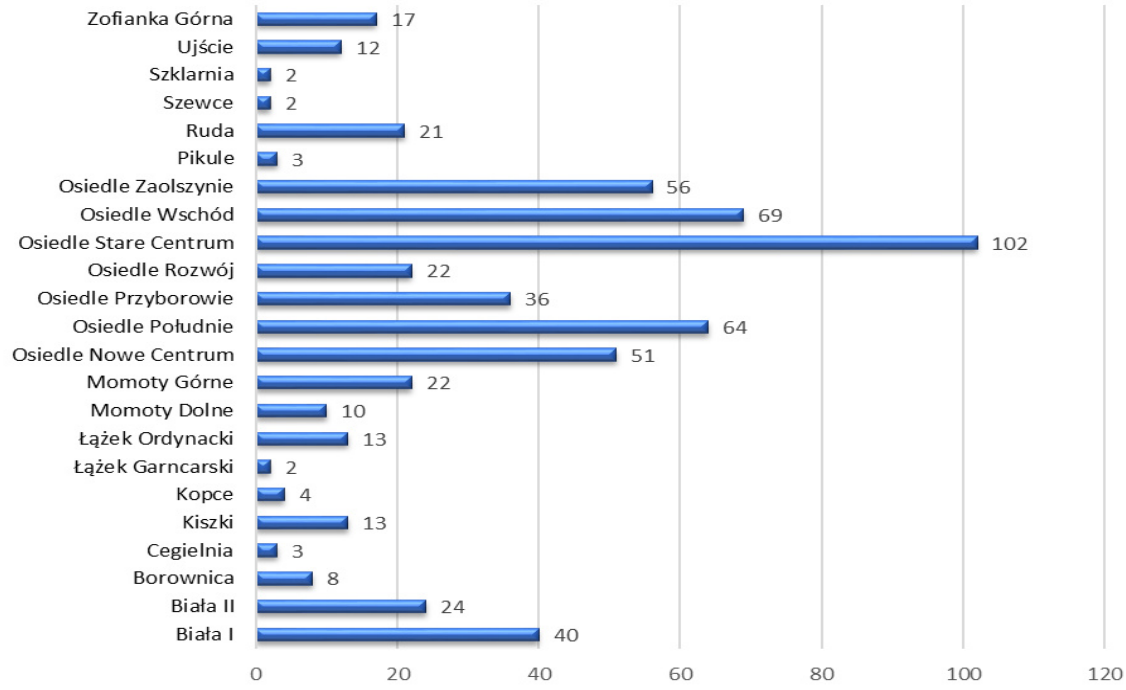

Źródło: opracowanie własne.

Ogólnie respondenci wskazali 23 obszary zamieszkania. Największą grupę respondentów stanowiły osoby zamieszkujące Osiedle Stare Centrum (17,1%). Innymi istotnymi grupami respondentów były osoby z Osiedla Wschód (11,6%) i Osiedla Południe (10,7%). Ponadto, nieco mniejsze, ale również istotne grupy osób pochodziły z Osiedla Zaolszynie (9,4%) i Osiedla Nowe Centrum (8,6%).

Najmniej respondentów pochodziło natomiast z Szklarni, Szewców i Łążka Garncarskiego (po 0,3%) a także Pikula, Cegielni (po 0,5%) oraz Kopców (0,6%).

3. Problemy społeczne

Wykres 5 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę bezrobocia w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 5. Ocena bezrobocia przez ankietowanych

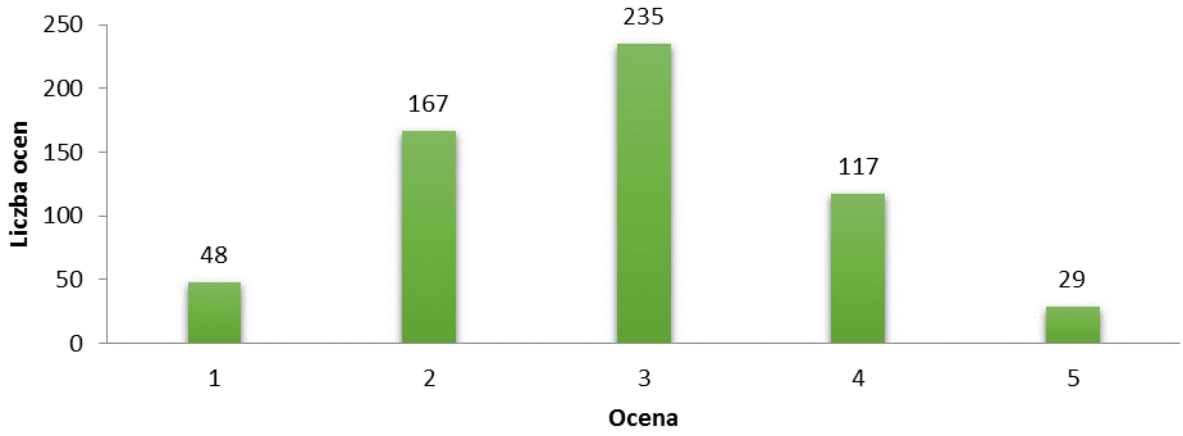

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie bezrobocia prezentował się zgodnie z Wykresem 5. Najwięcej ankietowanych (235 osób) oceniło bezrobocie na 3, co stanowiło 39,4% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (167 osób – 28%) i 4 (117 osób – 19,6%). W ocenie bezrobocia najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 48 razy (8%), natomiast ocena 5 – 29 razy (5%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza że ankietowani dostrzegają średni poziom natężenie problemów oceniając sytuację na lokalnym rynku pracy. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na brak problemów

w sferze bezrobocia - 215 wskazań (36,1%), względem 146 wskazań (24,5%) oceniających bezrobocie jako istotny problem w Janowie Lubelskim.

Wykres 6 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu ubóstwa w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 6. Ocena poziomu ubóstwa przez ankietowanych

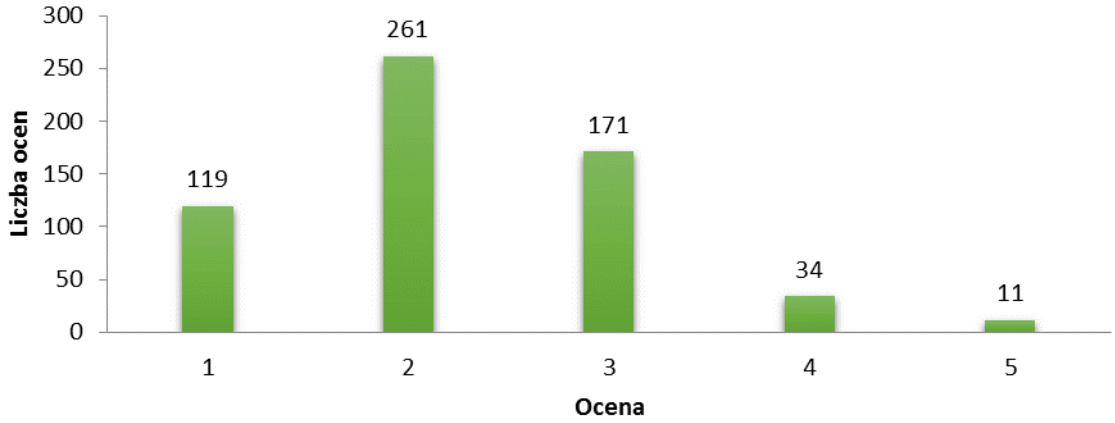

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie poziomu ubóstwa prezentował się zgodnie z Wykresem 6. Najwięcej ankietowanych (261 osób) oceniło poziom ubóstwa na 2, co stanowiło 43,8% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (171 osób – 28,7%) i 1 (119 osób – 20%). Najrzadziej wybieranymi odpowiedziami były 4 i 5, co oznacza, iż istotny problem ubóstwa według ankietowanych w Janowie Lubelskim nie występuje. Ocena 4 została wskazana 34 razy (5,7%), natomiast ocena 5 – 11 razy (1,8%)

Z rozkładu ocen wynika dość jednoznaczna struktura spojrzenia ankietowanych na problem ubóstwa w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 2, co oznacza że według ankietowanych nacechowanie obszaru Janowa Lubelskiego ubóstwem nie jest wysokie. Pomijając wskazania mieszkańców określające średnie natężenie danego problemu (ocena 3), 380 ankietowanych (63,8%) nie uważa, iż w Janowie Lubelskim problem ubóstwa jest wysoki. Z drugiej strony, ubóstwo jako problem znaczący wskazało 45 osób (7,5%). **Oznacza to zatem, iż ubóstwo nie jest istotnym problemem w Janowie Lubelskim zgodnie ze wskazaniami ankietowanych.**

Wykres 7 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu przestępczości w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 7. Ocena poziomu przestępczości przez ankietowanych

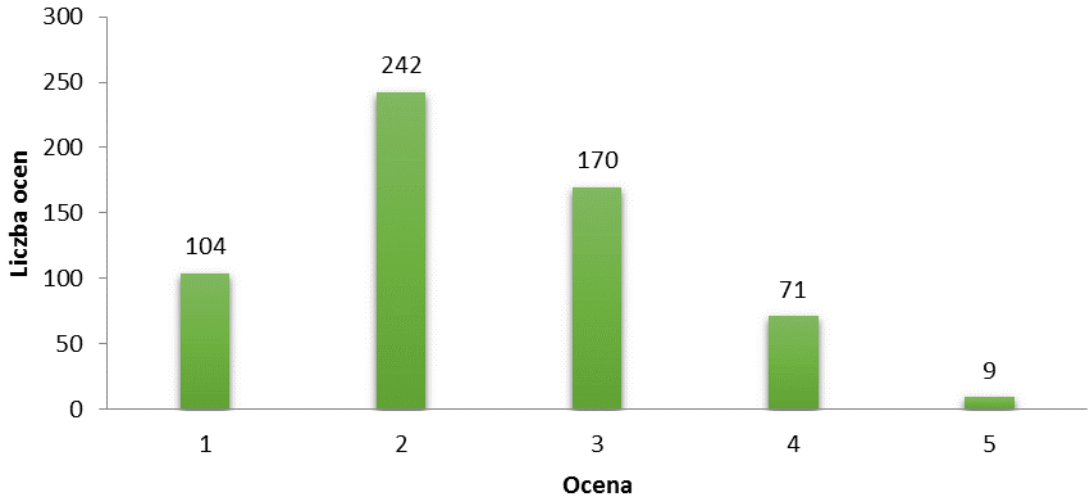

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie poziomu ubóstwa prezentował się zgodnie z Wykresem 7. Najwięcej ankietowanych (242 osoby) oceniło poziom przestępczości na 2, co stanowiło 40,6% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (170 osób – 28,7%) i 1 (104 osób – 17,4%). Najrzadziej wybieranymi odpowiedziami były 4 i 5, co oznacza, iż istotny problem przestępczości według ankietowanych w Janowie Lubelskim nie występuje. Ocena 4 została wskazana 71 razy (11,9%), natomiast ocena 5 – 9 razy (1,5%).

Rozkład ocen w tym aspekcie jest dość jednoznaczny. Dominuje ocena 2, co oznacza że według ankietowanych **nacechowanie obszaru Janowa Lubelskiego problemem przestępczości nie jest wysokie**. Pomijając wskazania mieszkańców określające średnie natężenie danego problemu (ocena 3), 346 ankietowanych (58%) nie uważa, iż w Janowie Lubelskim problem przestępczości jest wysoki. Z drugiej strony, ubóstwo jako problem znaczący wskazało 80 osób (13,4%).

Wykres 8 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu występowania problemu przemocy w rodzinie w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 8. Ocena poziomu występowania przemocy w rodzinie przez ankietowanych

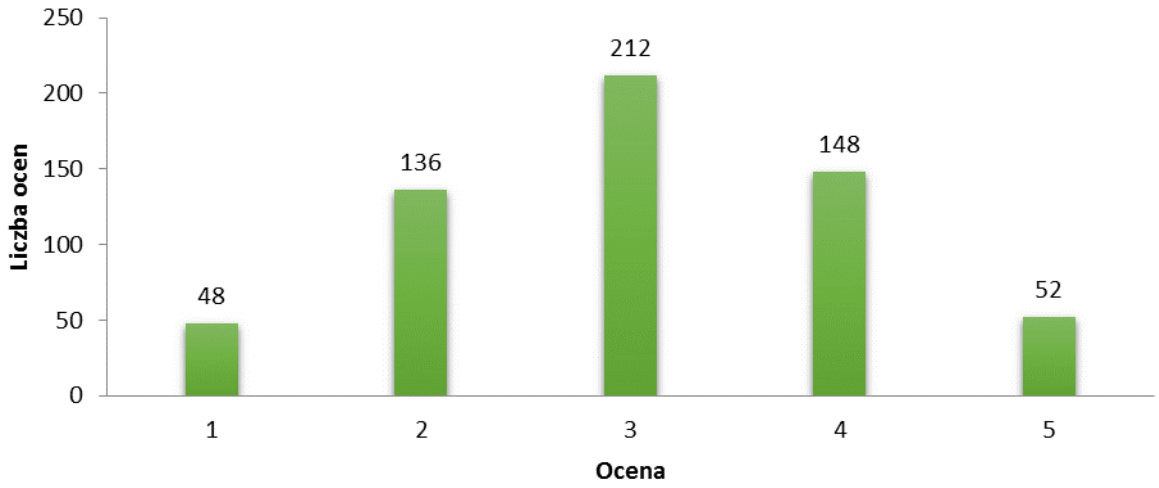

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie przemocy w rodzinie prezentował się zgodnie z Wykresem 8. Najwięcej ankietowanych (212 osób) oceniło poziom przemocy w rodzinie na 3, co stanowiło 35,6% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (148 osób – 24,8%) i 2 (136 osób – 22,8%). W ocenie poziomu występowania problemu przemocy w rodzinie najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 48 razy (8%), natomiast ocena 5 – 52 razy (8,7%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemów w zakresie przemocy w rodzinie. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów występujących w sferze przemocy w rodzinie - 200 wskazań (33,6%), względem 184 wskazań (30,9%) oceniających przemoc w rodzinie jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **W ocenie ankietowanych występowanie przemocy w rodzinie jest istotnym problemem w Janowie Lubelskim.**

Wykres 9 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu występowania alkoholizmu w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 9. Ocena poziomu występowania alkoholizmu przez ankietowanych

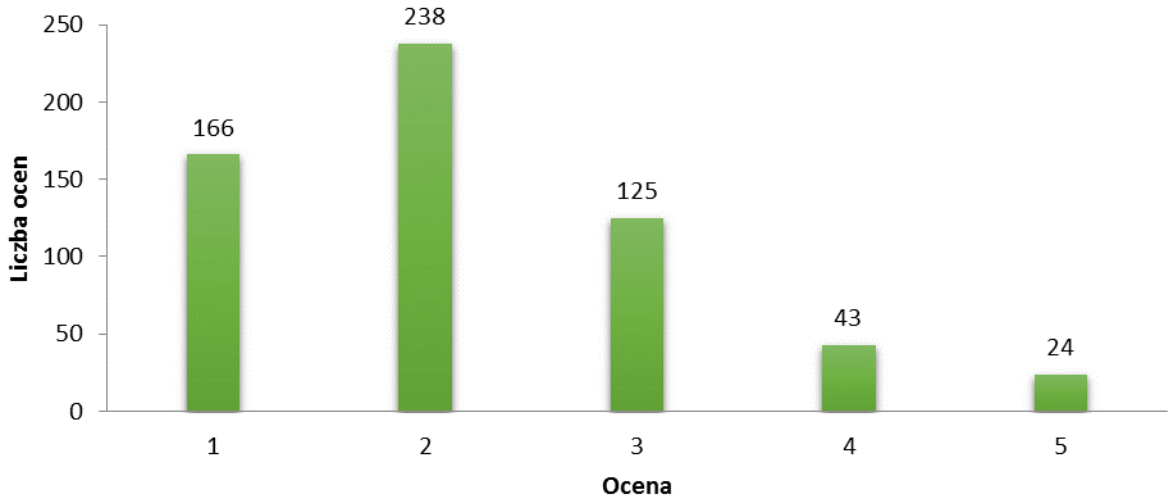

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie poziomu alkoholizmu prezentował się zgodnie z Wykresem 9. Najwięcej ankietowanych (238 osób) oceniło poziom alkoholizmu na 2, co stanowiło 39,9% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 1 (166 osób – 27,8%) i 3 (125 osób – 21%). Najrzadziej wybieranymi odpowiedziami były 4 i 5, co oznacza, iż istotny problem alkoholizmu według ankietowanych w Janowie Lubelskim nie występuje. Ocena 4 została wskazana 43 razy (7,2%), natomiast ocena 5 – 24 razy (4%).

Z rozkładu ocen wynika dość jednoznaczna struktura spojrzenia ankietowanych na problem alkoholizmu w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 2, co oznacza że według ankietowanych **nacechowanie obszaru Janowa Lubelskiego problemem alkoholizmu jest niskie**. Pomijając wskazania mieszkańców określające średnie natężenie danego problemu (ocena 3), 404 ankietowanych (67,8%) nie uważa, iż w Janowie Lubelskim problem alkoholizmu jest wysoki. Z drugiej strony, alkoholizm jako problem znaczący wskazało 67 osób (11,2%). **Problem alkoholizmu nie jest zatem istotny w odczuciu mieszkańców Janowa Lubelskiego.**

Wykres 10 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu występowania problemu narkomanii w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 10. Ocena poziomu występowania narkomanii przez ankietowanych

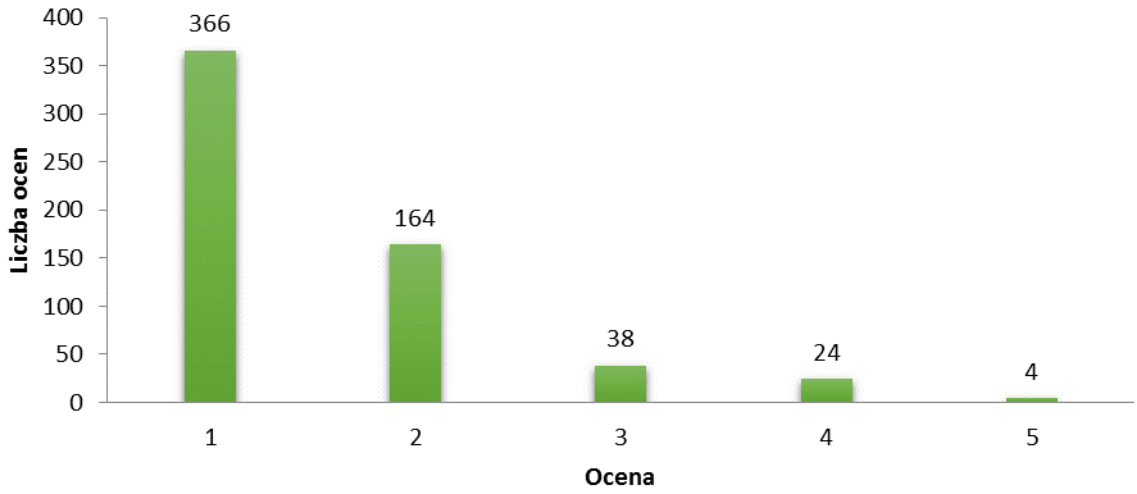

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie poziomu narkomanii prezentował się zgodnie z Wykresem 10. Najwięcej ankietowanych (366 osób) oceniło poziom narkomanii na 1, co stanowiło 61,4% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieraną oceną była ocena 2 (164 osoby – 27,5%). Pozostałe oceny wybierane były przez respondentów zdecydowanie rzadziej. Ocena 3 wskazana została przez 38 osób (6,4%), ocena 4 przez 24 osoby (4%), a ocena 5 przez 4 osoby (0,7%). **Oznacza to, że w ocenie ankietowanych problem narkomanii w Janowie Lubelskim nie występuje.**

Z rozkładu ocen wynika dość jednoznaczna struktura spojrzenia ankietowanych na problem narkomanii w Janowie Lubelskim. Dominują oceny 1 i 2, co oznacza że według ankietowanych **nacechowanie obszaru Janowa Lubelskiego problemem narkomanii jest znikome**. Pomijając wskazania mieszkańców określające średnie natężenie danego problemu (ocena 3), 530 ankietowanych (88,9%) nie widzi problemu narkomanii w Janowie Lubelskim, a jedynie 28 osób problem ten zauważa (4,7%). **Narkomania nie stanowi zatem problemu w Janowie Lubelskim.**

Wykres 11 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemu bezdomności w Janowie Lubelskim w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 11. Ocena poziomu występowania problemu bezdomności przez ankietowanych

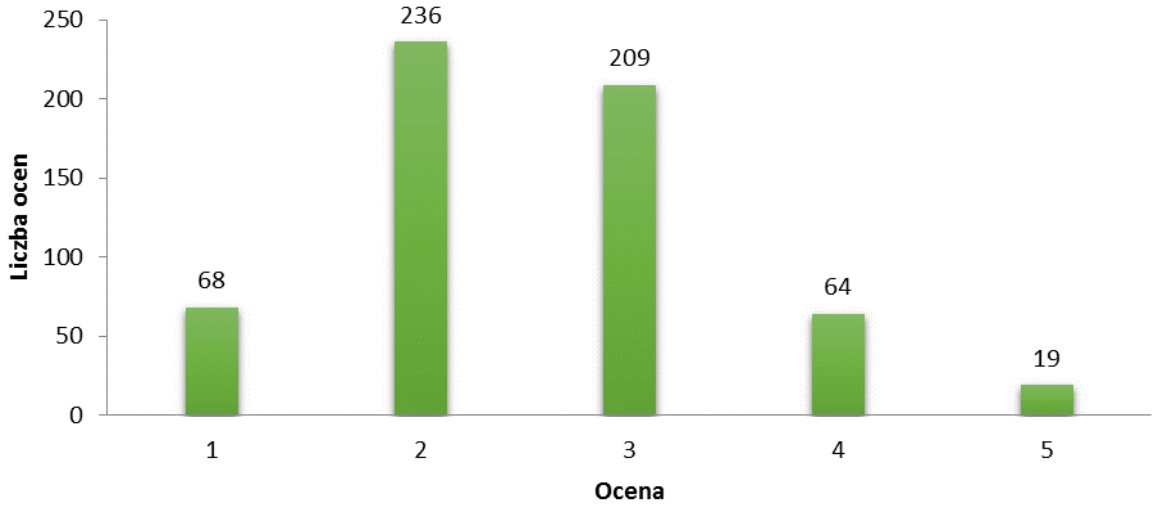

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemu bezdomności prezentował się zgodnie z Wykresem 11. Najwięcej ankietowanych (236 osób) oceniło problem bezdomności na 2, co stanowiło 39,6% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (209 osób – 35,1%) i 1 (68 osób – 11,4%). Najrzadziej wybieranymi odpowiedziami były 4 i 5, co oznacza, iż **istotny problem bezdomności według ankietowanych w Janowie Lubelskim nie występuje**. Ocena 4 została wskazana 64 razy (10,7%), natomiast ocena 5 – 19 razy (3,2%).

Z rozkładu ocen wynika dość jednoznaczna struktura spojrzenia ankietowanych na problem bezdomności w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 2, co oznacza że według ankietowanych **nacechowanie obszaru Janowa Lubelskiego problemem bezdomności jest niskie**. Pomijając wskazania mieszkańców określające średnie natężenie danego problemu (ocena 3), 304 ankietowanych (51%) nie uważa, iż w Janowie Lubelskim problem bezdomności jest wysoki. Z drugiej strony, bezdomność jako problem znaczący wskazało 83 osób (13,9%). **Bezdomność nie jest istotnym problemem w ocenie mieszkańców Janowa Lubelskiego.**

Wykres 12 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu występowania problemu niepełnosprawności w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 12. Ocena poziomu występowania problemu niepełnosprawności przez ankietowanych

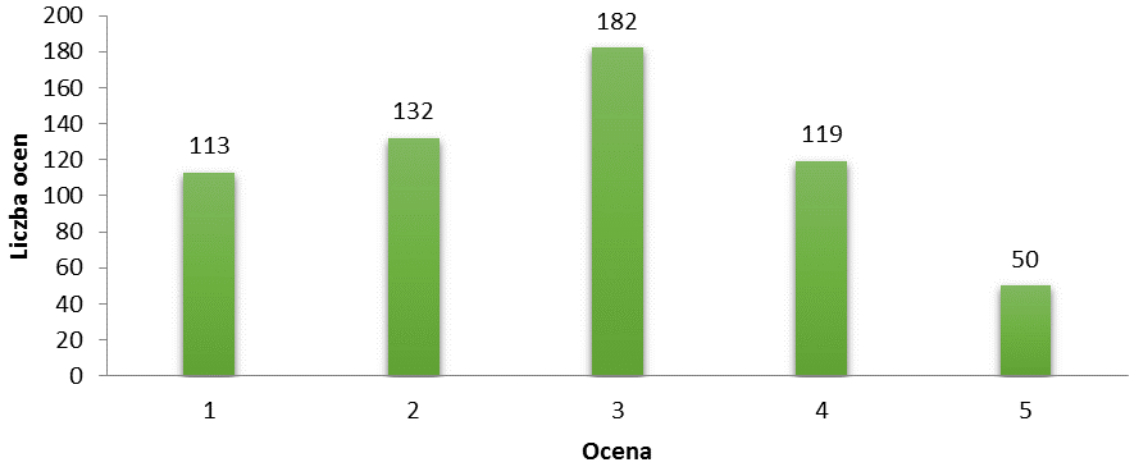

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemu niepełnosprawności prezentował się zgodnie z Wykresem 12. Najwięcej ankietowanych (182 osoby) oceniło problem niepełnosprawności na 3, co stanowiło 30,5% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (132 osoby – 22,1%) i 4 (119 osób – 20%). W ocenie problemu niepełnosprawności najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 113 razy (19%), natomiast ocena 5 – 50 razy (8,4%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemu niepełnosprawności. Rozkład ocen jest dość równomierny i zakres wybieranych ocen także był dość równomierny. Oznacza to, że zdania ankietowanych odnośnie problemu niepełnosprawności są podzielone. Pomijając oceny 3 określające średni poziom natężenia zjawiska problemowego (182 osoby – 30,5%), **wielu osób problem ten nie dotyka** (245 – 41,1%), ale jest także **część osób, która problem ten odczuwa** (169 – 28,4%).

Wykres 13 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu występowania problemu eurosieroctwa w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 13. Ocena poziomu występowania problemu eurosieroctwa przez ankietowanych

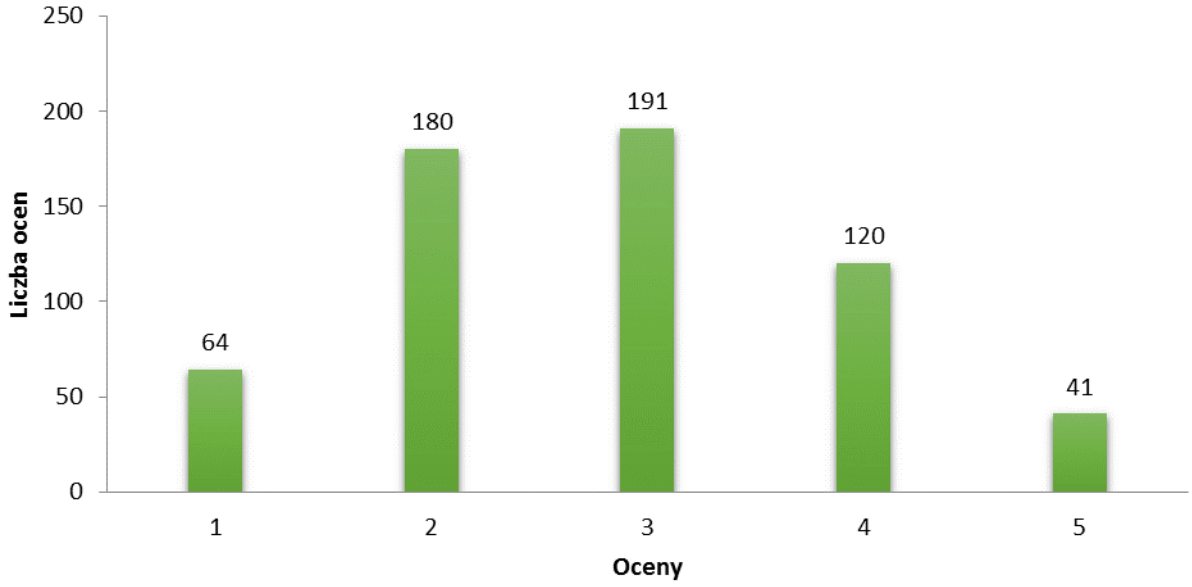

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie eurosieroctwa prezentował się zgodnie z Wykresem 14. Najwięcej ankietowanych (191 osób) oceniło problem eurosieroctwa na 3, co stanowiło 32% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (180 osób – 30,2%) i 4 (120 osób – 20,1%). W ocenie eurosieroctwa najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 64 razy (10,7%), natomiast ocena 5 – 41 razy (6,9%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemu eurosieroctwa. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie, wskazując na brak problemów w sferze eurosieroctwa** - 244 wskazania (40,9%), względem 161 wskazań (27%) oceniających eurosieroctwo jako istotny problem w Janowie Lubelskim. **Oznacza to, że w Janowie Lubelskim eurosieroctwo nie jest dotkliwym problemem w oczach mieszkańców Janowa Lubelskiego.**

Wykres 14 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu chuligaństwa w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 14. Ocena poziomu występowania problemu chuligaństwa przez ankietowanych

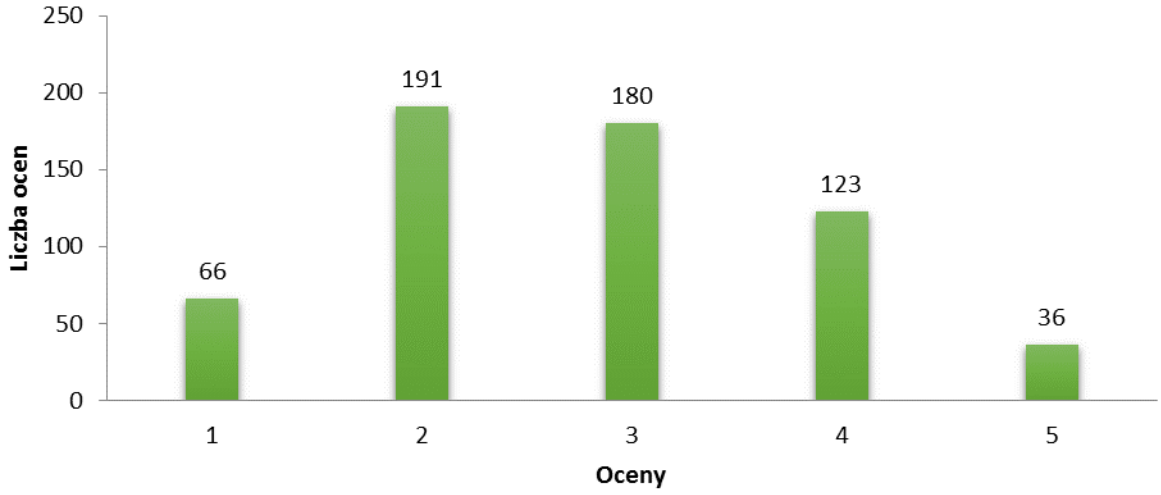

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemu chuligaństwa prezentował się zgodnie z Wykresem 14. Najwięcej ankietowanych (191 osób) oceniło problem chuligaństwa na 2, co stanowiło 32% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (180 osób – 30,2%) i 4 (123 osób – 20,6%). W ocenie chuligaństwa najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 66 razy (11,1%), natomiast ocena 5 – 36 razy (6%).

Z rozkładu ocen wynika dość jednoznaczna struktura spojrzenia ankietowanych na problem chuligaństwa w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 2, co oznacza że według ankietowanych **nacechowanie obszaru Janowa Lubelskiego problemem chuligaństwa jest niskie**. Pomijając wskazania mieszkańców określające średnie natężenie danego problemu (ocena 3), 257 ankietowanych (43,1%) nie uważa, iż w Janowie Lubelskim problem chuligaństwa jest wysoki. Z drugiej strony, chuligaństwo jako problem znaczący wskazało 159 osób (26,7%). **Chuligaństwo pozostaje zatem problemem o niskiej istotności w odczuciu mieszkańców.**

Wykres 15 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu występowania problemu przemocy wśród rówieśników w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 15. Ocena poziomu występowania problemu przemocy wśród rówieśników przez ankietowanych

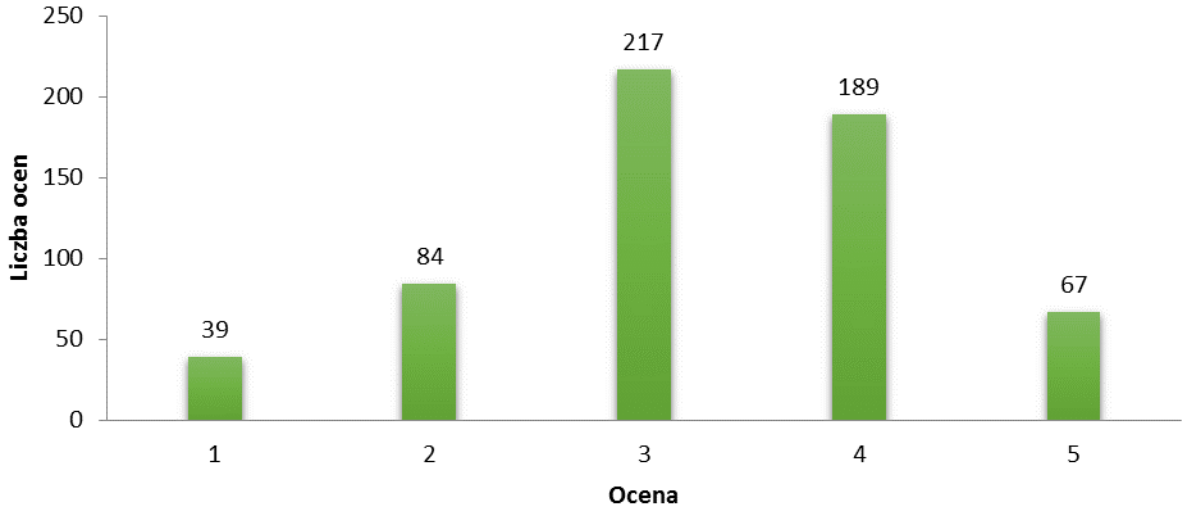

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie przemocy wśród rówieśników prezentował się zgodnie z Wykresem 15. Najwięcej ankietowanych (217 osób) oceniło poziom przemocy wśród rówieśników na 3, co stanowiło 36,4% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (189 osób – 31,7%) i 2 (84 osoby – 14,1%). W ocenie poziomu występowania problemu przemocy wśród rówieśników najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 39 razy (6,5%), natomiast ocena 5 – 67 razy (11,2%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemu tego typu przemocy. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów występujących w sferze przemocy wśród rówieśników - 256 wskazań (42,9%), względem 123 wskazań (20,6%) oceniających przemoc wśród rówieśników jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **Podsumowując należy zaznaczyć, iż przemoc wśród rówieśników jest istotnym problemem w Janowie Lubelskim**.

Wykres 16 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu problemu starzenia się społeczeństwa w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 16. Ocena poziomu występowania problemu starzenia się społeczeństwa przez ankietowanych

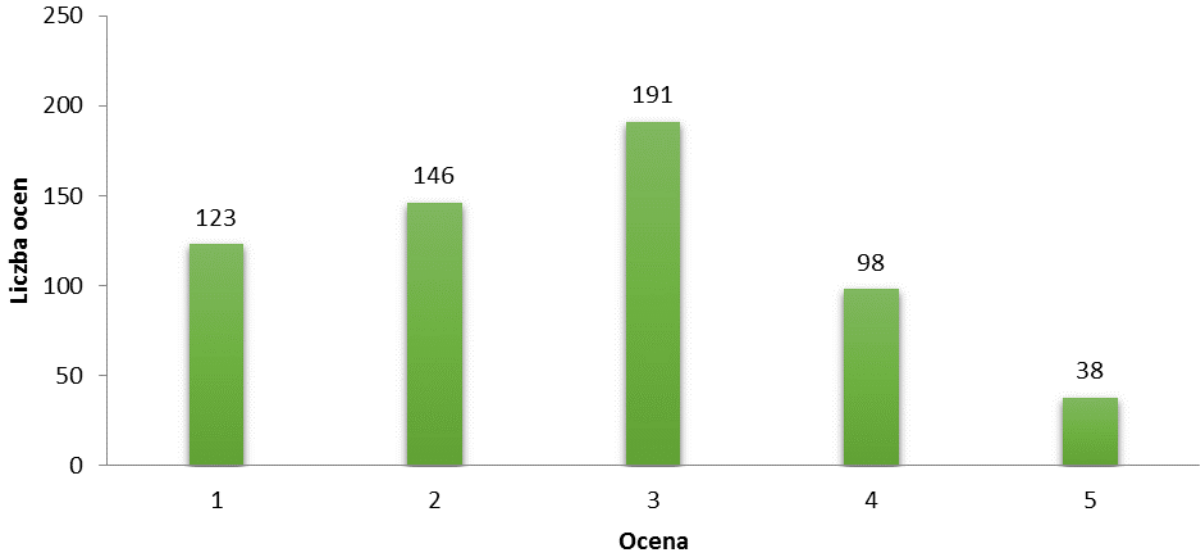

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemu starzenia się społeczeństwa prezentował się zgodnie z Wykresem 16. Najwięcej ankietowanych (191 osób) oceniło problem starzenia się społeczeństwa na 3, co stanowiło 32% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (146 osoby – 24,5%) i 1 (123 osoby – 20,6%). W ocenie problemu starzenia się społeczeństwa najrzadziej wskazywane były oceny bezpośrednio wskazujące na istotny poziom występowania problemu, czyli 4 (98 wskazań – 16,4%) i 5 (38 wskazań – 6,4%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia tego problemu. Rozkład ocen jest dość równomierny, gdyż zakres wybieranych ocen był dość równomierny. Oznacza to, że zdania ankietowanych odnośnie problemu starzenia się społeczeństwa są podzielone. Pomijając oceny 3 określające średni poziom natężenia zjawiska problemowego (191 osób – 32%), **wielu osób problem ten nie dotyka** (269 – 45,1%), ale jest także **część osób, która problem ten odczuwa** (136 – 22,8%).

Wykres 17 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemu braku dostępu do kultury się społeczeństwa w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 17. Ocena poziomu występowania problemu braku dostępu do kultury przez ankietowanych

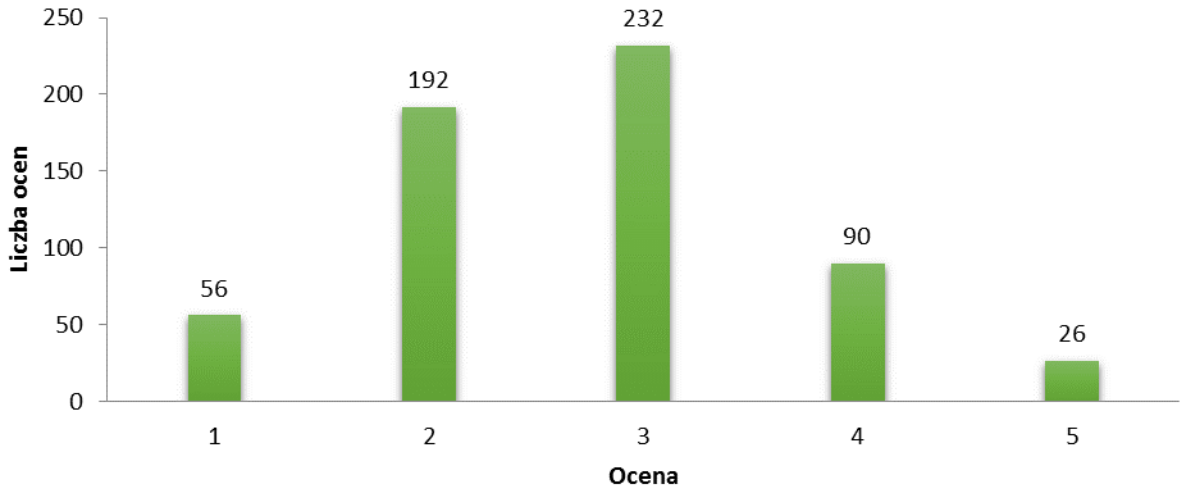

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemu braku dostępu do kultury prezentował się zgodnie z Wykresem 17. Najwięcej ankietowanych (232 osoby) oceniło problem braku dostępu do kultury na 3, co stanowiło 38,9% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (192 osoby – 32,2%) i 4 (90 osób – 15,1%). W ocenie dostępu do kultury najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 56 razy (9,4%), natomiast ocena 5 – 26 razy (4,4%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemowego w aspekcie dostępności kultury. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na brak problemów w sferze dostępu do kultury - 248 wskazań (41,6%), względem 116 wskazań (19,5%) oceniających niski poziom dostępu do kultury jako istotny problem w Janowie Lubelskim. **Brak dostępności do kultury nie jest zatem w Janowie Lubelskim istotnym problemem.**

Wykres 18 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemu niezaradności życiowej w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 18. Ocena poziomu występowania problemu niezaradności życiowej przez ankietowanych

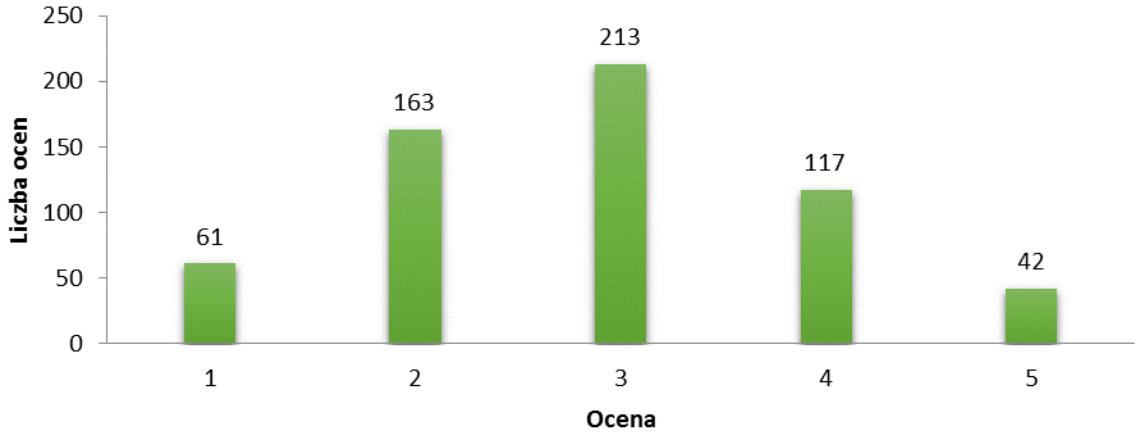

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemu niezaradności życiowej prezentował się zgodnie z Wykresem 18. Najwięcej ankietowanych (213 osób) oceniło problem niezaradności życiowej na 3, co stanowiło 35,7% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (163 osoby – 27,3%) i 4 (117 osób – 19,6%). W ocenie niezaradności życiowej najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 61 razy (10,2%), natomiast ocena 5 – 42 razy (7%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemu niezaradności życiowej. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na **brak problemów w sferze niezaradności życiowej** - 224 wskazań (37,6%), względem 159 wskazań (26,7%) oceniających niezaradność życiową jako istotny problem w Janowie Lubelskim. **Niezaradność życiowa nie stanowi istotnego problemu w Janowie Lubelskim.**

Wykres 19 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemów w poziomie integracji lokalnej w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 19. Ocena poziomu problemów w integracji lokalnej przez ankietowanych

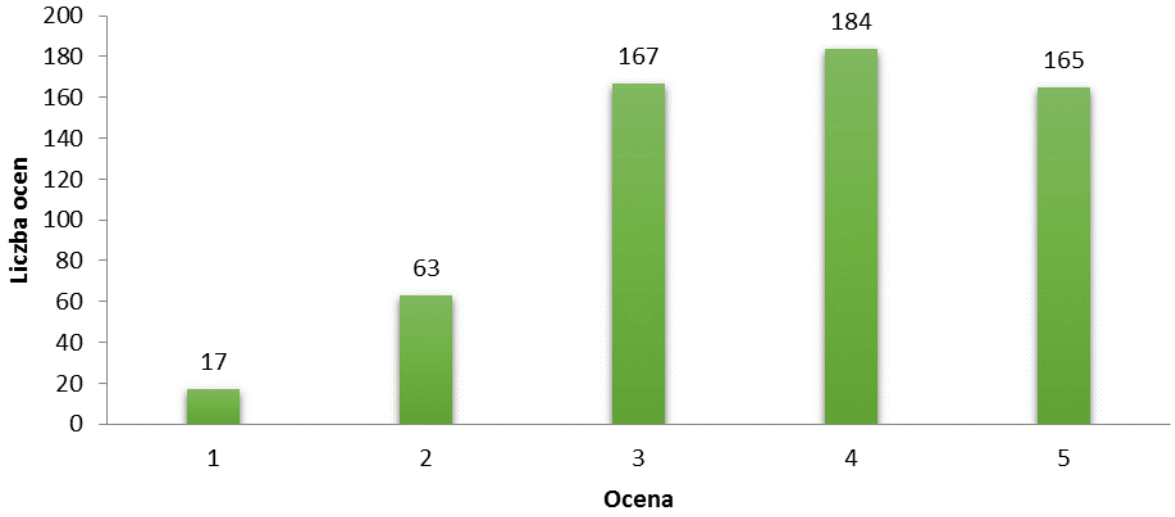

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemu niezaradności życiowej prezentował się zgodnie z Wykresem 19. Najwięcej ankietowanych (184 osoby) oceniło problem integracji społeczności lokalnej na 4, co stanowiło 30,9% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (167 osób – 28%) i 5 (165 osób – 27,7%). W ocenie problemów w zakresie integracji lokalnej najrzadziej wskazywane były określające niewystępowanie problemu, czyli 1 (17 wskazań – 2,8%) i 2 (63 wskazania – 10,6%).

Z rozkładu ocen można odczytać, iż przeważają oceny 4 i 5 (pomijając oceny wskazujące na średni poziom oceny problemów w tym zakresie), co wskazuje na **istotny poziom problemów z integracją lokalną w Janowie Lubelskim**. Ogólnie, 349 respondentów (58,6%) zauważa problem w zakresie integracji lokalnej społeczeństwa Janowa Lubelskiego, podczas gdy 80 respondentów (13,4%) problemów w tym zakresie nie dostrzega. **Podsumowując należy zatem podkreślić, iż w Janowie Lubelskim dostrzegalny jest istotny poziom problemów w sferze integracji lokalnej.**

W tabeli 3 zamieszczono zestawienie średnich ocen problemów społecznych dokonanych przez mieszkańców Janowa Lubelskiego. Średnia ocen całego obszaru problemów społecznych nie stanowi średniej z umieszczonych wartości średnich, a jest to wartość sumy uzyskanej ze wszystkich ocen każdego problemu społecznego (24076) podzielona przez ilość tych ocen (8940).

Tabela 3. Średnia ocen problemów społecznych w Janowie Lubelskim

Lp.	Problemy społeczne	Średnia	Średnia ocen całego obszaru problemów społecznych
1	Przemoc wśród rówieśników	3,27	2,69
2	Wysoki odsetek osób starszych	3,27	
3	Przemoc w rodzinie	3,03	
4	Niski poziom integracji lokalnej	2,86	
5	Bezrobocie	2,85	
6	Eurosieroctwo	2,82	
7	Chuligaństwo	2,79	
8	Niepełnosprawność	2,77	
9	Niezaradność życiowa	2,73	
10	Brak dostępu do kultury	2,63	
11	Bezdomność	2,55	
12	Przestępczość	2,39	
13	Ubóstwo	2,26	
14	Alkoholizm	2,20	
15	Narkomania	1,55	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

W przypadku sfery problemów społecznych ankietowani oceniali 15 obszarów wymienionych w tabeli 3. **Ogólna ocena sfery problemów społecznych w Janowie Lubelskim wyniosła 2,69**. Jest to względnie dobra ocena, biorąc pod uwagę charakter (destymulanta) sfery problemów społecznych.

Wśród najistotniejszych problemów w Janowie Lubelskim wskazano wysoki odsetek osób starszych (3,27), przemoc wśród rówieśników (3,27) i przemoc w rodzinie (3,03).

Jako najmniej istotne problemy wskazane zostały narkomania, alkoholizm i ubóstwo. Zauważyć zatem można, że mieszkańcy Janowa Lubelskiego nie mają problemów z używkami, a także ogólny poziom zamożności jest w ich ocenie odpowiedni. Sygnały te wskazują, które elementy życia społeczeństwa realizowane są prawidłowo i na nich można opierać dalsze działania wspierające utrzymanie odpowiedniego poziomu życia społeczeństwa Janowa Lubelskiego.

W ramach ankiety respondenci zostali także poproszeni o wskazanie konkretnych obszarów, na których w ich odczuciu skoncentrowane są problemy społeczne. Wskazań było wiele, gdyż 137 osób wśród ankietowanych dokonało wskazania obszaru, natomiast najczęściej pojawiały się ul. 8 Września (14 wskazań – 10,2%), ul. Ogrodowa (12 wskazań – 8,8%) i ul. 3 Maja (7 wskazań - 5,1%).

4. Sfera gospodarczo-inwestycyjna

Wykres 20 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemu związanego z niską jakością terenów inwestycyjnych w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 20. Ocena problemów z niską jakością terenów inwestycyjnych przez ankietowanych

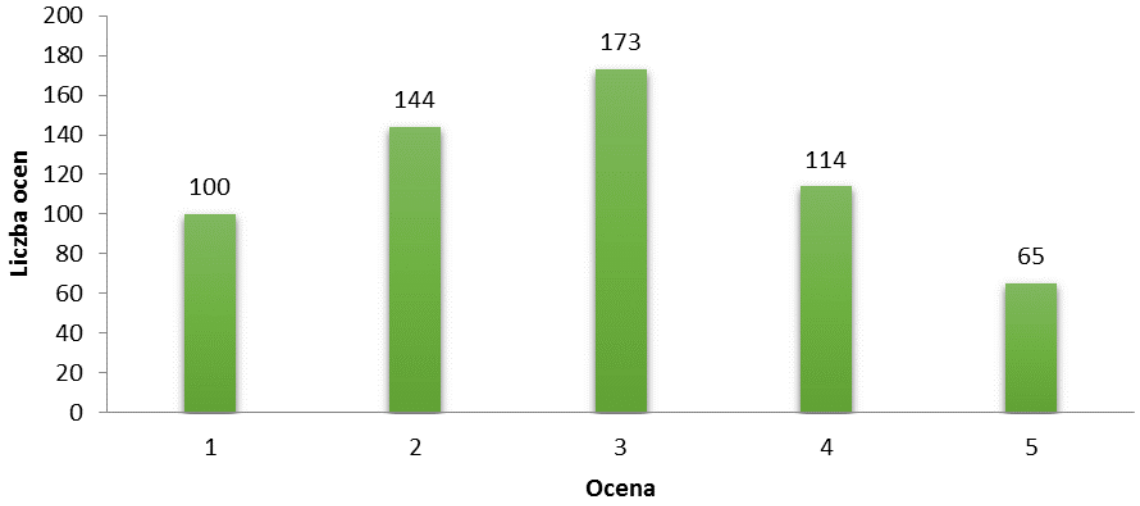

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemów z jakością terenów inwestycyjnych prezentował się zgodnie z Wykresem 20. Najwięcej ankietowanych (173 osoby) oceniło problemy z jakością terenów inwestycyjnych na 3, co stanowiło 29% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (144 osoby – 24,2%) i 4 (114 osób – 19,1%). W ocenie niezaradności życiowej najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 100 razy (16,8%), natomiast ocena 5 – 65 razy (10,9%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemów z jakością terenów inwestycyjnych. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym przeważają **wskazania oceniające obszar pozytywnie, wskazując na brak problemów w sferze terenów**

inwestycyjnych - 244 wskazania (40,9%), względem 179 wskazań (30%) oceniających niską jakość terenów inwestycyjnych jako istotny problem w Janowie Lubelskim.

Wykres 21 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemów z wizerunkiem Gminy w oczach inwestorów w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 21. Ocena problemów związanych ze złym wizerunkiem Gminy w oczach inwestorów przez ankietowanych

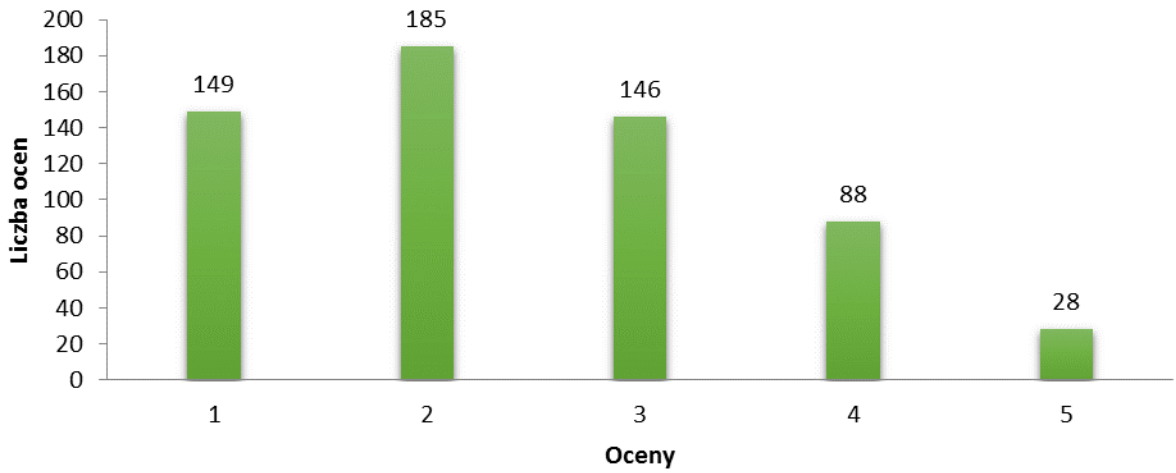

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemów wizerunkowych Gminy prezentował się zgodnie z Wykresem 21. Najwięcej ankietowanych (185 osób) oceniło problemy z wizerunkiem na 2, co stanowiło 31% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 1 (149 osób – 25%) i 3 (146 osób – 24,5%). Najrzadziej wybieranymi odpowiedziami były 4 i 5, co oznacza, iż **istotne problemy z wizerunkiem Gminy w oczach inwestorów według ankietowanych w Janowie Lubelskim nie występują**. Ocena 4 została wskazana 88 razy (14,8%), natomiast ocena 5 – 28 razy (4,7%).

Z rozkładu ocen wynika dość jednoznaczna struktura spojrzenia ankietowanych na problemy z wizerunkiem Gminy w oczach inwestorów w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 2, co oznacza że według ankietowanych nacechowanie obszaru Janowa Lubelskiego problemami wizerunkowymi jest niskie. Pomijając wskazania mieszkańców określające średnie natężenie danego problemu (ocena 3), 334 ankietowanych (56%) nie uważa, iż w Janowie Lubelskim problem z wizerunkiem jest duży. Z drugiej strony, wizerunek Gminy w oczach inwestorów jako problem znaczący wskazało 116 osób (19,5%). **Janów Lubelski, w ocenie ankietowanych mieszkańców, nie ma problemów wizerunkowych.**

Wykres 22 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemów z zachętami i wsparciem dla nowych firm w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 22. Ocena problemów z brakiem zachęt i wsparcia dla nowych firm przez ankietowanych

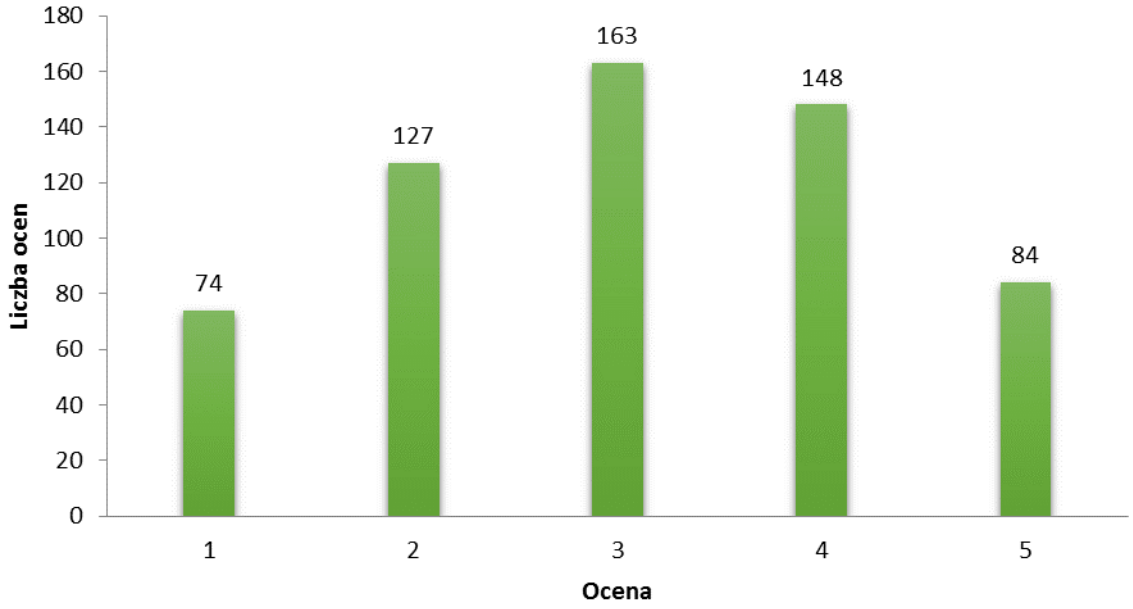

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemów z zachętami i wsparciem dla nowych firm prezentował się zgodnie z Wykresem 22. Najwięcej ankietowanych (163 osób) oceniło poziom problemów z zachętami i wsparciem dla nowych firm na 3, co stanowiło 27,3% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (148 osób – 24,8%) i 2 (127 osób – 21,3%). W ocenie poziomu występowania problemów z zachętami i wsparciem dla nowych firm najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 74 razy (12,4%), natomiast ocena 5 – 84 razy (14%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemów z zachętami i wsparciem dla nowych firm. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów z zachętami i wsparciem dla nowych firm - 232 wskazania (38,9%), względem 201 wskazań (33,7%) oceniających poziom zachęt i wsparcia dla nowych firm jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **Obszar, w ocenie mieszkańców, boryka się zatem z problemami w zakresie zachęt i wsparcia dla nowopowstałych przedsiębiorstw.**

Wykres 23 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemów ze współpracą pomiędzy lokalnymi firmami w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 23. Ocena problemów z brakiem współpracy pomiędzy lokalnymi firmami przez ankietowanych

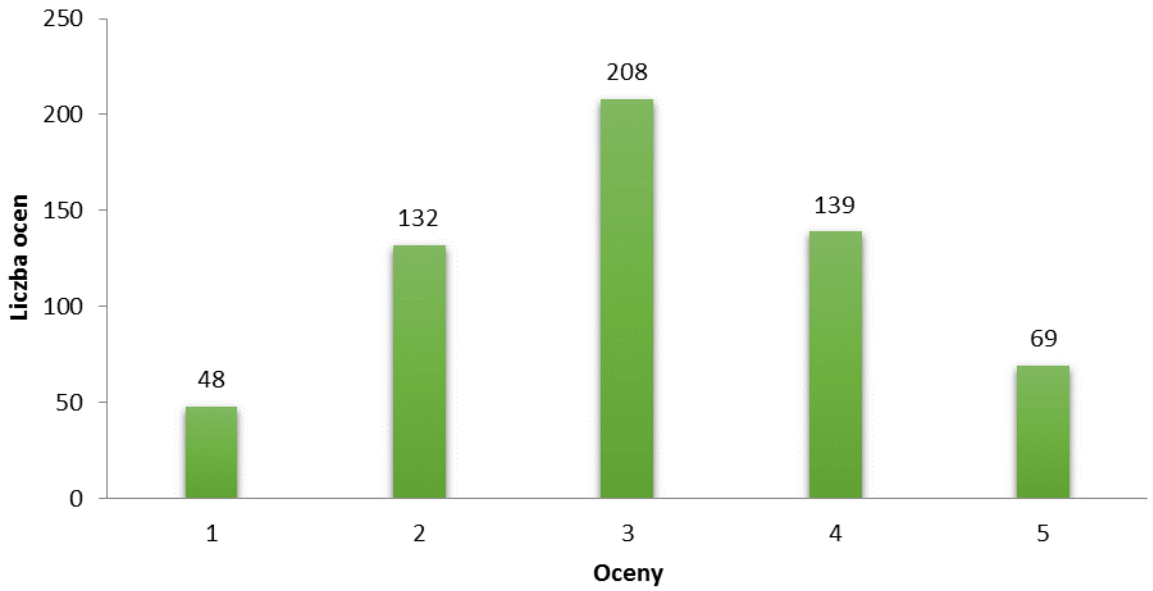

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemów ze współpracą pomiędzy lokalnymi firmami prezentował się zgodnie z Wykresem 23. Najwięcej ankietowanych (208 osób) oceniło poziom problemów ze współpracą pomiędzy lokalnymi firmami na 3, co stanowiło 34,9% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (139 osób – 23,3%) i 2 (132 osób – 22,1%). W ocenie poziomu występowania problemów ze współpracą pomiędzy lokalnymi firmami najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 48 razy (8%), natomiast ocena 5 – 69 razy (11,6%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemów ze współpracą pomiędzy lokalnymi firmami. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów ze współpracą pomiędzy lokalnymi firmami - 208 wskazań (34,9%), względem 180 wskazań (30,2%) oceniających złą współpracę pomiędzy lokalnymi firmami jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **Brak współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorstwami należy**

zatem zaliczyć do grupy istotniejszych problemów wskazywanych przez ankietowanych.

Wykres 24 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemów z niską konkurencją na lokalnym rynku w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 24. Ocena problemów z niskim poziomem konkurencji na lokalnym rynku przez ankietowanych

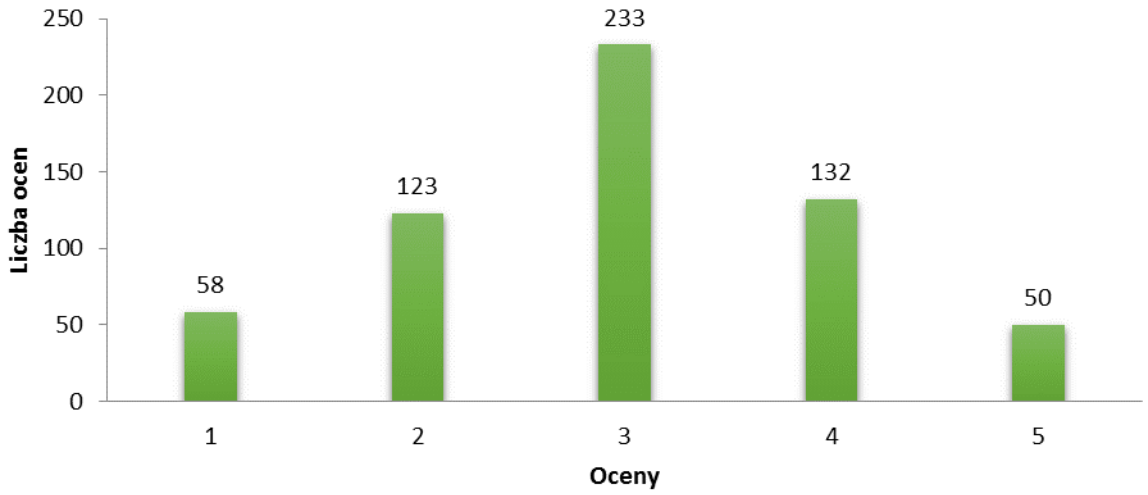

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemów z niską konkurencją na lokalnym rynku prezentował się zgodnie z Wykresem 24. Najwięcej ankietowanych (233 osoby) oceniło poziom problemów z niską konkurencją na lokalnym rynku na 3, co stanowiło 39,1% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (132 osoby – 22,1%) i 2 (123 osób – 20,6%). W ocenie poziomu występowania problemów z niską konkurencją na lokalnym rynku najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 58 razy (9,7%), natomiast ocena 5 – 50 razy (8,4%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemów z niską konkurencją na lokalnym rynku. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym bardzo nieznacznie **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów z niską konkurencją na lokalnym rynku – 182 wskazania (30,5%), względem 181 wskazań (30,4%) oceniających niski poziom konkurencji jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **Ze względu na tak charakterystyczny rozrzut danych nie**

jest możliwe jednoznaczne określenie, czy istotne problemy w analizowanym zakresie występują czy też nie.

Wykres 25 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę problemów z dostępnością źródeł finansowania dla przedsiębiorstw w skali od 1 (problem nie występuje) do 5 (problem występuje w dużym stopniu).

Wykres 25. Ocena problemów z dostępnością źródeł finansowania dla firm przez ankietowanych

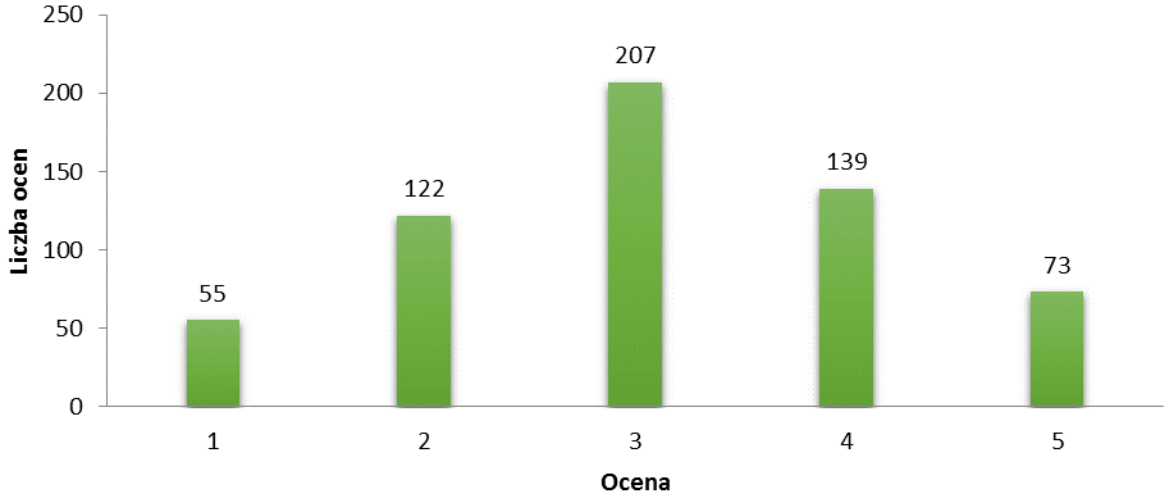

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie problemów z dostępnością źródeł finansowania dla przedsiębiorstw prezentował się zgodnie z Wykresem 25. Najwięcej ankietowanych (207 osób) oceniło poziom problemów z dostępnością źródeł finansowania dla przedsiębiorstw na 3, co stanowiło 34,7% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (139 osób – 23,3%) i 2 (122 osoby – 20,5%). W ocenie poziomu problemów z dostępnością źródeł finansowania dla przedsiębiorstw najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 55 razy (9,2%), natomiast ocena 5 – 73 razy (12,2%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemów z dostępnością źródeł finansowania dla przedsiębiorstw. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów z niską konkurencją na lokalnym rynku – 212 wskazań (35,6%), względem 177 wskazań (29,7%) oceniających niski poziom dostępności źródeł finansowania dla przedsiębiorstw jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **Dostępność źródeł**

finansowania dla przedsiębiorstw może zostać zaliczona do istotnych problemów dostrzeganych przez społeczność Janowa Lubelskiego.

Ankietowani w ocenie sfery gospodarczo-inwestycyjnej wskazywali najczęściej na jej średnie i umiarkowane nacechowanie problemami. W każdym z elementów zawartych w ankiecie, który dotyczył tej właśnie sfery medianą i dominantą ocen było 3. Tabela 4 zawiera zestawienie ocen wstępowania problemów w sferze gospodarczo inwestycyjnej. Średnia ocen całego obszaru problemów społecznych nie stanowi średniej z umieszczonych wartości średnich, a jest to wartość sumy uzyskanej ze wszystkich ocen każdego problemu społecznego (10425) podzielona przez ilość tych ocen (3576).

Tabela 4. Średnia ocen problemów w sferze gospodarczo-inwestycyjnej w Janowie Lubelskim

Lp.	Ocena występowania problemów w sferze gospodarczo-inwestycyjnej	Średnia	Średnia ocen całej sfery gospodarczo-inwestycyjnej
1	Dostępność źródeł finansowania dla firm	3,09	2,92
2	Brak współpracy pomiędzy lokalnymi firmami	3,08	
3	Brak zachęt i wsparcia dla nowych firm	3,07	
4	Niski poziom konkurencji na lokalnym rynku	2,99	
5	Niska jakość terenów inwestycyjnych	2,83	
6	Zły wizerunek gminy w oczach inwestorów	2,43	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

W przypadku sfery problemów społecznych ankietowani oceniali 6 obszarów wymienionych w tabeli 7. **Ogólna ocena sfery problemów gospodarczo-inwestycyjnych w Janowie Lubelskim wyniosła 2,92**. Jest to względnie dobra ocena, biorąc pod uwagę charakter (destymulanta) sfery problemów gospodarczo-inwestycyjnych

Jako najistotniejsze problemy spośród wszystkich ze sfery gospodarczo-inwestycyjnej ankietowani wskazali brak współpracy pomiędzy lokalnymi firmami, dostępność źródeł finansowania oraz brak zachęt i wsparcia dla nowych firm.

Dostępność źródeł finansowania dla firm (średnia ocena 3,09) jest istotna z punktu widzenia ich rozwoju i budowania wartości. Problem często wynika jednak z uwarunkowań gospodarczych w całym kraju, a nie w danym obszarze regionalnym, co zniekształca poniekąd postrzeganie tego problemu przez społeczności lokalne, które w wielu przypadkach nie mają porównania i odniesienia do innych obszarów. Średnia ocen z zakresu braku współpracy pomiędzy lokalnymi firmami wyniosła 3,08. Najmniej istotnym problemem w ocenie respondentów jest zły wizerunek gminy w oczach inwestorów. Średnia ocen w tym

przypadku wyniosła 2,43. Duży rozrzut odpowiedzi skrajnych wskazuje na fakt, iż samo zjawisko mieszkańcy również oceniają różnie, w zależności od pozycji, w której się znajdują.

W ramach ankiety respondenci zostali także poproszeni o wskazanie konkretnych obszarów, na których w ich odczuciu skoncentrowane są problemy gospodarczo-inwestycyjne. Wskazań dokonano 310, z czego najczęściej wskazywane było miasto Janów Lubelski jako całość (177 wskazań – 57,1% wskazań ogółem). Pozostałe obszary wskazywane były zdecydowanie rzadziej z czego najczęściej – Gmina Janów Lubelski (12 wskazań – 3,9%) i Biała I (10 wskazań – 3,2%). Wśród ulic w Janowie Lubelskim najczęściej wskazywano ul. Zamoyskiego (4 wskazania – 1,3%) i ul. 8 Września, ul. Kościuszki, ul. Lubelską i ul. Wiejską (po 3 wskazania – 1%).

5. Dostępność i jakość towarów i usług

Wykres 26 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę jakości świadczonych usług i dostępnych towarów w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 26. Ocena jakości świadczonych usług i dostępnych towarów przez ankietowanych

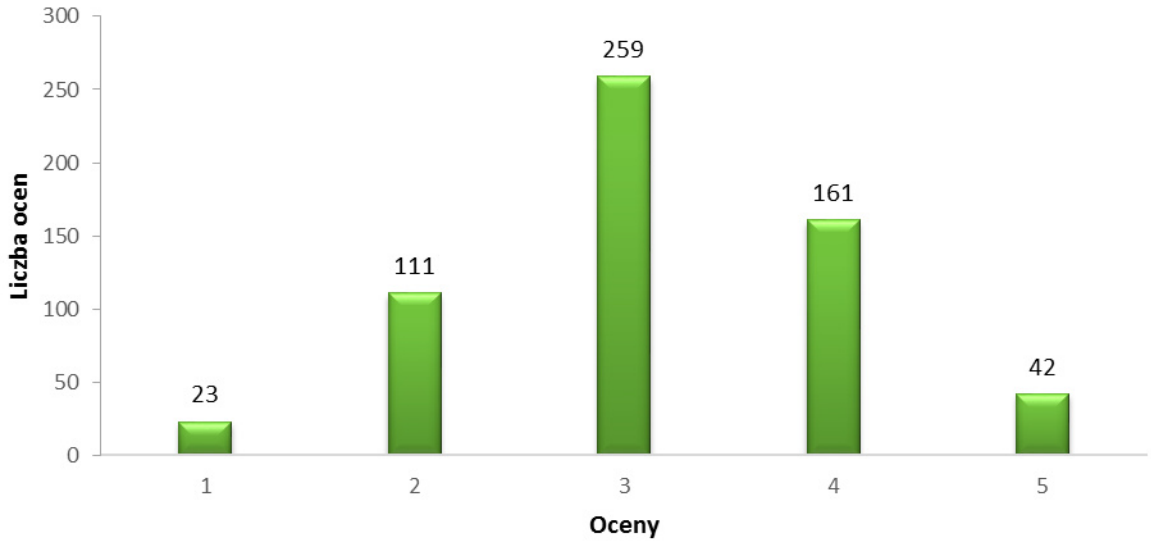

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie jakości świadczonych usług i dostępnych towarów prezentował się zgodnie z wykresem 26. Najwięcej ankietowanych (259 osób) oceniło jakość świadczonych usług i dostępnych towarów na 3, co stanowiło 43,45% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (161 osób – 27,01%) oraz 2 (93 osoby – 18,62%). W ocenie jakości świadczonych usług i dostępnych towarów wskazywane były oceny skrajne. Ocena 5 wybrana została 42 razy (7%) a ocenę 1 wskazano 23 razy (3,85%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza, że ankietowani dostrzegają średnie natężenie kwestii problemowych w ocenie sytuacji na lokalnego rynku dóbr i usług. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na dosyć dobrą ocenę sytuacji na rynku dóbr i usług - 203 wskazania (34,06%), względem 134 wskazań (22,48%) oceniających jakość rynku dóbr i usług w Janowie Lubelskim na poziomie wymagającym wsparcia. **Jakość świadczonych usług i dostępnych towarów nie jest istotnym problemem w Janowie Lubelskim.**

Wykres 27 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę różnorodności świadczonych usług i dostępnych towarów w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 27. Ocena różnorodności świadczonych usług i dostępnych towarów przez ankietowanych

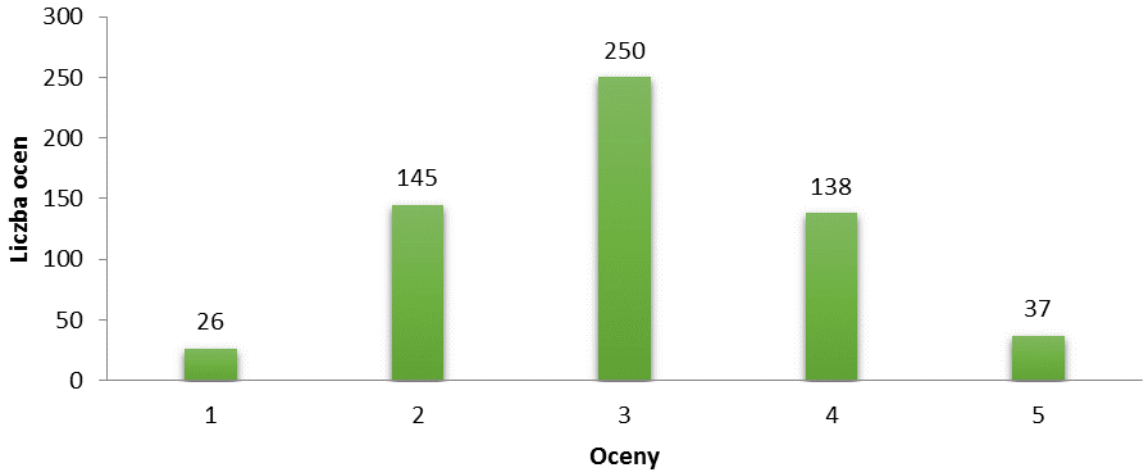

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie różnorodności świadczonych usług i dostępnych towarów prezentował się zgodnie z wykresem 27. Najwięcej ankietowanych (250 osób) oceniło różnorodność świadczonych usług i dostępnych towarów na 3, co stanowiło 41,9% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (145 osób – 24,3%) oraz 4 (138 osób – 23,1%). W ocenie różnorodności świadczonych usług i dostępnych towarów wskazywane były oceny skrajne. Ocena 5 wybrana została 37 razy (6,2%) a ocenę 1 wskazano 26 razy (4,4%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza, że ankietowani dostrzegają średnie natężenie problemów w ocenie sytuacji na lokalnego

rynku dóbr i usług. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na dosyć dobrą ocenę sytuacji na rynku dóbr i usług w kontekście różnorodności - 175 wskazań (29,4%), względem 171 wskazań (28,7%) oceniających różnorodność dóbr i usług w Janowie Lubelskim na poziomie wymagającym wsparcia. **Różnorodność świadczonych usług i dostępnych towarów nie jest istotnym problemem w Janowie Lubelskim.**

Wykres 28 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę stosunku cen usług i towarów do ich jakości w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 28. Ocena stosunku cen usług i towarów do ich jakości przez ankietowanych

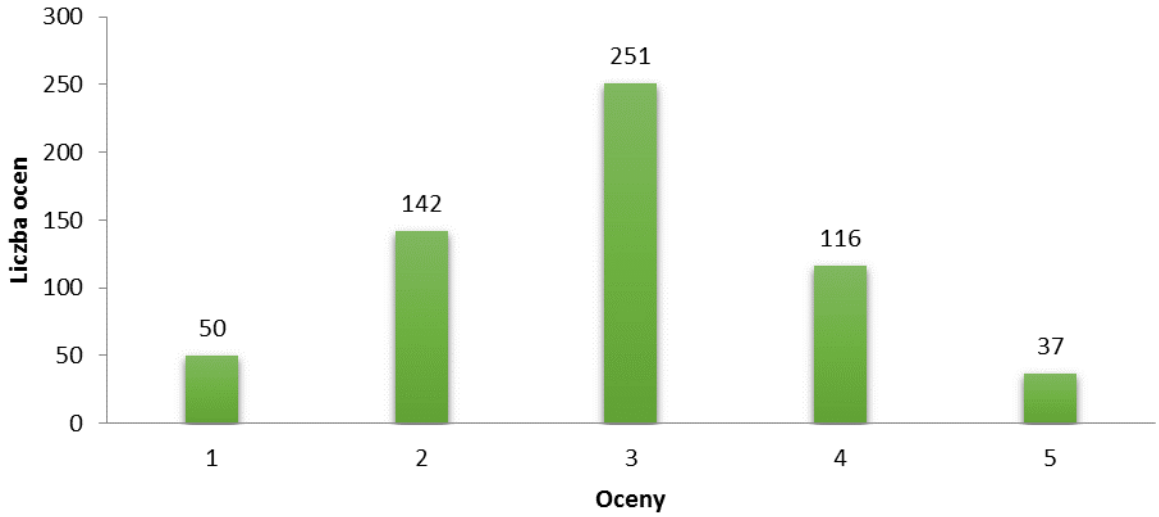

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie stosunku cen usług i dostępnych towarów do ich jakości prezentował się zgodnie z wykresem 28. Najwięcej ankietowanych (251 osób) oceniło różnorodność świadczonych usług i dostępnych towarów na 3, co stanowiło 42.1% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (142 osoby – 23,8%) oraz 4 (116 osób – 19,5%). W ocenie stosunku ceny towarów/usług do ich jakości wskazywane były oceny skrajne. Ocena 5 wybrana została 37 razy (6,2%) a ocenę 1 wskazano 50 razy (8,4%).

Pomijając wskazania określające dany aspekt jako średnio nacechowany problemami można zauważyć, że **więcej osób ocenia stosunek ceny usług/towarów do ich jakości negatywnie** (192 oceny – 32,2%) niż pozytywnie (153 oceny – 25,7%).

Wykres 29 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę lokalizacji firm handlowo-usługowych w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 29. Ocena lokalizacji firm handlowo-usługowych przez ankietowanych

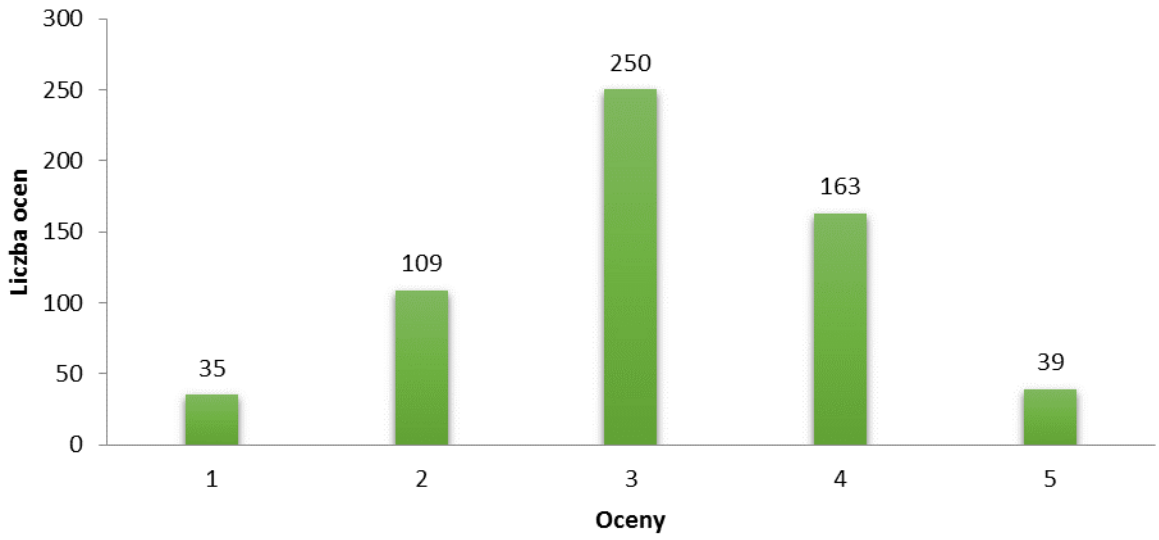

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie lokalizacji firm handlowo-usługowych prezentował się zgodnie z wykresem 29. Najwięcej ankietowanych (250 osób) oceniło lokalizację firm handlowo-usługowych na 3, co stanowiło 41,9% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (163 osoby – 27,3%) oraz 2 (109 osób – 18,3%). W lokalizacji firm handlowo-usługowych najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 5 wybrana została 39 razy (6,5%) a ocenę 1 wskazano 35 razy (5,9%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia problemów związanych z lokalizacją firm handlowo-usługowych. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem odrzucając wartości neutralne (ocena 3) uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na dosyć dobrą ocenę lokalizacji firm handlowo-usługowych - 202 wskazania (33,9%), względem 144 wskazań (24,2%) oceniających lokalizację firm handlowo-usługowych w Janowie Lubelskim na poziomie wymagającym wsparcia.

W ramach tej sfery ankietowani ocenili cztery elementy wyszczególnione w tabeli 5 wraz z ich średnią oceną. Średnia ocen całego obszaru problemów społecznych nie stanowi średniej z umieszczonych wartości średnich, a jest to wartość sumy uzyskanej ze

wszystkich ocen każdego problemu społecznego (7265) podzielona przez ilość tych ocen (2384).

Tabela 5. Średnia ocena występowania problemów w sferze dostępności i jakości towarów i usług w Janowie Lubelskim

Lp.	Ocena występowania problemów w sferze dostępności i jakości towarów i usług	Średnia	Średnia ocen całej sfery dostępności i jakości towarów i usług
1	Stosunek cen usług i towarów do ich jakości	2,91	3,05
2	Różnorodność świadczonych usług i dostępnych towarów	3,03	
3	Lokalizacja firm handlowo-usługowych	3,10	
4	Jakość świadczonych usług i dostępnych towarów	3,15	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

W ramach kategorii dostępności i jakości towarów i usług respondenci wszystkie ocenili 4 elementy. **Różnice pomiędzy wskazaniami nie były wysokie, zatem trudno jest wskazać elementy najlepsze i najgorsze w ujęciu średnim. Niemniej, najwyższą średnią ocenę uzyskała jakość świadczonych usługi i dostępnych towarów (3,15). Najgorzej wypadła natomiast średnia ocena relacji ceny towarów i usług do ich jakości (2,91).**

We wskazaniach dotyczących obszarów koncentracji zjawisk problemowych, ankietowani wskazali 45 obszarów. Obszarem, który był wskazywany w ponad połowie przypadków był Janów Lubelski, co świadczy o tym że problemy związane z dostępnością towarów i usług dotyczą raczej całej miejscowości niż konkretnych ulic, czy osiedli.

6. Jakość życia

Wykres 30 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę sprawności działania policji i innych służb mundurowych w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 30. Ocena sprawności działania policji i innych służb mundurowych przez ankietowanych

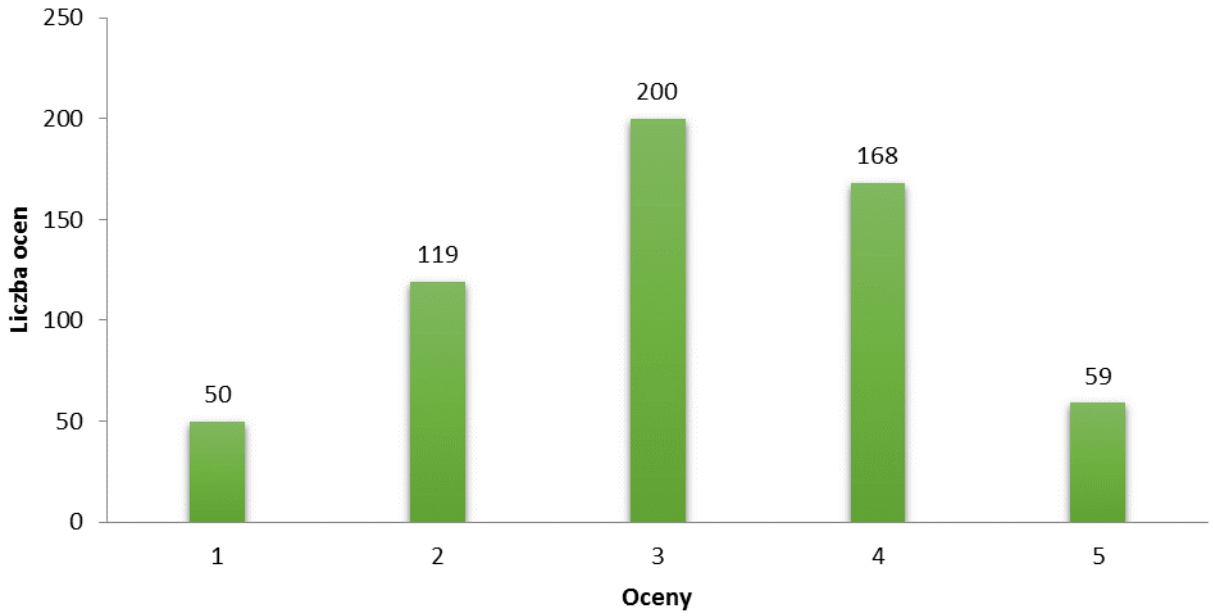

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Jak w większości przypadków, dominują w tym aspekcie oceny 3 (200 wskazań – 33,6%), jednakże po wyłączeniu tych wartości, więcej pojawiło się **ocen pozytywnych** – 4 (168 razy – 28,2%) i 5 (59 razy – 9,9%), łącznie dając 227 pozytywnych opinii (38,1%) dotyczących działań policji i innych służb mundurowych względem ocen negatywnych 1 i 2, których łącznie było 169 (28,4%).

Wykres 31. Ocena aktywności ośrodka kultury – oferty imprez, zajęć i warsztatów przez ankietowanych

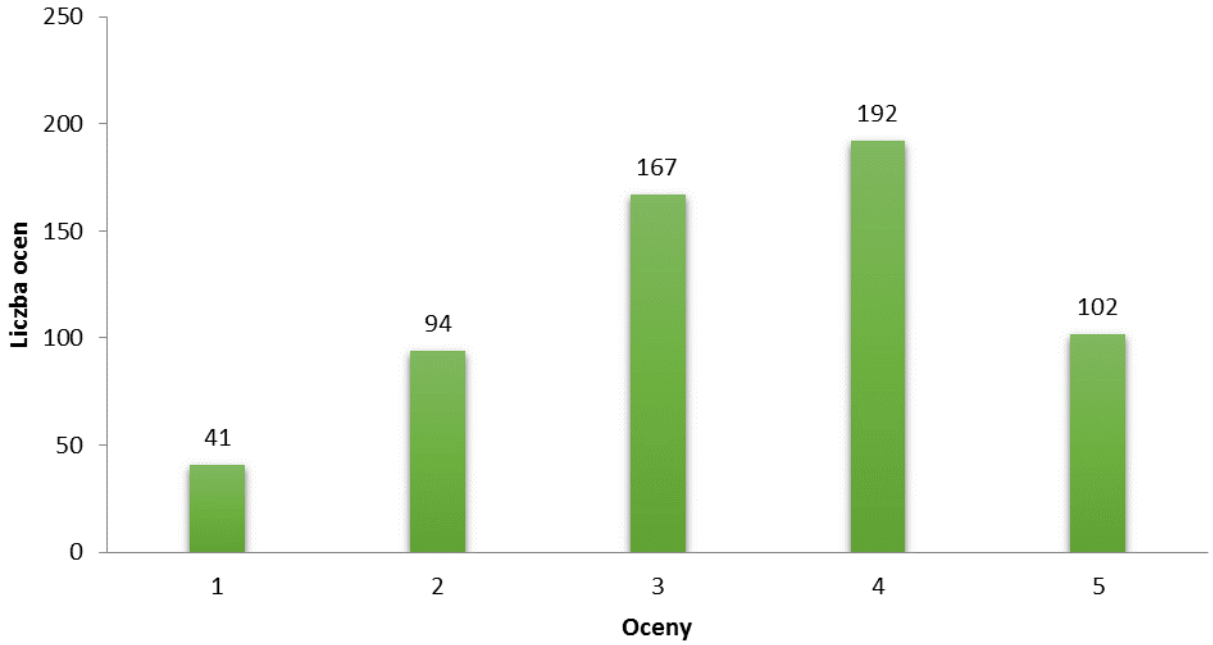

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykres 32. Ocena aktywności instytucji sportowych – oferta zajęciowa przez ankietowanych

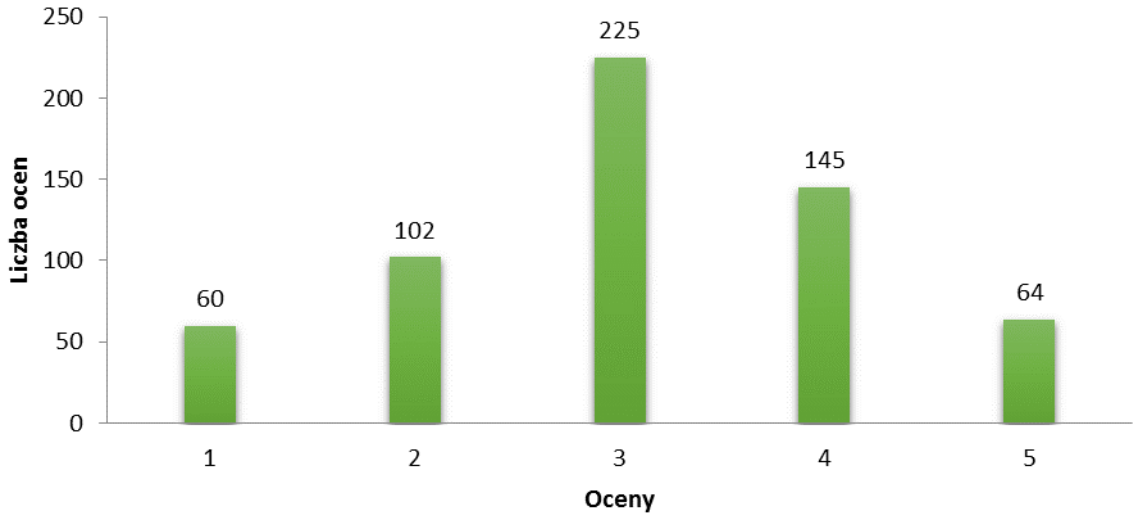

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

W przypadku oceny aktywności placówek kulturalnych i sportowych oceny respondentów również były pozytywne. Lepiej w tym wypadku prezentuje się oferta ośrodka kultury (przeważały oceny 4 – 32,2%), względem oferty instytucji sportowych (dominowała ocena 3 – 37,7%). **W obu przypadkach oceny pozytywne przeważały liczbę ocen negatywnych** (odpowiednio 135 w przypadku oferty kulturowej i 162 w przypadku oferty sportowej)

Wykres 33. Ocena poziomu oferty opiekuńczo-edukacyjnej przedszkoli przez ankietowanych

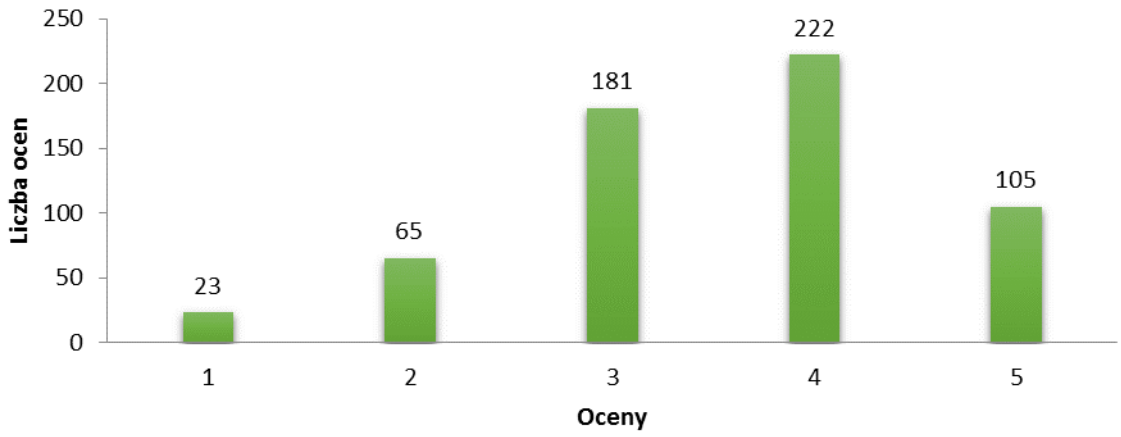

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykres 34. Ocena poziomu oferty opiekuńczo-edukacyjnej szkół podstawowych i gimnazjów przez ankietowanych

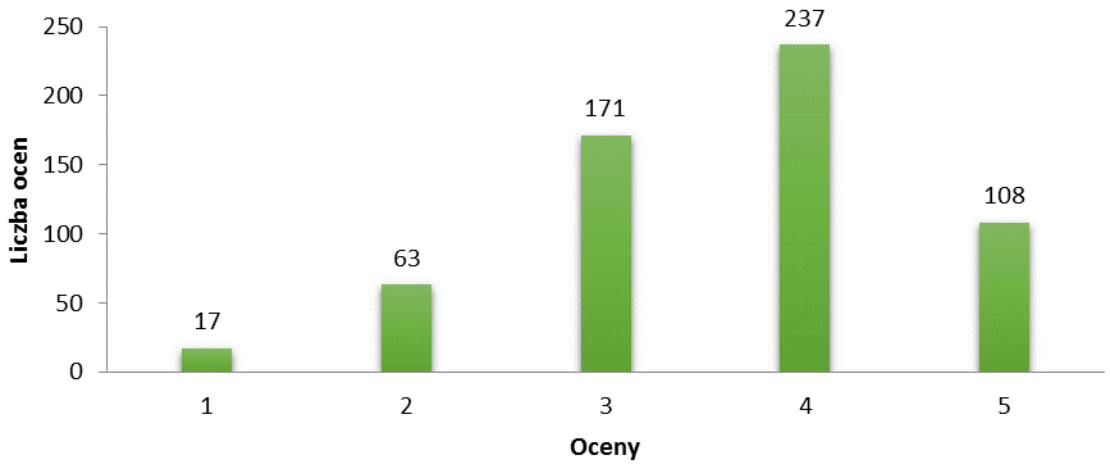

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykres 35. Ocena poziomu oferty opiekuńczo-edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych przez ankietowanych

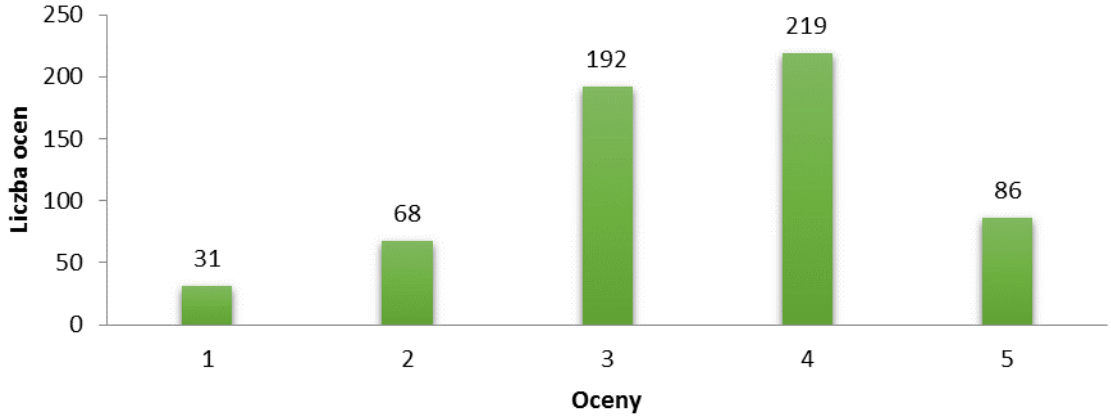

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Ogólnie, szkolnictwo w Janowie Lubelskim jest oceniane pozytywnie. Dokładne zobrazowanie sytuacji pod kątem przydzielanych przez respondentów ocen zawierają wykresy 33-35. Struktura ocen tychże elementów jakości życia była podobna – dominowały oceny 4, a **ogółem oceny pozytywne przeważały nad ocenami negatywnymi**. Najlepiej oceniana przez mieszkańców jest oferta szkół podstawowych i gimnazjów.

Wykres 36. Ocena inicjatywy lokalnej społeczności przez ankietowanych

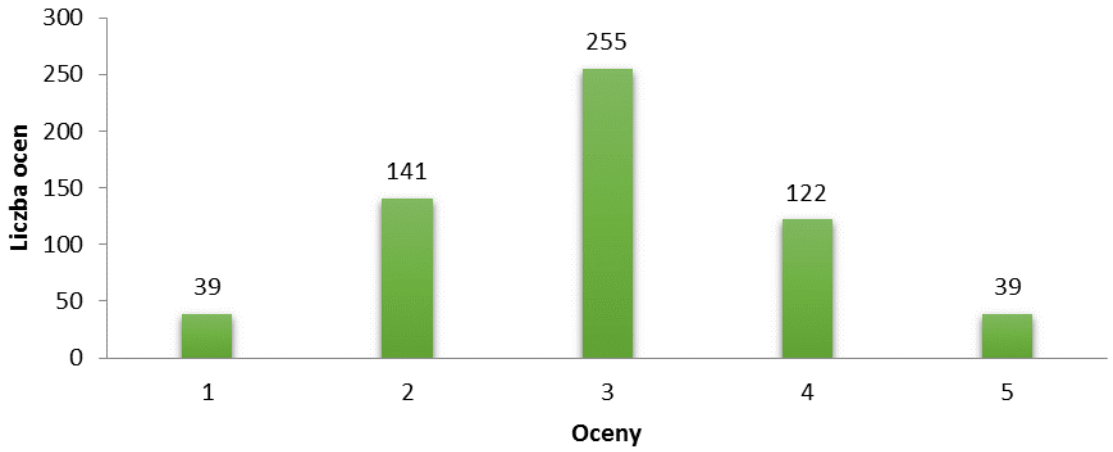

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykres 37. Ocena współpracy mieszkańców z gminą przez ankietowanych

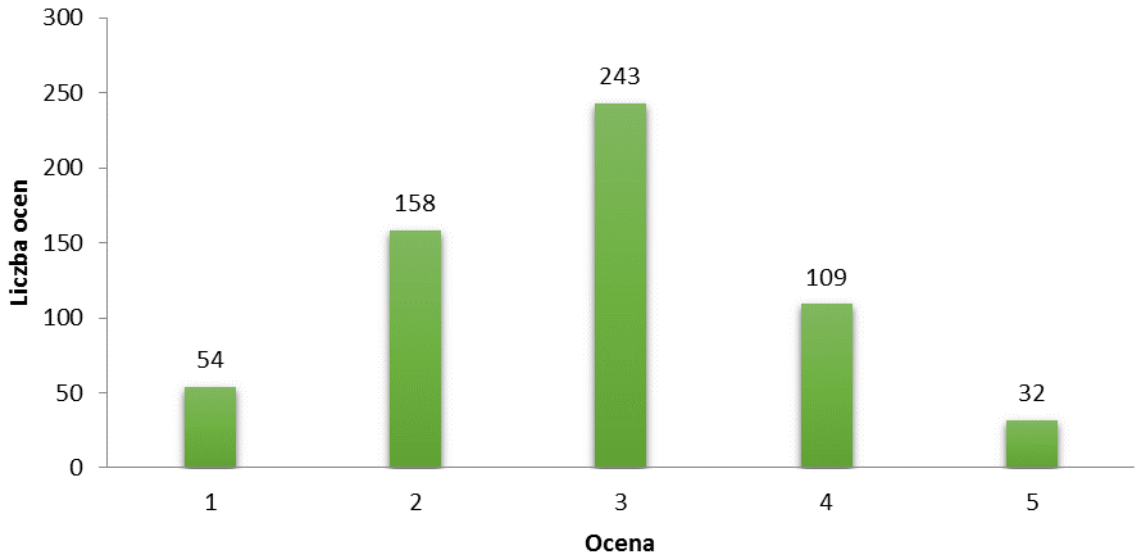

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Wykresy 36 i 37 zawierają oceny respondentów dotyczące inicjatyw lokalnej społeczności i współpracy mieszkańców z gminą. W ramach niniejszego opracowania wielokrotnie tematy te pojawiały się pod kątem różnych obszarów życia. Oceny tych obszarów dokonane przez ankietowanych w ogólnym aspekcie jakości życia potwierdzają wspomniane wcześniej przypadku uszczegółowione. Większość ocen w obu przypadkach wyniosła 3 (odpowiednio dla inicjatyw 255, a dla współpracy 243 oceny), jednakże po wyłączeniu tych wartości w obu przypadkach **więcej pojawiało się ocen negatywnych**. **W przypadku inicjatyw lokalnej społeczności ocen negatywnych (łącznie 1 i 2) pojawiło się 180** (30,2%) względem 161 ocen (27%) ocen pozytywnych (łącznie 4 i 5). **Ocena współpracy mieszkańców z gminą jest podobna jednakże w nieco większej**

dysproporcji na niekorzyść ocen pozytywnych, których łącznie było 141 (23,7%), na rzecz ocen negatywnych, których łącznie ankietowani wskazali 212 (35,6%). **Można zatem dostrzec, iż mieszkańcy oceniają inicjatywy lokalnej społeczności, jak również współpracę mieszkańców z gminą, jako obszar problemowy, z istotnym natężeniem zjawisk negatywnych w tym zakresie.**

Sfera jakości życia została oceniona przez ankietowanych poprzez ocenę w 8 kategoriach szczegółowych. W opinii mieszkańców Janowa Lubelskiego pozytywny wpływ na jakość życia ma wysoki poziom ofert edukacyjnych na wszystkich jej elementarnych poziomach. Z kolei, inicjatywy lokalnej społeczności i współpraca mieszkańców z gminą zostały ocenione najniżej spośród wszystkich elementów z grupy jakości życia. Średnie wyniosły odpowiednio 2,97 i 2,84. Nieco lepiej, ale w dalszym ciągu poniżej średniej oceniane zostały sprawność działania policji i służb mundurowych (3,11) oraz aktywność w zakresie oferty zajęciowej instytucji sportowych (3,09). Ogólną ocenę jakości życia na poziome 3,24 należy uznać za dobrą. Średnia ocen całego obszaru problemów społecznych nie stanowi średniej z umieszczonych wartości średnich, a jest to wartość sumy uzyskanej ze wszystkich ocen każdego problemu społecznego (15468) podzielona przez ilość tych ocen (4768).

Tabela 6. Średnia ocena występowania problemów w sferze jakości życia w Janowie Lubelskim

Lp.	Ocena występowania problemów w sferze jakości życia	Średnia	Średnia ocen całej sfery jakości życia
1	Współpraca mieszkańców z gminą	2,84	3,24
2	Inicjatywy lokalnej społeczności	2,97	
3	Aktywność instytucji sportowych - oferta zajęciowa	3,09	
4	Sprawność działania policji i innych służb mundurowych	3,11	
5	Aktywność ośrodka kultury - oferta imprez, zajęć, warsztatów	3,37	
6	Poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej: edukacja na poziomie ponadgimnazjalnym	3,44	
7	Poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej: przedszkole	3,54	
8	Poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej: szkoła podstawowa/gimnazjum	3,60	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

Trzema najwyżej ocenionymi przez respondentów obszarami w ramach jakości życia były poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej na poziomie podstawowym, przedszkolnym oraz

ponadgimnazjalnym. Można zatem zauważyć, że mieszkańcy wysoko cenią sobie poziom edukacji, który oferują lokalne szkoły i przedszkola. Jednocześnie warto podkreślić, że choć ankietowani cenią sobie poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej to w problemach zgłaszanych bezpośrednio w odpowiedziach dominują problemy związane z dostępnością do wskazanych form edukacji oraz brak możliwości kształcenia pozwalającego uzyskać wykształcenie wyższe.

Niska ocena współpracy mieszkańców z gminą to aspekt, który wstępnie ujawnił się już przy pytaniach związanych z dostępnością i jakością towarów i usług. Pokazuje to kierunek zmian i oczekiwań mieszkańców wobec pracowników państwowych i samorządowych.

W ramach analizy obszarów koncentracji problemów w 60% przypadków ankietowani wskazywali obszar miasta i gminy Janów Lubelski. Pozostałe wskazania nie były już tak istotne i nie przekraczały 4 % udziału w ogólnej liczbie odpowiedzi.

7. Sfera funkcjonalno-przestrzenna wpływająca na jakość życia na terenie Gminy

Wykres 38 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę stanu dróg w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 38 Ocena stanu dróg przez ankietowanych

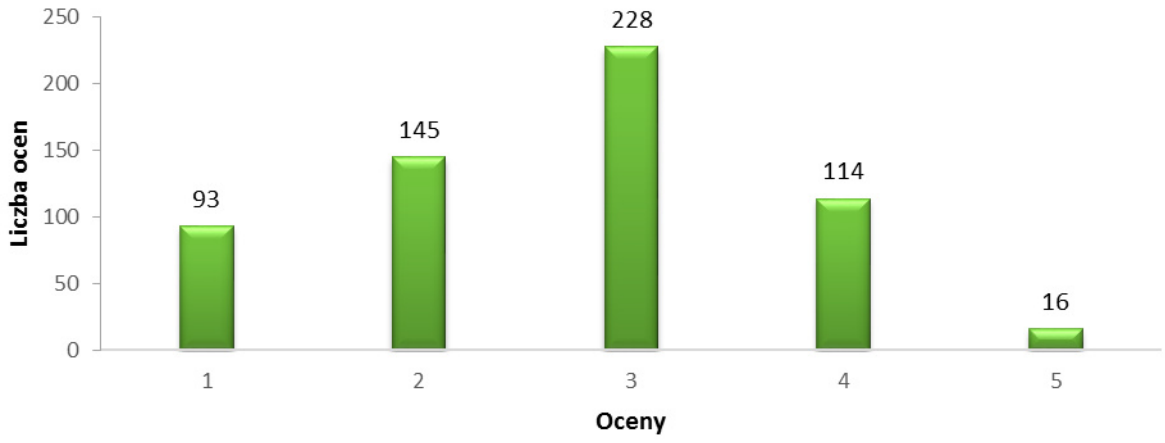

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie stanu dróg prezentował się zgodnie z wykresem 38. Najwięcej ankietowanych (228 osób) oceniło stan dróg na 3, co stanowiło 38,25% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (145 osoby – 24,32%), 4 (114 osób – 19,12%) oraz 1 (93 osoby – 15,6). W ocenie stanu dróg najrzadziej wskazywana była ocena najwyższa. Ocena 5 wybrana została 16 razy (1%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia stanu dróg. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien **istotny zakres problemów występujących w sferze jakości stanu dróg** - 238 wskazań (39,93%), względem 130 wskazań (21,81%) oceniających stan dróg w Janowie Lubelskim na poziomie nie wymagającym działania. **Stan dróg jest zatem zdecydowanie jednym z istotniejszych problemów, który dostrzegają mieszkańcy Janowa Lubelskiego.**

Wykres 39 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę stanu połączeń komunikacyjnych w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 39 Ocena stanu połączeń komunikacyjnych przez ankietowanych

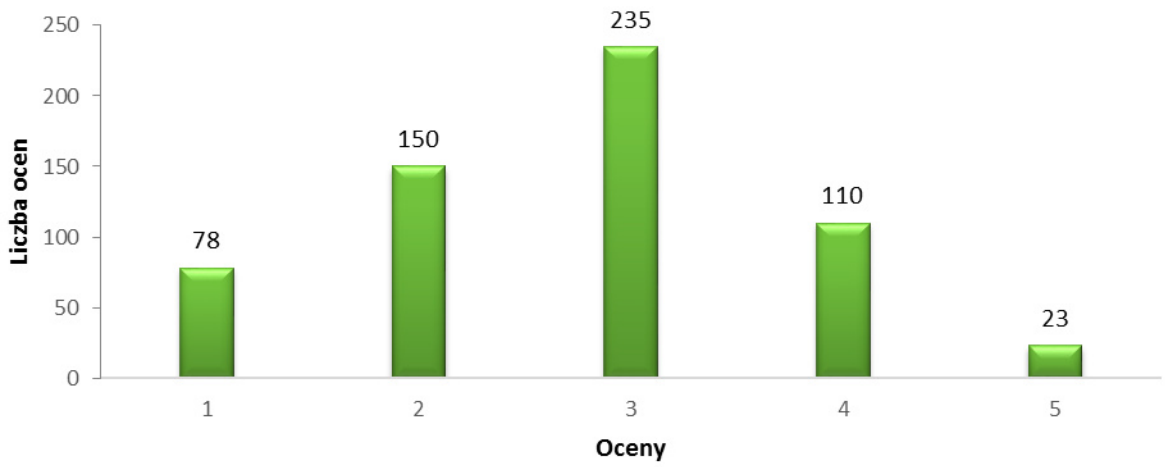

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie stanu połączeń komunikacyjnych prezentował się zgodnie z wykresem 39. Najwięcej ankietowanych (235 osób) oceniło stan połączeń komunikacyjnych na 3, co stanowiło 39,42% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (150 osób – 25,16%) i 4 (110 osób – 18,45%). W ocenie stanu połączeń komunikacyjnych najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 78 razy (13,08%), natomiast ocena 5 – 23 razy (3,8%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia stanu połączeń komunikacyjnych. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione

jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów występujących w sferze stanu połączeń komunikacyjnych - 228 wskazań (38,25%), względem 143 wskazań (23,99%) oceniających stan połączeń komunikacyjnych jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **W ocenie ankietowanych stan połączeń komunikacyjnych jest istotnym problemem w Janowie Lubelskim.**

Wykres 40 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę stanu połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 40 Ocena połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami przez ankietowanych

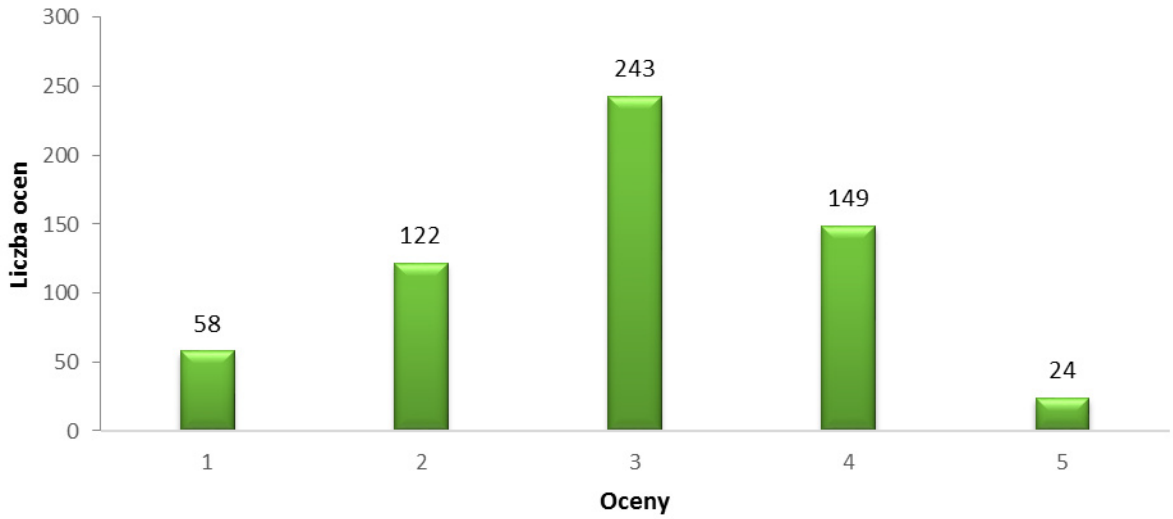

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami prezentował się zgodnie z wykresem 40. Najwięcej ankietowanych (243 osób) oceniło stan połączeń komunikacyjnych na 3, co stanowiło 40,77% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (149 osób – 25%) i 2 (122 osób –20,46%). W ocenie stanu połączeń komunikacyjnych najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 58 razy (9,7%), natomiast ocena 5 – 24 razy (4%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia sytuacji komunikacyjnej Janowa. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym nieznacznie **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów

występujących w sferze stanu połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami - 180 wskazań (30,2%), względem 173 wskazania (29,02%) oceniających stan połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **Oznacza to, że połączenia komunikacyjne z większymi ośrodkami należy włączyć w katalog istotnych problemów, które wpływają na ogólny poziom życia mieszkańców Janowa Lubelskiego.**

Wykres 41 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę wyposażenia w podstawowe media w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 41 Ocena wyposażenia w podstawowe media przez ankietowanych

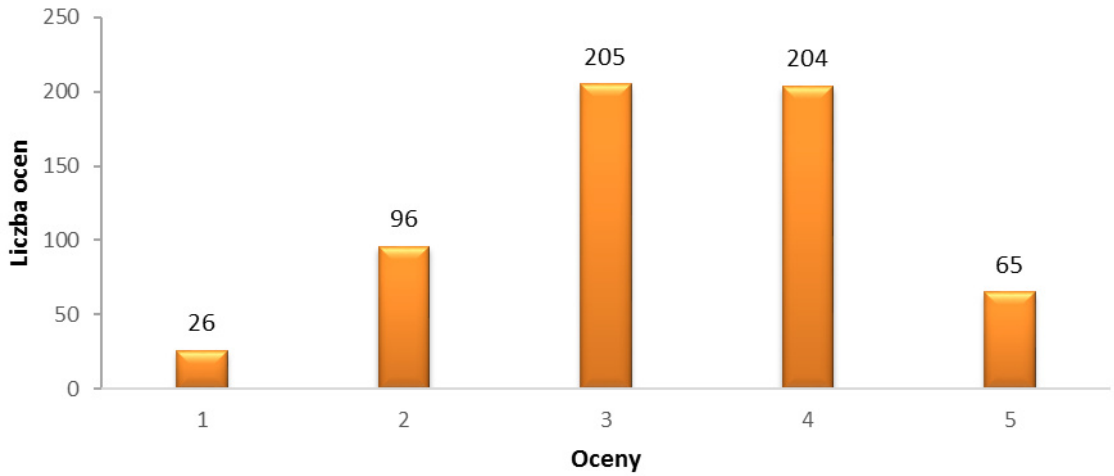

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie wyposażenia w podstawowe media prezentował się zgodnie z wykresem 41. Najwięcej ankietowanych (205 osób) oceniło stan wyposażenia w podstawowe media na 3, co stanowiło 34,39% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (204 osoby – 34,22%) i 2 (96 osób –16,10%). W ocenie stanu połączeń komunikacyjnych najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 26 razy (4,3%), natomiast ocena 5 – 65 razy (10,9%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia sytuacji lokalnych gospodarstw domowych. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na małe znaczenie problemów występujących w sferze wyposażenia w podstawowe media – 269 wskazań (45,13%), względem 122 wskazań (20,46%) oceniających stan wyposażenia w media jako istotny problem w Janowie

Lubelskim. **Mieszkania zlokalizowane w analizowanym obszarze są w ocenie ankietowanych odpowiednio dobrze wyposażone w podstawowe media, co oznacza iż problemowość tego obszaru w Janowie Lubelskim nie jest wysoka.**

Wykres 42 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu natężenie ruchu samochodowego w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 42 Ocena poziomu natężenia ruchu samochodowego przez ankietowanych

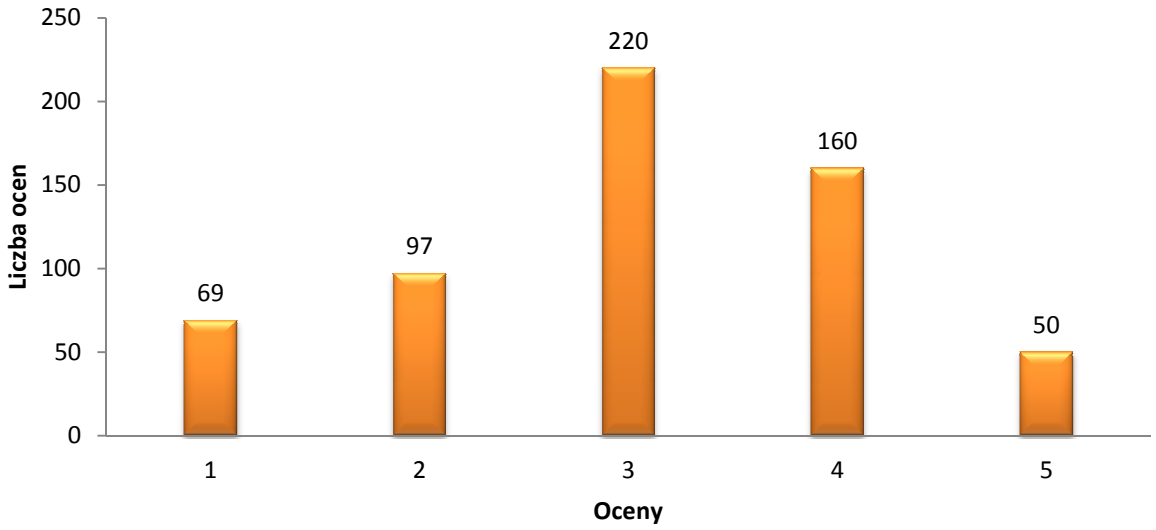

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie poziomu natężenia ruchu samochodowego prezentował się zgodnie z wykresem 42. Najwięcej ankietowanych (220 osób) oceniło poziom natężenia ruchu samochodowego na 3, co stanowiło 36,91% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (160 osób – 26,84%) i 2 (97 osób –16,27%). W ocenie poziomu natężenia ruchu samochodowego najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 69 razy (11,57%), natomiast ocena 5 – 50 razy (8,3%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza że ankietowani dostrzegają średni poziom natężenie problemów oceniając sytuację natężenia ruchu na lokalnych drogach. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, **wskazując na małe znaczenie problemów występujących w sferze natężenia ruchu samochodowego** – 210 wskazań (35,23%), względem 166 wskazań (27,85%) oceniających poziom natężenia ruchu

samochodowego jako istotny problem w Janowie Lubelskim. **Natężenie ruchu samochodowego nie jest zatem istotnym problemem w ocenie ankietowanych.**

Wykres 43 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę stanu budownictwa wielorodzinnego w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 43 Ocena stanu wielorodzinnych budynków mieszkalnych przez ankietowanych

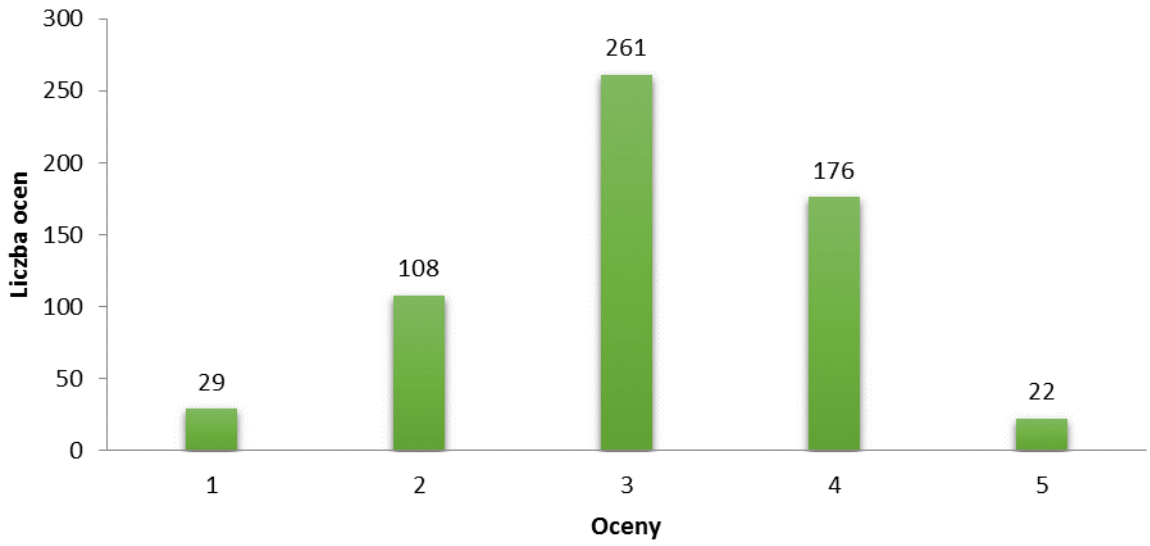

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie stanu wielorodzinnych budynków mieszkalnych prezentował się zgodnie z wykresem 43. Najwięcej ankietowanych (261 osób) oceniło stan budownictwa wielorodzinnego na 3, co stanowiło 43,79% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (176 osób – 29,53%) i 2 (108 osób – 18,12%). W ocenie stanu wielorodzinnych budynków mieszkalnych najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 29 razy (4,8%), natomiast ocena 5 – 22 razy (3,6%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza, że ankietowani dostrzegają średnie natężenie problemów w ocenie sytuacji budownictwa wielorodzinnego. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom istotności problemu, a oceny 4 i 5 oznaczają niski poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, **wskazując na małe znaczenie problemów występujących w sferze stanu budownictwa wielorodzinnego** – 198 wskazań (33,23%), względem 137 wskazań (23%) oceniających poziom budownictwa wielorodzinnego jako istotny problem w Janowie

Lubelskim. **Stan wielorodzinnych budynków mieszkalnych nie jest zatem istotnym problemem w ocenie ankietowanych.**

Wykres 44 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę stanu zabytków w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 44 Ocena stanu zabytków przez ankietowanych

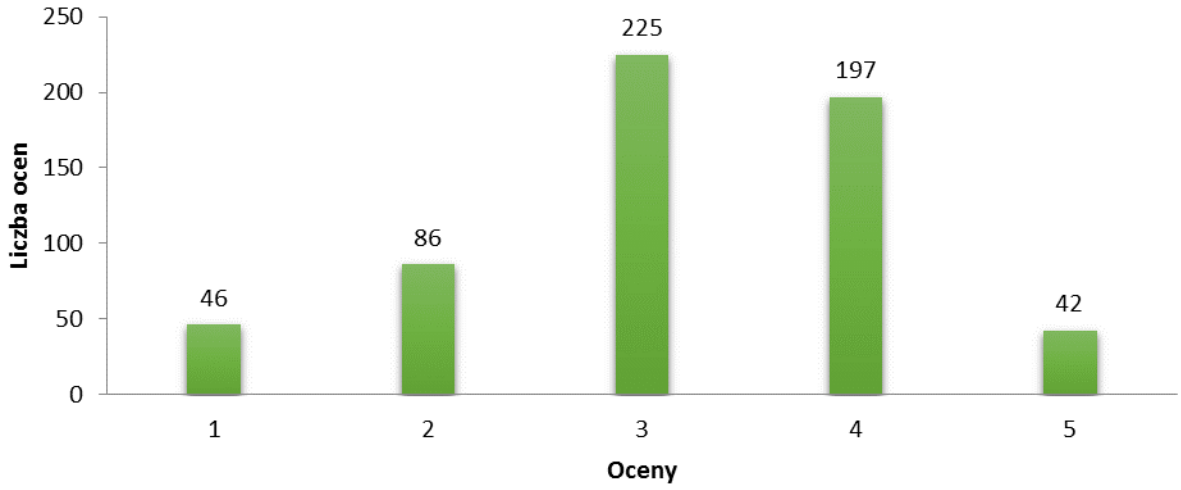

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie stanu zabytków prezentował się zgodnie z wykresem 44. Najwięcej ankietowanych (225 osób) oceniło stan zabytków na 3, co stanowiło 43,79% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (176 osób – 29,53%) i 2 (108 osób –18,12%). W ocenie stanu zabytków najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 29 razy (4,8%), natomiast ocena 5 – 22 razy (3,6%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza, że ankietowani dostrzegają średnie natężenie problemów w ocenie sytuacji stanu zabytków. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom istotności problemu, a oceny 4 i 5 oznaczają niski poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, **wskazując na małe znaczenie problemów występujących w sferze stanu zabytków** – 239 wskazań (40,1%), względem 132 wskazań (22,14%) oceniających stan zabytków jako istotny problem w Janowie Lubelskim. **Stan zabytków oceniany jest przez ankietowanych dobrze, co oznacza że problemy związane z tym aspektem sfery funkcjonalno-przestrzennej nie są dotkliwe.**

Wykres 45 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę liczby pustostanów w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 45. Ocena liczby pustostanów przez ankietowanych

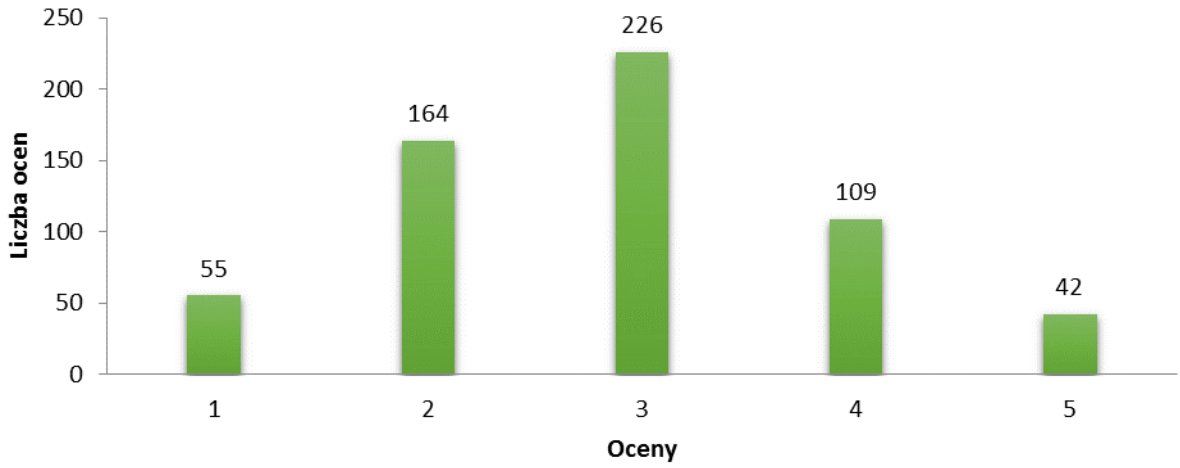

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie liczby pustostanów prezentował się zgodnie z wykresem 45. Najwięcej ankietowanych (226 osób) oceniło poziom liczby pustostanów na 3, co stanowiło 37,9% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 2 (164 osoby – 27,5%) i 4 (109 osób –18,3%). W ocenie liczby pustostanów najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 55 razy (9,2%), natomiast ocena 5 – 42 razy (7%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza że ankietowani dostrzegają średni poziom natężenie problemów oceniając sytuację natężenia ruchu na lokalnych drogach. Jednakże, oceny 4 i 5 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 1 i 2 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie, wskazując na małe znaczenie problemów** występujących w związku z pustostanami – 151 wskazań (25,3%), względem 219 wskazań (36,7%) oceniających to jako istotny problem w Janowie Lubelskim. **Liczba pustostanów nie jest istotnym problemem w Janowie Lubelskim.**

Wykres 46 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę ilości terenów rekreacyjnych w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 46. Ocena ilości terenów rekreacyjnych przez ankietowanych

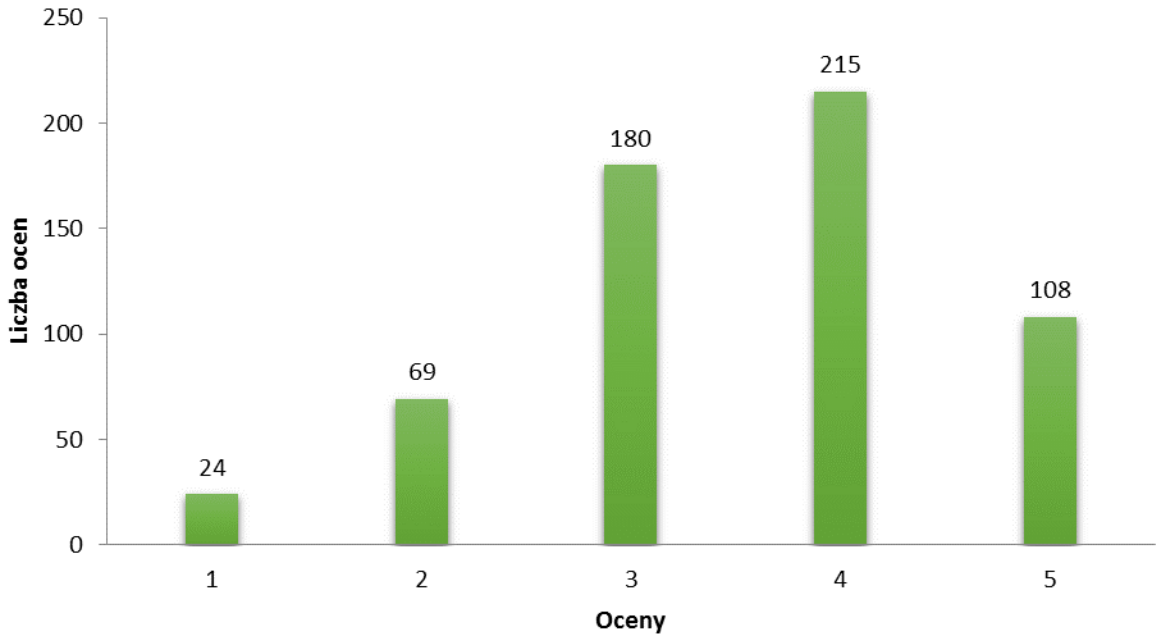

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie oceny liczby terenów rekreacyjnych prezentował się zgodnie z Wykresem 46. Najwięcej ankietowanych (215 osób) oceniło liczbę terenów rekreacyjnych na 4, co stanowiło 36,1% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (180 osób – 30,2%) i 5 (108 osób – 18,1%). W ocenie ilości terenów rekreacyjnych najrzadziej wskazywane były określające niewystępowanie problemu, czyli 1 (24 wskazania – 4%) i 2 (69 wskazań – 11,6%). Z rozkładu ocen można odczytać, iż przeważają oceny 4 i 5 (pomijając oceny wskazujące na średni poziom oceny problemów w tym zakresie), co wskazuje na **dobrą ocenę liczby terenów rekreacyjnych** w Janowie Lubelskim

Wykres 47 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę stanu terenów rekreacyjnych w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 47. Ocena stanu terenów rekreacyjnych przez ankietowanych

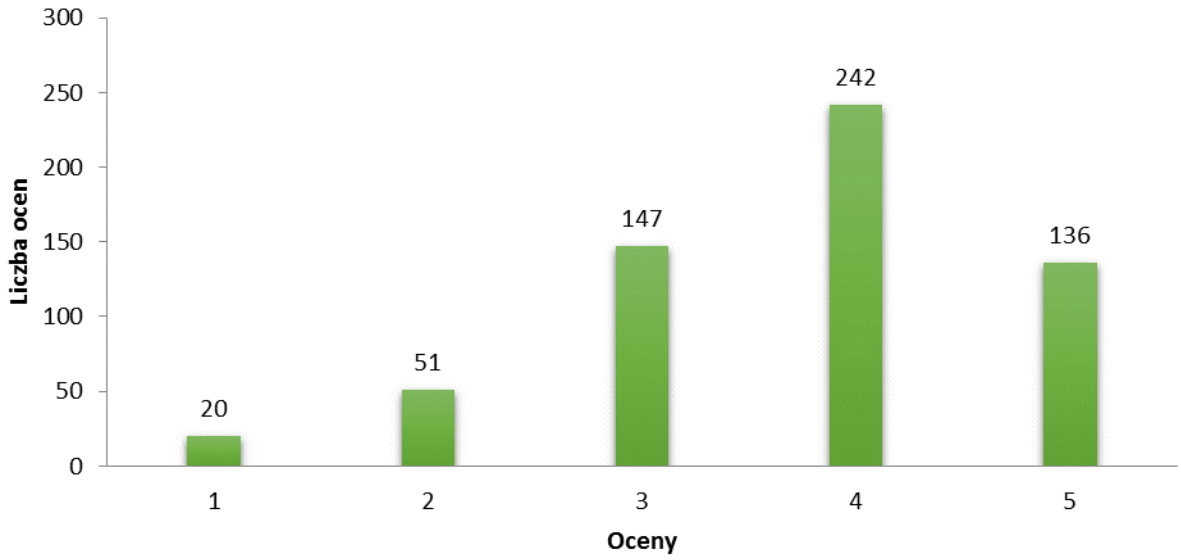

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie oceny stanu terenów rekreacyjnych prezentował się zgodnie z Wykresem 47. Najwięcej ankietowanych (242 osoby) oceniło stan terenów rekreacyjnych na 4, co stanowiło 40,6% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (147 osób – 24,7%) i 5 (136 osób – 22,8%). W ocenie niezaradności życiowej najrzadziej wskazywane były określające niewystępowanie problemu, czyli 1 (20 wskazań – 3,4%) i 2 (51 wskazań – 8,6%). Z rozkładu ocen można odczytać, iż przeważają oceny 4 i 5 (pomijając oceny wskazujące na średni poziom oceny problemów w tym zakresie), co wskazuje na **dobrą ocenę stanu terenów rekreacyjnych** w Janowie Lubelskim

W ramach sfery funkcjonalno-przestrzennej, z 10 obszarów tematycznych, które oceniali ankietowani, cztery uzyskały średnią ocenę wyższą niż 3,11, stanowiącą średnią dla całej kategorii. Były to wyposażenie w podstawowe media (3,31), stan zabytków (3,17), ilość terenów rekreacyjnych (3,53) i stan terenów rekreacyjnych (3,71). Średnia ocena całej sfery na poziomie 3,11 świadczy raczej o dobrym postrzeganiu tego obszaru przez mieszkańców. Średnia ocen całego obszaru problemów społecznych nie stanowi średniej z umieszczonych wartości średnich, a jest to wartość sumy uzyskanej ze wszystkich ocen każdego problemu społecznego (18528) podzielona przez ilość tych ocen (5960).

Tabela 7. Średnia ocena występowania problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej w Janowie Lubelskim

Lp.	Ocena występowania problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej	Średnia	Średnia ocen całej sfery funkcjonalno-przestrzennej
1	Stan dróg	2,69	3,11
2	Stan połączeń komunikacyjnych	2,75	

3	Liczba pustostanów	2,86	
4	Połączenia komunikacyjne z większymi ośrodkami	2,93	
5	Poziom natężenia ruchu samochodowego	3,04	
6	Stan wielorodzinnych budynków mieszkalnych	3,09	
7	Stan zabytków	3,17	
8	Wyposażenie w podstawowe media	3,31	
9	Ilość terenów rekreacyjnych	3,53	
10	Stan terenów rekreacyjnych	3,71	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

Ankietowani w analizie obszarów problemowych wyróżnili 24 strefy, przy czym ponownie najczęściej wymieniane były miasto Janów Lubelski i gmina Janów Lubelski.

8. Sfera środowiska naturalnego wpływająca na jakość życia na terenie Gminy

Wykres 48 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę estetyki otoczenia w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 48. Ocena estetyki otoczenia przez ankietowanych

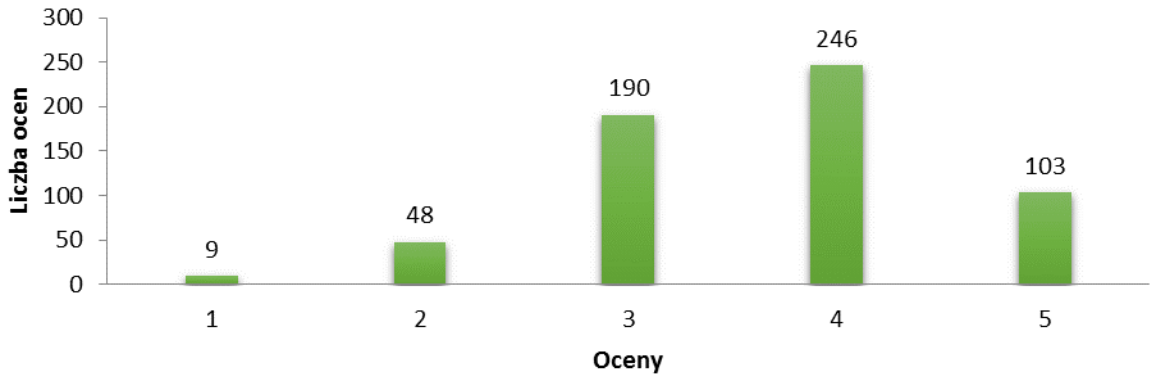

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie estetyki otoczenia prezentował się zgodnie z wykresem 48. Najwięcej ankietowanych (246 osób) oceniło estetykę otoczenia na 4, co stanowiło 41,27% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (190 osób – 31,87%) i 5 (103 osób – 17,28%). W ocenie estetyki otoczenia najrzadziej wskazywane były oceny najniższe. Ocena 1 wybrana została 9 razy (1%), natomiast ocena 2 – 48 razy (8%).

Z rozkładu ocen wynika dosyć jasna struktura spojrzenia ankietowanych na problem estetyki otoczenia w Janowie Lubelskim. Dominują oceny 4 i 5, co oznacza że ankietowani pozytywnie oceniają ten aspekt. Podsumowanie oceny, możemy przeprowadzić pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych co pozwoli uzyskać obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na brak problemów w sferze estetyki otoczenia - 349 wskazań (58%), względem 57 wskazań (9%) oceniających tę sferę jako problematyczną w Janowie Lubelskim. **Z estetyką otoczenia, w opinii ankietowanych, nie są związane istotne problemy w Janowie Lubelskim.**

Wykres 49 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę jakości środowiska w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 49 Ocena jakości środowiska naturalnego przez ankietowanych

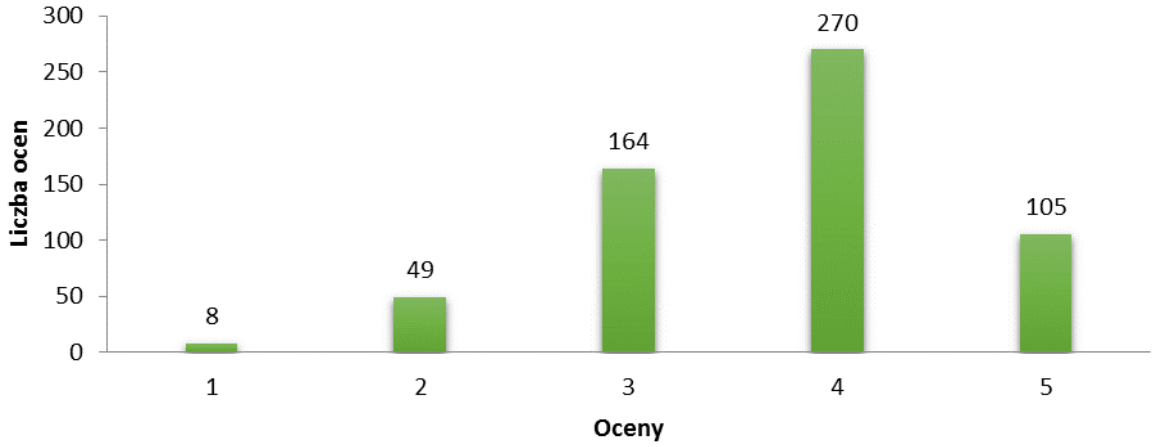

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie jakości środowiska prezentował się zgodnie z wykresem 49. Najwięcej ankietowanych (270 osób) oceniło jakość środowiska na 4, co stanowiło 45,3% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (164 osoby – 27,51%) i 5 (105 osób – 17,6%). W ocenie jakości środowiska najrzadziej wskazywane były oceny najniższe. Ocena 1 wybrana została 8 razy (1%), natomiast ocena 2 – 49 razy (8%).

Z rozkładu ocen wynika dosyć jasna struktura spojrzenia ankietowanych na problem jakości środowiska w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 4, co oznacza, że **ankietowani pozytywnie oceniają ten aspekt**. Podsumowanie oceny, możemy przeprowadzić pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych co pozwoli uzyskać obraz, w którym przeważają **wskazania oceniające obszar pozytywnie, wskazując na brak problemów w sferze**

jakości środowiska - 375 wskazań (62,91%), względem 57 wskazań (9%) oceniających tę sferę jako problematyczną w Janowie Lubelskim.

Wykres 50 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu emisji CO2 w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 50. Ocena poziomu emisji CO_2 – spaliny z pieców przez ankietowanych

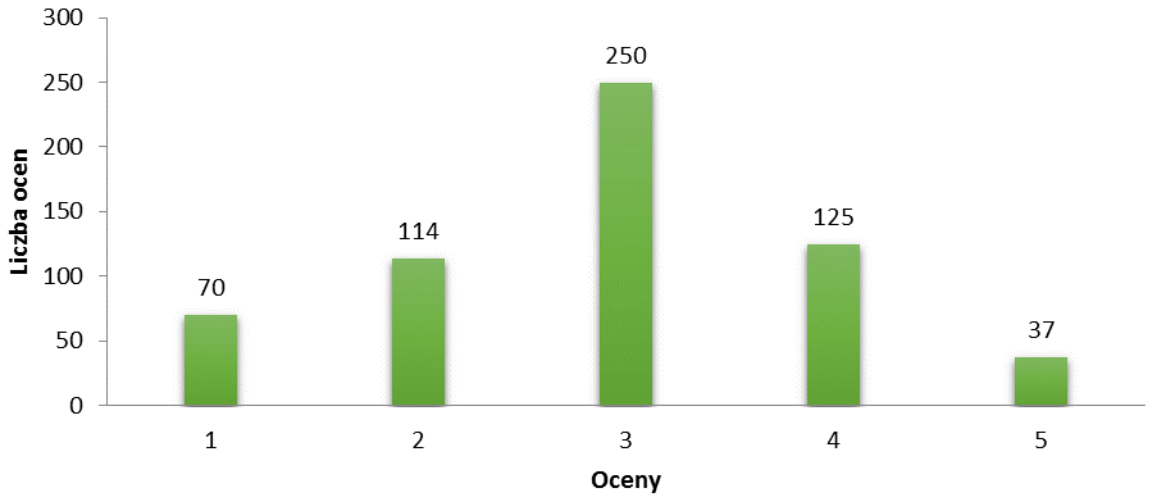

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie przemocy w rodzinie prezentował się zgodnie z Wykresem 50. Najwięcej ankietowanych (250 osób) oceniło poziom emisji CO2 na 3, co stanowiło 41,94% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (125 osób – 20,97%) i 2 (136 osób – 19,12%). W ocenie poziomu występowania problemu spalin z pieców najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 70 razy (11,74%), natomiast ocena 5 – 37 razy (6,2%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia emisji CO2. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar negatywnie**, wskazując na pewien istotny zakres problemów występujących w sferze poziomu emisji CO2- 184 wskazania (30,87%), względem 162 wskazań (27,18%) oceniających poziom emisji CO_2 jako nieistotny problem w Janowie Lubelskim. **Wysoki poziom emisji CO_2 uznać można zatem za istotny problem w Janowie Lubelskim.**

Wykres 51 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu zanieczyszczeń przemysłowych w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 51. Ocena poziomu zanieczyszczeń przemysłowych przez ankietowanych

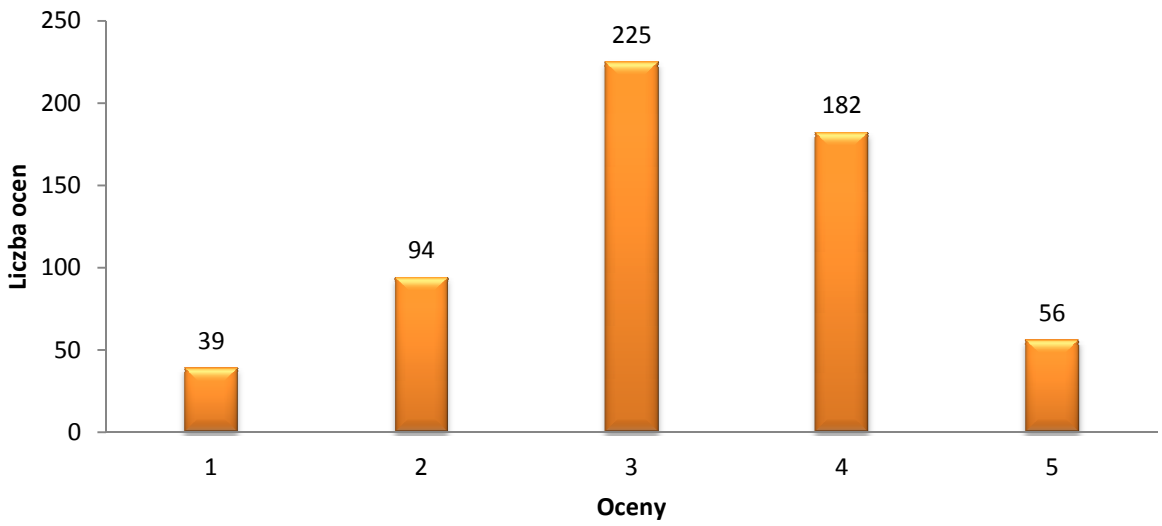

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie poziomu zanieczyszczeń prezentował się zgodnie z Wykresem 51. Najwięcej ankietowanych (225 osób) oceniło estetykę otoczenia na 3, co stanowiło 37,75% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (182 osoby – 30,53%) i 2 (94 osoby – 15,77%). W ocenie poziomu zanieczyszczeń najrzadziej wskazywane były oceny skrajne. Ocena 1 wybrana została 39 razy (6,54%), natomiast ocena 2 – 56 razy (9,39%).

W analizowanym aspekcie przeważają wskazania z oceną 3, co oznacza iż ankietowani dostrzegają średni poziom natężenia poziomu zanieczyszczeń przemysłowych. Jednakże, oceny 1 i 2 oznaczają brak problemu lub niską jego istotność, a oceny 4 i 5 oznaczają wysoki poziom występowania problemu, a zatem pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskać można obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując poziom zanieczyszczeń jako nieistotny problem - 238 wskazania (39,93%), względem 133 wskazań (22,31%) oceniających poziom zanieczyszczeń przemysłowych jako istotny problem w Janowie Lubelskim. **Zanieczyszczenia przemysłowe nie są zatem istotnym problemem w oczach mieszkańców.**

Wykres 52 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę gospodarki odpadami komunalnymi w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 52. Ocena gospodarki odpadami komunalnymi przez ankietowanych

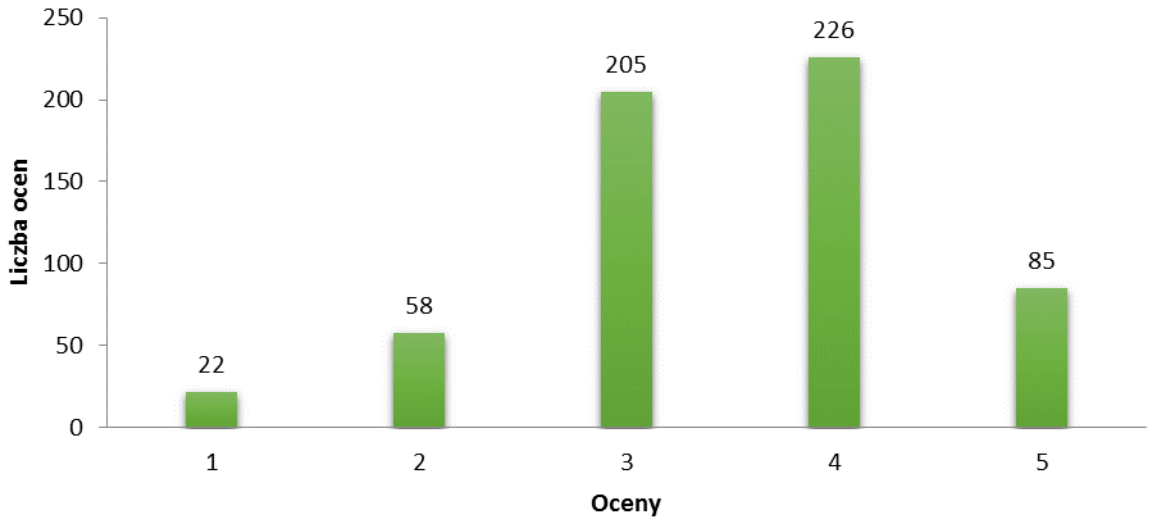

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi prezentował się zgodnie z wykresem 52. Najwięcej ankietowanych (226 osób) oceniło gospodarkę odpadami komunalnymi na 4, co stanowiło 37,91% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (205 osoby – 34,39%) i 5 (85 osób – 14,26%). W ocenie jakości środowiska najrzadziej wskazywane były oceny najniższe. Ocena 1 wybrana została 22 razy (3,7%), natomiast ocena 2 – 58 razy (9,7%).

Z rozkładu ocen wynika dosyć jasna struktura spojrzenia ankietowanych na problem gospodarki odpadami komunalnymi w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 4, co oznacza, że ankietowani **pozytywnie oceniają ten aspekt**. Podsumowanie oceny, możemy przeprowadzić pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych co pozwoli uzyskać obraz, w którym przeważają **wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na brak problemów w sferze jakości środowiska - 311 wskazań (52,18%), względem 80 wskazań (13,42%) oceniających tę sferę jako problematyczną w Janowie Lubelskim. **Gospodarka odpadami komunalnymi nie jest problematyczna w opinii mieszkańców.**

Wykres 53 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę jakości powietrza w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 53. Ocena jakości powietrza przez ankietowanych

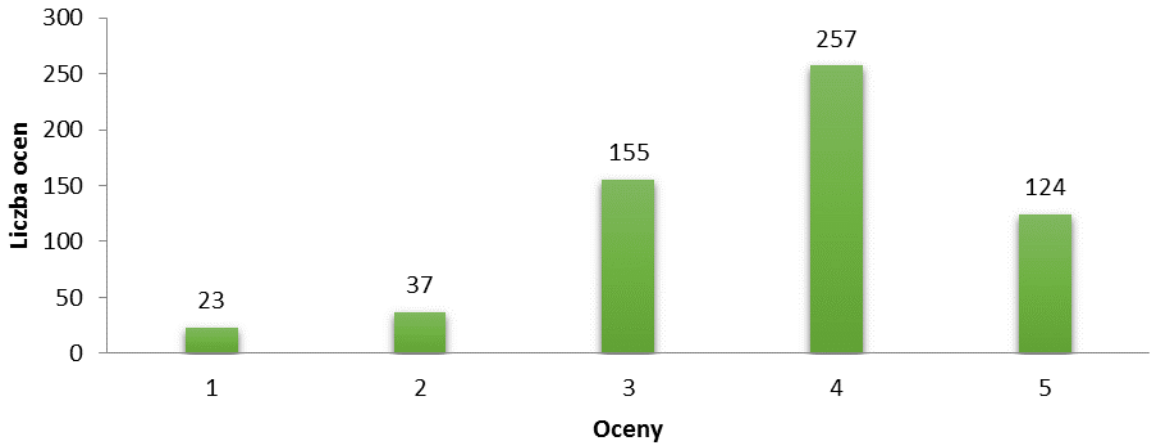

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie jakości powietrza prezentował się zgodnie z wykresem 53. Najwięcej ankietowanych (257 osób) oceniło jakość powietrza na 4, co stanowiło 43,12% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 3 (155 osób – 26%) i 5 (124 osób – 20,8%). W ocenie jakości powietrza najrzadziej wskazywane były oceny najniższe. Ocena 1 wybrana została 23 razy (3,7%), natomiast ocena 2 – 37 razy (6,2%).

Z rozkładu ocen wynika dosyć jasna struktura spojrzenia ankietowanych na problem jakości powietrza w Janowie Lubelskim. Dominuje ocena 4, co oznacza, że ankietowani **pozytywnie oceniają ten aspekt**. Podsumowanie oceny, możemy przeprowadzić pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych co pozwoli uzyskać obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie**, wskazując na brak problemów w sferze jakości powietrza - 381 wskazań (63,92%), względem 50 wskazań (8,3%) oceniających tę sferę jako problematyczną w Janowie Lubelskim. **Jakość powietrza nie jest zatem istotnym problemem w ocenie mieszkańców.**

Wykres 54 przedstawia rozkład odpowiedzi ankietowanych poproszonych o ocenę poziomu natężenia hałasu w skali od 1 (ocena negatywna) do 5 (ocena pozytywna).

Wykres 54. Ocena poziomu natężenia hałasu przez ankietowanych

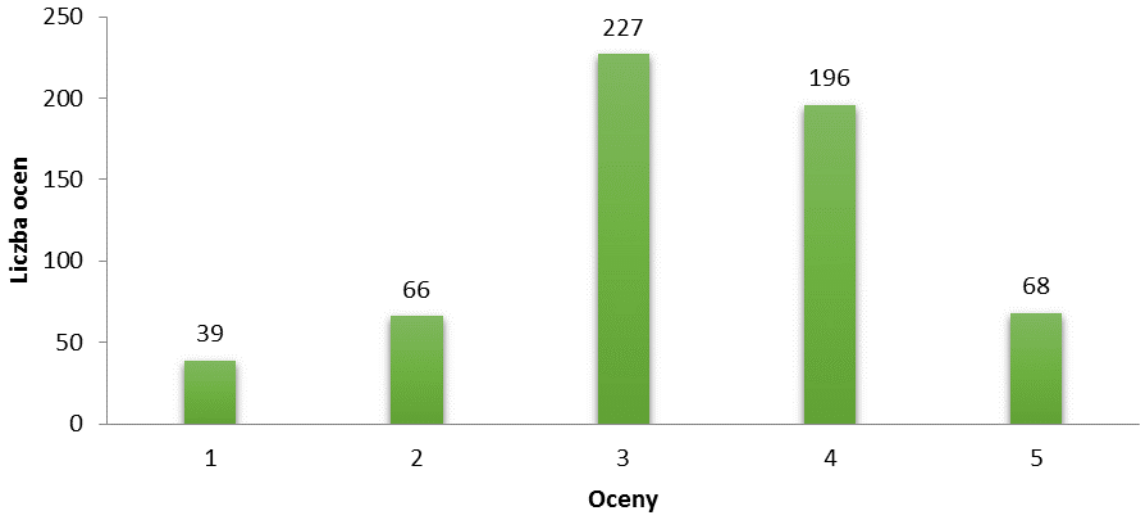

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

Rozkład ocen w skali 1-5 w zakresie poziomu natężenia hałasu prezentował się zgodnie z wykresem 54. Najwięcej ankietowanych (227 osób) oceniło poziom natężenia hałasu na 3, co stanowiło 38,08% liczby ocen ogółem. W dalszej kolejności najczęściej wybieranymi ocenami były 4 (196 osób – 32,88%) i 5 (68 osób – 11,4%). W ocenie natężenia hałasu najrzadziej wskazywane były oceny najniższe. Ocena 1 wybrana została 39 razy (6,5%), natomiast ocena 2 – 66 razy (11,07%).

Z rozkładu ocen wynika dosyć jasna struktura spojrzenia ankietowanych na problem poziomu natężenia hałasu w Janowie Lubelskim. Pomijając problemy ocenione jako średnio wpływające na życie mieszkańców w tym aspekcie (ocena 3), w celu analizy opinii skrajnych uzyskujemy obraz, w którym **przeważają wskazania oceniające obszar pozytywnie, wskazując na brak problemów w poziomie natężenia hałasu** - 264 wskazań (44,29%), względem 105 wskazań (17,61%) oceniających tę sferę jako problematyczną w Janowie Lubelskim.

Stan środowiska w ujęciu ogólnym respondenci ocenili przez pryzmat siedmiu elementów. **Średnia ocen w tej kategorii wyniosła 3,42**. Biorąc pod uwagę charakter (stymulanta) sfery środowiskowej ocenę należy uznać za dobrą. Powyżej średniej ocenione zostały obszary związane z estetyką otoczenia, jakością środowiska, gospodarką odpadami komunalnymi oraz jakością powietrza. Można zatem uznać, że te kategorie środowiskowe nie wzbudzają znaczących zastrzeżeń wśród mieszkańców Janowa. Poniżej średniej znalazły się natomiast problemy związane z poziomem emisji CO2, poziomem zanieczyszczeń przemysłowych oraz poziomem natężenia hałasu. Potwierdzenie istotności tych problemów dla mieszkańców dostarczają odpowiedzi ankietowanych w ramach pytań otwartych. Średnia ocen całego obszaru problemów społecznych nie stanowi średniej z

umieszczonych wartości średnich, a jest to wartość sumy uzyskanej ze wszystkich ocen każdego problemu społecznego (14288) podzielona przez ilość tych ocen (4172).

Tabela 8. Średnia ocena występowania problemów w sferze środowiska naturalnego wpływającej na jakość życia w Janowie Lubelskim

Lp.	Ocena występowania problemów w sferze środowiska	Średnia	Średnia ocen całej sfery środowiska
1	Poziom emisji CO2 – spaliny z pieców	2,91	3,42
2	Poziom zanieczyszczeń przemysłowych	3,20	
3	Poziom natężenia hałasu	3,32	
4	Gospodarka odpadami komunalnymi	3,49	
5	Estetyka otoczenia	3,65	
6	Jakość środowiska	3,70	
7	Jakość powietrza	3,71	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

Najwyżej ocenianymi aspektami były jakość powietrza (3,71), jakość środowiska (3,7) oraz estetyka otoczenia (3,65). Natomiast najsłabiej ocenianymi elementami sfery środowiskowej były poziom emisji CO2 (2,91), poziom zanieczyszczeń przemysłowych (3,20) oraz poziom natężenia hałasu (3,32).

Najbardziej problemowym obszarem wskazanym przez ankietowanych w ramach kategorii stan środowiska był poziom emisji CO2 – spaliny z pieców. Średnia ocena tego aspektu to 2,91. Wstępnie, oceny ankietowanych w kategoriach jakość powietrza i poziom emisji CO_2 dostarczają rozbieżnych wniosków. Po dokładniejszej analizie odpowiedzi wskazywanych przez ankietowanych w ramach pytań otwartych można zauważyć że niska ocena poziomu emisji CO2 wiąże się szczególnie z problemem spalania w piecach odpadów komunalnych. Problem ten był wymieniany przez ankietowanych wielokrotnie, właśnie w kontekście zanieczyszczeń powietrza generowanych w okresach grzewczych przez gospodarstwa domowe.

W ramach badania ankietowani poproszeni zostali o wskazanie obszarów na których ich zdaniem kumulują się problemy związane ze sferą środowiskową. W wyniku tego, mieszkańcy Janowa wskazali 26 obszarów. Wśród najczęściej wymienianych znajdowały się Janów Lubelski (37,6%), ul. Zamoyskiego (8,2%) oraz gmina Janów Lubelski (7,1%).

9. Zestawienie obszarów koncentracji badanych problemów

Tabela 9. Matryca miejsc (miejscowości, osiedli, ulic) z dużym stopniem koncentracji problemów

Wyszczególnienie	Problemy społeczne	Sfera gospodarczo-inwestycyjna	Dostępność i jakość towarów i usług	Jakość życia	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Środowisko	Liczba obszarów koncentracji problemów
Biała I	x	x	x	x	x	x	6
Biała II	x	x	x	x	x	x	6
Borownica	x	x	x			x	4
Gmina Janów Lubelski	x	x	x	x	x	x	6
Janów Lubelski	x	x	x	x	x	x	6
Kiszki	x	x	x	x	x	x	6
Łążek Garncarski	x	x	x				3
Łążek Ordynacki	x	x	x		x	x	5
Momoty Dolne	x	x	x		x	x	5
Momoty Górne	x	x	x	x	x	x	6
osiedla Przyborowie		x			x		2
osiedle Południe				x	x	x	3
osiedle Przyborowie	x	x	x		x	x	5
osiedle Rozwój	x		x	x		x	4
osiedle Stare Centrum	x	x	x	x	x		5
osiedle Wschód	x					x	2
osiedle Zaolszynie	x	x	x		x	x	5
Ruda	x	x	x			x	4
Rynek	x		x				2
Szewce	x	x	x	x		x	5
Ujście	x	x	x	x		x	5
ul. 3 Maja	x	x	x				3
ul. 8 Września	x	x	x	x			4
ul. Bema	x	x	x	x			4
ul. Bialska	X	x	x		x	x	5
ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza	X	x	x		x		4
ul. Borelowskiego "Lelewela"	X	x	x				3
ul. Brzozowa			x				1

ul. Dębowa	X						1
ul. Fiołkowa	X	x	x				3
ul. Jana Pawła II	X		x	x			3
ul. Jarzębinowej					x		1
ul. Kamienna	X	x					2
ul. Kard. Wyszyńskiego	X	x	x				3
ul. Kilińskiego	X						1
ul. Korczaka	X	x					2
ul. Kościuszki	x	x					2
ul. Krótka	x						1
ul. Ks. Skorupki				x			1
ul. Lubelska	x	x	x	x	x	x	6
ul. Ochotników Węgierskich	x	x	x	x	x	x	6
ul. Ogrodowa	x	x	x				3
ul. Partyzantów	x	x	x				3
ul. Piłsudskiego	x						1
ul. Podlipie	x	x					2
ul. Poprzeczna		x					1
ul. Prosta	x						1
ul. Różana	x	x					2
ul. Sienkiewicza	x	x	x				3
ul. Spokojna	x			x			2
ul. Szkolna	x						1
ul. Szymanowskiego	x	x	x				3
ul. Turystyczna			x		x		2
ul. Ulanowska	x	x				x	3
ul. Wałowa	x	x	x				3
ul. Wesoła	x						1
ul. Wiejska	x	x	x	x			4
ul. Wojska Polskiego		x	x				2
ul. Zamoyskiego	x	x	x		x	x	5
Zofianka Górna	x	x	x	x	x	x	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

W tabeli 9 zamieszczono matrycę obszarów problematycznych. Znakiem „x" oznaczono występowanie problemów z danej sfery na danym obszarze. Wykorzystana została skala koloru czerwonego, aby oznaczyć obszary od najmniej do najbardziej newralgicznych. Kryterium przyporządkowania danego obszaru do grupy była ilość sfer, w których został wymieniony przez respondentów w badaniu ankietowym. Za najbardziej problematyczne uznane zostały obszary, które zostały wskazane przez ankietowanych w przypadku wszystkich sfer przynajmniej raz.

Ogólnie, wskazanych przez respondentów zostało 66 obszarów (miejscowości, ulic, osiedli) w ramach, których wyróżnić można sześć grup, ze względu na ilość sfer problemowych. W sferze z 6 obszarami koncentracji problemów wskazano 9 obszarów (13,6%), w sferze z 5 obszarami koncentracji problemów również 9 obszarów (13,6%), w sferze z 4 obszarami problemowymi – 7 (10,7%), w sferze z 3 obszarami problemowymi – 14 (21,2%), w sferze z 2 obszarami problemowymi – 13 (19,7%) i w sferze z 1 obszarem problemowym – 14 (21,2%).

Zauważyć należy zatem, że występują pewne istotne obszary, zwłaszcza te, w których natężenie problemów występuje w więcej niż 3 obszarach problemowych (25 obszarów – 37,9%), które objąć należy rewitalizacją.

10. Porównanie średnich ocen we wszystkich badanych obszarach

W tabeli 10 zestawiono średnie oceny każdego z analizowanych sfer wraz z odchyleniem średniej wartości względem wzorcowej. Wartość wzorcowa dla stymulanty wynosiła 5 (maksymalna ocena, jaką mógł dany obszar uzyskać, co w przypadku stymulanty oznaczało sytuację najkorzystniejszą) a dla destymulanty 1 (minimalna ocena, jaką mógł dany obszar uzyskać, co w przypadku destymulanty oznaczało sytuację najkorzystniejszą). Im mniejsze odchylenie względem wartości wzorcowej, tym dana sfera jest pozytywniej odbierana w odczuciu mieszkańców Janowa Lubelskiego i okolic.

Tabela 10. Zestawienie średnich ocen poszczególnych sfer życia mieszkańców Janowa Lubelskiego

Lp.	Sfera	Charakter sfery	Średnia	Odchylenie względem wartości wzorcowej
1	Problemy społeczne	Destymulanta	2,69	1,69
2	Sfera gospodarczo-inwestycyjna	Destymulanta	2,92	1,92
3	Dostępność i jakość towarów i usług	Stymulanta	3,05	1,95
4	Jakość życia	Stymulanta	3,24	1,76

5	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Stymulanta	3,11	1,89
6	Środowisko	Stymulanta	3,42	1,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet.

Jak wynika z tabeli X najkorzystniej w Janowie Lubelskim prezentuje się aspekt środowiska. Uzyskana średnia w tej sferze wyniosła 3,42 i odchylała się względem wzorca o 1,58. Również problemy społeczne nie są duże w Janowie Lubelskim. Przy średniej ocenie 2,69 odchylenie od wzorca wyniosło 1,69. Trzecim najlepiej ocenianym obszarem była natomiast jakość życia – średnia 3,24 i odchylenie na poziomie 1,76. Zauważyć zatem można, iż mieszkańcy Janowa Lubelskiego i okolic, w kontekście jakości życia cenią sobie czyste środowisko i małą ilość problemów społecznych. Jest to dobry sygnał w kontekście budowania kapitału społecznego Gminy, gdyż jej mieszkańcy relatywnie dobrze oceniają sferę niematerialną życia na tym obszarze. Stanowi to odpowiednie podłoże do budowania silnej społeczności lokalnej, która stanowić może o rozwoju całego obszaru.

Z drugiej strony, aspekt ekonomiczny życia w Janowie Lubelskim jest oceniany nieco gorzej przez mieszkańców. Sfera, która została najgorzej oceniona według mieszkańców to dostępność i jakość towarów i usług. Respondenci nie są zadowoleni z lokalnego rynku i tego, co oferuje w porównaniu do ich opinii na temat innych badanych obszarów. Ogólnie, stosunek do samej kwestii dostępności i jakości towarów i usług respondentów jest przeciętny (ocena 3,05), jednakże w kontekście wszystkich sfer, wypada najmniej korzystnie. Kolejną nisko ocenioną sferą jest obszar gospodarczo-inwestycyjny. Uzyskał on ocenę 2,92 przy odchyleniu od wzorcowej oceny o 1,92. W przypadku sfery gospodarczo-inwestycyjnej mieszkańcy mieli wiele zastrzeżeń, co do władz gminy i decyzji, które są podejmowane. Ostatnim obszarem pozostaje zatem sfera funkcjonalno-przestrzenna (średnia 3,11, odchylenie 1,89), do którego stosunek również jest dość przeciętny, jednakże na tle pozostałych sfer wypada nieco gorzej.

Ogólnie, należy jednak zaznaczyć, iż odchylenie w żadnej ze sfer nie było wyższe niż 2, co oznacza że żaden aspekt życia mieszkańców Janowa Lubelskiego i okolic nie jest skrajnie zły. W większości obszarów, przeciętnie mieszkańcy oceniają poziom natężenia problemów jako średni, co oznacza, iż władze gminy mają duże pole do wykorzystywania narzędzi rozwojowych w celu dalszego poprawiania jakości życia mieszkańców. Niektóre z obszarów wymagają większych środków i nakładów pracy niż inne, jednakże w każdej ze sfer, w opinii respondentów, jest pewna luka względem sytuacji optymalnej, którą można zniwelować. Niezbędna jest jednak do tego współpraca pomiędzy mieszkańcami gminy a jej władzami, co pozwoli odpowiednio ustalić cele, a następnie poprzez skoordynowane działania dążyć do ich osiągnięcia, mając na celu długofalowy rozwój całego obszaru.

Załącznik 3. Dokumentacja fotograficzna

Budynek pod mieszkania socjalne ul. Objazdowa

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski Janów Lubelski

Budynek Dom nauczyciela przy ul. Ogrodowa 16

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Budynek Ośrodka Pomocy Społecznej ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Szkoła Podstawowa ul. Ks. Skorupki 11

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Dworzec Autobusowy ul. Rynek

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II ul. Ogrodowa 20

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

\

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelski

Muzeum Regionalne ul. Ogrodowa 3a

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Blok przy ul. Ogrodowej

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Park Misztalec

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim

Foto: Urząd Miejski w Janowie Lubelskim